

ИКОНОМИКА

economy
MAGAZINE

Март-Април 2018 г. / 10 лв.
March-April 2018 / BGN 10

**ЗЛАТНИЯТ ВЕК
НА ЦИФРОВАТА
ИКОНОМИКА**

THE GOLDEN AGE
OF DIGITAL
ECONOMY

**ИДЕИТЕ БЯГАТ
ВСЕ ПО-БЪРЗО**

IDEAS ARE
RUNNING EVER
FASTER

**ИМА ЛИ ВОЙНА
СРЕЩУ КЕША**

IS THERE A
WAR AGAINST
CASH

EXCLUSIVE

**КАК ИТ
ЗАПЛАШВАТ
ДЕМОКРАЦИЯТА**

HOW IT
THREATENS
DEMOCRACY

**ВЪЗДУШНИТЕ
КУЛИ НА
БЛОКЧЕЙН**

THE
BLOCKCHAIN
PIPE DREAM

ПЕТЯ ДИМИТРОВА:

**ДИГИТАЛИЗАЦИЯТА НА
БАНКИРАНЕТО Е НАША МИСИЯ**

PETIA DIMITROVA: BANKING
DIGITALIZATION IS OUR MISSION

AMODORIA

България Мол
Ниво +2

ДОКАТО СВЕТЪТ СЕ СМАЛЯВА, МАЛКИЯТ БИЗНЕС СЕ РАЗРАСТВА.

Където и да се намирате по света, нашият международен опит и глобална логистична мрежа помагат на бизнеса от всякакъв мащаб да расте. Като експерти по внос и износ, ние ще направим така, че да можете да се възползвате от най-много възможности за развитие в повече от 220 страни и територии по света - независимо къде и кога се появят те.

DHL Express - Международните специалисти
dhl.bg

8

8 Златният век на цифровата икономика / The Golden Age of Digital Economy

24 Петя Димитрова: Дигитализацията на банкирането е наша мисия / Petia Dimitrova: Banking Digitalization Is Our Mission

32 Н.Пр. Беа тен Тъшер: Напредъкът е във вашите ръце
H.E. Bea ten Tusscher: Progress Is in Your Hands

38 Брекзит - възможност или предизвикателство за европейската интеграция / Brexit: An Opportunity or a Challenge For European Integration

42 Нагоре, все по-нагоре / Up and Beyond

48 Даниела Узунова: Искам и мога са любимите ми думи
Daniela Uzunova: "I Want" and "I Can" Are My Favourite Words

52 Зарина Генчева: Стремим се да достигнем до всеки потребител
Zarina Gencheva: We Strive to Reach Every Consumer

54 Къде са жените милиардери / Where Are the Women Billionaires

58 Евгений Иванов: Стратегическите активи трябва да попадат само в добри ръце
Evgeniy Ivanov: Strategic Assets Should Only Be in Good Hands

62 Даниел Кадик: Още не е дошло време България да влезе в еврозоната / Daniel Kaddik: It Is Still not the Time for Bulgaria to Enter the Eurozone

66 Проф. Стефан Колев: Технологичната революция няма да ни остави без работни места
Prof. Stefan Kolev: The Technological Revolution Will Not Leave Us Without Jobs

70 Доц. г-р Емилия Занкина: България може да стане силен образователен център / Professor Emilia Zankina: Bulgaria May Become a Strong Educational Center

74 Ясен Гюров: Работим за запазване нивото на европейските инвестиции в образованието
Yasen Gyurov: We Are Working towards Maintaining the Level of European Investments in Education

78 Светлин Наков: София ще е световна сила в блокчейн обучението
Svetlin Nakov: Sofia Will Be a World Power in Blockchain Training

82 PwC България и водещи компании подкрепят младите специалисти
PwC Bulgaria and Leading Companies Support Young Specialists

84 Е-забавяне / E-Delay

88 Розита Еленова: Контролът върху онлайн средата е ново предизвикателство пред медийната регулация
Rozita Elenova: Controlling the Online Environment Is the New Challenge for Media Regulation

92 Как ИТ заплашват демокрацията (От Кофи Анан)
How IT Threatens Democracy (By Kofi A. Annan)

38

84

92

Искам и мога

Цифровите технологии днес не са само допълнение към бизнеса, те са самият бизнес, самата икономика. Цифровизацията прониква в традиционните индустрии и ги трансформира из основи. Вече е във всички сфери на живота ни. Именно на дигиталната ни реалност са посветени голяма част от материалите в броя.

В основната тема за възхода на цифровата икономика говорят водещи технологични предприемачи и европейският комисар за цифровото общество Мария Габриел.

В интервюто от корицата главният изпълнителен директор на Пощенска банка Петя Димитрова споделя визията си за дигитализацията на банковите и финансовите услуги.

Защо дигитализацията в България се зарежда бавно, коментираме с експерта г-р Тодор Галев.

Фирмите ще открият и полезна информация относно въвеждането на новия европейски регламент за защита на личните данни GDPR, който влиза в сила през май.

В женския месец март дамите властват в списанието от корицата до последните страници.

В рубриката „Партньорство“ гостува посланикът на кралство Нидерландия Н.Пр. Беа тен Тъшер.

Рецептата за успешно сътрудничество между университетите и бизнеса споделя доц. г-р Емилия Занкина, заместник-ректор на Американския университет в Благоевград.

За пътя нагоре в бизнеса разговаряме с Дарина Стоянова, Цветелина Николова, инж. Румяна Благоева и Снежана Семова.

Представяме успешното трио Деница Бумбарова, Сабина Гьошева и Валентина Безуханова – създатели на престижния бранд by FAR.

В рубриката „Лидерите“ Даниела Узунова от „Данон“ разкрива защо „искам“ и „мога“ са любимите ѝ гуми.

Има още много истории в броя ни за хора, които искат, знаят и могат!

НЕВЕНА МИРЧЕВА
главен редактор

NEVENA MIRCHEVA
Editor-in-Chief

I Want and I Can

Digital technologies today are no longer an addition to every business; they are the business and the economy themselves. Digitization is entering traditional industries and is transforming them fundamentally. It is already present in every area of our lives. Digital reality is namely what many of the materials in this issue are dedicated to.

In our main topic, leading technological entrepreneurs and the European Commissioner for Digital Society Mariya Gabriel have the word on the rise of digital economy.

In the cover story, Post Bank's CEO Petya Dimitrova shares her vision on digitization of the banking and financial services.

Why digitization in Bulgaria is loading so slowly is what we comment on with the expert Dr. Todor Galev.

Companies will also find useful information on the introduction of the new General Data Protection Regulation (GDPR) that will enter into force in May.

In the women's month - March, the ladies will dominate the magazine from the cover to the last pages.

In the Partnership rubric, the Ambassador of the Kingdom of the Netherlands H. E. Bea ten Tusscher will be our guest.

The recipe for successful cooperation between universities and businesses is shared by Professor Emilia Zankina, Deputy Rector of the American University in Blagoevgrad.

For the way up in business, we talk with Darina Stoyanova, Tsvetelina Nikolova, Romyana Blagoeva and Snezhana Semova.

We present the successful trio Denitsa Bumbarova, Sabina Gyosheva and Valentina Bezuharova - creators of the prestigious brand by FAR.

In the Leaders rubric, Daniela Uzunova from Danone reveals why "I Want" and "I Can" are her favourite words.

There are many more stories in our issue for people who want, know and can!

Приятно четене!

Enjoy your reading!

110

96 Въздушните кули на блокчейн (От Нуриел Рубини и Престън Бърн)
The Blockchain Pipe Dream (By Nouriel Roubini and Preston Byrne)

100 Блокчейн, или война на световете / Blockchain or War of the Worlds

106 По-добра защита на личните данни / Better Personal Data Protection

110 Има ли война срещу кеша / Is There a War Against Cash

116 Знание, което улеснява административната работа
A Knowledge That Makes the Administrative Work Easier

120 Тунио Зафер: Информацията е горивото на бъдещето
Tunio Zafer: Information Is the Fuel of the Future

124 Никола Анев: Винаги може още да се оптимизира
Nikola Anev: Optimization is Never Enough

128 Константин Бояджиев: България е портал за компаниите към свободния европейски пазар
Konstantin Boyadzhiev: Bulgaria Is A Gateway For The Companies Towards The Free European Market

132 Николина Ангелкова: Работим България да е водещ балнео- и СПА център на Европа
Nikolina Angelkova: We Are Making Bulgaria Europe's Leading Balneo and Spa Center

136 Ивайло Иванов: Ако обществото просперира, това трябва да усетят и пенсионерите
Ivaylo Ivanov: If Society Prospers, It Should Be Felt By Pensioners

142 Идеите бягат все по-бързо
Ideas Are Running Ever Faster

146 Обувки, които обикалят света
Shoes that Go Around the World

150 Българските господари на мапинга
Bulgarian Masters of Mapping

154 Играта учи / A Game Can Teach

158 Изкуственият интелект вече е сред нас
Artificial Intelligence Is Already Among Us

162 Атанас Добрев: И през 2018 година ще продължим да инвестираме в България
Atanas Dobrev: In 2018 We Will Continue to Invest in Bulgaria

166 Мобилният сектор под знака на 5G
The Mobile Sector under the Sign of 5G

170 WEBIT превръща София в дигитална столица на Европа
WEBIT makes Sofia the Digital Capital of Europe

172 Полетът на сокола / The Flight of the Falcon

176 „Сестрите Киън“ от плодовата империя на Кипър
The KEAN Sisters from the Cyprus' Fruit Empire

180 Земеделската земя - новият оазис за инвеститорите
Agricultural Land - the New Oasis for Investors

188 Миг неповторим / A Unique Moment

116

150

172

Economy Magazine, Sofia 1111, Yavorov, bl. 73, fl. 6, ap. 11p Tel.: (02) 852 9696; (02) 852 9699; e-mail: office@economic.bg
Publisher: Media Economy Bulgaria, CEO: Boyan Tomov, Editor in Chief: Nevena Mircheva
Accountancy: Sofiya Strelkova; Advertising and Marketing: Kalin Konstantinov konstantinov@economic.bg
Editor: Tatyana Yavasheva; Authors: Aleksandra Sotirova, Aleksandar Aleksandrov, Bozhidara Ivanova, Branislava Bobanats,
Vladimir Mitev, Maya Tsaneva, Preslava Georgieva; Translation: Mediana BG
Design: Eduard Lilov; Photo: Krasimir Svrakov
Print: Alliance Print; Distribution: Media Economy Bulgaria

THE MAYOR.eu

THE PORTAL OF THE EUROPEAN MUNICIPALITIES

Златният век на цифровата икономика

The Golden Age of Digital Economy

Дигиталната промяна навлиза в ускорената си фаза, когато в индустриалния сектор усилено се въвеждат нови технологии

 Татяна Явашева

Цифровите технологии вече не са допълнение към всеки бизнес, те са самият бизнес и самата икономика. Цифровизацията прониква в традиционните индустрии и ги трансформира из основи. А онези, които не са в крак с промяната, или просто смятат, че тя някак си ще им се размине, най-вероятно ще загубят бизнеса си. Вече има немалко примери за това. Всичко става бързо, толкова бързо, че онова, което довчера ни изглеждаше фантасктика, вече се превръща в реалност. Как се случва това?

Епицентър на промените

Дигиталната промяна навлиза в ускорената си фаза, когато усилено се въвеждат нови технологии в индустриалния сектор. В резултат производителността значително се увеличава, като същевременно се оптимизират разходите за основните ресурси. Сега сме в епицентъра на промените. Инвестициите в цифровия сектор са най-добрият начин за промотиране на нови икономически възможности, нови работни места и икономически растеж – в това ни убеждаваха доскоро. Но темпото нарасна, достигната е фаза, в която е ясно, че вече

няма връщане назад.

Накъде вървим

Дигиталната революция променя начина, по който работим, по който учим и живеем. Една голяма част от съществуващите днес работни места скоро ще изчезнат, заменени от нови професии. Твърди се дори, че дигиталните умения ще са най-ценната „валута“. Умни градове са градовете на едно съвсем скорошно бъдеще и тяхното ДНК са иновациите. Познавачи на циклите в икономическото развитие уверяват, че навлизаме в най-силния период на цифровизацията. Ще се мине през етап на зрелост на цифровата икономика и около 2040 г. ще настъпи моментът, когато кривата на растежа вероятно ще се пречупи. Живеем в интересни и динамични времена...

Предлагаме няколко гледни точки по темата.

Digital transformation is entering its accelerated stage, in which new technologies in the industrial sector are being arduously introduced

 Tatyana Yavasheva

Digital technologies are no longer an addition to every business, they are the business and the economy itself. Digitalization is entering traditional industries and is transforming them fundamentally. And people who do not keep up with the change, or simply believe that they will somehow get away with it, will probably lose their business. There are already a lot of examples. Everything is happening quickly, so quickly that what yesterday seemed like a fantasy is now turning into reality. How is this happening?

The Heart of Changes

Digital change is entering its accelerated stage, in which new technologies in the industrial sector are being arduously introduced. As a result, productivity is increasing significantly, while the costs for basic resources are being optimized. We are now at the heart of changes. Investments in the digital sector are the best way to promote new

economic opportunities, new jobs and economic growth - this is what we have been convinced in recently. But the pace has become faster, reaching a point where it is clear that there is no turning back.

Where Are We Going

Digital revolution is changing the way we work, learn and live. A great many of the jobs that currently exist will disappear, replaced by new professions. Some even claim that digital skills will be the most valuable "currency". Smart cities are the cities of a very near future, and their DNA are innovations. Experts in economic development circles assure that we are entering the strongest period of digitalization. We will go through the maturity stage of digital economy, and around 2040, the time will come, when the growth curve will probably go down. We live in interesting and dynamic times.

I present Several Points of View on the Topic.

Любомир Минчев, основател и главен изпълнителен директор на „Телелинк“:

Lyubomir Minchev,
founder and CEO of Teelink:

Промяната е неизбежна

Change Is Inevitable

М-н Минчев, все повече говорим за цифрова икономика. Какво представлява тя?

- Тя дава възможност на икономическите субекти да достигат до по-широки пазари по по-лесен начин. Единният цифров европейски пазар ще е с около 500 млн. потребители.

- Живеем във все по-динамично време, най-динамичното досега. Какво всъщност се случва?

- Скоростта, с която се създават нови технологии, променя средата по-бързо от всякога. След пет години днешният момент ще е по-малко динамичен от сега. Това променя начина, по който живеем, работим, отглеждаме децата си и се забавляваме. Младото поколение вече не може да приеме свят, който не е цифров. Процесът е необратим и не виждам възможност да се върнем към нецифрова икономика.

- Вие създавате технологиите. Какво означава технологичната промяна за всички икономически субекти на пазара?

- Промяната вече не е функция на IT директорите. Цифровизацията все повече е свързана с цялостния бизнес на компаниите - като възможности, но и като заплахи. Затова шефовете на фирми трябва да се замислят дали цифровизацията причинява сериозни сътресения в тяхната индустрия и да си дадат сметка къде са те в този процес. Всеки проблем може да е и възможност.

- Каква е „цената“ на дигиталната трансформация?

- Цената да не я направиш, може да ти коства бизнеса и вече има много примери за това. Цената да я направиш, може да ти гонесе растеж. Вече няма начин да си безразличен към промяната - тя е неизбежна. На българския пазар има известно забавяне в навлизането на новите технологии.

- За какво бъдеще работи „Телелинк“?

- Трансформацията започна от самите нас, защото не променим ли себе си, няма как да помогнем на другите да се променят. Търсим начин как с по-малко да създаваме повече и как да гарантираме по-голяма сигурност. Над 95% от грешките са от човешкия фактор и не се дължат на цифровизацията. Организационната трансформация върви с цифровата.

- Каква ще е ролята на изкуствения интелект?

- Той навлиза там, където се събира голямо количество данни. Най-важното за тази трансформация е, че е нужна креативност от страна на хората, които управляват развитието му. Оптимист съм за бъдещето

Mr. Minchev, we talk about digital economy more and more. But what is it actually?

-It enables economic entities to reach broader markets in an easier way. The European Digital Single Market will include about 500 million consumers.

-We are living in an increasingly dynamic time, the most dynamic until now. What is actually happening?

-The speed with which new technologies are created is changing the environment faster than ever. In five years, the current moment will be less dynamic than it is now. This changes the way we live, work, raise our children and have fun. The young generation can no longer accept a world that is not digital. The process is irreversible and I do not see a possibility to go back to a non-digital economy.

-You create technology. What is the importance of technological change for all economic entities on the market?

-Change is no longer a function of IT directors. Digitalization

Цифровизацията все повече е свързана с цялостния бизнес на компаниите - като възможности, но и като заплахи

Digitalization is more and more related to the overall business of companies - as opportunities, but also as threats

на човечеството, защото смятам, че нашият ум и нашите емоции са несравними с изкуствения интелект.

- Какво предстои?

- Бъдещето е госта неясно. Разширената реалност ще е един от стандартите, които ще ползваме при изграждането на съоръжения. Виртуалната реалност ще даде нов стандарт и за обучения, и за забавления. Предизвикателство е да управляваме този процес.

- Има ли опасност човешкият интелект все по-бързо да се изхвърля и все по-трудно да се адаптира?

- Човешкият интелект няма възможностите на изкуствения, но пък той притежава емоционалната интелигентност и човечността - все неща, невъзможни за машините. Вярвам, че човечността ще надделее. Физическото взаимодействие между хората ще намалява и най-голямото предизвикателство на цифровизацията ще е да останем хора.

- Кои ще са най-важните качества на мениджърите на бъдещето?

- Умението за работа в екип с хора с различно мислене, както и креативността на лидерите ще са от решаващо значение. Това ще е ключов момент в проектирането на бъдещето. Няма да има индивидуални шампиони.

is more and more related to the overall business of companies - as opportunities, but also as threats. That is why company managers must think about whether digitalisation causes serious disturbances in their industry, and must realize where they are in this process. Every problem may be an opportunity.

-What is the "cost" of digital transformation?

-The cost to not do it may cost you your business, and there are already many examples. The cost to do it may bring you growth. There is no longer a way to be indifferent to the change - it is inevitable. There is a certain delay in the introduction of new technologies on the Bulgarian market.

-What kind of future Telelink works towards?

-Transformation starts from us, because if we do not change ourselves, we cannot help others change. We look for ways to create more with less, and to ensure greater security. Over 95% of all mistakes are due to the human factor, not to digitalisation. Organizational transformation goes along with digital transformation.

-What will be the role of Artificial Intelligence?

-It enters areas where large amount of data is gathered. The most important thing about this transformation is that it needs the creativity of the people who direct its development. I am an optimist about the future of mankind because I think that our mind and our emotions are incomparable with Artificial Intelligence.

-What comes next?

-The future is quite unclear. Augmented Reality will be one of the standards that we will use in constructing facilities. Virtual Reality will give a new standard for both training and entertainment. It is a challenge to manage this process.

-Is there a danger for the human intellect to start working out faster and be more difficult to adapt?

- Human intellect does not have the capabilities of the artificial one, but it has emotional intelligence and humanity - things that are impossible for machines. I believe that humanity will prevail. Physical interaction among people will diminish, and the greatest challenge of digitalisation will be for us to stay human.

-Which will be the most important qualities of the managers of the future?

-The ability to work in a team with people with different thinking will be crucial, as well as the creativity of the leaders. This will be a key moment in the design of the future. There will be no individual champions.

Гергана Паси, основател на
Дигиталната национална коалиция:

Gergana Passy,
founder of the Digital National Coalition:

Технологичната трансформация засяга всички

The Technological Transformation Affects Everyone

Г-жо Паси, какъв е личният ви мотив за силна ангажираност с темата за дигиталната трансформация?

- Личният ми опит е най-силният ми мотив – видях как две от децата ни се научиха да четат в ранна възраст главно през клипчетата и детски песни в Youtube. Това ме убеди, че технологиите са мощно средство, което, използвано правилно, се превръща в инструмент за промяна. Цифровата революция ще помете всички ни, ако не сме готови за нея. Роботиката, изкуственият интелект и интернет на нещата само след 20 години ще променят до неузнаваемост планетата.

- Всъщност кой движи голямата промяна?

- Човешкият ум задвижва тази промяна, но чрез интернет той получи експоненциална мощ. Ерик Шмидт, един от ръководителите на Google, беше казал, че интернет е едно от малкото неща, които хората са създали, без напълно да го разбират. Със сигурност промяната ще засегне всички. Лидери на утрешния свят ще са обществата, които най-добре са подготвили средата и хората си за нея.

- Как в България да сме в крак с темпото, което дигиталната революция задава?

- Ключът към промяната е проста формула, равна на модерна инфраструктура + подготвени хора + благоприятна среда (вкл. модерна публична администрация). Звучи просто, но всъщност е комплексен процес, изисква финансиране и наличие на широк кръг от лидери в различни области, които разбират смисъла от тази промяна в дългосрочен план.

- Каква е „цената“ на създаването на единен цифров пазар в Европа?

- В Европа са правени много анализи за цената на единния цифров пазар. Смята се, че реалното му завършване би донесло ползи от порядъка на стотици милиарди евро годишно за европейската икономика. Това минава през реформиране на публичния сектор, нови работни места и нови възможности за бизнеса. Съществуващите бариери ни пречат да получим мак-

Мrs. Passy, what is your personal motive for your strong commitment to the topic of digital transformation?

-My personal experience is my strongest motive - I saw how two of our children learned to read at an early age mainly through videos and children's songs on Youtube. This convinced me that technology is a powerful weapon, and if used right, it turns into an instrument of change. Digital revolution will sweep away all of us, if we are not ready. Robotics, Artificial Intelligence, and the Internet of Things will make our planet unrecognizable in only 20 years.

-Who actually drives the whole change?

-Human mind is the main driver of the change, but through the Internet, it receives exponential power. Eric Schmidt, one of Google's leaders, once said that the Internet is among the few things humans have built that they don't truly understand. Change will surely affect us all. The world leaders of tomorrow will be the societies that have best prepared the environment and their people.

-How can we, in Bulgaria, keep pace with the digital revolution?

-The key to change is a simple formula that equals to modern infrastructure + prepared people + favorable environment (incl. modern public administration). It sounds simple, but in fact is a complex process; it requires funding and the presence of a wide range of leaders in different areas who understand the meaning of this change in the long run.

-What is the "cost" of creating a Digital Single Market in Europe?

-A lot of analyses have been made in Europe for the cost of the Digital Single Market. It is believed that its actual completion would bring to the European economy benefits amounting to hundreds of billions of euros annually. This will happen through reform of the public sector, new jobs and new opportunities for the business

**За първи път практически няма разлика между
реалността и футуристичния филм за бъдещето**

*For the first time, there is practically no difference
between reality and a visionary film about the future*

сумума от този пазар – само 15% от европейските граждани пазаруват онлайн. Само 7% от малките и средни предприятия продават онлайн през граница. Какви пропуснати възможности са това!

- Как традиционните индустрии по-безболезнено да направят трансформацията?

- Като зложат дългосрочни стратегии за адаптиране на производството или услугите си към новите условия. Като инвестират в обучение на персонала си. Скоростта на адаптиране е важна, защото победителите в тази надпревара ще вземат най-голям дял от онлайн пазара. В много страни традиционни индустрии се реформират. „Adidas“ въвежда 3D принт, с който перфектната маратонка ще може да ни бъде „разпечатана“ в рамките на няколко часа. Разбира се, това се случва в големи компании с големи R&D екипи.

- Вие за какво бъдеще работите?

- Мечтая интернет предприемаческата култура да се окаже заразна за нашите деца. Расте поколение, което ако получи правилното образование, ще се ангажира с големи проекти – от измислянето на лек срещу рака до спасяването на нашата планета.

- Какви въпроси поставя динамичната промяна?

- Питам се докъде ще стигне изкуственият интелект, какво ще може да прави роботът на бъдещето, така че да не измести човека, а да е в негова помощ. Кога науката ще изкорени болестите и ще ни приближи до безсмъртието? Кога и как хората ще се заселят на друга планета и на каква цена? Как спечелилите в тази цифрова революция да са много повече от загубилите... За първи път практически няма разлика между реалността и футуристичния филм за бъдещето.

sector. Existing barriers prevent us from getting the most of this market - only 15% of Europeans shop online. Only 7% of the small and medium-sized businesses sell online across borders. Such missed opportunities!

-How can traditional industries make the transformation less painful?

-By setting long-term strategies for adapting their production or services to the new conditions. By investing in the training of their staff. The adaptation speed is important because the winners in this race will take the largest share of the online market. In many countries, the traditional industries are being reformed. Adidas introduced a 3D print, which allows for the perfect running shoes to be "printed" for us within a few hours. Of course, this is happening in large companies with large R&D teams.

-What is the future you work towards?

-I dream of the Internet entrepreneurial culture to be contagious for our children. A generation is growing that given the proper education will be involved in huge projects - from finding a cure against cancer to saving our planet.

-What issues does the dynamic change put on the table?

-I wonder how far Artificial Intelligence will get, what the robot of the future will be able to do, so that it does not replace humanity, but be of help. When will science eradicate the diseases and bring us closer to immortality? When and how will people inhabit another planet and at what price? How can the winners in this digital revolution be much more than the losers... For the first time, there is practically no difference between reality and a visionary film about the future.

Д-р инж. Боряна Манолова,
главен изпълнителен директор
на Siemens България:

Dr. Eng. Boriana Manolova,
CEO of Siemens:

Отварят се нови възможности за иновативните компани

New Opportunities Are Opening For Innovative Companies

Госпожо Манолова, какви тенденции се очертават в сферата, в която Siemens работи?

- Безспорно, водещата тенденция в световен мащаб е дигитализацията. Компаниите по цял свят, независимо от техния размер или икономически сектор, са изправени пред предизвикателствата на дигиталната трансформация. Технологии като облачни изчисления, самообучаващи се машини, цифрови симулации, индустриална автоматизация и Big Data анализи обещаваат по-голяма производителност и гъвкавост по цялата верига на стойността - от проектирането и инженеринга до оперативните дейности и производството, както и при обслужването и поддръжката. Моите очаквания са пазарният и технологичният натиск върху бизнеса за ускорена дигитализация да продължи да се увеличава, отваряйки нови възможности за иновативни компании като Siemens.

- Как ще се отразят тези процеси на дейността на Siemens в България?

- Като част от компания, която е сред глобалните лидери в дигитализацията, Siemens България може да предложи доказано ноу-хау, цялостно портфолио и огромен опит, за да помогне на клиентите си да осъществят успешно прехода към дигиталното бъдеще. Приветстваме факта, че все повече родни фирми осъзнават необходимостта от дигитализиране на техните технологии, продукти, процеси и бизнес модели. Съвсем наскоро например две от водещите машиностроителни предприятия в България интегрираха в операциите си новата отворена IoT платформа на Siemens – MindSphere, която им осигурява безспорно предимство пред конкурентите им. Същевременно компанията ни ще продължи да работи в традиционните си бизнес сфери, доставяйки иновативни продукти, цялостни решения и гъвкави услуги.

Mrs. Manolova, what are the global trends in Siemens' fields of business?

-Undoubtedly, the leading global trend is digitization. Companies across the world, regardless of their size or economic sector, face the challenges of digital transformation. Technologies such as cloud computing, self-learning machines, digital simulations, industrial automation, and Big Data analyzes promise greater productivity and flexibility across the whole value chain, from design and engineering to operational functionality and manufacturing and to service and maintenance. My expectations are that the market and technological pressures on businesses to accelerate digitization will continue to grow, opening new opportunities for innovative companies such as Siemens.

-How these processes will affect Siemens' operations in Bulgaria?

-As part of a global digitalization powerhouse, Siemens Bulgaria can offer proven know-how, comprehensive product portfolio and huge experience to support its customers to succeed in the transition to a digital future. We welcome the fact that more and more Bulgarian companies recognize the need to digitize their technologies, products, processes and

business models. More recently, for example, two of the leading machine tools manufacturers in Bulgaria integrated Siemens' new open IoT platform – MindSphere, gaining an undisputed advantage over their competitors. At the same time, our company will continue to work in its traditional business areas, delivering innovative products.

**Бизнесът по цял свят е изправен
пред предизвикателствата на
дигиталната трансформация**

**Businesses across the world face the
challenges of digital transformation**

WEBIT FESTIVAL EUROPE

ENTERPRISE | POLICY | STARTUPS

ВОДЕЩОТО СЪБИТИЕ ЗА ТЕХНОЛОГИИ, ИНОВАЦИИ И ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО.

26-27 ЮНИ 2018

Заявете своя Платинен билет и се срещнете с тях на живо!

Jelena Djokovic
Novak Djokovic
Foundation

Sophia
The Robot

Mariya Gabriel
EU Commissioner
Digital Economy
& Society

Maurice Levy
Publicis

Yonov Agah
World Trade
Organisation

Andrew Tsao
Silicon Valley
Bank

WWW.WEBIT.BG

Под патронажа на министър-председателя на Р. България, Европейския комисар по дигитална икономика и общество, кмета на София, министерство за българското председателство на Съвета на Европейския съюз 2018

Румяна Тренчева, регионален изпълнителен директор на SAP за Югоизточна Европа:

Дигиталната стратегия е ключов фактор за успеха

Rumyana Trencheva, Managing Director, SAP Southeast Europe:

Digital Strategy Is a Key Successful Factor

Р-жо Тренчева, как се отразява на бизнеса бързото развитие на технологиите?

- Променят се всички аспекти от нашия живот. Ние самите ускоряваме темповете на боравене с информация и знанието, което получаваме от натрупаните исторически данни. Това ни помага да се предпазим от грешки, да планираме по-бързо и по-успешно. Но тези скалируеми и самозасилващи се процеси понякога обезсмислят много бизнес процеси и пораждаат нужда от промяната им.

- Вече сме в ерата на цифровата икономика, но какво всъщност се случва?

- Промяната вече се е случила. Всеки бизнес е цифров, а ако не е – със сигурност ще стане много скоро, защото иначе ще изчезне във формата, в която съществува. Днес всеки бизнес процес може да бъде автоматизиран. И на практика задачата ни е да преосмислим съществуващите бизнес процеси и да създадем нови, захранвани от нови технологични инструменти, които вече са достъпни.

- Как традиционните индустрии по-безблезнено да направят прехода?

- Намерете своя технологичен партньор. Повярвайте в технология, в платформа, в хората зад тях. Добивайте знанието директно от разработчика. Компании като нашата предлагат много информация онлайн: от това как да създадете модел на бизнес процес до това как да го програмирате сами или да създадете цялостна пътна карта за дигитализация на бизнеса си. Започнете с бързи проекти в частта връзка с клиенти и партньори. Така ще можете да натрупвате по-бързо данни и информация за реалния ви пазар. Изберете готови облачни технологични решения, които вече имат въградени аналитики, Machine Learning и AI компоненти. Такива проекти днес могат да бъдат реализирани в рамките на няколко месеца от ваш вътрешнофирмен ресурс.

- Каква е „цената“ на дигиталната трансформация?

- Плащаме я всеки ден - с намаляването или увеличаването на личното ни информационно пространство, със забързването на всички процеси, дори в чисто житейски смисъл. В бизнеса липсата на дигитална стратегия може да ни коства всичко, което сме изградили и

Mrs. Trencheva, what impact on business does the rapid development of technology have?

-All aspects of our lives are undergoing a change. We ourselves are accelerating the pace of handling information and the knowledge that we acquire from historical data. This helps us to protect ourselves from mistakes, to plan faster and more successfully. However, these scalable and self-enforcing processes can sometimes make many business practices obsolete and are causing the need to change them.

-We are already in the era of the digitized economy but what exactly is happening?

-The change has already occurred. Every business is digitized and if it isn't yet – it will surely be very soon,

постигнали.

- Как SAP със своите продукти и услуги улеснява процесите на цифровизация?

- Спомагаме технологиите и иновациите да стигнат по-бързо до нашите клиенти. Всичките ни продукти се предлагат като облачно базирани. Тъй като технологиите се развиват динамично - понякога с нововъведения на всеки три месеца - чрез облака клиентите ни работят върху най-новите разработки и иновации, било то органични или придобити. Между софтуерните компании и техните клиенти съществува екосистема от партньори, които интегрират и внедряват технологичните решения. С редица нови технологични инструменти намаляваме времето за внедряване, както и обучението и подготовката на консултантите.

Бизнес, който своевременно не се цифровизира, ще бъде изместен от конкуренти

A business that isn't digitized will be overcome by the competition

- Вие за какво бъдеще работите?

- Работя за модернизирани и конкурентна икономика на местно и регионално ниво, която дава много възможности на бизнеса ни да достига все повече пазари и да налага иновативни продукти от ново поколение. Най-голямо удовлетворение ми носят проектите, които помагат на клиентите ни да растат и да стават по-печеливши.

- Кое в тази динамична промяна лично вас не ви радва?

- Технологиите са чудесно нещо, когато са използвани в среда със здрав морал и социално отговорни политики. Ако тези предпоставки ги няма – това, което се случва днес, може да бъде самоунищожително за някои страни и пазари в бъдеще.

otherwise, it will disappear in its current form. Nowadays, each business process can be automated. In practice, our task is to rethink the current business processes and to develop new ones – powered by the new technological tools, which are already ubiquitous.

-How can the traditional industries go through this transition less painfully?

-Find your technology partner. Believe in the technology, the platform and the people behind. Companies such as ours provide a lot of knowledge online: from how to develop business process' model to teaching you how to program it by yourselves or how to create a complete roadmap for the digitization of your business. Start with fast-paced projects related to the customer and partner relationships. This will allow you to quickly gather data and information for your actual market. Choose a ready cloud technology solution that comes with built-in analytics, Machine Learning and AI components. Such projects nowadays can be realized within few months based on your in-house resources.

-What is the digital transformation's "cost"?

-We pay for it every day – with the decrease or the increase of our personal information space, by speeding up all processes, and even purely in the aspect of everyday life. In business, the lack of digital strategy may cost us everything that we have built and have achieved.

-How is SAP and its products and services facilitating the digitization processes?

-We enable our clients to access technology and innovations quicker. Nowadays, all our products are cloud-based. And because technology today advances extremely fast, sometimes with innovations in every quarter, via the cloud our clients constantly work with the latest upgrades and innovations – both organic and acquired. There is a partner ecosystem in between the software companies and their clients that must integrate and implement the technology solutions. With our technology tools, we reduce both the deployment and the consultants' training and preparation time.

training and preparation time.

-What's the future that you strive for?

-I strive for a modernized and competitive economy on a local and on a regional level, capable of providing many opportunities for our business to reach larger markets and to impose innovative next-generation products. My greatest satisfaction comes from the projects that help our clients in growing and becoming more profitable.

-What do you dislike in this dynamic transformation?

-Technology is a great thing when used in an environment associated with a solid moral and socially responsible policies. If these prerequisites are missing – what is happening today may be self-destructive for some countries and markets in the future.

Мария Габриел, еврокомисар по цифровата икономика и цифровото общество:

Да подготвим хората за работните места на бъдещето

Mariya Gabriel,
European Commissioner for
Digital Economy and Society:

Let's Prepare People for the Jobs of the Future

Г-жо Габриел, като еврокомисар по цифровата икономика и цифровото общество каква ще е Вашата роля в дигиталната трансформация?

- В момента върви изключително важен дебат - как ще изглежда бюджетът на ЕС за следващия програмнен период след 2020 г. Европа има огромни амбиции в сферата на цифровизацията, но за да ги реализираме, ще трябва да отделим достатъчно финансов ресурс. Затова настоявам за двойно увеличение на сегашния бюджет в областта на цифровата икономика и общество - от 35 на 70 млрд. евро. Този ресурс има многобройни измерения - от цифровите умения през киберсигурността до суперкомпютрите, изкуствения интелект и 5G. Ако искаме икономиките ни да бъдат конкурентоспособни, а гражданите ни да имат работа, дължни сме да инвестираме. И няма никакво значение дали говорим за България и Естония, или за Германия и Швеция. Само след няколко години експертите очакват над 90% от работните места в Европейския съюз да изискват поне минимални цифрови умения, а в същото време днес едва 37% от работещите в ЕС ги притежават. Гражданите трябва да са в сърцето на цифровата политика. Цифровото бъдеще на Европа ще е толкова успешно, колкото успешни са днешните ни действия. Трябва да ускорим процеса. Нужно е да приключим преговорите по законодателните инициативи, за да можем да доставим навреме на гражданите и бизнеса ползите от напълно функциониращ цифров единен пазар.

- Как ще намирате баланса между свободното развитие на процесите и вкарването им в определени рамки?

- За да управляваме днешната технологична революция, трябва да положим повече усилия, отколкото по принцип биха били нужни. Технологичният напредък не може да бъде спрял, но той трябва да бъде управляван, за да бъдат сведени опасностите до минимум. Подобен баланс не е лесен за постигане, но това не е повод да отстъпваме, а напротив. На 1 март Европейската комисия обявихме серия оперативни мерки за борбата с незаконното онлайн съдържание, които следват препоръките ни, представени през септември 2017 г. Те обхващат всички форми на незаконно съдържание — от терористичното съдържание до подклаждането на омраза и насилие, материалите, свързани със сексуално насилие над деца, фалшифицираните продукти и нарушенията на авторското право. Свободното развитие на процесите ще върви ръка за ръка с поставянето на процеса в рамка. Диалогът е крайъгълният камък.

- Кои в момента за вас са някои от най-големите предизвикателства?

- Да осъзнаем, че бъдещето на Европа е дигитално.

Mrs. Gabriel, as a European Commissioner for Digital Economy and Society, what will be your role in the digital transformation?

-Currently, there is a very important ongoing debate - what will be the budget of the EU for the next programming period after 2020. Europe has huge ambitions in the field of digitization, but in order to realize them, we will have to allocate sufficient financial resources. That is why I insist on a double increase of the current budget for digital economy and society - from EUR 35 to 70 billion. This field has many dimensions - from digital skills, through cybersecurity, to supercomputers, artificial intelligence and 5G. If we want our economies to be competitive and our citizens to have jobs, we are obliged to invest. And it doesn't matter whether we are talking about Bulgaria and Estonia, or about Germany and Switzerland. In just a few years, experts expect more than 90% of the jobs in the European Union to require at least minimum amount of digital skills, and at the same time only 37% of the employees in the EU currently have them. Citizens must be at the centre of the digital policy. The digital future of Europe will be as successful as our current actions are. We need to speed up the process. We need to conclude the negotiations on the legislative initiatives so that we can deliver the benefits of a fully functioning digital single market to citizens and businesses in a timely manner.

-How will you find the balance between the free development of processes and their introduction within certain limits?

-In order to manage today's technological revolution, we must try harder than usual. Technological advance cannot be stopped, but it has to be managed so that we can minimize the threats. Such a balance is not easy to achieve, but this is not a reason to give up, on the contrary - we must continue. On 1st March, the European Commission announced a series of operational measures to fight illegal online content that follow our recommendations, presented in September 2017. They cover all forms of illegal content - from terrorist content to hate speech and violence, materials with sexual violence against children, counterfeit products and copyright infringement. The free development of processes will go hand in hand with putting the process into a framework. Dialogue is the cornerstone.

-What are some of the biggest challenges for you now?

Новият общ регламент за защита на данните влиза в сила през май 2018 и фирмите ще трябва да адаптират своите процеси само веднъж за целия континент

The new General Data Protection Regulation enters into force in May 2018, and all companies will have to adapt their processes just once for the whole continent

Ако искаме нашата икономика да бъде конкурентоспособна, тя трябва да се дигитализира. Ако искаме нашите граждани да бъдат подготвени за работните места на бъдещето, то те трябва да притежават цифрови умения. Ако искаме да бъдем сигурни в интернет и да бъдем защитени данните ни, трябва да работим за подобряване на киберсигурността. Ако искаме европейските граждани не само в градовете, но и в отдалечените селски райони да имат еднакви възможности за работа и развитие, то трябва да осигурим за всички достъп до широколентов високоскоростен интернет. Ако искаме европейската културна индустрия да бъде видима и конкурентна, то трябва да дадем отговори чрез постигане на споразумение по предложената реформа в областта на авторското право и аудио-визуалните медийни услуги. Трябва да положим повече усилия, за да изведем Европа като лидер в областта

-To make people realize that Europe's future is digital. If we want our economy to be competitive, it must be digitalized. If we want our citizens to be prepared for the jobs of the future, they must have digital skills. If we want to be secure on the Internet and our data to be protected, we must work to improve cybersecurity. If we want European citizens not only in cities, but also in remote rural areas to have equal opportunities for work and development, we must ensure an access to high-speed broadband Internet for all. If we want the European cultural industry to be visible and competitive, we must respond by reaching an agreement on the proposed reform in the field of copyright and audio-visual media services. We must do more to bring Europe to the forefront in the fields

на суперкомпютрите, изкуствения интелект, блокчейн... Голямото предизвикателство е всички – институции, държави членки, организации, граждани - да ускорим процеса за завършването на цифровия единен пазар.

- Цифровизацията е необратим процес. Как като еврокомисар може да влияете образованието да върви в крак с промените?

- За мен е много радостно, че българското образование все повече залага на това България да има цифрово поколение, което бие с пулса на технологиите и иновациите. Но имаме още много работа за модернизирани на политиките в областта на образованието и обучението. Тук искам да привлека вниманието върху пилотния проект „Цифрова възможност“, чието начало поставих в края на миналата година. Той ще даде възможност до 2020 г. близо 6000 европейски студенти от всички специалности да придобият опит в областта на цифровите технологии чрез трансгранични стажове. Съвсем скоро ще се изправим пред нараналата необходимост служителите да имат способности да работят с автоматизирани системи и машини, да взаимодействат с процесите, базирани на данни, и системите за вземане на решения. Много от работните места ще бъдат на принципа „отдалечено цифрово работно място“.

- Как ще се гради доверие и ще се гарантира сигурността в цифровата среда?

of supercomputing, artificial intelligence, blockchain... The big challenge is that we all - institutions, member states, organizations, citizens - speed up the process of finalizing the Digital Single Market.

-Digitalization is an irreversible process. How can you, as an EU commissioner, influence education to keep up with the changes?

-I am very pleased that Bulgarian education puts more and more emphasis on Bulgaria having a digital generation whose heart beats in one with technology and innovation. But we still have a lot to do to modernize education and training practices. Here, I would like to draw attention to the pilot project "Digital Opportunity" that I launched at the end of last year. It will enable around 6,000 European students of all specialties to acquire digital experience through cross-border internships by 2020. We will soon be faced with the increased need of employees who have the ability to work with automated systems and machines, interact with data-based processes and decision-making systems. Many jobs will be on the "remote digital workplace" principle.

-How will you build trust and ensure security in a digital environment?

- Гражданите в сърцето на цифровите политики е мой водещ приоритет. А това означава хората да се чувстват сигурни в един свят, в който сме заобиколени от свързани устройства. Ето защо Европейската комисия работи по всички тези аспекти - от киберсигурността и електронното правосъдие до насърчаването на иновациите в областта на интелигентните градове и свързаните автомобили. Новият общ регламент за защита на данните, който ще влезе в сила през май тази година, гарантира, че нашите лични данни са защитени независимо от това къде сме и къде се съхраняват и обработват данните. И фирмите ще трябва да адаптират своите процеси само веднъж за целия континент. За киберсигурността предложихме идеята за схеми за сертифициране, които са валидни в целия ЕС – т. е. само веднъж един продукт или услуга ще трябва да докажат, че са сигурни. Предложихме да инвестираме и да подкрепим силна мрежа от центрове за компетентност. Искаме също да засилим ролята на европейската агенция за киберсигурност ENISA.

- Към какъв свят ни водите?

- Към свят, в който новите технологии запазват човешкото си лице. В близка перспектива за мен е важно да изградим напълно функциониращ цифров единен пазар, разгръщащ нови хоризонти и за гражданите, и за предприятията. (U)

-Citizens being at the centre of digital policies is my top priority. This means that people can feel secure in a world where we are surrounded by connected devices. That is why the European Commission is working on all these aspects - from cybersecurity and e-justice, to promoting innovation in intelligent cities and connected cars. The new General Data Protection Regulation, which will enter into force in May this year, ensures that our personal data is protected regardless of where we are and where the data is stored and processed. And companies will have to adapt their processes only once for the whole continent. For cybersecurity, we proposed the idea of certification schemes that are valid throughout the EU - that is, a product or service will have to prove they are safe just once. We proposed that we invest and support a strong network of competence centres. We also want to strengthen the role of the European Cybersecurity Agency - ENISA.

-What is the world you are leading us to?

-A world where new technology preserves its human character. In the near future, it is important for me to build a fully functioning digital single market, which will open new horizons for both citizens and businesses. (B)

Петя Димитрова:

Дигитализацията на банкирането е наша мисия

Движим се с темпото на клиентите си, но и
се стремим да бъдем с една крачка пред тях

Petia Dimitrova:

Banking Digitalization Is Our Mission

*We are moving at the pace of our customers but
we are also striving to be one step ahead of them*

Жо Димитрова, кой е въпросът, който като banker си задавате напоследък?

- Въпросът, който ме вълнува, не е само един. Но може би най-важните в този момент са – дали и тази година ръстът на икономиката и кредитирането ще продължи със същите темпове, както през изминалата. Питам се и доколко новите регулации ще променят реално бизнеса ни и ще увеличат разходите ни. Или пък как технологиите ще продължат да променят средата и какви инвестиции да планираме за иновации. Единствено на последния въпрос отговорът е ясен: все по-големи.

- Стрес тестовете на банките отдавна минаха, но на какъв „стрес тест“ сте подложени сега?

- Сега предизвикателствата са свързани с темите, които изброих. Освен тях, в нашия фокус попадат и новите конкуренти на пазара, както и повишените очаквания на модерните потребители на банкови услуги. В последните години все по-голямо предизвикателство е намирането и задържането на квалифицирани хора в сектора. „Прегряването“ на пазара на труда се усеща и при нас, в банките. Това, разбира се, няма как да не окаже влияние върху бизнеса ни. Но пък в същото време ни мотивира да продължим да се развиваме и да бъдем конкурентни и на този специфичен пазар – за „талантите“.

- Иновациите са ваша любима тема. Какъв фактор в промяната обаче са финтех компаниите? Виждате ли опасност банките да бъдат изместени от ключовото си място на пазара?

- Иновациите би трябвало да са любима тема на всички, защото са настоящето и бъдещето. И да, финтех компаниите може да се определят като по-гъвкави от нас, но няма да им е толкова лесно да ни изместят. Често говорим колко много регулации има в банковия сектор, но те имат своя смисъл и полза. Фактът, че банките са силно регулирани, дава огромна сигурност на нашите клиенти, когато става дума за депозити, преводи и разплащания или финансиране.

Може би най-голямото предизвикателство в момента е новата директива за плащанията PSD2, която отваря нови възможности за финтех компаниите. Тя позволява на трети

Петя Димитрова е главен изпълнителен директор и председател на Управителния съвет на Пощенска банка. Член е на управителните съвети на Асоциацията на банките в България, Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България, „Борика“ АД, фондация „Атанас Буров“, сдружение „Ендевър България“ и Международния банков институт. Също така е член на Университетския съвет на Американския университет в България, Форум на младите световни лидери към Световния икономически форум, както и на Young Presidents' Organization (YPO) и гр. Носител е на над 20 престижни международни и български отличия, последните от които - награда от фондация „Атанас Буров“ за банково и финансово управление за 2017 г., „Banker на годината“ за 2015 и 2017 г. от в. „Banker“ и „Мисис Икономика“ за 2015 г. от сп. „Икономика“ и КРИБ.

Petia Dimitrova is the Chief Executive Officer and Chairperson of the Management Board of Postbank. She is a member of the Management Boards of the Association of Banks in Bulgaria, the Confederation of Employers and Industrialists in Bulgaria (CEIBG), BORICA AD, Atanas Burov Foundation, Endeavour Bulgaria Association and the International Banking Institute. She is also member of the University Council of the American University in Bulgaria, Young Global Leaders Forum, part of the World Economic Forum, as well as the Young Presidents' Organization (YPO), and others. She has won over 20 prestigious international and Bulgarian awards, the latest of which were the Atanas Burov Foundation Award for banking and financial management for 2017, Banker of the Year for 2015 and 2017 awarded by Banker Weekly, and Mrs. Economy for 2015 awarded by Economy Magazine and CEIBG.

Ms. Dimitrova, what question have you been asking yourself as a banker lately?

-The question, which I am concerned with, is not just one. But, perhaps, the most important questions at the moment are – would the economic and lending growth continue this year with the same pace as in the previous one. I also ask myself to what extent would the new regulations really change our business and how much would they increase our costs. Or how the technologies would change the environment and what investments should we plan to make for innovations. Naturally, the answer to the last question is clear: growing.

-The banks' stress tests are long over, but what "stress test" are you currently undergoing?

-The current challenges are linked with the topics which I mentioned. Apart from them, our focus is also on the new competitors on the market, as well as the growing expectations of the modern consumers for banking services. An increasing challenge in the sector in recent years has been finding and keeping qualified people. The banks can also sense the "overheating" of the labour market. Naturally, this has an impact on our business. Yet, at the same time, it motivates us to continue developing ourselves and also to become more competitive on the specific market – that of "talents."

-The innovations are a favourite topic of yours. What role do FinTech companies have in the change? Do you think there is any danger for the banks to lose their leading position on the market?

-Innovations should be a favourite topic for everyone because they are the present and the future. And yes, the FinTech companies can be defined as more flexible than us, but they would not push us out of the market that easily. We often comment that the banking sector has many regulations, but they make sense and have their benefits. The fact that banks are highly regulated gives our customers immense security when it comes to deposits,

Към всяка фирма подходваме индивидуално и оценяваме възможността за финансиране на всеки проект спрямо потенциала му

страна да предлагат услуги, свързани с банковите сметки на клиентите. По същество това означава да се позиционират между клиента и банката. От друга страна, по този начин конкуренцията се измества на ниво качество на продуктите и услугите. Аз бих казала, че у нас финтех компаниите са „здравословна конкуренция“, а понякога дори и партньори. Те имат иновативни практики и ако ги развием заедно, ще са само от полза за клиентите. Партнирайки си с тях и заимствайки добрите практики, банка като нашата, ангажирана с преживяванията на потребителите и иновативните модели за банкиране, ще бъде в добра позиция да предостави широка гама от персонализирани финансови услуги. По този начин ще можем да отговорим по-добре на променящите се тенденции в потребителското търсене.

- Потребителските нагласи се променят по-бързо от всякога. Какви са очакванията им в този момент към вас като банка?

- Очакванията са не само различни, но и по-високи. Домакинствата и бизнесът са склонни да тестват и дори проактивно търсят нови продукти. От банките се изисква повече гъвкавост. Разбира се, всичко това не означава, че стандартните продукти скоро ще станат безполезни и ще изчезнат. Но потребителите днес очакват от своята банка сигурно и бързо „дигитално преживяване“. Търсят решения, които са лесни за използване и безпроблемно се вписват в ежедневието им. Пазаруването трябва да е на един клик разстояние, без излишни стъпки. „Дигиталният“ потребител е интелигентен и търси бързи решения. Хората плащат с карти и телефон и все по-рядко посещават банковия клон. Вече говорим за дигитални портфейли, виртуални асистенти, чат ботове, облачни решения, платформи с поддръжка на глас, биометрични данни и изкуствен интелект. И това не е бъдещето, а настоящето.

- Кои от иновациите в Пощенска банка са „в точното време на точното място“ съгласно интереса на клиентите към тях?

- Продължаваме да гържим и на личния контакт, но се стремим всички наши нови продукти да пестят време на клиентите, да са достъпни по всяко време и през всички канали. Но най-важното - да им носят допълнителни удобства винаги, когато имат нужда от тях. Залагаме на нестандартния и индивидуалния подход. Внедряването на дигитални услуги и умни решения са в основата на нашата стратегия за развитие. Първи в България предложихме на потребителите поредната изцяло нова услуга - те могат да получават преводи Western Union директно на нашите банкомати. Съвсем скоро предстои да представим на клиентите ни още модерни продукти за тяхно удобство, но засега ще ги запазя в тайна.

- В тази твърде динамична промяна как намирате точното темпо на промяната на самата Пощенска банка?

- Движим се с темпото на клиентите си, но и се стремим да бъдем с една крачка пред тях. Те са най-сигурният двигател за развитие. В съвременния бизнес нещата се случват на скорост, не можем да си позволим да бъдем „догонващи“ или „изоставащи“. Плановите на нашите клиенти се развиват непрекъснато и от нас зависи да сме до тях като говорен

transactions, payments or financing.

Perhaps, the new payment directive PSD2, which opens new opportunities for the FinTech companies, poses the greatest challenge at the moment. It allows third parties to offer services related to the customers' bank accounts. In essence, it means that they would position themselves between the customer and the bank. On the other hand, this shifts the competition to the quality of the product and service provided. I would say that the FinTech companies in Bulgaria are "healthy competition" and sometimes even partners. They have innovative practices and if we develop them together, this would only benefit the customers. By partnering with them and borrowing their good practices, a bank like ours, which is committed to the consumer experience and the innovative banking models, will be in a good position to provide a wide range of personalized financial services. Thus, we can respond better to the changing trends in consumer demand.

-The consumer attitudes are changing faster than ever. What do they expect now from you as a bank?

-The expectations are not only different but also higher. The households and the business are willing to test and even actively seek new products. The banks need to be more

**We approach individually every company
and we evaluate the funding possibilities
of every project depending
on its potential**

flexible. Of course, that does not mean that the standard products would soon become useless and obsolete. However, today the consumers expect a secure and faster "digital experience" from their bank. They seek user-friendly solutions that would smoothly fit their daily lives. Shopping should be a click away, without any extra steps. The "digital" consumer is intelligent and seeks fast solutions. People pay with cards and smartphones and rarely visit bank branches. We are now talking about digital portfolios, virtual assistants, chat bots, cloud solutions, voice-supporting platforms, biometric data and artificial intellect. And this is not the future, this is the present.

-What innovations at Postbank are "at the right time and the right place" according to the customers' interest in them?

-We still care for the personal contact, but we are determined to standardize all of our new products to save time, to be available at any time and through all channels. But most importantly, to provide extra convenience to the customers whenever needed. We rely on the unconventional and individual approach. Implementing digital services and smart solutions is at the core of our development strategy. We were the first in Bulgaria to offer yet another entirely new service – the consumers may now receive Western Union money transfers directly at our ATMs. Soon we will offer more modern products that provide convenience to our customers, but for now I will not reveal them.

-How do you define the precise rate for change, implemented at Postbank, in such a dynamic period?

-We are moving at the pace of our customers but we are also trying to be a step ahead of them. They are the most certain factor for development. Things are happening at a speed in today's business. We cannot afford to be "catching up" or "lagging behind." Our customers' plans are constantly developing and it depends on us to be by their side as their trusted business partner throughout the entire process.

-he business expects tailor-made banking from you. But what is the current "measurement"?

-In our views, the "measurement" has always been the good business idea, regardless of the sector and how big the company is. Currently, the banks offer loans at record-low interest rates in all segments. However, in my opinion, it is unwise to build a business model and its plans on the bases of low borrowing costs. We all know that the interest rate level is a result of the economic cycle and the first signals for the end of the record-low rates are already here. We, at Postbank, use every opportunity to consult our customers on this issue. We help them understand how important it is their individual business model to be built on a foundation that could face different challenges. Because success loves the brave, but it goes to the prepared ones.

As for our corporate customers' expectations, we know that they work in a dynamic environment, which requires strategic thinking and a good navigator. Therefore, the "tailor-made banking", which we offer, includes an adequately selected mix of consulting and flexible solutions for their finances. We offer not only better conditions for a particular

бизнес партньор през целия този процес.

- И бизнесът очаква от вас банкиране по мярка. Но каква е сега „мярката“?

- От наша гледна точка „мярката“ винаги е била добрата бизнес идея, независимо от кой сектор и колко голяма фирма идва. В момента банките предлагаме кредити на рекордно ниски лихви във всички сегменти. Според мен обаче не е добре един бизнес модел и плановете му да бъдат изградени само върху ниската цена на кредита. Всички знаем, че нивото на лихвените проценти е плод на икономическия цикъл и първите сигнали за края на рекордно ниските лихви вече са налице. С екипа ми в Пощенска банка използваме всяка възможност да консултираме нашите клиенти по тази тема. Помагаме им да разберат колко е важно техният индивидуален бизнес модел да е построен върху фундамент, който може да посрещва различни предизвикателства. Защото успехът обича смелите, но отива при подготвените.

А по отношение на очакванията на корпоративните ни клиенти – знаем, че те работят в динамична среда, която изисква стратегическо мислене и добър навигатор. Затова „банкирането по мярка“, което можем да им предложим, включва адекватно подбран микс от консултиране и гъвкави решения за финансите им. Ние им предлагаме не само по-добри условия за конкретен кредит, но и бързи срокове за реакция,

както и цялостно обслужване. Към всяка фирма подхождаме индивидуално и оценяваме възможността за финансиране на всеки проект спрямо потенциала му. Предлагаме както всички стандартни кредитни продукти, така и някои по-специализирани - факторинг, попечителски услуги и инвестиционно банкиране. Изградихме мрежа от специализирани бизнес центрове „Корпоративно банкиране“ и „Банкиране малък бизнес“, които работят персонално с предприемачите.

- В началото на тази година Пощенска банка получи отличие като работодател на годината. Защо хората са важни за вас?

- Сплотеният и инициативен екип е генераторът на добрите идеи и съм щастлива, че имам удоволствието да работя с такъв. Стремим се към постоянна и двупосочна комуникация с хората, която да е основана на взаимно доверие и единна корпоративна култура. Отчитаме личния принос, усилия и познания на всеки един наш служител.

Внедряването на дигитални услуги и умни решения са в основата на нашата стратегия за развитие

loan, but also faster response and a comprehensive service. We approach individually every company and we evaluate the funding possibilities of every project depending on its potential. We offer not only all standard loan products, but also some more specialized – factoring, custodian services, and investment banking. We have also built a network of specialized Corporate Banking and Small Business Banking centres, which work personally with the entrepreneurs.

-In the beginning of this year, Postbank won an Employer of the Year award. Why are people important to you?

-A united and initiative team generates good ideas, and I am happy to have the pleasure to work with such a team. We try to have a constant two-way communication with the people, which is built on mutual trust and unified corporate culture. We recognize the personal contribution, efforts and knowledge of every one of our employees.

People want to work in a company that thinks about them in the long run – it gives them clear goals, a career path for development, it offers training and social responsibility programmes. Our whole sector should put more efforts because it needs both young employees and skilled professionals.

Хората искат да работят в компания, която мисли за тях в дългосрочен план – дава им ясни цели, карьерен път за развитие, предлага обучения и програми за социална отговорност. Целият ни сектор трябва да полага повече усилия, защото има нужда както от млади кадри, така и от квалифицирани специалисти.

- Събитие, факт, резултат, който в последната година ви донесе най-голямо удовлетворение?

- 2017-а е една от най-успешните години за Пощенска банка и резултатите, които постигнахме, го потвърждават. През годината отчетохме ръст на кредитите за бизнеса от над 450 млн. лв., което представлява ръст от 15%. Отчетохме ръст в продажбите на жилищни кредити от над 50%, а портфейлът ни се повиши със 110 млн. лв. В резултат на това приходите ни нарастват за изминалата година, а печалбата ни е изключително добра.

Продължихме да създаваме модерни банкови продукти и услуги, които са без аналог на пазара, даващи реална добавена стойност на клиентите. Инвестирахме в изцяло нов бранч за иновативно потребителско кредитиране „Моменто“, който ще продължим да развиваме и през 2018 година. Но най-важното - запазахме доверието на клиентите си.

Най-голямо удовлетворение ми донесе, както вече споменех, наградата „Работодател на годината“ в конкурса за най-добра работодателска марка на b2b Media. Също така, за мен е изключителна чест да бъда носител на наградата на фондация „Атанас Буров“ за банково и финансово управление за 2017 г. Удовлетворение ми носят и признанията за екипа ни като отличие в категория „Качество“ от наградите за успешен бизнес на КРИБ. Това, че банката ни за шеста поредна година е определена за топ попечител в България от сп. Global Custodian. Както и призът за „Най-добра банка в България в търговското финансиране“ за 2017-а от Global Banking & Finance Review. Само за 2017 г. получихме и над десет престижни отличия за работата ни в областта на устойчивото развитие, корпоративните и маркетинговите комуникации. Ще спомена само едно от тях – Пощенска банка бе определена за най-ефективния бранч от EFFIE Index България 2017.

- В този материален и технологичен свят да не забравяме за...

- Да не забравяме за общуването помежду си и отпук, че трябва да проявяваме лично отношение към клиентите си, защото само така се гради доверие. Колкото и „интелигентни технологии“ да внедрим, най-важна си остава личната комуникация. В крайна сметка, доверието на клиента е всичко, от което се състои бизнесът ни.

- Най-рисковото ми начинание...

- Много важна част от моята работа е преценката в поемането на рискове.

Толерирам риска, когато е премерен. Едни от най-трудните, но и най-успешните решения в живота винаги са свързани с поемането на определена доза риск. Когато говорим за иновации в продуктите и услугите, за да отговорим на нуждите на клиентите, трябва да поемаме рискове и предизвикателства. Прекомерната предпазливост спъва новаторските идеи.

- Моята философия накратко...

- Вярвам, че успехът е на страната на подготвените и знам, че успяват тези, които работят за успеха си. Ако човек вървя във възможностите си и не чака подходящ момент, а действа сега, ако обича това, което прави, и развива себе си и групите, както и средата, шансът за успех е огромен. Ние сме тези, които всеки ден трябва да вдигам левтата все по-нагоре. (i)

Implementing digital services and smart solutions is at the core of our development strategy

-An event, a fact, a result, which has given you the greatest satisfaction in the last year?

-2017 was one of the most successful for Postbank and the results that we achieved confirmed it. During that year, we registered an increase of corporate loans of over BGN 450 million, which is a 15 percent growth. We registered over 50 percent increase of mortgage loans, and our portfolio went up by BGN 110 million. As a result, our revenue for the last year increased, and our profit was extremely good.

We continued to create modern banking products and services that are unique for the market, and give real added value to the customers. We invested in an entirely new brand for innovative consumer lending – Momento, which we will continue developing throughout 2018. But most importantly, we kept our customers' trust.

As I already shared, the Employer of the Year award in the b2b Media's Best Employer's Brand contest gave me the biggest satisfaction. It is also a great honour for me to hold Atanas Burov Foundation's award for banking and financial management for 2017. I am also happy with our team's prizes, such as – an award in the Quality category in the CEIBG's successful business awards; the fact that our bank was declared the top custodian in Bulgaria by Global Custodian Magazine for a sixth consecutive year; as well as the Best Bank in Bulgaria in Commercial Financing 2017 prize by Global Banking & Finance Review. We received also over ten prestigious awards only within the year for our work in the field of sustainable development, corporate and marketing communications. I will mention just one of them – Postbank was declared the Most Effective Brand by the EFFIE Index Bulgaria 2017.

-In this materialistic and technological world we should not forget...

-We should not forget to communicate with each other, and therefore, that we should show personal attitude towards our customers because this is how confidence is built. No matter how many "intelligent technologies" we would introduce, the personal communication remains the most important one. After all, the customers' trust is at the heart of our business.

-My riskiest endeavour...

-A very important part of my job is the assessment in risk taking.

I tolerate the risk when it is well calculated. Some of the most difficult, but also most successful decisions in life are related to a certain dose of risk taking. When it comes to innovations in products and services, we need to take risks and face challenges to meet the needs of the customers. Too much caution hinders the innovative ideas.

-My philosophy in brief ...

-I believe that success is on the side of those that are prepared and I know that those who work for their success succeed. If people believe in their abilities and do not wait for the right moment but act now, if they love what they do and develop themselves and the others, as well as the environment, the chance for success is enormous. We are the ones that should raise the expectations every day. (i)

Н.Пр. Беа тен Тъшер, посланик на Кралство Нидерландия в България:

Напредъкът е във вашите ръце

Беа тен Тъшер е посланик на Кралство Нидерландия в България от декември 2017 г. Тя е родена през 1961 г. в Хенгело, Нидерландия. През 1985 г. завършва магистратура по шведски език и литература в университета в Хронинген и през същата година постъпва на работа в Министерството на външните работи (МВнР). Била е заместник-ръководител на дирекция „Източна Европа“, посланик в Гватемала, Бангладеш и Норвегия, както и временно изпълняваща длъжността посланик в Азербайджан, Кипър и Унгария. Владее холандски, английски, френски, немски, испански и шведски език. Омъжена е за Рийн ван Вийр, който я придружава в България.

*H.E. Bea ten Tusscher,
Ambassador of the Kingdom of
the Netherlands to Bulgaria:*

Progress Is in Your Hands

Bea ten Tusscher has been the Ambassador of the Kingdom of the Netherlands to Bulgaria since December 2017. She was born in 1961 in Hengelo, the Netherlands. In 1985, she completed her Master's degree in Swedish language and literature at the University of Groningen, and in the same year joined the Ministry of Foreign Affairs (MFA). She was a Deputy Head of the Eastern Europe Department, an Ambassador to Guatemala, Bangladesh and Norway, as well as a Charge d'Affaires a.i. to Azerbaijan, Cyprus and Hungary. She speaks Dutch, English, French, German, Spanish and Swedish. She is married to Rien van Wier who accompanies her in Bulgaria.

Невена Мирчева Nevena Mircheva

Ваше Превъзходителство, Нидерландия в момента е инвеститор №1 в България. Превиждат ли компаниите от Вашата страна нови инвестиции, да запазят лидерската позиция?

- Това, че Нидерландия е най-големият инвеститор в България, е добър знак. Страната предлага значителни възможности за холандските компании, особено в сектори като финанси, ИКТ, храни и земеделски стоки. В България инвестират едни от най-големите нидерландски компании като Шел, Хайнекен, ING, Дитсман. Надявам се интересът на холандските инвеститори да нараства. А за това са необходими подходящи условия, като например ниски корпоративни данъци, но това далеч не е всичко. Когато една компания инвестира, решението зависи от много различни фактори – данъци, висококвалифицирани специалисти, ниски цени на енергията, географско положение, ниски разходи, добра инфраструктура. В това отношение страната ви се позиционира добре.

Но има и някои пречки, които всеки инвеститор по света взема предвид. За съжаление все още има и значителна бюрокрация в администрацията. Знам, че се правят стъпки за нейното облекчаване и процесът отнема време. Друг важен фактор е наличието на практики на нечестна конкуренция. Не можем да не споменем и усещането за корупция в страната. Според Евробарометър за 83% от българите корупцията е ключов проблем. В класацията на „Трансперънси Интернешънъл“ се отчита известно подобрене, но страната е все още на последно място в ЕС.

Така че има много условия, които биха могли да се подобрят, и сме наясно, че трябва време, политическа воля, обединени усилия и ясна посока за това каква гържава искате да сте след 10-20 години например. Виждам, че България отчита подобрене, но винаги може и по-добре. Нещата са във вашите ръце.

- В сила ли е и обратна тенденция – интерес на български граждани и компании да развият бизнес в Нидерландия? Може ли да посочите подобни примери?

- Да, виждам такива примери. Работя в тясна връзка и с българския посланик в Нидерландия Румен Александров. Около 15-20 хиляди българи живеят в Нидерландия, част от тях учат, много и работят.

Развиват се двустранните търговски взаимоотношения, например в областта на корабостроенето. Важно е българският износ да изради стабилна и добра репутация. Смятам, че е добре България да представя по-активно и повече свои продукти в Нидерландия. Българското вино, органичните продукти, козметичните

Your Excellency, the Netherlands is now investor No. 1 in Bulgaria. Do companies from your country plan new investments in order to maintain leadership?

-It is a positive sign that according to the statistics the Netherlands is the biggest investor in Bulgaria. The country offers significant opportunities for Dutch companies, especially in sectors such as finance, ICT, food and agricultural goods. Some of the biggest Dutch companies like Shell, Heineken, ING, Dietsmann invest in Bulgaria. I hope that the interest of Dutch investors will grow. And that requires favourable conditions, such as low corporate taxes, but there is much more than that. When a company wants to invest, the decision depends on many different factors - taxes, highly qualified specialists, low energy prices, geographic position, low costs, good infrastructure. In this respect, your country is well positioned.

But there are some hindrances that every investor around the world takes into account. Unfortunately, there is still considerable bureaucracy in the administration. I know that steps are being taken to relieve it and the process takes time. Another important factor is the existence of unfair competition practices. We cannot but mention the sense of corruption in the country. According to a Eurobarometer survey, for 83% of Bulgarians corruption is

България трябва да популяризира по-активно своите продукти и услуги в Нидерландия, особено туризма

Bulgaria must popularize its products and services in the Netherlands more actively, especially tourism

продукти са на високо ниво и трябва да бъдат по-добре популяризирани.

Бих искала да обърна и специално внимание на туризма, тъй като България има огромни възможности за развитието му. Препоръчвам на всички си приятели да дойдат в България. Но когато отидох наскоро на Боровец, не видях никакви нидерландски туристи. Ние нямаме планини, но сме почитатели на зимните спортове. Защо няма нидерландски туристи тук? Защото няма туроператори, които да организират ваканции. Има огромни възможности България да се

позиционира на туристическия пазар в Нидерландия.

- Много млади българи избират да получат образование в Нидерландия. Засилва ли се интересът към обучение в страната Ви, с оглед на Брексит?

- Интересът се засилва дори и без Брексит. Не съм сигурна, че Брексит ще окаже влияние на тези процеси, защото Великобритания има отлично образование и езикът се говори повсеместно. Но в Нидерландия също има отлични възможности за образование, отлични програми, водени изцяло на английски, ефективни методи на преподаване и т.н.

Най-добрата възможност би била после тези хора, които са придобили високо образование и квалификация, да отнесат това познание и опит обратно, да се развиват в своята държава и да допринасят за нейното положително развитие.

- България даде заявка за присъединяване към еврозоната. Подготвена ли е, според Вас, страната ни за тази стъпка?

- Важно за една страна е да има визия и амбициозна цел. Приемането на нови членове в еврозоната трябва да става единствено според изискванията на критериите от Маастрихт и решението дали те са покрити може да бъде взето само от членовете на еврозоната. България има отлични икономически показатели – публичният

a key problem. There is a slight improvement in the ranking of Transparency International, but the country is still the last in the EU.

Therefore, there are many conditions that can be improved, and we know that it takes time, political will, joined efforts, and a clear direction to the kind of state you want to be in 10-20 years, for example. I see that Bulgaria is improving, but it can always be better. Things are in your hands.

-Is the reverse trend in force - interest of Bulgarian citizens and companies in developing their business in the Netherlands? Can you give such examples?

-Yes, I see such examples. I am also in close contact with the Bulgarian Ambassador to the Netherlands, Rumen Aleksandrov. Around 15-20,000 Bulgarians live in the Netherlands, some of them studying, many of them working.

Bilateral trade relations are being developed, for example in the shipbuilding sector. It is important that Bulgarian exports build a stable and good reputation. I think it is good for Bulgaria to present more actively and more of its products in the Netherlands. Bulgarian wine, organic products, cosmetics are at a high level and should be better promoted.

I would also like to pay special attention to tourism, since Bulgaria has tremendous opportunities for its development. I recommend to all my friends to come to Bulgaria. But when I was in Borovets recently, I did not see any Dutch tourists. We do not have mountains, but we are winter sports enthusiasts. Why are there no Dutch tourists here? Because there are no tour operators to organize vacations. Bulgaria has enormous opportunities to position itself on the tourist market in the Netherlands.

-Many young Bulgarians choose to study in the Netherlands. Is the interest in studying in your country growing in view of Brexit?

-Interest is growing even without Brexit. I'm not sure if Brexit will have an impact on these processes because Britain has excellent education and its language is spoken everywhere. But in the Netherlands, there are also excellent educational opportunities, excellent English programs, effective teaching methods, etc.

The best scenario would then be for those people who have acquired a high level of education and qualification to bring that knowledge and experience back, to progress in their own country and contribute to its positive development.

-Bulgaria submitted its application for joining the

гълъ е нисък, бюджетният дефицит е нисък, валутата е фиксирана към еврото. Но това са само част от критериите. Нещата са в ръцете на България, ЕЦБ и членовете на еврозоната.

- Мнозина смятат, че моментът сега е подходящ, защото страната ни е председател на Съвета на ЕС и е в центъра на събитията...

- Да, това създава изкушение за политиците и те биха искали да покажат на своите избиратели, че председателството има и подобно изражение. Бих искала да кажа само едно – до момента председателството върви чудесно и страната може да се гордее. България получава високо доверие от страна на своите европейски партньори и по-добро разбиране, и това може да се използва мъдро от политиците. Но председателството трае само 6 месеца, а страната трябва да продължи своето положително развитие с добри политики, за да остане на радар на своите европейски партньори.

- Една от тези политики се изразява в желанието на страната ни да бъде водеща в дигиталното развитие. Българският еврокомисар Мария Габриел дори ръководи ресор дигитално общество. Нидерландия има значителен опит в зелените и умните градски технологии. Как България може да се възползва от него?

- Ние вече споделяме опита си в тази насока в европейското семейство. България също има значителен напредък. Според това, което съм чувала от г-жа Габриел, в ИТ сектора в България 31% от заетите са жени, което е отлично, и самите ние можем да се учим от вас. В България има и отлично покритие на мобилни мрежи, високоскоростен интернет, така че имате инфраструктурата, и ако се възползвате по най-добрия начин, имате отлични възможности за развитие.

Нидерландското посолство организира уъркшопи, наречени Dutch Innovation Cafe (Холандско иновационно кафене), които вече имат 3 издания. Целта е да създадем платформа за споделяне на холандския опит в иновациите - например по внедряването на решения, базирани на Интернет на нещата, решения за умни градове. Така София, която вече се развива като иновативен и зелен град, може да използва опита на Амстердам, който вече е смарт град. Също така нидерландският град Наймехен е европейска зелена столица, и там се организират редица инициативи за промотиране на устойчивото развитие, които целят да ангажират активно общественоста.

Нидерландският принц Константайн е посланик на стартър общността в страната Startup Delta (тъй като Нидерландия е своеобразна делта на много реки, вливащи се в морето). Затова и се наричаме Делтата на стартърите – където младите компании могат да получат много възможности за иновации и растеж. В Нидерландия са определени 14 иновационни региона, където се провеждат научни и технологични изследвания и в тази област също бихме могли да споделим опит с България, която също е динамично растяща стартър сцена. Знаем, че много европейски интернет предприемачи идват в България, защото намират пазара за привлекателен и възможностите за развитие добри.

Основна политика на еврокомисар Мария Габриел е единният европейски цифров пазар и тя има отлични идеи в тази насока, така че България може да играе важна роля в дигиталния преход.

eurozone. In your opinion, is our country ready to take that step?

-It is important for a country to have a vision and an ambitious goal. The admission of new members into the eurozone should only happen in accordance with the Maastricht criteria and the decision on whether they are covered can only be taken by eurozone members. Bulgaria has excellent economic indicators - the public debt is low, the budget deficit is low, the currency is fixed to the euro. But these are just some of the criteria. Everything is in the hands of Bulgaria, the ECB and the members of the eurozone.

-Many believe that now is a good moment because our country hosts the presidency of the EU Council and is at the centre of events...

-Yes, this is tempting for politicians and they would like to show their voters that the Presidency holds such a power. I would like to say only one thing - so far, the Presidency is doing fine and the country can be proud. Bulgaria receives high trust from its European partners and a better understanding, and that can be used wisely by politicians. But the Presidency lasts only 6 months, and the country should continue its positive development with good policies in order to stay on the radar of its European partners.

-One of these policies is expressed in the desire of our country to be a leader in digital development. The Bulgarian Commissioner Mariya Gabriel is even heading the digital society sector. The Netherlands has considerable experience in green and smart urban technologies. How can Bulgaria benefit from it?

-We are already sharing our experience in this direction with the European family. Bulgaria has also made significant progress. According to what I have heard from Mrs. Gabriel, in the IT sector in Bulgaria, 31% of the people employed are women, which is excellent, and we can learn from you. In Bulgaria, there is excellent coverage of mobile networks, high-speed Internet, so you have the infrastructure, and if you take advantage of it the best way, you can have excellent opportunities for development.

The Dutch Embassy organizes workshops called Dutch Innovation Cafe, which already have 3 editions. The goal is to create a platform for sharing Dutch experience in innovations - for example, on the implementation of solutions based on the Internet of Things, smart city solutions. Thus, Sofia, which is already developing as an innovative and green city, can use the experience of Amsterdam, which is now a smart city. In addition, the Dutch city of Nijmegen is a European Green Capital, and a number of initiatives to promote sustainable development that aim to actively engage the public are organized there.

The Dutch prince Constantijn is ambassador of the startup community in Startup Delta (since the Netherlands is a peculiar delta of many rivers flowing into the sea).

That is why we call ourselves the Startup Delta - where young companies can get many opportunities for innovation and growth. There are 14 innovative regions in the Netherlands where scientific and technological research is being conducted, and in this area we could share experience with Bulgaria, which is also a dynamically growing startup scene. I know that many European Internet entrepreneurs come to Bulgaria because they find the market attractive and the opportunities for development good.

Commissioner Gabriel's main policy is the single

- Актуална остава и темата с приемането на България в Шенгенското пространство. Готова ли е страната ни да бъде част от него?

- Напълно разбирам желанието на страната ви да се присъедини към Шенген, но ако тя иска да е в центъра на събитията, би могла да бъде, независимо дали е част от Шенген.

Холандската позиция по темата е ясна и вече е заявявана. И аз мога само да кажа, че бихме искали да видим всички критерии изпълнени и да повторя това, което каза нашият министър-председател Марк Рюте при посещението си в София през февруари: Приветстваме продължаващите усилия на България да се присъедини напълно към Шенгенското пространство. Много е направено, но и остава много работа. Приемането изисква ангажираност на всички страни – правителство, опозиция и общество. Европейският съвет трябва да вземе подобно решение единодушно. Знаете също така, че Нидерландия не е единствената държава на тази позиция, други страни членки също я поддържат.

Решението е във вашите ръце и нека видим конкретни резултати по постигането на критериите. В това отношение ние сме само наблюдатели на прогреса, който постигате. 🇳🇱

European digital market and she has excellent ideas in this direction so that Bulgaria can play an important role in the digital transformation.

-The accession of Bulgaria in the Schengen Area also remains a hot topic. Is our country ready to be part of it?

-I fully understand your country's desire to join Schengen, but if it wants to be at the heart of events, it could be, no matter if it is part of Schengen or not.

The Dutch position on the subject is clear and already stated. And I can only say that we would like to see all the criteria fulfilled and I will repeat what our Prime Minister Mark Rutte said during his visit in Sofia in February: We welcome Bulgaria's ongoing efforts to fully join the Schengen area. Much has been done, but there is still a lot of work to do. The accession requires engagement from all parties - government, opposition and society.

The European Council must take such a decision unanimously. You also know that the Netherlands is not the only country to take this position, other member states also support it.

The solution is in your hands and let's see certain results on meeting the criteria. In this respect, we are only observers of the progress you achieve. 🇳🇱

Жулиета Пенева е директор на Фондация "Силна Европа", политически наблюдател и възпитаник на London School of Economics и Cambridge University. Има професионален опит в Европейския парламент, Министерски съвет и Българска народна банка.

Juliette Peneva is the Director of Foundation "Strong Europe", political observer and a graduate from LSE and Cambridge University. She has professional experience in the European Parliament, Bulgarian Council of Ministers and the Bulgarian National Bank.

Брекзит

Възможност или предизвикателство за европейската интеграция

Жулиета Пенева Juliette Peneva

Кризите са моменти на катарзис, които имат врогената способност да съживят или да доведат един политически проект до неговия край. Такъв е и случаят с кризата Брекзит. Тя е различна от мигрантската криза и кризата в еврозоната. Защото е съвкупност от всичко, което групите поотделно загатват.

Кризата в еврозоната изтласква на повърхността разделението между Север и Юг, кредитори и длъжници, сблъсъкът между различни икономически виждания и силната

Brexit:

an Opportunity Or a Challenge for European integration

Crisis are moments of catharsis that have the innate ability to revive or bring a political project to its own demise. This is the case with the Brexit crisis. It is different from the migration crisis and the Eurozone crisis. Because it encompasses everything that the others hint individually...

The Eurozone crisis highlights the division between the North and South, creditors and debtors, the clash between

взаимосвързаност между икономиките в еврозоната. Мигрантската криза демонстрира липсата на политическа воля, битката между различни визии за това каква Европа искаме и на какво сме готови, за да я постигнем.

Сякаш кризата Брекзит обхваща всичките тези страхове, които кризите по-горе предизвикват – по-дълбока икономическа интеграция може да доведе до загуба на икономически суверенитет, а по-дълбока политическа интеграция - до отказ от национален суверенитет, който включва и икономическия. Несъмнено това са и чувства, които и други страни членки изпитват, дали ще го признаят публично - е друг въпрос. Брекзит е кулминацията на един недовършен дебат относно какво е Европа, какво означава тя, къде са нейните граници, коя е нейната идентичност, кои са нейните идеали и ценности. Затова и излизането на Великобритания от Съюза е и възможност, и предизвикателство за европейската интеграция.

Възможност

Различни автори описват Великобритания като „странен“, „неудобен“ партньор, „постояния член на малцинството в ЕС“, потвърждавайки британския ексеptionализъм. Исторически страната изпълнява основно две функции като член на Общността: да се противопоставя на по-загълбочена политическа интеграция и в същото време да насърчава по-разширена интеграция. Тези две, донякъде взаимно изключващи се функции (разширяването предполага и загълбочаване)

different economic views and the strong interconnection between euro area economies. The migrant crisis demonstrates the lack of political will, the battle between different visions of what kind of Europe we want and what we are prepared to do to achieve it.

It seems as if the Brexit crisis covers all of the fears exhibited by the above crises - a deeper economic integration can lead to a loss of economic sovereignty, while a deeper political integration to ceding of national sovereignty, of which economic is one dimension. Undoubtedly, these are feelings, which other member states are experiencing, whether they will admit it publicly is another matter. Brexit is the culmination of an unfinished debate about what Europe is, what it means, where its borders end, what its identity is, what its ideals and values are. That is why the United Kingdom's exit from the Union is also an opportunity and a challenge for European integration.

An Opportunity

Various authors describe the UK as a "strange," "awkward" partner, "the permanent minority member" in the EU, emphasizing the British exceptionalism. As a member of the Community, historically, the country has performed two main functions: to oppose deeper political integration, while at the same time to encourage enlargement. These two, somewhat

mutually exclusive functions (enlargement implies deepening too) make the UK an unpredictable partner in some aspects. While in other aspects, the country is consistent. For instance, the UK has always been an advocate for the intergovernmental way of solving problems, compared to other members who prefer institutional reforms or the so-called supranational governance. With Britain's departure, the EU has the potential to regenerate itself internally and revive ideas that have been unacceptable to the Brits. One can see a movement in this direction. In the security realm, France and Germany have revived the idea of a common European defense. Even though, the initiative dates back to the inception of the European Communities, its materialization was put aside, among other reasons, because of the UK's reluctance to deepening in the sector.

A Challenge

On the other hand, Brexit is also a challenge for European integration. The initial turmoil and fear of the domino effect of the British vote on

правят Великобритания непревзвизим партньор в някои аспекти. В други обаче тя следва една и съща логика. Като например, тя винаги е била привърженик на решаване на проблеми на междуправителствено ниво, в сравнение с другите, които предпочитат институционална реформа, тоест наднационално управление. При излизането ѝ ЕС има възможност да се регенерира вътрешно и да възроди идеи, които са били неприемливи за британците. Може да се каже, че Общността вече предприе стъпки в тази насока. В сферата на сигурността Франция и Германия съживиха идеята за обща европейска отбрана. Въпреки че тази инициатива датира от създаването на европейските общности през 50-те години, стъпката към нейното материализиране бе отлагана и заради несъгласието на Обединеното Кралство за задълбочаване в тази сфера.

Предизвикателство

От друга страна, Брекзит е и предизвикателство за европейската интеграция. Първоначалният смут и страх от домино ефекта на британския вот върху други страни членки прерасна в еуфория. Британската политическа нестабилност, наред с призивите за нов референдум и постоянната липса на консенсус между водещи политици относно позицията на страната по отделни въпроси по време на преговорите, до някаква степен допринесоха за еврооптимизма след Брекзит. Навлизайки обаче в следващата фаза на преговорите, вече усещаме истинския ефект върху европейската интеграция. Като голям нетен донор в общия бюджет на ЕС, напускането на Великобритания ще остави гунка, която трябва да бъде запълнена. Скоро Франция намекна, че по-голяма вноска ще означава повече условности, а Австрия отиде още по-далеч, настоявайки за оръзване на плащания към източноевропейски страни. Това създава не само предизвикателство за европейската интеграция, но и разделения. Така наречената диференциална интеграция, или Европа на много скорости, винаги е съществувала до някаква степен. Ако обаче този вид интегриране е базирано на други критерии, като социално-икономическо и политическо развитие или друг вид условности, както бе загатнато от Франция, то ние ще се приближим една стъпка по-близо до дезинтеграция на съюза. Поставянето на условности на страни членки неминуемо ще доведе до негодуване във вътрешнополитически план, от което може да се възползват най-вече съществуващи популистични партии.

Изборът

Затова последствията от излизането на важна страна членка с големи финансови контрибуции в общия европейски бюджет са и предизвикателство, и възможност за европейската интеграция. Може би трябва да си зададем въпроса ще бъдат ли европейските лидери достатъчно мъдри да се откажат от привидния шанс да прокарат своите национални интереси в замяна на отстояване на общата европейска идея? Повече от всякога Европа има нужда от далновидни лидери, които са способни да предвиждат не само вътрешните кризи, на които тепърва ще ставаме свидетели, но и бързо променящите се глобални тенденции, които ще изискват все повече обединение. След като британците решиха да излязат от ЕС, следният афоризъм от Чърчил бе употребяван, описвайки създалата се ситуация: „Проблемът с политическото самоубийство е, че все пак оставаш жив, съжалявайки, че си го извършил“.

Този афоризъм важи в пълна сила и за ЕС след Брекзит. Само може да се надяваме, че европейските лидери няма да се поддадат на моментните изкушения и ще съумеят да бъдат единни.

the other members turned into euphoria. The British political instability, along with the calls for a new referendum and the persistent lack of consensus among leading politicians on the country's position on individual issues during the negotiation process, to some extent contributed to a post-Brexit Euro-optimism. Having entered the second phase of the negotiations, however, we are just beginning to feel the real impact on the European integration process. The departure of the UK, as a major net donor to the EU budget, will leave a gap, which will need to be filled. Recently, France hinted that a larger budget contribution would mean more conditionality, where as Austria went even further, suggesting cuts in payments to eastern European countries. This creates not only a challenge for European integration, but also divisions. The so-called differential integration, or a multispeed Europe, has always existed to some extent. If, however, this type of integration is based on other criteria, such as socio-economic and political development or other type of conditionality, as suggested by France, we will be moving one step closer to the disintegration of the Union. Setting out conditions will inevitably lead to domestic discontent in certain member states, a discontent, which may be used by already existing populist parties to advance their own agenda.

The Choice

Therefore, the consequences from the departure of a significant member state, with large financial contributions to the common European budget, are both a challenge and an opportunity for European integration. Perhaps we need to ask ourselves whether the European leaders will be wise enough to give up the narrow window of opportunity provided by Brexit to further their national interests in exchange for defending the common European idea?

More than ever, Europe needs far-sighted leaders who are capable of anticipating not only the internal crises we are yet to witness, but also the rapidly changing global tendencies that will require even more unification.

After the British people decided to leave the EU, the following aphorism by Churchill was used to describe the situation: "The trouble with committing political suicide is that you live to regret it."

It seems that this aphorism could be applied to post-Brexit EU. One could only hope that European leaders will be able to resist the fleeting temptations and manage to stay united.

INSA®

MOTOR OILS

ВИСОКОКАЧЕСТВЕНИ МАСЛА
С ОДОБРЕНИЕ ОТ API

online shop
www.insa-motoroils.com

Нагоре, Все по-нагоре

Глобалният пазар дава глобални възможности, но се иска и глобална конкурентоспособност

България не е голям пазар. Някои казват дори, че е малък пазар. Малък пазар, но пазар. Изкуство е да растеш на този пазар. Експортът е начин бизнесът да се разраства. Подходът може да е най-различен: износът да е стъпка в естествения растеж или пък България да е тестов пазар за нови стоки или услуги, след което да се търсят подстъпи към големи външни пазари. Глобалният пазар дава глобални възможности, но се иска и глобална конкурентоспособност, а тя не се изразява само в качествен продукт. Добрата маркетингова стратегия също е част от успеха. Дори брендът България е елемент в този пъзел. Нека не забравяме обаче, че българският пазар е част от глобалния пазар и на него стъпват чуждестранни компании в своя стремеж за растеж. За бизнеса е важно финансовите резултати да вървят нагоре, все по-нагоре. Средата се променя, появяват се нови предизвикателства. Най-постоянното нещо днес е промяната и тя изисква все по-бърза реакция.

Четири бизнес дами споделят своята гледна точка към експорта като възможност за растеж.

Яна Колева Яна Koleva

Up and Beyond

The global market gives global opportunities, but global competitiveness is also required

Bulgaria is not a big market. Some even say that it is a small one. Small, but still a market. Growing on this market is an art. Export is a way for businesses to grow. The approach may vary: the export may be part of the natural growth or Bulgaria may be a test market for new goods or services, which could later be expanded to greater foreign markets. The global market gives global opportunities, but global competitiveness is also required, and it is not expressed only in the quality of the product. A good marketing strategy is also part of the success. Even Bulgaria as a brand is an element of this puzzle. Let's not forget, however, that the Bulgarian market is part of the global market and it is there that foreign companies expand in their strive for growth. It is important for businesses to have financial results that go up and beyond. The environment changes, new challenges appear. The most constant thing today is change and it requires an ever-faster reaction.

Four business ladies share their point of view on exports as an opportunity for growth.

Дарина Стоянова, изпълнителен директор на „Престиж-96“:

Добрата стратегия ни отвори вратите на над 30 пазара

Външните пазари дават огромни възможности, а ние сме само в началото на нашата експанзия извън България. Тази експанзия обаче не е на всяка цена – важно е да се работи с добри и лоялни партньори, да се познава местният потребител и да се намери правилното портфолио и стратегия за всеки пазар.

Традиционният български вкус е в основата на уникалните рецепти на „Престиж“ и българският пазар продължава да бъде приоритет номер едно за нас. Но в последните няколко години поставяме фокус и върху разширяването на нашето присъствие на чужди пазари. Обратно казано, експортът е най-малкото ни дете, което сега тръгва на училище – все още го държим за ръка, радваме се на първите му успехи, но предстои дълъг път на израстване и развитие.

Уверихме се, че нашите продукти се харесват и се приемат изключително добре и от потребителите в други страни. Благодарение на успешната ни експортна стратегия, продукти с българско качество от „Престиж“ вече се предлагат в близо 30 страни по света, а делът на нашия експорт през последните три години се увеличи почти три пъти. Едни от най-големите ни пазари са Унгария и Турция, а от миналата година започнахме да навлизаме и на румънския пазар. Продуктите ни печелят потребители на конкурентни и наситени пазари. Печелим признание и на значими международни изложения в нашия сектор. През 2017 г. разработихме няколко иновативни продукта в унисон с най-новите световни тенденции за здравословно хранене, които ще отворят нови перспективи пред компанията.

Darina Stoyanova,
CEO of Prestige 96:

The Good Strategy Opened Doors for Us to More than 30 Markets

Foreign markets give huge opportunities and we are still at the beginning of our expansion outside Bulgaria. However, this expansion is not at all cost - it is important to work with good and loyal partners, to know the local consumer and to find the right portfolio and strategy for each market.

The traditional Bulgarian taste is the basis of the unique Prestige recipes and Bulgarian market continues to be our first priority. But in the last few years, we have also focused on expanding our presence on foreign markets. Figuratively speaking, export is our youngest child that is now starting school - we are still holding its hand, we are happy for its first successes, but there is a long way of development and growth ahead of us.

We were convinced that our products are liked and well accepted by consumers in other countries. Thanks to our

successful export strategy, the products of Prestige with Bulgarian quality are already available in nearly 30 countries worldwide, and the share of our export has increased almost three times over the last three years. Some of our biggest markets are Hungary and Turkey, and last year we started entering the Romanian market. Our products win consumers on competitive and saturated markets. We also gain recognition at major international exhibitions in our sector. In 2017, we developed several innovative products in line with the world's newest trends for healthy eating that will open new prospects for the company.

Юлиян Денюв

Експортът е най-малкото ни дете – все още го държим за ръка и предстои дълъг път на развитие

Export is our youngest child - we are still holding its hand and there is a long way of development ahead of us

Цветелина Николова, управляващ директор на „Катаржина Естейт“:

Време е за общ винен бранд

Експортът е изключително важна част от бизнеса на всяка компания. Ако си успешен на националния пазар, то със сигурност може да си успешен и в износа. Световният пазар дава възможност за растеж. А имаш ли външни пазари, значи си конкурентоспособен на глобално ниво и всеки ден сверяваш часовника си със световните брандове. Така започваш да следваш световните тенденции, ставаш по-иновативен, по-силен и по-стабилен.

„Катаржина Естейт“ се стреми да увеличи експорта, след като стъпихме уверено на вътрешния пазар и изградихме имидж, който е важно да поддържаме. Целта ни е да постигнем разпознаваемост на бранда зад граница. Но се иска много работа за имиджа на българското вино като цяло, което изисква обединени усилия. Затова за нас паралелна стъпка е да работим за доброто име на българското вино, както и на нашия бранд. Нещата не стават бързо, но въпреки това имаме ръст на износа с 5%. За 2016 г. той беше 25% от оборота ни, а за 2017-а е 30%.

През последните 1-2 години има раздвижване на институциите и държавата за промотиране добрите страни на България, като се слага акцент върху туризма и винопроизводството. Европрезидентството сега и Пловдив като европейска столица на културата догодина ще повишат интереса към нашата страна. Това ще има отражение и върху бизнеса. Време е да създадем общ бранд, чрез който да представяме българското винопроизводство навън. Това е проект, по който трябва сериозно да се работи, колкото и трудно да е българските изби да се обединят в името на обща кауза.

Tsvetelina Nikolova,
CEO of Katarzyna Estate:

It Is Time for a Common Wine Brand

Export is an extremely important part of every company's business. If you are successful on the national market, you surely can be successful in exports. The global market is an opportunity for growth. And if you are present on foreign markets, then you are competitive on a global level and you can set your watch right with the world's brands every day. This is how you start following the global trends, you become more innovative, stronger and more stable.

Katarzyna Estate aims to increase its exports after we have confidently set our foot on the domestic market and we have built an image that is important to preserve. Our goal is to achieve brand recognition outside Bulgaria. But a lot of work is needed for the overall image of Bulgarian wine that requires joint efforts. Therefore, for us, it is a matter of parallelly working for the good name of Bulgarian wine as well as for our brand. It doesn't

happen fast, but we do have a 5% growth in exports. For 2016, it was 25% of our turnover, and for 2017 - it was 30%.

In the last 1-2 years, the institutions and the state have been actively promoting the positive sides of Bulgaria with an emphasis on tourism and wine production. Our current European Presidency and Plovdiv as a European Capital of Culture next year will increase the interest towards our country. This will also influence the business sector. It's time to create a common brand for presenting Bulgarian wine production outside Bulgaria. This is a project that needs serious work, no matter how difficult it is for Bulgarian wineries to join hands in the name of a common cause.

Когато изнасяш, всеки ден сверяваш часовника си със световните брандове

When you export, you set your watch right with the world's brands every day

Инж. Румяна Благоева,
собственик и управител на
„Мрамор и Гранит Дизайн“ ЕООД:

Да показваме гобрата страна на българското

За всяка българска фирма, която се занимава с производство, е изключително важно да изнася. Доброто име на наши компании навън носи известност и на България. В нашия бранш, свързан с добива и обработката на скалнооблицовъчни материали, износът е твърде важен.

От 1989 г. работя в областта на строителството, добив, обработка, монтаж и реставрация на естествени камъни като мрамор, гранит, варовик, оникс. В района на Враца има големи находища на варовик. В чужбина изпълняваме проекти с български материали. Също така внасяме мрамор от Италия, обработваме го и изнасяме готови изделия за различни страни. Имаме традиции в обработката на такива материали, разполагаме с много добри каменари.

Рискът при износа в нашия бизнес е свързан с транспортирането на стоката. Ние винаги я застраховаме, но най-често застрахователите прехвърлят проблема на производителя, т. е. на нас. Нерядко, ако плащането не е направено преди доставката, възникват проблеми с получаването на парите. Като цяло проблемите при експорта са такива, каквито са и на вътрешния пазар. Най-трудното обаче е да намериш партньор в чужбина, който да повярва, че можеш да му предложиш нещо наистина качествено. Добре е да се знае, че българските продукти са европейски, те са с високо качество, затова не са евтини. Недоверието у чуждестранните клиенти и прекалено то подценяване на произведеното в България ни спъва. Но всеки от нас държи ключа към добрия имидж на страната ни навън и трябва винаги да показваме българското от гобрата му страна.

Rumyana Blagoeva,
owner and manager of
Granite & Marble Design EOOD:

Let's Show the Good Side of What Is Bulgarian

It is of extreme importance for each Bulgarian company which is involved in manufacturing to export. The good reputation of our companies outside of Bulgaria makes our country well-known. In our sector, which is related to the extraction and processing of natural materials, exporting is too important.

Since 1989, I have been working in the area of construction, extraction, processing, installation and restoration of natural stones, such as marble, granite, limestone, onyx. There are large deposits of limestone in the region of Vratsa. We implement projects outside of Bulgaria with Bulgarian materials. We also import marble from Italy, we process it, and we export the finished products to various countries. We have traditions in the processing of such materials and we have very good quarrymen.

The export risk in our business has to do with the transportation of the goods. We always insure the goods, but in most cases the insurers shift the problem to the manufacturer, to us that is. Often, if payment has not been made before delivery, there are problems with receiving the money. In general, the export problems are the same as the ones on the domestic market. Still, the hardest thing is to find a foreign partner who trusts that you can offer a product with good quality. It is good to know that Bulgarian products are European products, they do have high quality and that is why they are not cheap. The lack of trust from foreign clients and the large underestimation of everything produced in Bulgaria is what hinders us. Each one of us holds the key to the good image of our country outside its borders and we must always show everything Bulgarian from its good side.

**Нашите продукти са европейски, те са с
високо качество и затова не са евтини**

**Our products are European, they have high
quality and that is why they are not cheap**

Снежана Семова,
управител на „Вебер България“:

Износът е двигател на икономиката

Глобализацията спомага за развиването на експортната дейност в най-различни направления. Затова в кризисните години българската икономика се гвижеше най-вече от експорт. В бизнеса със строителни материали транспортът все още ограничава износа, той е определящ разход в себестойността на крайния продукт и възможностите спират предимно до съседните ни държави. Това пък ни стимулира да работим върху иновативни продукти, които нямат аналози, и изборът не опира само до ценово сравнение. Нашето българско дружество участва в международни R&D проекти, свързани с разработването на иновативни продукти. Изнасяме много ноу-хау в резултат от дейността ни в страни от цял свят, в които Weber развива бизнес.

За износа на строителни материали и решения основно ограничение е търсената продажна цена, която се обременява от транспорт и специфични изисквания към поведението на продукта, предвид техниките и навиците на строителите в съответната държава. При изнасяне на ноу-хау и услуги ограниченията са най-вече извън ЕС, където има различни стандарти и изисквания.

Строителният пазар е зависим от икономическото развитие на всяка страна, като пазарът на имоти и инвестициите в нови сгради влияят пряко на износа. Обемът на износа зависи от конкурентоспособността на българския продукт с цена, сформирана от суровини, енергия и човешки труд. Weber е представена в над 50 държави и експортът зависи от глобалната визия на компанията за развитие на локалните пазари и стратегическите решения за инвестиции в производствени бази.

Snezhana Semova,
Manager of Weber Bulgaria:

Exports Is the Drive of Economy

Globalization helps the development of exports in different directions. That's why in the years of crisis, Bulgarian economy was mainly driven by exports. In the construction materials business, transportation is still limiting exports; it is a key factor for the end price of the finished product and opportunities end mainly with our neighbouring countries. This, on the other hand, encourages us to work on innovative products, that have no analogues, and price comparison is not the main factor for consideration. Our Bulgarian company takes part in international R&D projects on the development of innovative products. We export a lot of know-how to countries all around the world where Weber operates as a result of our development activities.

For the exports of construction materials and solutions, the main constraint is the demanded sale price that is burdened by transportation and the specific requirements for the behaviour of the product, having in mind the techniques and habits of construction

companies in the respective countries. When exporting know-how and services, the constraints are mainly outside of the EU, where the standards and the requirements are different.

The construction market depends on the economic development of every country and the real estate market and the investments in new buildings directly influence exports. The volume of exports depends on the competitiveness of the Bulgarian product with a price that includes the costs of the raw-materials, energy and human labour. Weber is represented in more than 50 countries and its exports depends on the company's global vision for development of local markets and the strategic solutions for investments in production plants.

**В нашия бизнес транспортът е ограничение, което
компенсираме с експорт на ноу-хау и иновативни продукти**

*In our business, transportation is a constraint that we
compensate with an export of know-how and innovative products*

Даниела Узунова: Искам и мога са любимите ми думи

До върха в една компания се стига с работа и пак работа

Даниела Узунова е директор на Данон за България, като част от Данон Източна и Централна Европа и Скандинавия от 2015 г. насам. Има над 15 години опит в бизнеса с бързооборотни стоки. Кариерата ѝ започва в Нестле България като стажант в отгел „Маркетинг“. От 11 години заема различни позиции в Данон България - минава през маркетинг мениджър, национален мениджър Ключови клиенти и търговски маркетинг мениджър. Омъжена, с две деца.

Daniela Uzunova: "I Want" and "I Can" Are My Favourite Words

A company's top is reached through work and some more work

Daniela Uzunova has been Director of Danone Bulgaria, as part of Danone Eastern and Central Europe and Scandinavia since 2015. She has more than 15 years of experience in the FMCG business. Her career started in Nestle Bulgaria as a trainee in the marketing department. For 11 years now, she has taken different positions in Danone Bulgaria - she was a Marketing Manager, a National Manager - Key Clients, and a Sales Marketing Manager. She is married and has two children.

До върха в една компания се стига с работа и пак работа. Не вярвам в късмета – нищо не се случва просто така, а всеки сам си печели успеха.

- **Лидерът е човек, който** е първо човек, а после всичко останало. Ако нямаш смелост да бъдеш себе си, тогава не си готов да станеш лидер.

- **Основно предизвикателство пред онзи, който** в този момент води бизнеса напред, е да съчетае стремежа към печалба с приноса към хората и планетата. Затова избирам да работя в Данон и да бъда част от нашата култура „One planet. One health.“ Имаме една планета и живеем само веднъж - нека не го забравяме, когато гоним цели и резултати всеки ден.

- **Определям себе си като мечтател в цифри, което** означава, че зад всеки голям успех стои гръзка идея и успява само този, който мечтае смело.

- **Кариерата** е изтъркано клише. И не е алтерна-

A company's top is reached through work and some more work. I do not believe in luck - nothing happens just like that, and everyone gains their success on their own.

-**The leader is a person who** is first a human, and then everything else. If you don't have the courage to be yourself, then you are not ready to become a leader.

-**A major challenge for anyone who is leading a business at the moment is** to balance between the drive for profit and the contribution to people and the planet. That is why I choose to work for Danone and be a part of our culture "One planet. One health." We have one planet and we live only once - let us not forget that when we pursue goals and results every day.

-**I define myself as a dreamer in figures, which means** that behind every great success there is a bold idea, and only the one who dreams boldly succeeds.

-**Career** is a cliché. It's not an alternative to having a

тива на семейство или нормален живот. Когато чуя някоя жена да казва, че сега гради кариера и няма време за семейство, се натъзвавам. Не е нужно да има избор – да работиш и да обичаш вървят ръка за ръка.

- **За мен успехът** не просто идва, а се печели от пози, който мечтае и умее да визуализира мечтата си. След това идва многото работа. Моите идеи дори са нарисувани в тефтера ми и до всяка от тях стои цифра с амбицията ми. Екипът ми често се смее на това, но накрая успехът е важен.

- **Работата ми ме направи отворена към** приемането на провалите. Вече обичам тази дума – всеки провал е повод да се стремя още по-силно към успеха.

- **Вдъхновяват ме** истинските хора.

- **Искам е ЛЮБИМАТА** ми дума. Веднага след нея идва МОГА – когато много искам нещо, значи мога. Обожавам да чувам ИСКАМ и така уча и децата си, за ужас на по-старото поколение. Моля ви, не казвайте на децата си, че мразите тази дума, така им пречите да се развиват.

- **Ако зависи само от мен, бих** добавила предмет

family or a normal life. When I hear a woman say she is now building a career and she has no time for a family, I get sad. You do not have to choose - work and love go hand in hand.

-For me, success does not just happen, but is gained by the one who dreams and knows how to visualize their dream. Then, a lot of work follows. I even draw my ideas in a notebook and I put a number next to each one of them, indicating my ambition. My team often laughs at that, but at the end, what is important is success.

-My work has made me open to accepting failures. I now love this word - every failure is an occasion to strive even harder for success.

-I'm inspired by real people.

-"Want" is my FAVOURITE word. Right after it comes "CAN" - when I want something very much, I can do it. I love to hear I WANT, and this is what I teach my children, to the dismay of the older generation. Please, do not tell your children that you hate this word, that way you stop their development.

„Човещина“ в българското училище.

- **Принцип в работата, към който се придържам:** Искам и мога още повече.

- **Моят най-добър учител** са децата ми. Те ме научиха да съм по-добре организирана и да успявам във всичко.

- **Не намирам достатъчно време** да слушам повече. Искам да се науча да слушам.

- **Когато виждам, че няма изход...** Какво означава да няма?

- **Сентенция, която често цитирам:** „Богат си не ако имаш пари, а ако харчиш пари. Парите имат стойност само когато излизат от джоба ти, и са нула, когато влизат в него“ - цитат от любимия ми автор Ерик-Еманюел Шмит.

- **Моят най-добър съветник** е интуицията. Дори и да ми изневери, пак ще ѝ се доверя.

- **Не мога да се откажа от** най-големия си порок - нетърпението. Нетърпелива съм, когато гоня резултати.

- **Не чакам късмета,** той е за мързеливите.

- **Не пропускайте да** презърнете детето си тази вечер. За него сте просто родител, а не някой, който гони цели в бизнеса.

-If it was up to me, I would introduce a subject called "Humanity" in Bulgarian schools.

-A work principle that I adhere to: I want and can do even more.

-My best teacher are my children. They taught me to be better organized and to succeed in everything.

-I do not find enough time to listen more. I want to learn to listen.

-When I see that there is no way out... What does it mean to have no way out?

-A wisdom I often quote: "You are rich not if you have money, but if you spend money. Money has value only when it comes out of your pocket, and it equals zero when it is put inside" - a quote by my favourite author Éric-Emmanuel Schmitt.

-My best adviser is intuition. Even if it misleads me, I would still trust it.

-I cannot give up my biggest vice - impatience. I am impatient when I am chasing results.

-I am not waiting for luck, it is for the lazy.

-Do not miss hugging your child tonight. For them, you are just a parent, not someone who pursues business goals.

Фирмен профил

Данон Сердика е част от Данон – световен лидер в сферата на хранителните продукти с присъствие в над 140 държави. Компанията е създадена през 1919 г. в Барселона. От почти 25 години работи и на българския пазар. Компанията е иноватор, който не спира да създава нови категории свежи млечни продукти. За Данон успешният бизнес върви ръка за ръка с инвестициите в обществото и хората, затова компанията развива редица проекти, свързани със здравословното хранене и здравословния начин на живот. (i)

Company profile

Danone Serdika is part of Danone - a world leader in food products with presence in more than 140 countries. The company was established in 1919 in Barcelona. It has been operating on the Bulgarian market for nearly 25 years. The company is an innovator that does not stop creating new categories of fresh dairy products. For Danone, successful business goes hand in hand with investment in society and people, that is why the company is developing a number of projects related to healthy eating and healthy lifestyle. (i)

www.ChairPro.bg
Професионалисти в столовете

Ергономичен сет

5 години
ChairPro

Бюро ChairPro 501 +
Ергономичен офис стол ErgoPro +
Рамо за монитор 9500

Общо: 2-329⁰⁰лв.

1 839⁰⁰ лв. с ДДС

*до края на март 2016 или до изчерпване на количествата

ШОУРУМ:

гр. София, бул. „Цариградско шосе“ 149

www.chairpro.bg

0700 10 750

Зарина Генчева, изпълнителен директор на „Метрореклама“:

Стремим се да достигнем до всеки потребител

Тони Григорова Toni Grigorova

Г-жо Генчева, „Метрореклама“ предлага реклама извън дома. Каква ниша намирате?

- През последните 15 години компанията се доказва като надежден партньор за осъществяването на различни рекламни кампании както във външната, така и в интериорната среда и на мястото на продажба. За нас е важно да отговорим и да надхвърлим очакванията на клиентите за ефективността и правилното позициониране на рекламните активности. Рекламата извън дома, или т. нар. „Out of home media“, се разви изключително динамично за последните години с разширението на столичното метро, развитието на търговските обекти, обновяването на транспорта и инфраструктурата, подобряването на урбанистичната среда. Нашата цел в „Метрореклама“ е, използвайки визуалната комуникация в комбинирането на различни канали, да достигнем до всеки потребител, като рекламното послание и визия генерират максимален ефект.

- Нагласите и очакванията на потребителите се менят. Как се отразява това на рекламния бизнес?

- Всъщност динамиката в бизнеса е от изключително значение. Ето защо ние инвестираме в системи за подобряване на вътрешната организация и повишаване на ефективността. Горди сме с това, че „Метрореклама“ се превърна в пример за точен, коректен и надежден партньор за всички клиенти и колеги в сферата на рекламата. Продължаваме да развиваме бизнеса и подобряваме качеството на услугите със същия ентузиазъм, оптимизъм и постоянство.

- Какви иновации се появиха при вас в отговор на променящия се начин на комуникация?

- „Метрореклама“ залага на новите технологии и благодарение на внедрената ERP система вече 10 години можем да оперираме десетки хиляди съоръжения едновременно. Правим постоянни надграждания по нашия интегриран софтуер, така че да бъдем винаги в крак с новостите и промените, които пазарът налага. Принципно „Out of home media“ е медия, която е по-традиционна, като акцентира на пасивната, а не агресивна визуална комуникация. В комбинация обаче с дигиталните медии се дават допълнителни възможности за реализирането на цялостни марке-

Zarina Gencheva, Executive Director of Metroreklama:

We Strive to Reach Every Consumer

Mrs. Gencheva, Metroreklama offers out of home advertising. Which is the niche market that you serve?

-In the last 15 years, the company proved to be a reliable partner for the implementation of various advertising campaigns, both in exterior and interior environment, and at the point of sale. It is important for us to meet and exceed our customers' expectations for the performance and proper positioning of advertising activities. The so called "Out of Home Media" has developed extremely dynamically in the recent years with the expansion of the Sofia's underground, the development of commercial sites, the renovation of the transport and infrastructure, the improvement of the urban environment. Our goal at Metroreklama is, by using visual communication in combining different channels, to reach every consumer, and for the advertising message and vision to generate maximum effect.

-Consumers' attitudes and expectations change. How does this affect advertising business?

-Actually, business dynamics is of utmost importance. That is why we invest in systems for improving the internal

organization and increasing efficiency. We are proud that Metroreklama became an example for a precise, correct and reliable partner for all clients and colleagues in the field of advertising. We continue to develop our business and improve the quality of services with the same enthusiasm, optimism and persistency.

-What innovations did you employ in response to the changing way of communication?

-Metroreklama relies on new technologies, and thanks to the integrated ERP system, we have been operating tens of thousands of equipment units simultaneously for 10 years now. We are constantly upgrading our integrated software, so that we are always up to date with the novelties and the changes that are offered on the market. Generally speaking, Out of Home Media is a media that is more traditional and emphasizes on the passive, not the aggressive visual communication. However, in combination with the digital media, it gives additional opportunities for the realization of holistic marketing solutions that have no analogue.

-How did you achieve maximum advertising efficiency?

тингови решения, които са без аналог.

- Как постигате максимална ефективност на рекламата?

- Успешната аутдоор кампания се определя от адекватното комбиниране на разнообразни комуникационни канали спрямо поставените цели на клиента. Тя трябва да събуди любопитство и да развълнува клиента. Все повече компании осъзнават потребността от добре планирани маркетингови стратегии и ефективно разпределение на всеки елемент от медия микса. В екипа на „Метрореклама“ работят професионалисти, които изключително добре познават пазара и консултират клиента за най-правилния избор, след като се уточнят параметрите на конкретното запитване.

- Кои в момента е „крайъгълният камък“, от който зависи стабилността на всеки рекламен бизнес?

- Стабилността на всеки бизнес, включително и рекламния, зависи от установяването на ясни, добре мотивирани и адекватни правила, които се прилагат последователно и се спазват. Ето защо в повечето големи градове в България се изготвят, а там където има, се надграждат, наредби за рекламна дейност, с които се регламентират поставянето и начините за осъществяване на същата.

- Как ще изглежда „метрорекламата“ на утрешния ден?

- „Метрореклама“ не спира да се развива. Само за последните пет години ние успяхме да удвоим финансовите резултати и екипа на компанията, както и разширихме значително предлаганите рекламни канали, елементи и услуги. Ние вярваме, че големите успехи тепърва ни предстоят и продължаваме упорито и последователно да ги постигаме. (1)

-The successful outdoor campaign is determined by the adequate combination of various communication channels according to the goals set by the client. It must arouse curiosity and excite the client. More and more companies realize the need of well-planned marketing strategies and the effective distribution of each element of the media mix. In the team of Metroreklama, we have professionals who know the market very well and advise the client on the best option after specifying the parameters of the particular request.

-Which is the "cornerstone" on which the stability of any advertising business depends at the moment?

-The stability of every business, including advertising, depends on the establishment of clear, well-motivated and adequate rules that are applied consistently and are being respected. That is why in most big cities in Bulgaria regulations on advertising are being prepared which control the placement and the ways of realization of advertising activities.

- How will the "metroreklama" of tomorrow look like?

- Metroreklama does not stop developing. For the past five years alone, we have succeeded in doubling the company's financial results and team, as well as expanding the advertising channels, features and services that we offer. We believe that the great successes are yet to come, and we continue to persevere and consistently achieve them. (2)

***Where Are
the Women
Billionaires***

**Къде са
жените милиардери**

Най-богатите дами често са наследнички или съпруги на предприемачи, а не „самосъздадени“. Какво пречи да се появи женският вариант на Бил Гейтс?

The richest ladies are often heiresses or wives of entrepreneurs, and not "self-made". What prevents the female version of Bill Gates to appear?

Владимир Митев Vladimir Mitev

Със състояние от 43,7 млрд. долара Алис Уолтън е не само най-богатата американка, но и най-богатата дама в света. Тя е наследничка на богатството на семейство Уолтън, създадо веригата магазини Walmart. До септември 2017 г. най-заможната жена в света бе Лилиан Бетанкур – собственик на 33% от най-големия козметичен концерн на планетата L’Oreal – също наследничка на авоарите на своя баща.

Двете са поредните богати дами, които не са самоизградили се предприемачи, а са получили милиардите си благодарение на щастлив брак или на заможен роднина от мъжки пол. Светът е свикнал успешните бизнес примери да бъдат мъже. Кои е женският вариант на Бил Гейтс или на Стив Джобс? Не е нито Мелинда Гейтс – съпругата на основателя на Microsoft, нито Лорийн Джобс – вдовицата на гения от Apple. И двете разполагат с милиарди долари, но им липсва ореолът на визионер, с който са обкичени техните известни половинки.

Поглед по рафтовете на книжарниците показва, че независимо от съществуването на богати бизнес дами, мотивационната литература за преуспяване в предприемачеството се пише до голяма степен от мъже. На глобално ниво мъже са наложили имената си като брандове, символизиращи печалба, развитие, иновативност – Илон Мъск, Ричард Брансън и т.н. Никои мъж и никоя жена не успяват единствено благодарение на своя собствен гений или дори само на своя пол. Заг успеха на всички мъже стои подкрепата на много техни служителки, майки, партньорки и на други близки хора. Но въпреки това по някаква причина бизнес постиженията по принцип имат мъжки носител. Жените, превърнали се в успешни брандове на глобално ниво, са по-малко на брой и се усеща дефицитът им. Въпреки всички усилия за равенство на половете, светът на бизнеса продължава да е „мъжки“.

With a wealth of USD 43.7 billion, Alice Walton is not only the richest American woman, but also the richest lady in the world. She is the heiress of the wealth of the Walton's family who have created the Walmart chain. Until September 2017, the world's wealthiest woman was Lilian Betancourt, the owner of 33% of the largest cosmetic concern - L’Oreal, also an heiress of her father's assets.

They both are some other rich ladies who are not self-made entrepreneurs, but have received their billions thanks to a happy marriage or a wealthy male relative. The world is accustomed to men being the successful business examples. Who is the female version of Bill Gates or Steve Jobs? It's neither Melinda Gates - the wife of the Microsoft founder, nor Laurene Jobs, the widow of the Apple genius. They both possess billions of dollars, but they lack the visionary halo with which their famous halves are adorned.

A glance at the bookshop shelves shows that, despite the existence of rich businesswomen, motivation literature about entrepreneurship prosperity is written to a large extent by men. At a global level, men have imposed their names as brands, symbolizing profit, development, innovation - Elon Musk, Richard Branson, etc. No man and no woman have ever succeeded only because of their own genius or even of their own sex. Behind the success of all men is the support of many of their women employees, mothers, female partners and other close people. Yet, for some reason, business achievements generally have a male representative. Women who have turned into successful brands at a global level are fewer, and their lack is tangible. Despite

Причините за този дисбаланс са много – социални, културни и т.н. Изследване на Grant Thornton International Business Report от 2012 г. показва, че Русия е страната с най-висок процент на жени на висша мениджърска позиция – 46%. В САЩ и Канада са били едва 18%, а на глобално ниво са 21%. Очевидно в някои култури и общества жените по принцип са по-овластени, очаква се в по-голяма степен от тях да носят висока отговорност във фирмите, да управляват хора и пари.

При проучване на 132 компании и повече от 4,6 млн. анкетирани през 2015 г., McKinsey & Co. и Lean In установяват, че почти всеки новоназначен главен мениджър на компания е бил мъж. Само 19% от президентите и изпълнителните директори са били жени. На всеки 100 дами, които са били повишени в мениджъри, съответствали 130 издигнати в ръководна позиция мъже. Обяснението не е в по-малката амбициозност на жените. Всъщност е 30% по-вероятно жените да бъдат определени като „твърде агресивни“ или „заплашителни“, отколкото мъжете, когато искат повишение.

„Обяснението за съпротивата срещу нашето утвърждаване лежи в много от несъзнателните стереотипи за мъжете и жените у нас“, казва в статия за The Wall Street Journal Шерил Сандбърг – главен оперативен мениджър на Facebook и основател на Lean In. Според нея: „Очакваме мъжете да бъдат уверени, да се грижат сами за себе си и да искат повече, така че има малко негативни реакции, когато те го правят. Но от жените се очаква да мислят за общото, да сътрудничат, да се раздават, да са фокусирани върху интересите на екипа, а не на своите лични, за да не бъдат възждани като обсебени от себе си. Така че когато една жена си защитава интересите, хората често гледат неблагоприятно на нея“.

Споменатото проучване установява, че жените по-рядко чувстват своя принос признат от колегите и ръководството и три пъти по-често от мъжете смятат, че принадлежността към женския пол им пречи да получат повишение. Едно обяснение на мениджърите за тези нагласи и реалности е, че те по-рядко дават оценки и мнение на своите служители жени, защото са убедени, че дамите са по-склонни да реагират емоционално от мъжете. А това не е желано от ръководителите от мъжки пол.

„В корена на всичко са несъзнателни прегради. Жените и мъжете надценяват мъжете и подценяват жените. Историята ни учи, че мъжете са лидери, и хората имат подобно очакване“, казва президентът на Lean In Раquel Томас.

За стереотипите пише и Сюзън Чира – редактор на в. New York Times по въпросите на пола и неговите социални измерения. Тя припомня, че според мнението на мениджърите, ръководителите на отделите за подбор на кадри или на фирми, които са трудови посредници, жените често изглеждат „зависими“. По-вероятно е жена да бъде критикувана, когато попадне в светлината на прожекторите, след като се е издигнала до ръководна позиция. Освен това мъжете се страхуват от уверени жени. Докато при мъжете в по-голяма степен социално е заложена конкуренцията, повечето жени не са усвоили подобно мислене.

Ингра Нуи – главен изпълнителен мениджър на Pepsi, посочва някои от оплакванията на жените, които са се издигнали до ръководна позиция в доминирана от мъже

all efforts to achieve gender equality, the business world continues to be "male" dominated.

The reasons for this imbalance are many - social, cultural, etc. A survey of Grant Thornton International Business Report of 2012 shows that Russia is the country with the highest percentage of women in a senior management position - 46%. In the US and Canada they were only 18%, and at a global level, they were 21%. Obviously, in some cultures and societies women are generally more empowered, they are more expected to bear high responsibility in companies, to manage people and money.

In a survey among 132 companies and more than 4.6 million respondents in 2015, McKinsey & Co. and Lean In found that almost every newly appointed chief executive of a company was a man. Only 19% of presidents and executives were women. For every 100 ladies who have been promoted to managers, there are 130 men who have advanced to a leading position. The explanation is not in the lower ambition of women. In fact, it is 30% more likely for women to be characterized as "too aggressive" or "threatening" than men when they want a promotion.

"The explanation for the resistance to our recognition lies in many of the unconscious stereotypes about men and women in our country," says in an article for The Wall Street Journal Sheryl Sandberg, Chief Operating Officer at Facebook and founder of Lean In. According to her: "We expect men to be confident, take care of themselves and want more, so there are few negative reactions when they do. But women are expected to think about the common, to be cooperative, to give away, to focus on the interests of the team and not on their personal ones in order not to be seen as obsessed with themselves. So, when a woman protects her interests,

фирма. Например, че жените са критикувани за идеи, които са обявявани за „прекрасни“, когато са изречени от мъже.

Дамите все повече настъпват в мениджмънта на технологичните компании. Те са начело или са вице-президенти в компании като IBM, Facebook, Google, Twitter и т.н. Къде е обаче женският Стив Джобс или Бил Гейтс?

Хана Розен, основател на женския блог на списание Slate – Double X, и автор на книгата „Краят на мъжете“, дава своя отговор: „Жените имат склонност да се движат напред чрез големи организации, чрез препоръки, чрез структури и системи. Все още е малко трудно за жените да излязат извън стандартните пътеки на утвърждаване“.

В света на технологичните компании, а и в бизнеса, препятствия пред утвърждаването на жените са липсата на ментори, на поддръжници, на ролеви модели (утвърдени женски фигури), които да подкрепят развитието им с нужния опит. „Хората не напускат определена компания, а определен ръководител. Ако имаш диплома в областта на точните науки, ти си свикнала да си единствената жена в учебната стая. Но за тебе не е обичайно да бъдеш гържана настрана“, казва Лаура Шербин – ръководител на изследванията към американския Център по политики за трудов живот. Тя добавя, че дори ако само 10% от старшия мениджмънт е съставен от дами, това е повратна точка, която оказва значително положително влияние върху опита на жените служителки.

Всъщност в света все по-отчетливо жените се осъзнават като сила и това се вижда не само по движения като #metoo или различните протести за женска равнопоставеност, но и по нарастващия брой инвестиционни фондове, влагащи средства в компании, притежавани от жени. Така че в бизнеса тепърва предстои все повече дами да се издигат по върховете. (V)

people often look at her with disfavour."

The mentioned survey found that women rarely feel their contribution recognized by colleagues and management, and three times more often than men think that belonging to the female sex prevents them from getting promoted. Managers' explanation of these attitudes and realities is that they give ratings and opinions to their female employees less often, because they are convinced that ladies are more likely to react emotionally than men. And this is not wanted by male managers.

"At the core of everything are unconscious prejudice. Women and men overestimate men and underestimate women. History teaches us that men are leaders, and people have such an expectation," says the President of Lean In - Rachel Thomas.

Stereotypes are also mentioned by Susan Chira - Editor of New York Times, in her article on gender issues and their social dimensions. She notes that according to managers, heads of recruitment departments and companies that work as intermediaries, women often seem "dependent". It is more likely for a woman to be criticized when she gets into the spotlight after she has reached a leading position. Moreover, men are afraid of confident women. While in men competition is to a greater extent socially inherent, most women have not mastered such way of thinking.

Indra Nooyi, CEO of Pepsi, points out some of the complaints of women who have reached a leading position in a male-dominated company. For example, women are criticized for ideas that are declared "wonderful" when they are pronounced by men.

Ladies are becoming increasingly involved in the management of technology companies. They are heading or are vice-presidents of companies such as IBM, Facebook, Google, Twitter, etc. But where is the female Steve Jobs or Bill Gates?

Hanna Rosin, founder of the women's blog of the Slate Magazine - Double X and author of the book "The End of Men," answers: "Women tend to move forward through large organizations, through references, through structures and systems. It is still a bit difficult for women to go beyond the standard paths of recognition."

In the world of technology companies and businesses, obstacles to women's recognition are the lack of mentors, supporters, role models (well-established female figures) to support their development with the necessary experience. "People do not leave a certain company, but a certain manager. If you have a degree in science, you're used to being the only woman in the classroom. But it is not uncommon for you to be kept away," says Laura Sherbin, Director of Research at the US Center for Work-Life Policy. She adds that if only 10% of the senior management is made up of ladies, this is a turning point that has a significant positive impact on the experience of female employees.

Actually, around the world, women are becoming more and more aware of their power, and this is seen not only in movements such as #metoo or the various protests for women's equality, but also in the growing number of investment funds investing in women-owned companies. So, in business, there are still more ladies to rise up to the top. (B)

Евгений Иванов, изпълнителен директор на Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България (КРИБ):

Стратегическите активи трябва да попадат само в добри ръце

Evgeniy Ivanov, Executive Director of the Confederation of Employers and Industrialists in Bulgaria (KRIB):

Strategic Assets Should Only Be in Good Hands

Татяна Явашева Tatyana Yavasheva

Саморегулацията във всеки бранш е верният ключ към изсветляването на бизнеса

Self-regulation in every industry is the right key to put business into the light

Евгений Иванов, по-светло ли става вече на територията, на която работи българският бизнес?

- Имаше период, в който изсветляването беше с по-устойчив тренд. Но вследствие на някои управленски решения нещата започнаха да се объркват. Капиталът е много плашлив и в ситуация на несигурност той започва да инвестира на места с по-добро отношение към инвеститорите и с по-добър бизнес климат.

- Цената на тока фактор ли е в отлив?

- Има непредсказуеми лъкатушения на цената и това предизвика оттеглянето на инвеститори. В края на миналата година голяма част от членовете на КРИБ получиха предупредителни писма, че ако в срок от два месеца не приемат повишение средно с около 40%, на 28 февруари токът ще им бъде спрял.

- Защо подобен натиск стана възможен, та нали говорим за демонаползация и за либерализация на електроенергийния пазар?

- Във въпроса се крие и отговорът – говорим за..., но само „говоренето за“ не е либерализация, не е свободен пазар. Поради липса на добра регулаторна рамка и известно бездействие на държавния регулатор се бяха поотворили ниши, които са в рамките на закона и шепя търговци съумяха да манипулират пазара. Но заедно с другите работода-

Mr. Ivanov, is it getting lighter on the territory where Bulgarian business operates?

-There was a period when lightening was a more sustainable trend. But as a result of some management decisions, things started to get messy. Capital is very timid and in a situation of uncertainty, it is being invested in places with better attitude towards investors and a better business climate.

-Is the price of electricity a factor for this downward trend?

-There are unpredictable price fluctuations and that prompted investors to withdraw. At the end of last year, a large number of KRIB members received warning letters that if they did not accept an average increase of about 40% within two months, the electricity would be stopped on 28th February.

-Why has such pressure become possible, are we not talking about demonopolization and liberalization of the electricity market?

-The answer is hidden in the question - we are talking about... but only "talking about" is not liberalization, it is not a free market. Due to the lack of a good regulatory framework and a certain inactivity by the state regulator, gaps within the law have opened and a handful of traders managed to manipulate the market. But together with the other employers' organizations

телски организации се намерихме и успяхме да убедим висшето държавно ръководство в лицето на премиера, че всички участници в системата трябва да се съберем и да намерим решение. Дори бяхме готови отново да излезем на протест, свързан с тока, който щеше да е втори в рамките на две години.

- Търговията с електроенергия бизнес на светло ли е?

- До този момент тя става изключително на тъмно. Официално пазарът е свободен, но реално не е. След всички мерки, които договорихме с премиера и ресорните министри, цената рязко падна от 120 лв. на 80-90 лв. за 1 МВт/ч, като трендът върви надолу. В същия момент цената на борсата във Виена бе 75 лв. за МВт/ч. Засега единственото, което продължава да е проблем, са договорите с американските централи. Търчем на място, но решението е само едно - преговарянето трябва да се направи.

- Имате ли безпокойство за начина, по който става продажбата на ЧЕЗ?

- Погледнато юридически, начинът, по който става сделката, е в рамките на закона. Продавачът ЧЕЗ иска на максимална цена да продаде активите, които е купил в България преди години.

- Възниква въпросът дали тези, които стоят зад сделката, ще са в състояние да управляват системата така, че да не се усети смяната на собствеността?

- Всичко е много деликатно. Не бива да се допуска стратегически активи да попаднат в неправилните ръце. Засега няма инструментариум, който да разрешава намеса на държавата. Така проблемът се пренесе на плоскостта на медийното разсъждаване и се развихри замяване с хипотези. При това положение всеки започва да счита, че му е разрешено да се меси, да дава акъл и да каже кой може да купи и кой – не. Започва извъннормативен натиск. Някои казват, че държавата е продала дела си от 33% в ЧЕЗ и вече не може да контролира нищо. Но и с 33% тя не можеше да има контрол. Тя е просто една „синя каска“. Държавата е трябвало да запази 34% собственост или златна акция. Продажбата на ЕРП-тата беше направена от правителството на Симеон Сакскобургготски, като още при продажбата е заложено държавата да няма никакъв контрол.

- Вече светна червената лампичка, че за сделки, към които обществото е чувствително, трябва да има изработени механизми за контрол, за намеса.

we intervened and we were able to convince the senior state management in the person of the Prime Minister that all participants in the system must come together and find a solution. We were even ready to protest against electricity prices, and the protest would have been the second one within two years.

-Is trading with electricity a business in the light?

-So far, it has happened mostly in the dark. Officially, the market is free, but practically, it is not. After all the measures we have negotiated with the Prime Minister and the ministers, the price has dropped sharply from BGN 120 to BGN 80-90 per 1 MW/h, and it continues to go down. At the same time, the exchange price in Vienna was BGN 75 per MW/h. So far, the only thing that continues to be a problem are the contracts with the US power plants. We have hit a road block, but the solution is only one - renegotiation has to be done.

-Do you have any concerns about the way CEZ was sold?

-From a legal point of view, the way the deal is taking place is not illegal. The seller - CEZ wants to sell the assets it has bought in Bulgaria some years ago at a maximum price.

-The question arises whether those behind the deal will be able to manage the system in a way that the change of ownership will not be felt?

-Everything is very delicate. Strategic assets should not be allowed to fall into the wrong hands. So far, there

Какво е нужно да се направи?

- В КРИБ сме готови да окажем съдействие за изработването на регулаторен механизъм, който да гарантира обществения интерес по отношение на активи, които се считат за част от националната сигурност и са от висш обществен интерес.

- Кои са най-чувствителните сектори?

- На първо място е енергетиката, а на второ – отбранителната индустрия. Водоснабдяването също е от особена важност. Концесията на „Софийска вода“ също беше обект на много сериозни забележки. Оттук нататък трябва да се създаде порядък. Водата изчезва, тя е световно богатство. Значи е въпрос и на национална сигурност. Транспортът също е от национално значение. Така наречени еколози спират развитието на туристическата индустрия в определени региони, тъй като са решили, че е по-добре Швейцария, а не България да развива ски туризъм. А ако не завършим магистрала „Струма“ до 2021 г., ще трябва да връщаме парите, осигурени от ЕС.

- Коя е формулата на КРИБ за изсветляване на бизнеса?

- Бих посъветвал управляващите все по-често да питат доказалите се експерти, които са покрили критериите за представителност. Държавата трябва да сложи сериоз-

на летва за организациите, които имат право законово да представляват българския бизнес. КРИБ е организация на отговорния бизнес, който работи на светло. Той страда от наличието на сив сектор. Ние може да предложим решения и в диалогов режим да се намери отговор на всеки труден въпрос. Преди време инициирахме връзването на фискалните апарати на бензиностанциите към НАП. Имаше огромна съпротива. Над 200 бензиностанции затвориха. Оказа се, че са работили на черно, не на сиво дори. Сега всичко с бензиностанциите се нормализира. После се насочихме към складовете на едро, виждате какво стана с високоспиртните напитки. Сега всяка година в държавата влизат над 200 млн. лв. като акциз и ДДС.

- Според вас къде са най-сивите зони в бизнеса?

- Туризмът си остава енигма. Там трябва да се намери решение, тъй като къщите за гости подбиват цените, не плащат данъци и осигуровки. Това е бич за сектора. Хотелиерският бизнес е изцяло на светло, но е съсипеан от сивата конкуренция. Трябва да има едни и същи правила за всички, а не да се дава преднина за зоната на зрача. Строителството също беше „черна гупка“, но изсветляването е факт.

- Всъщност кой е верният ключ към „бизнес на светло“?

- Саморегулацията във всеки бранш. Държавата трябва да им даде определени рамки, в които те да се саморегулират. (1)

is no toolbox to allow state intervention. Thus, the problem was taken to the level of media reasoning and a fight with hypothesis started raging. In this situation, everyone starts to think that they are allowed to interfere, to give advice and to say who can buy and who does not. Economic pressure takes place. Some say the state has sold its CEZ share of 33% and can no longer control anything. But with 33%, it still could not have any control. It is just a "blue helmet". The state was supposed to retain 34% of the ownership or a golden share. The sale of the ERPs was done by the government of Simeon Saxe-Coburg-Gotha, and it was laid down during the sale that the state would have no control.

-The red light is already on that for transactions, which are sensitive for society there must be mechanisms of control and intervention. What needs to be done?

-At KRIB, we are ready to assist in the development of a regulatory mechanism that guarantees the public interest in relation to assets that are considered as part of the national security and are of a high public interest.

-Which are the most sensitive sectors?

-First of all, energy, and secondly the defense industry. Water supply is also of particular importance. The concession of Sofiyska Voda was also subject to very serious remarks. From now on, order must be created. Water disappears, which turns it into a global treasure. That means that it is also a question of national security. Transport is also of national importance. The so-called environmentalists stop the development of the tourism industry in certain regions because they have decided that it is better for Switzerland than for Bulgaria to develop ski tourism. And if we do not finish the Struma highway until 2021, we will have to return the money provided by the EU.

-What is KRIB's formula for getting business into the light?

-I would advise governments to consult more often with the established experts who have met the criteria of representativeness. The state must set the bar high for organizations that have the right to legally represent Bulgarian business. KRIB is a responsible business organization that works in the light. It suffers from the presence of a grey sector. We can offer solutions and by discussions to find an answer to every difficult question. Some time ago, we initiated the connection of fiscal apparatus at gas stations to the NRA. There was tremendous resistance. More than 200 gas stations closed. It turned out that they worked in the dark, not even in the grey. Now everything with gas stations has become normal. After that, we headed for the wholesale shops; you see what has happened to the high-spirits. Every year, more than BGN 200 million go to the state as excise and VAT.

-In your opinion, where are the greyest areas of the business sector?

-Tourism remains an enigma. A solution has to be found there, since guest houses undercut prices and do not pay taxes and social securities. This is a scourge for the sector. The hotel business is entirely in the light, but is ruined by grey competition. There must be the same rules for all, not to give a way to the twilight zone. Construction was also a "black hole," but the lightening is a fact.

-Which is in fact the right key to Business in the Light?

-Self-regulation in every industry. The state must provide certain frameworks in which the industry can regulate itself. (2)

BELGRADE

Fri
Found

East a

/FNF.ESEE

.ORG

Даниел Кадик: Още не е дошло време България да влезе в еврозоната

Поддържането на валутния борг и сериозните икономически и съдебни реформи са необходими, за да се увеличат БВП и производителността

Ирина Атанасова Irina Atanasova

Д-н Кадик, базиран сте в София от вече 5 години. Какви бяха първите Ви впечатления от икономическия пейзаж в страната и как се промени той от Ваша гледна точка през този период?

- Когато пристигнах в България преди малко повече от 5 г., бях чел доклади за нивата на корупция в страната и за обвързаността между политиката и някои части на бизнеса, но тогава това за мен бяха абстракции. Същата година БВП отбелязваше растеж с 1%. Въпреки проблемите по време на икономическата криза, България все пак вървеше във възходяща посока – БВП се беше увеличил тройно от 2000 г. Виждах имената на големи компании, които инвестират в България, и четях за новата Мека на стартапите – София.

За съжаление, перспективата ми не се промени в положителна посока. Разбира се, виждам икономическия потенциал на страната много по-ясно, отколкото преди 5 г., но също така разбирам и защо той не се материализира. Запознах се с проблемите в регулаторната рамка и се сблъсках с невидимите бариери, поставени от липсата на политическа воля за реформи, систематичната корупция и обвързаността на неконструктивни вето-играчи в политиката, медиите, бизнеса и правната

Даниел Кадик е директор на Фондация „Фридрих Науман“ за Югоизточна Европа - неправителствена организация, която работи за промотирането на либерални ценности, върховенство на закона и икономическа свобода. Фондацията е активна в над 60 държави, където предоставя политически консултации и образователни програми.

Daniel Kaddik is Project Director of the Southeast Europe office of Friedrich Naumann Foundation for Freedom, a non-profit organisation that promotes liberal values, rule of law, and economic freedom. Providing policy consultations and educational programs, the Foundation is active in more than 60 countries.

Mr Kaddik, you have been based in Sofia for 5 years now. What were your first impressions of the economic landscape and how has that changed from your perspective over this period of time?

-When I arrived in Bulgaria a little more than 5 years ago, I had read about corruption and the entanglement between politics and certain parts of businesses, but problems were abstract.

We were facing less than 1 percent growth of GDP; still, despite the problems in the economic crisis, Bulgaria still was on a good trajectory with the GDP per capita having tripled since 2000. I had seen the names of big companies that have invested in Bulgaria and read about the upcoming start up place Sofia.

Unfortunately, my perspective has not changed in a very positive way. Surely, I see the economic potential of this country a lot clearer than 5 years ago, but I do understand also, why this is not materialized. This is to a large extent by learning not only about the problems in the regulatory framework, but especially with the invisible barriers and the climate that is a result of a lack

Daniel Kaddik: It Is Still not the Time for Bulgaria to Enter the Eurozone

Upholding the currency board and serious economic and judicial reforms are needed to increase GDP and productivity

система.

- Фондация „Фридрих Науман“ стои зад продукцията и публикуването на "Черната книга на правителственото разхищение в България", която имаше своето трето издание през 2017 г. Книгата е свидетелство за злоупотребата и пропилените възможности на България за икономически растеж. Каква е величината на тези разхищения и как би изглеждала алтернативата, ако това не се случваше?

- Всяка година събираме „най-лошите“ от лошите примери, които символизират порочните практики в различните райони на страната, и съответно в различни сфери, където е имало разхищение на пари на данъкоплатците.

Общо българите губят между 14 и 22% от БВП всяка година заради корупция. Това са между 6,64 и 10,43 млрд. евро.

Това са не само изгубени пари, това са изгубени възможности. Всеки лев, изгубен в корупция или лошо управление, изчезва като инвестиция в бъдещето на страната, липсва в училищата, болниците и пътищата. Когато не получават услугите, за които са си дали парите заради неправилното управление и корупцията, гражданите губят доверието си в институциите. И това много ясно се наблюдава в България. Тези хора са по-малко склонни да се захванат с предприемачески дейности и е по-вероятно да емигрират.

Алтернативата би изисквала правилно прилагане на репорърките и оценките, прозрачни обществени поръчки и работещи контролни механизми. Резултатът ще бъде повишаване на качеството на придобитите блага и повече средства за справяне с най-неотложните проблеми в България, които продължават да бъдат образованието, здравеопазването и инфраструктурата. Това би увеличило и доверието в институциите; нещо, от което България отчаяно се нуждае.

- България е считана за най-бедната държава в ЕС, а Европейската комисия подчертава, че трябва спешно да се справим с "корупцията на високо равнище и организираната престъпност". По какъв начин тези определения се отразяват на чуждестранните инвестиции?

- Те със сигурност не увеличават доверието в България като инвестиционна дестинация. Този доклад подчертава едни и същи проблеми в продължение на 10 години. Следователно повечето чужди фирми са намерили начини да се справят с тези предизвикателства. 90% от германските фирми в България казват, че не виждат ефект от борбата с корупцията и организираната престъпност, 60% от тях са недоволни от правната сигурност. В същото време 90% отново биха избрали да инвестират в България.

Това може да не звучи толкова лошо, но когато погледнем към преките чуждестранни инвестиции (ПЧИ), картината се променя малко. Общата тенденция е ПЧИ в България да намаляват от 2008 г. насам, което показва, че има проблем. През 2016 г. ударихме дъното със спад от почти един милиард евро в сравнение с 2015 г.

Затова не мисля, че биенето на камбаната относно проблемите в страната е проблем за инвестициите. Повечето, ако не всички, инвеститори правят своите проучвания, когато обмислят дали да изберат България за инвестиционна дестинация. Това означава, че те знаят добре какво се случва тук. Ефектът по-скоро идва от устойчивия негативен имидж цялостно на страната и как той се отразява върху това тя да бъде взета предвид като инвестиционна дестинация изобщо.

- Дошло ли е време България да се присъедини към еврозоната и какви са предимствата и недостатъци-

of political will to reform, systemic corruption, and the entanglement of unconstitutional veto players in politics, media, business, and legal system.

-Friedrich Naumann Foundation stays behind the production and publication of "The Black Book of Government Waste in Bulgaria", which had its third edition in 2017. The book is a testimony to Bulgaria's missed opportunities for economic growth. What is the magnitude of that waste and how would the alternative look like, should rules were followed?

-The Black Book is only a snapshot of the situation in Bulgaria. Each year, we collect a "worst of" that should stand symbolically for the different regions of Bulgaria and the different areas of wasted taxpayer's money. In total, Bulgarians pay some 14 to 22 percent of the GDP every year due to corruption practices. That is between 6.64 and 10.43 billion Euros. However, it is not only lost money, it is lost opportunity. Every Lev that is lost in corruption or mismanagement is missing in the future of the country, is missing in schools, hospitals and roads. Without receiving services worth their money and having in mind the mismanagement and corruption, citizens lose their trust in institutions, which can be observed in Bulgaria. Those people are less likely to engage in entrepreneurial activities and more likely to emigrate.

The alternative would require a proper implementation of assessment, public procurement, and controlling mechanisms. The result would be an increase in the quality of the acquired goods and more funds to tackle the most pressing issues in Bulgaria, which remain education, health and infrastructure. It would also increase the confidence in institutions; something that Bulgaria desperately needs.

-Bulgaria is commonly referred to as the EU's poorest country and has been highlighted by the Commission as needing to urgently tackle "high level corruption and organised crime". In what way are these rigid-in-time descriptions affecting foreign investments?

-They are surely not increasing confidence in Bulgaria as an investment destination. However, said report has highlighting the same problems for 10 years. Hence, most foreign businesses have found ways to deal with the challenges. 90 percent of German businesses in Bulgaria say that they are dissatisfied with the fight against corruption and organized crime, 60 percent are dissatisfied with legal certainty. At the same time, 90 percent would again choose Bulgaria to invest.

This might sound not too bad, but when we look at foreign direct investment, the picture tilts a bit. The overall trend, FDIs go down in Bulgaria since 2008, which shows that there is a problem. What seemed to have been rock bottom was 2016 with a reduction of almost one billion Euros compared to 2015. That is not even mentioning the high proportion of real estate investments, which yield little potential for additional local revenue in the value chain.

Therefore, I do not think that sounding the bells about the problems is an issue. Most, if not all, investors do their research when thinking about choosing Bulgaria as their destination. This means that they know well what is happening here. The effect would rather be the negative image of the country in general and the implications for being even considered for investments.

-Has the time come for Bulgaria to join the

ме както за страната, така и за ЕС?

- Краткият отговор е: не. Докато България изпълнява формалните критерии за нисък дълг и инфлация, тя е изправена пред сериозни структурни проблеми. На първо място, присъединяването означава България да се присъедини към страни със значително по-висок БВП на глава от населението като Германия или Холандия. Парите са огледало на икономическите възможности на страната. Докато въвеждането на еврото би могло да доведе до увеличаване на заплатите и краткосрочен икономически растеж, то в същото време би довело и до увеличаване на цените за потребителите и производствените разходи. Тъй като вътрешната производителност дори не се доближава до тази в повечето страни от еврозоната, България ще се сблъска с намаляване на относителните предимства, които до голяма степен се дължат на относително ниските заплати. С неспособността си да девалвира валутата, за да остане конкурентоспособна, България може да се сблъска със сценарий, който видяхме в Южна Европа, а също и в Гърция. За да не се повторят грешките на южните ни съседи, поддържането на валутния борд и сериозните икономически и съдебни реформи са необходими, за да се увеличи БВП, производителността и да се ускори процесът на наваксване с еврозоната. (U)

Eurozone and what are the pros and cons of this potential convergence both for the country itself and the Union?

-Simple answer: no. While Bulgaria is fulfilling the formal criteria of low debt and inflation, it faces severe structural problems. First and foremost, Bulgaria would be joining countries with a significantly higher GDP per capita like Germany or the Netherlands and money is always a representation of the economic capabilities. Whilst the introduction of the Euro might lead to an increase of wages and short term economic growth, it would also lead to an increase in prices for consumers and costs of production. As the domestic productivity is not nearly as high as in most other countries of the Eurozone, Bulgaria would face a reduction in the comparative advantages that come to a large part from relatively low wages. With the inability to devalue the currency in order to stay competitive, Bulgaria could enter a scenario that we have seen especially in Southern Europe and also Greece. In order not to repeat the mistakes of our Southern neighbors, upholding the currency board and serious economic and judicial reforms are needed to increase GDP, productivity, and speed up the process of catching up with the Eurozone. (U)

Стефан Колев е професор по икономическа политика в Университета за приложни науки Цвикау и заместник-директор на Института „Вилхелм Рьопке“ в Ерфурт, Германия. Роден 1981 г. в София, той завършва икономика и бизнес администрация в Университета Хамбург, където защитава доктората си през 2011 г. Член е на множество научни асоциации. Освен научните си публикации, има и редовни присъствия в немски и швейцарски медии. Скоро издаде и книгата „Вилхелм Рьопке (1899-1966): Либерален политикономист и консервативен социален философ“ („Wilhelm Röpke (1899–1966): A Liberal Political Economist and Conservative Social Philosopher“) в издателство Springer.

Stefan Kolev is a professor of economic policy at the University of Applied Sciences Zwickau, and a Deputy Director of the Wilhelm Röpke Institute in Erfurt, Germany. He was born in Sofia in 1981; he graduated in economics and business administration at the University of Hamburg, where he defended his doctoral degree in 2011. He is a member of numerous scientific associations. Apart from his scientific publications, he also has regular appearances in German and Swiss media. Recently, he published his book "Wilhelm Röpke (1899–1966): A Liberal Political Economist and Conservative Social Philosopher" at the Springer International Publishing.

Проф. Стефан Колев: Технологичната революция няма да ни остави без работни места

Динамиката в икономиката на България през последните години е впечатляваща, но се случва не благодарение на икономическата ни политика, а въпреки нея

Ирина Атанасова Irina Atanasova

Проф. Колев, приемането на България в еврозоната е тема, която се коментира все по-усилено. Готова ли е страната за валутна интеграция и какви биха били последиците от нея?

- Еднозначен отговор на въпроса е наистина труден. Въпросите са поне три: Готова ли е България? Желателно ли е за България приемане в еврозоната? Желателно ли е за еврозоната приемането на България?

Първият въпрос е технически и отговорът е по-скоро да. Формално изпълняваме критериите за влизането в „чакалнята“ ERM II. Псевдокритерият „реална конвергенция“, който често се споменава в дискусиите тук, в Германия, т.е. бедността на страната, е по-скоро риторичен трик, с който да се дискредитира България пред европейската общественост.

При втория въпрос, претеглянето на плюсовете и минусите от влизането, оценката е неизбежно

Prof. Kolev, the admission of Bulgaria into the eurozone is a topic that is being discussed more and more. Is the country ready for currency integration and what would the consequences be?

-It is difficult to give an unambiguous answer to this question. There are at least three questions: Is Bulgaria ready? Is it good for Bulgaria to be admitted into the eurozone? Is the admission of Bulgaria good for the eurozone?

The first question is technical and the answer would rather be yes. We formally fulfil the criteria for entering the ERM II "waiting room". The pseudo-criterion of "real convergence" that is often mentioned in the discussion here in Germany, i.e. the poverty in the country, is more of a rhetorical trick to discredit Bulgaria before the European public.

About the second question, in the weighing of the pros and cons

Prof. Stefan Kolev: The Technological Revolution Will Not Leave Us Without Jobs

The dynamics of Bulgaria's economy in recent years is impressive, although it happens not because of our economic policy, but despite it

субективна. Чрез борда ние сме сателит на еврозоната – с предимството, че не носим товарите на ESM, което би било свързано със сериозни суми и гаранции за страни като Гърция. Основната неяснота остава стабилността на еврозоната. Плюсовете от влизането биха били по-добър надзор на банковата система от този, практикуван от БНБ, както и геостратегически дивидент от още по-силно обвързване с ЕС: това беше сред основните мотивации на прибалтийските страни при влизането им в еврозоната.

За самата еврозона влизането на България би било нож с две остриета: от една страна, имиджът на България не е най-добрият, така че на пръв поглед за обикновения немец влизането ни би изглеждало като „разводняване“ на валутата. От друга страна, един по-дълъг дебат би показал, че една относително бедна страна със слаба институционна рамка е в състояние да изпълни критериите на еврозоната много по-добре от страни като Италия или дори Франция.

- С напредването на технологичното развитие и навлизането на цифровата икономика националните граници започват да играят все по-малка роля. Как ще се отрази това на международните икономически отношения и съществуващите към момента пазарни правила?

- За либерален икономист като мен дигитализацията е изключително интересен феномен. Променя се де фак-

of the entry, the assessment is inevitably subjective. Through the currency board, we are a satellite of the eurozone - with the advantage that we do not carry the burdens of the ESM, which would involve serious payments and guarantees for countries like Greece. The main uncertainty remains the stability of the eurozone. The pros of the entry would be a better supervision of the banking system than the one practiced by BNB, as well as a geostrategic dividend from an even stronger commitment to the EU: this was among the main motives of the Baltic States for their entry in the eurozone.

As for the eurozone itself, Bulgaria's entry would be a double-edged sword: on the one hand, Bulgaria's image is not the best, so for the regular German citizen, at first sight, our entry would look like a "dilution" of the currency. On the other hand, a longer debate would show that a relatively poor country with a weak institutional framework is capable of fulfilling the criteria of the eurozone much better than countries such as Italy, or even France.

-With the advance of technology and the entry of digital economy, national borders are starting to play less of a role. How will this affect the international economic relations and the market rules that exist at the moment?

-For a liberal economist like me, digitalization is an extremely interesting phenomenon. Practically everything has been changing - from our view of knowledge, through

то всичко – от погледа ни към знанието, през фундаментална трансформация на процесите на производство, до възможностите на гражданското общество да се самоорганизира и да решава социални проблеми вместо държавата. И тук сме още в началото на един преход, който засега при много граждани – особено по-възрастни и по-ниско образовани – буди най-вече страхове от една „свърхдинамика“ на пазарите и в обществото. Ролята на икономиста, както и в много други случаи, е да опита да замени чисто емоционалния дебат с една разумна дискусия. Теорията на конкурентните процеси показва, че страхът от появяването на непобедими монополи е преиспен. Разбира се, има множество предизвикателства – преди няколко дни най-реномираният специалист в тази област в Германия, проф. Юстус Хаукап, чете в нашия институт годишната ни „Вилхелм Рьопке лекция“ и показва колко още изследователска работа е необходима в областта на дигиталния икономически ред. За съжаление, в Европа политиците често реагират панически – нерядко под натиска на лобита – и регулират новите пазари до такава степен, че новите компании продължават да се развиват най-вече в Америка и Китай.

- **Темповеете на технологично развитие касаят и индустриалния свят. По какъв начин това ще засегне човешката работна ръка? Как смятате, че Четвъртата индустриална революция ще се отрази на все по-широката икономическа пропаст между развитите държави и страните от Третия свят? Изправени ли сме пред заплахата голяма част от нискоквалифицираната работна ръка да стане ненужна?**

- Икономическата история на последните 250 години ясно показва, че никоя технологична революция не ни е оставила без работни места. Предприемачите винаги са намирали нови възможности за освободените в други сектори работа и капитал. Страхове, които виждаме в днешните дебати, са характерни за всички фази на индустриалната революция. Те са разбираеми, погледнато от позицията на отделния гражданин: наистина ще е още по-голяма необходимостта от постоянна преквалификация, ще има по-висок риск от временна безработица в сектори, които се трансформират особено радикално и особено бързо. За разлика от предишни фази на индустриалната революция, основно засегнат сега ще бъде и секторът на услугите, например банковият сектор.

Новото в предизвикателството на дигитализацията е, че разбирането ни за образование ще трябва да се промени. Много от тези, които наричаме „вискоквалифицирани“, са придобили квалификацията си въз основа на механично учене наизуст. Такъв вид квалификация все повече става ненужна. В този смисъл подходите в образователната система – от основното до висшето образование – имат нужда от силно критично преосмисляне.

А за Третия свят дигитализацията е нещо изключително положително. С най-прост телефон и най-проста мрежа, чрез Google и Wikipedia всеки има достъп до огромна част от световното знание, както и до новини от всякакъв характер, и е много по-трудно манипулируем. Със същата проста инфраструктура всеки има достъп до банкови услуги. Освен това много местни проблеми стават решими на местно ниво чрез прости дигитални приложения. Бих казал, че така за кратък период от време дигитализацията би могла да помогне на Третия свят повече от десетилетията помощи от развитите държави и международните организации.

the fundamental transformation of production processes, to the ability of civil society to self-organize and solve social problems instead of the state. And we are still at the beginning of a transition that for many citizens, especially the older and the less educated ones, for now awakens above all fears of "over-dynamics" of markets and in society. The role of the economist, as in many other cases, is to try to replace the purely emotional debate with a reasonable discussion. The theory of competitive processes shows that the fear of invincible monopolies is far-fetched. Of course, there are many challenges - a few days ago, the most reputable specialist in this field in Germany, Prof. Justus Haucap, spoke in our Institute at the annual "Wilhelm Ropke Lecture", and showed how much more research is needed in the field of the digital economic order. Unfortunately, politicians in Europe often react in panic - frequently under the pressure of lobbies - and regulate the new markets to such an extent that new companies continue their development mostly in America and China.

-The pace of technological development also concerns the industrial world. How will this affect workforce? How do you think the Fourth Industrial Revolution will affect the ever widening economic gap between developed

- Какви са вашите прогнози за посоката на развитие на България, Европа, международната икономическа динамика?

- За България съм оптимист в икономическо и песимист в политическо отношение. Динамиката в икономиката през последните години е впечатляваща. Тя обаче се случва не благодарение на икономическата ни политика, а въпреки нея. Институционалната рамка в страната все още е в плачевно състояние и действа като гръпната ръчна спирачка на икономиката.

Динамиката у нас, разбира се, зависи най-вече от процесите в Европа и региона. Бъдещето на еврото висича като дамклев меч над всички икономически дискусии в ЕС. Възможно е освен това десетте години на необичайно ниски лихви да са създали нови „балони“ на пазарите на имоти и на фондовите пазари в Европа и Америка – ако е така, как централните банки ще излязат от тази лабилна ситуация ще е от ключова важност. Ако добавим и геостратегическите рискове от многобройните конфликти, картината става още по-мрачна. Въпреки това съм оптимист, че можем да се справим с тези рискове: живеем в най-богатия и най-отворения свят, който някога е съществувал. Ако разберем това, се надявам, че ще го съхраним. (1)

and Third World countries? Are we faced with the threat that much of the low-skilled workforce will become unnecessary?

-The economic history of the last 250 years clearly shows that there has been no technological revolution that has left us without jobs. Entrepreneurs have always found new opportunities for labour and capital that became vacant in other sectors. The fears that we see in today's discussions are typical for all phases of the industrial revolution. They are understandable if we look through the eyes of an individual citizen: there will really be a need of constant requalification and a higher risk of temporary unemployment in sectors that are radically and rapidly transforming. Unlike previous phases of the industrial revolution, the service sector will be mainly affected this time, for example banking.

The genuinely new in the challenge of digitalization is that our understanding of education has to change. Many of those whom we call "highly qualified" have acquired their qualification based on mechanical learning by heart. This type of qualification is becoming more and more obsolete. In this sense, approaches in the education system - from primary to higher education - need to be critically reconsidered in a fundamental sense.

As for the Third World, digitalization is something extremely positive. With the simplest phone and the simplest network, through Google and Wikipedia everyone has access to a great part of global knowledge, as well as news of all kinds which makes the individual much harder to manipulate. With the same simple infrastructure, everyone has access to banking services. In addition, many local issues could be solved through simple digital applications. I would say that even in the short run digitalization could help the Third World more than decades of aid from developed countries and international organizations.

-What is your forecast for the direction of development of Bulgaria, Europe, the international economic dynamics?

-I am an optimist about Bulgaria from an economic perspective and a pessimist from a political one. The dynamics of the economy in recent years is impressive. It does not happen, however, because of our economic policy, but despite it. The institutional framework of the country is still in a deplorable state and affects the economy as a pulled handbrake.

The dynamics in Bulgaria, of course, depends mostly on the processes in Europe and the region. The future of the euro hangs like the sword of Damocles above all economic discussions in the EU. It is also possible that the ten years of unusually low interest rates have created new "bubbles" on the real estate and stock markets in Europe and America - if so, how central banks will come out of this labile situation will be of key importance. If we add the geostrategic risks from the numerous conflicts, the picture becomes even grimmer. However, I am optimistic that we can cope with these risks: we live in the richest and the most open world that has ever existed. If we understand this, I hope that we will preserve it. (2)

Доц. д-р Емилия Занкина: България може да стане силен образователен център

Бизнесът и университетите трябва да са партньори при подготовката на кадрите

Professor Emilia Zankina: Bulgaria May Become a Strong Educational Center

*Businesses and universities need to be partners
in the preparation of future employees*

Татяна Явашева Tatyana Yavasheva

Доц. Занкина, казвате, че в Американския университет в България (AUBG) подготвяте студентите за професии на бъдещето. Как успявате при завършването им те да имат добри професии на настоящето?

- Задачата не е лека и е важно как през годините се променя подходът към образованието. Тръзваме от идеите още на Древна Гърция за здрав дух в здраво тяло и за широкоспектрно образование. Преминаваме през тясно специализираното образование, което се наложи в Европа през втората половина на XX век, и се завръщаме към широкоспектрното образование. Сега в Европа все повече се прилага добре утвърдената в САЩ система Liberal Arts. Тя дава възможност обучението да обхваща по-широк хоризонт от знания и помага хората да са по-адаптивни. Младите трябва да имат критично мислене, приспособимост към непознат контекст, да нямат страх от новостите и промените, да каляват предприемачески дух без страх от провала. Ние трябва да им дадем общирни знания, но и конкретни умения – комуникативни, компютърни, организационни. Етиката и моралът са също важна част от образованието. Помагаме им да изградят определени черти от характера, за да са устойчиви в бързо променящата се среда, но и да са добри и стойностни хора, които допринасят към обществото. Не искаме да създаваме амбициозни машини, устремени към бъдещето, които да тъпчат всичко по пътя си.

- Към какви знания и умения се насочват студентите?

- Те все повече се интересуват от практически умения

Professor Zankina, you are saying that at the American University in Bulgaria (AUBG) you prepare students for the jobs of the future. How do you make sure that they get the good jobs of the present upon graduation?

-This is not a light task and it is important to note how the approach to education has been changing over the years. Starting with the ideas of the Ancient Greeks for a healthy mind in a healthy body and for a broad spectrum of education, going through the specialist education which became dominant in Europe in the second half of the 20th century, and going back to the broad spectrum education.

The liberal arts system, well-established in the U.S., is now becoming more and more popular in Europe. It covers a wider range of knowledge and helps students become more adaptable. Young people should be able to think critically, to easily adapt to a new unfamiliar context, to not fear change, and to nurture their entrepreneurial spirit without fear of failure. We need to give them broad knowledge, but also good communication, computer and organizational skills. Ethics and morality are also an important part of education. We are helping them build certain traits of character in order to be able to resist in a rapidly changing environment while also having good values and contributing to society. We don't want to create ambitious machines working toward the future but destroying everything in their path.

-What types of knowledge and skills do students look for?

-They are increasingly interested in practical skills and

Доц. г-р Емилия Занкина е първи зам.-ректор „Научна дейност“ и преподавател по политически науки в Американския университет в България. Защитила е докторат по международни отношения в Питсбъргския университет. Има бакалавърска степен по политически науки и риторика. Работила е като зам.-директор на Центъра за руски и източноевропейски науки към Питсбъргския университет и като асистент редактор на научното списание *East European Politics and Societies*.

Professor Emilia Zankina is the provost and professor of political science at the American University in Bulgaria. She holds a doctorate in public and international affairs from the University of Pittsburgh and a bachelor's degree in political science and rhetoric. She has worked as a deputy director of the Center for Russian and East European Studies at the University of Pittsburgh, and as an assistant editor of the East European Politics and Societies scientific journal.

и все по-малко искат да усвояват теоретични знания, а те също са важни. Икономиката се дигитализира. Появяват се много нови професии и ние трябва да образуваме младите хора, без да знаем за какво точно ги готвим. Стига се обаче и до парадокса, че няма работа за хората, но няма и хора за работата. Бизнесът не бива да разчита само на готови кадри, а трябва и сам да се грижи за кариерното развитие на своите служители. Затова е важно бизнесът и образованието да станат добри партньори.

- **Днешното образование е изправено пред сериозното предизвикателство, наречено информация на един клик разстояние. При това положение какви знания трябва да се дават?**

- Като спре токът, няма информация на един клик разстояние. Знанието не е инструмент, който ни дава възможност просто да си намерим работа. Образованието и знанието формират когнитивно нашите умения и способности. Таблицата за умножение е като фитнес за мозъка ни. Образованието води до личностно израстване, то създава по-добри хора с по-смели мечти и с повече идеи.

- **Пред какви други промени се изправяте като институция заради бързата технологична промяна?**

- Днешните студенти са много по-различни като нагла-

fewer students want to acquire theoretical knowledge, which is also important. The economy is becoming digital. There are many new professions and we need to educate these young people without knowing what exactly we are preparing them for. However, there is also the paradox that there are no jobs for the people, and no people for the jobs. Businesses should not only rely on fully prepared professionals, but should also put efforts in the career development of their employees. This is why it is important for the business and education sectors to become good partners.

-A serious challenge that education is facing today is that information is now only a click away. What kind of knowledge should be given in this situation?

- When the power is out, there is no information a click away. Knowledge is not just a tool that helps us get a job. Education and knowledge form our cognitive skills and abilities. The multiplication table is an exercise for the brain. Education leads to personal growth. It creates better people with bolder dreams and more ideas.

-What other changes are you facing as an institution due to the rapid development of technology?

са. Те имат по-фрагментарни знания, проявяват по-малко търпение, вниманието им не се задържа дълго и това налага да променяме не само съдържанието, но и методиката, по която преподаваме. Трудно е да мотивираш студент да прочете статия и да ѝ направи резюме, за „Воина и мир“ да не говорим. Принудени сме да прилагаме креативни начини, за да ги ангажираме в учебния процес. Въвеждаме повече мултимедийно присъствие в учебния процес, играта също става част от обучението. Светът не е статичен и фактът, че младите хора са различни, ни предизвиква да променяме системата, но и ние самите да се променяме. Студентите са активно включени в развитието на новите ни програми. Всеки преподавател бива оценяван от тях и така запазваме връзката с младите хора и техните нужди и очаквания.

- Много се говори за необходимостта от добра връзка между бизнеса и образованието. Каква е практиката на AUBG?

- Бизнесът трябва да сътрудничи с образователните институции в няколко аспекта. Първо, при развиването на програми, тъй като компаниите обикновено знаят какви са конкретните им нужди. Само с финансиране през данъците няма как да имаме образование на световно ниво и затова бизнесът трябва да инвестира в образованието. Той трябва да участва във формирането на съдържанието на практическото обучение. Само стажовете не са достатъчни. Трябва и хора от практиката да влизат в класната стая. Технологиите постоянно се променят и работодателите също трябва да имат грижа за обучението на своите служители и за професионалното им развитие. Университетите може да им помагат. Вече е лукс след дипломата за висше образование да нямаме друго обучение в живота си.

- С какво Американският университет в България е по-различен от останалите висши училища в страната?

- С нашата система Liberal Art, с алумни мрежата и добрата ни връзка с бизнеса. Когато развиваме програми, ние съществуваме контакти с бизнес лидери, често това са бивши наши студенти, и искаме коментари и съдействие от тях. Каним представители на бизнеса като гост-лектори. Те предоставят практическо знание и така правят образованието по-интересно и приложимо и те са модели за подражание. Сътрудничим си с бизнеса за различни прояви, например за карьерните панаири. Компаниите трайно се интересуват от нашите възпитаници. Друго уникално е, че системата Liberal Arts позволява на студентите да имат по две специалности и да получават широк спектър от знания и умения в други дисциплини. Моя студентка, която завършва история и европеистика, е наета от Microsoft. Обяснили ѝ, че те ще ѝ предават нужните технически познания, но за тях най-ценни са нейните комуникативни и организационни умения. Така доброто образование, което те е развило, те прави привлекателен за работодателите. Поддържахме връзка с хората, завършили нашия университет. Те са нашите „посланици“, те правят най-добрата ни реклама, но те ни оказват и неоценима помощ в много направления. Тази алумни мрежа е неизменна част от живия организъм, наречен университет.

- Какво правите за професионалната реализация на вашите студенти?

- Имаме карьерен център и той не само търси възможности за конкретни стажове, но и активно развива мрежа от контакти с бизнеса. Също така се правят и индивидуални сесии с всеки студент, за да се разбере какви са негови-

-Today's students have a much more different attitude. They have more fragmented knowledge, are less patient, their attention span does not last very long. That makes it necessary to change not only the content but also the methodology by which we teach. It is hard to motivate a student to read an article and summarize it, not to mention a book like "War and Peace." We are forced to implement creative ways to engage them in the learning process. We are introducing more multimedia presence in the educational process. Game is also becoming part of the training. The world is not static, and the fact that young people are different challenges us to change not only the system but also ourselves. Students are actively involved in the development of our new programs. Each faculty member is assessed by them so we keep our close relationship with the young people and their needs and expectations.

-There is a lot of talk of the need for a good relationship between business and education. What is AUBG's practice?

-Businesses should cooperate with educational institutions in several aspects. First, in the development of educational programs as companies usually know what their specific needs are. We cannot have education at a global level if we rely on tax funding alone. That is why businesses should invest in education. They should participate in shaping the content of the practical training. Internships are not sufficient. We need people from the business to enter the classroom. Technologies are constantly changing, and employers should also have concern for the training and the professional development of their employees. Universities can help them. The education process nowadays needs to continue even after graduation.

-How is AUBG different from other universities in the country?

-AUBG is different with our liberal arts system, our alumni network and our good relationship with business. When we develop programs, we contact business leaders,

те интереси, в какво иска да се развива. Преподавателите работят със студентите и за тяхното кариерно ориентиране. Активно ги готвим за момента, в който те ще търсят работа. AUBG е символ на качество без компромис и затова нашите студенти може да намерят реализация в целия свят, не само в България.

- Какво е вашето послание към образователната общност в България, от която вие сте само брънка?

- Да е общност. Ние сме брънка, но брънка от българската образователна система, ние сме част от мрежата университети в страната, а също в региона и в Европа. Не може никой от нас самостоятелно да успее и затова трябва да сме общност. Заедно трябва да създадем добра образователна екосистема и страната да се превърне в силен образователен център. Собствената ни промяна е задължително условие в този бързо променящ се свят. Ако всички сме в крак с промяната, всички ще спечелим от това.

- Постижимо ли е България да се превърне в привлекателен образователен център за чуждестранни студенти?

- Напълно постижимо е. И в момента идват госта студенти, най-вече от съседните държави. Образованието на Запад става все по-скъпо, а тук цените са ниски, имаме добри традиции в обучението. Средата е подходяща, икономиката се развива, налице е подходяща екосистема от иновации, стартапи, предприемаческа култура. Ставаме все по-привлекателна дестинация, но бизнесът и образованието трябва да се кооперират с държавата, за да се промотира този потенциал. Трябва да направим успешна PR кампания в световен мащаб, която да покаже колко добро място е България за образование, за инвестиции и за започване на бизнес. Състезанието вече не е национално, а е глобално.

- Какво не ни достига, за да имаме притегателната сила?

- Кооперирането не ни достига. Но и това се променя. Все повече хората осъзнават, че сами не може да успеят. (1)

who are often our alumni, and we ask for comments and assistance from them. We invite business representatives as guest speakers. They provide practical knowledge, and make education more interesting and relevant. We are cooperating with businesses at various events like the job fairs. Companies have been consistently interested in our alumni.

Another unique aspect is that the liberal arts system allows students to have two majors and receive a wide range of knowledge and skills in other disciplines. A student of mine who is majoring in history and European studies is employed by Microsoft. They explained to her that they will teach her the necessary technical knowledge but that they are most interested in her communication and organizational skills.

We keep in touch with the people who have graduated from our university. They are our "ambassadors," our best advertisement, and they also give us invaluable help in many areas. The alumni network is an integral part of the living organism that a university presents.

-What are you doing for the professional development of your students?

-We have a career center and it does not only seek opportunities for specific internships but also actively develops a network of contacts with businesses. There are also individual sessions with each student to understand what their interests are and in what field they would like to make progress. Educators work with students on their career orientation as well. We are actively preparing the students for the moment they will be looking for a job. AUBG is a symbol of quality without compromise. That is why our students can succeed not only in Bulgaria but throughout the whole world.

-What is your message to the educational community in Bulgaria, of which you are only one link?

-To be a community. We are a link, but as a link from the Bulgarian educational system we are part of the network of universities in the country and also in the region and Europe. None of us can succeed independently. That is why we have to be a community. Together, we need to create a good educational ecosystem and make the country a strong educational center. Our own change is a must in this rapidly changing world. We will all benefit if we adhere to the changing world.

-Is it feasible for Bulgaria to become an attractive educational center for foreign students?

-It is completely feasible. Even now there are a lot of foreign students, mostly from the neighboring countries. Education in the West is becoming more and more expensive. Here the prices are low and we have good traditions in education. The environment is appropriate, the economy is developing, and there is an appropriate ecosystem of innovation, start-ups and entrepreneurial culture. We are becoming an increasingly attractive destination but business and education need to cooperate with the state to promote this potential. We need to make a successful global PR campaign to show how good Bulgaria is for education, investment and business start-ups. The competition is no longer national but global.

-What are we lacking in order to be attractive?

-There is not enough cooperation. But this is also changing. More and more people are realizing that they cannot succeed alone. (2)

Ясен Гюров: Работим за запазване нивото на европейските инвестиции в образованието

Развитието на дигиталните умения и бъдещето на младите са приоритети на Българското председателство на ЕС

Yasen Gyurov: We Are Working towards Maintaining the Level of European Investments in Education

The development of digital skills and the future of young people are key priorities for the Bulgarian Presidency of the Council of the EU

Г-н Гюров, какви са приоритетите и темите на дневен ред в сектора на образованието по време на Българското председателство на Съвета на ЕС?

- Българското председателство си постави четири основни приоритета. В два от тях сектор образование е водещ, а именно: „Бъдещето на Европа и младите“ и „Дигиталната икономика и уменията на бъдещето“. Една от важните цели, за които работим като председателство, е запазване нивото на европейските инвестиции в образованието и обучението. Става дума за фондове, допълващи националното финансиране, като например кохезионните. Моментът за отстояването на този приоритет е ключов, тъй като предстои предложението на Европейската комисия за новата Многогодишна финансова рамка (МФР).

Заедно с МФР се очаква да бъде представена и новата програма „Еразъм+“. Бъдещето ѝ след 2020 г. е главният приоритет на председателството на България в сектор образование. „Еразъм+“ е една от най-успешните и разпознаваеми европейски програми. Над 9 млн. млади хора са се възползвали от нея през последните 30 г., за да учат, преподават или стажуват в друга държава. За периода 2014-2020 г. програмата има бюджет от около

Mr. Gyurov, what are the priorities and the issues on the agenda of the education sector during the Bulgarian Presidency of the Council of the EU?

-The Bulgarian Presidency has four overall priorities. In two of them, the education sector is leading, namely: "The Future of Europe and the Young People" and "The Digital Economy and the Skills of the Future". One of the important goals we are working towards as a Presidency is to maintain the level of European investment in education and training. These are funds supplementary to national funding, such as cohesion funds. It is a key moment for defending this priority, since the European Commission's proposal for the new Multiannual Financial Framework (MFF) will be announced very soon.

Together with the MFF, the new Erasmus+ programme will be published. The Programme's future after 2020 is the main priority of the Bulgarian Presidency in Education. Erasmus+ is one of the most successful and recognisable European programmes. Over 9 million young people have benefited from it in the last 30 years in order to study, teach or practice in another country. For the 2014-2020 period, the programme has a budget

Ясен Гюров е председател на Комитета по образование към Съвета на ЕС по време на българското председателство. Той има над 4-годишен професионален опит в създаването на политики на Европейския съюз. Преди да се присъедини към екипа на Министерството на образованието и науката и българското председателство е заемал длъжности в Европейския парламент и Европейската комисия. Притежава магистърска степен по европейстика от Центъра за изследване на европейската интеграция към Рейнския Фридрих-Вилхелмов университет в Бон, Германия.

15 млрд. евро, което е 1,3% от общия размер на МФР. Към момента програмата е обхванала 4% от младите хора в Европа, а за да бъде този резултат уговорен, необходим е бюджет от около 90 млрд. евро.

За сериозно увеличение на бюджета се обявиха образователните министри на ЕС в рамките на първия Съвет по образование в рамките на българското председателство, който се проведе на 15 февруари 2018 г. Изключително важно е да увеличим броя на участниците в програмата.

- Каква е ролята на Комитета по образование и кой участва в него? Какви конкретни резултати може да се очакват от работата на Комитета по време на председателството?

- Комитетът по образование на Съвета на ЕС е органът, който подготвя срещите на министрите по образование. Той се председателства от гържава членка, която в дадения момент е поела ротационното председателство на ЕС. В него заседават представители на всички 28 гържави членки на ЕС. Най-често това са дипломати от постоянните представителства в Брюксел, както и национални експерти. В рамките на председателство Комитетът ще се събира общо 11 пъти. Това включва и изнесено заседание, което ще проведем

of around EUR 15 billion, which is 1.3% of the total budget of MFF. Up until now, the programme has covered 4% of the young people in Europe, and in order for this result to be doubled, a budget of around EUR 90 billion is needed.

At the first Education Council under the Bulgarian Presidency on February 15, 2018 EU education ministers showed support for a serious increase of the budget. For us it is of extreme importance that the number of participants in the programme is increased.

-What is the role of the Council of the EU's Education Committee and who is involved in it? What specific results can be expected from the work of the Committee during the Presidency?

-The Education Committee of the EU Council is the body that prepares the meetings of the EU Ministers of Education. It is chaired by the Member State that holds the rotating EU presidency. It brings together representatives from all 28 EU Member States. They are most often diplomats from the Permanent Representations in Brussels, as well as national experts. Under our Presidency, the Committee has 11 meetings in total, including an

Yasen Gyurov is the Chair of the Education Committee under the Bulgarian Presidency of the Council of the EU. He has over 4 years of professional experience in European Union policy-making. Before joining the team of the Ministry of Education and Science and the Bulgarian Presidency, he held positions at the European Parliament and the European Commission. He holds a Master's degree in European studies from the Centre for European Integration Studies at the University of Bonn, Germany.

С министъра на образованието и науката Красимир Вълчев и екипа на Председателството на Съвет по образование в Брюксел

With the Minister of Education and Science Krasimir Valchev and the team of the Presidency of the Education Committee in Brussels

през месец юни във Варна.

Заседанията, които проведохме в подготовка на Съвета на министрите през февруари, се фокусираха върху изготвянето на документите за политическите дебати. Освен дебат за бъдещето на „Еразъм+“, министрите обсъдиха и какви мерки трябва да бъдат взети в отговор на заключенията на Европейския съвет от декември 2017 г. В заключенията си европейските лидери се обявиха в подкрепа на по-задълбочено европейско сътрудничество в образованието. Те отчетоха и неговата централна роля за конкурентоспособността на ЕС.

Новите инициативи на европейско ниво си поставят за цел изграждането на „Европейско образователно пространство“. Част от тях се фокусират върху развитието на дигиталните умения и дигиталното образование, създаването на „европейски университети“, засиленото изучаване на езици, насърчаването на сътрудничеството между държавите членки в областта на взаимното признаване на дипломи и удостоверения.

- Какви са плановете на българското председателство за подобряване на дигиталните умения на европейските граждани?

- Единният цифров пазар е един от ключовите приоритети на европейския дневен ред. Неговото завършване би могло да донесе 415 млрд. евро годишно на европейската икономика и да доведе до създаването на стотици хиляди нови работни места.

За да има работещ единен цифров пазар в Европа, ключово е гражданите да имат поне минимални цифрови умения. Въпреки че 90% от работните места вече изискват базова цифрова грамотност, 44% от европейците не притежават основните умения за работа с цифрови технологии.

В Комитета по образование вече работим по „Плана за действие на Комисията в областта на цифровото образование“. Според нас като председателство обучението по програмиране, медийна грамотност и умения,

external meeting, which will take place in June in Varna.

The meetings we held during the preparation of the Education Council in February were focused on preparing the documents for the political debates. Besides the debate on the future of Erasmus+, the ministers also discussed what measures should be taken in response to the European Council conclusions of 14 December 2017. European leaders declared their dedication to having stronger European cooperation in education. They also recognised education's central role for the EU's competitiveness.

The new initiatives at European level aim at realising the vision towards a "European Educational Area". Some of them focus on the development of digital skills and digital education, the creation of European Universities, enhanced language learning, promotion of cooperation between Member States in the field of mutual recognition of diplomas and certificates.

-What are the plans of the Bulgarian Presidency for improving the digital skills of European citizens?

-The Digital Single Market is one of the key priorities on the European agenda. Its completion could bring EUR 415 billion a year to the European economy and lead to the creation of hundreds of thousands of new jobs.

In order to have a working Digital Single Market in Europe, it is crucial that citizens have at least basic digital skills. Although 90% of jobs already require basic digital literacy, 44% of Europeans do not have the basic skills to work with digital technologies.

In the Education Committee, we are already working on the Commission's Digital Education Action Plan. We, as Presidency, believe that training in coding, media

свързани с киберсигурността, трябва да се насърчават на всички етапи на образованието.

- Какво планирате по отношение на създаването на „Европейски университети“?

- Създаването на „Европейски университети“, състоящи се от изградени „отдолу нагоре“ мрежи от университети в целия ЕС, е една от ключовите теми в сектор образование към момента. Тяхна задача ще бъде да дават възможност на студентите да придобият степен чрез комбиниране на обучение в различни държави от ЕС. Инициативата се очаква да стартира пилотно през 2019 г.

- Как трябва да изглежда модерното образование в България и ЕС?

- Първо, образованието трябва да става все по-дигитално и иновативно. За съжаление, използването на технологиите за образователни цели изостава, тъй като не всички начални и средни училища в ЕС разполагат с широколентови връзки. През 2015 г. приблизително 18% от началните и средните училища в ЕС не са били свързани към широколентови мрежи. Инфраструктурата е ключова, за да може развитието на човешкия капацитет да е успешно.

Второ, много важно е да се обърне значително внимание на учителите. Важно е те да бъдат мотивирани, а техните умения и знания периодично да се надграждат.

Трето, трябва да се засили приобщаващият характер на образованието. Задължително е да включим всички ученици в качествено образование от ранна възраст. (U)

literacy and cybersecurity skills must be promoted at all stages of education.

-What are your plans regarding the creation of European Universities?

-The creation of European Universities, consisting of "bottom-up" networks of universities across the EU, is one of the key topics on the education sector agenda at the moment. Their task will be to enable students to gain a degree by combining trainings in different EU countries. The pilot version of the initiative is expected to be launched in 2019.

-How should modern education in Bulgaria and the EU look like?

-Firstly, education should become more digital and innovative. Unfortunately, the use of technologies for educational purposes is lagging behind, since not all primary and secondary schools in the EU have broadband connections. In 2015, approximately 18% of the primary and secondary schools in the EU were not connected to broadband networks. Infrastructure is of key importance for the successful development of human capacity.

Secondly, it is very important for us to pay considerable attention to teachers and teacher training. It is essential that they are motivated and that their skills and knowledge are periodically upgraded.

Thirdly, the inclusive nature of education needs to be strengthened. It is imperative to include all students in quality education from an early age. (U)

С екипа на Министерството на образованието и науката в Постоянното представителство на България към ЕС

With the team of the Ministry of Education and Science at the Permanent Representation of Bulgaria at the EU

Светлин Наков, съосновател на Софтуерния университет:

София ще е световна сила в блокчейн обучението

СофтУни става технологичен доставчик на знания - засега с изцяло български преподаватели и ноу-хау

СофтУни става глобална организация, която ще действа в целия свят. От основаването си на сам университетът осигурява висококачествено образование за софтуерни инженери, както и за различни дигитални умения в България. Но гоиде време да излезем и навън. В момента има силно търсене на блокчейн умения и се търсят програмисти, които разбират технологията и развитието ѝ. Така възникна възможността да подготвяме специалисти, които веднага започват да получават почти космически заплати.

Синергия

Правим стратегическо партньорство с Academy School of Blockchain - една от първите организации в света, която предоставя цялостна програма за обучение на специалисти по блокчейн базирани системи. Ще организираме едномесечни тренировъчни лагери, на които ще се събират програмисти с добри умения и те ще бъдат обучавани за работа по новата технология. Това ще става и в България, и по света, като центърът за Европа е в София. Ще подготвяме специалисти, които владеят технологията и умеят да я прилагат, ще обучаваме и софтуерни инженери, които ще програмират системи за данни, които не са на централизиран сървър, а са в блокчейн мрежа. Ще подготвяме хора, които да разбират от криптография, цифрови подписи и сложни техники за анонимни трансакции, за мобилни и инстантни плащания. Ще се борим да се утвърдим като най-авторитетната организация в света за блокчейн обучения. През април е първото обучение по блокчейн, което ще се проведе в Сингапур, после в САЩ, а през май - в София. Очаква се до края на 2018 г. над 1600 души да преминат през курсовете. Ще има и възможности за дистанционно обучение.

oftUni

Cветлин Накоев е съосновател на Софтуерния университет (СофтУни). Завършил е ФМИ на СУ „Св. Климент Охридски“. Има над 20 години опит в технологичната индустрия като софтуерен инженер, мениджър, предприемач. От 2009 г. до 2013 г. е в основата на създаването и развитието на софтуерната академия на „Телерик“, след което се посвещава на мечтата си да създаде софтуерен университет в България.

Svetlin Nakov is a co-founder of the Software University (SoftUni). He is a graduate from the Faculty of Mathematics and Informatics of Sofia University St. Kliment Ohridski. He has more than 20 years of experience in the technology industry as a software engineer, manager and entrepreneur. From 2009 to 2013, he was setting the basis and developing the Telirik Software Academy, after which he devoted himself to his dream of creating a software university in Bulgaria.

Svetlin Nakov, Co-Founder of the Software University:

Sofia Will Be a World Power in Blockchain Training

**SoftUni is becoming a technological knowledge provider –
for now with entirely Bulgarian trainers and know-how**

SoftUni is becoming a global organization that will operate on the world scene. Since its founding, the university has been providing high-quality education for software engineers in Bulgaria, as well as for various digital skills. But now, it is time to go beyond the borders. At the moment, there is a strong demand for blockchain skills, and programmers who understand its technology and development are sought after. Thus, we are provided with the opportunity to prepare specialists who immediately begin to receive almost cosmic salaries.

Synergy

We have a strategic partnership with the Academy School of Blockchain - one of the first organizations in the world that provides a comprehensive training programme for specialists

in blockchain based systems. We will organize one-month training camps that will gather highly skilled programmers who will be trained to work with the new technology. The trainings will take place both in Bulgaria and around the world, the European centre being in Sofia. We will prepare specialists who have a good grasp of the technology and know how to apply it; we will also train software engineers who will program data systems that are not on a centralized server, but in a blockchain network. We will train people who will have a knowledge of cryptography, digital signatures and complex techniques for anonymous transactions for mobile and instant payments. We will strive to establish ourselves as the most prestigious organization in the world for blockchain trainings. The first two blockchain trainings in Singapore and in the United States will take place in April; the training in

Необятните Възможности

Първата стъпка е обучението на трейнъри, от приетите 150 души ще бъдат избрани 15 преподаватели. Те ще са с американски заплати, ще провеждат обученията и по света и в България, ще водят онлайн курсове, ще работят по проекти и ще консултират. София ще предоставя български продукт на световно ниво в сферата на образованието. Така ще се реализира мечтата на мнозина България да се превърне в Силициевата долина на Европа. Вярвам, че блокчейн може да изстреля всеки програмист на световни висоти. Пазарът е глобален и във финансово отношение няма никакво значение къде си позициониран.

По света и у нас

Проектът е твърде голям, това IPO набира 50 млн. долара начално финансиране. СофтУни ще продължи самостоятелно да развива досегашните си форми на обучение, а всички международни проекти на университета ще са под бранда на Academy School of Blockchain, макар че българският екип ще ги осъществява. Ние имаме техническото ноу-хау, както и знанието как се обучават хора. Не всеки добър програмист може да учи други програмисти. Обучението изисква учебна методика, системи и платформи за обучение, ноу-хау, трейнъри и както и уменията да се произвеждат нови трейнъри. Доказали сме се, че създаваме специалисти на световно ниво. Убедени сме, че нещо, което работи прекрасно в България, може да работи добре и на големите пазари. Ето защо ни е нужна синергията с авторитетна организация.

Посоки

Следим кое има потенциал и кое ще расте, за да се насочим нататък. Блокчейн е индустрия, която не е екстремно трудна както Machine Learning. Имам интерес към биоинформатиката, например геномните изследвания. Но тези технологии са много скъпи и засяга трудно

Sofia will be held in May. We estimate that by the end of 2018, more than 1600 people would have attended the courses. Distant learning will also be an option.

Boundless Opportunities

The first step is the training of trainers. Out of all 150 accepted students, 15 trainers will be selected. They will receive American salaries, conduct trainings around the world and in Bulgaria, lead online courses, work on projects and consult. Sofia will provide Bulgarian product

Мода, която прилича на хазарт

Блокчейн е спорна технология. Тя намира приложение в различни области, в които се нуждаем от непроменимост на данните. Но покрай криптовалутите популярността нарасна и започна да се твърди, че блокчейн ще навлезе навсякъде. В образованието блокчейн може да се използва за създаване на регистър на дипломите. Технологиите са подходящи за митниците. Медиите също може да се възползват от блокчейн и веднъж публикувано съдържание да не може да изчезне. Блокчейн притежава инсентив механизъм, който мотивира да предоставяш услуга, а потребителите плащат под някаква форма. Няма законодателство и регулации за криптовалутите. Това е лошо, защото дава път на измамите и засяга те остават безнаказани. И е хубаво, защото дава свобода.

Непроследимост е едно от свойствата на криптовалутите. Случващото се с тях е хазарт, прилича на игра на покер.

Модерно е и основните побуди за включване са, че това е начин да се печели добре. Някога имаше мода на пирамидите, сега има мода на криптовалутите. Повечето криптовалуты възникват като второстепенна, а не като основна нужда. Появата на тези децентрализирани организации е ново явление. Създава се нов вид икономика, като блокчейн технологията е неизменно свързана с криптовалутите, защото няма друг начин да се плати на хората, които колективно участват в поддръжката на тези блокчейн мрежи. Те не са на никого и ще съществуват докато има хора, които ги поддържат чрез своя компютър. С други думи, ще ги има, докато има интерес към тях. Тук няма задължение, просто блокчейн е технология за децентрализация на процеси и на собственост. Заради волатилността на курса, криптовалутите засега не може да заменят т. нар. фиатни пари.

може да влезем в това направление, но очаквам в близките години то сериозно да се развие. Ще се търсят хора, които разбират от генно инженерство, от Big Data, Analytics, Machine Learning.

България става център на образование, което се отваря към целия свят. Български специалисти и българска методика ще се ползва в обучението по блокчейн по целия свят. Имаме голямо количество качествено съдържание, което оттук насетне ще се направи на английски език. Трябва не само да настигнем, но и да надминем световните лидери в тази сфера. (U)

on a world level in the field of education. Thus, the common dream for Bulgaria to turn into the Silicon Valley of Europe will come true. I believe that blockchain can take programmers as high as one can go. The market is global, and when it comes to finances, it doesn't matter where you are located.

Around the World and in Bulgaria

The project is so huge that the IPO is raising USD 50 million initial funding. SoftUni will continue to develop its existing forms of training independently, and all international projects of the University will be under the brand of the Academy School of Blockchain, although they will be implemented by a Bulgarian team. We have the technical know-how and the ability to train people. Not every good programmer can teach other programmers. Training requires teaching methodology, training systems and platforms, know-how, trainers, as well as the skills to educate new trainers. We have proven that we can create specialists at world level. We are convinced that anything that works great in Bulgaria can also work great on the global markets. That is why we need synergy with an authoritative organization.

Directions

We keep our eyes open for everything that has potential and is about to grow, so that we can go in that direction. Blockchain is an industry that is not as difficult as machine learning. I am interested in bioinformatics, e.g. genomics research. These technologies, however, are very expensive, and for now, it will be hard for us to go there. Nevertheless, I expect a major development in the coming years. People who have a good knowledge of genetic engineering, big data, analytics, machine Learning will be in high demand. Bulgaria is becoming a training centre that opens up to the whole world. Bulgarian specialists and methodology will be used in blockchain training worldwide. We have a large quantity of qualitative content that from now on will be used in English. We have not only to catch up, but also to get ahead of the world leaders in this field. (U)

Fashion That Resembles Gambling

Blockchain is a controversial technology. It is applied in various areas where we need unchangeable data. Alongside cryptocurrencies, its popularity grew and it is now claimed that blockchain will make its way everywhere. In education, blockchain can be used for creating diploma registers. The technology is suitable for the customs. The media can also benefit from blockchain, and once a content is published, it may not disappear. Blockchain has an incentive mechanism that can motivate you to offer a service and the customers to pay in some form. There is no legislation and regulations for the cryptocurrencies. This is bad because it gives way to frauds, and for now, they remain unpunished. But it is also good because it gives freedom.

Intractability is one of the characteristics of cryptocurrencies. What happens with them is gambling; it looks like a game of poker. It is fashionable and the main motive to become part

of it is that this is a way to make good money. Once, Ponzi schemes were trendy, now, it is the time of cryptocurrencies. Most cryptocurrencies emerge as secondary, not as a primary need. The emergence of these decentralized organizations is a new phenomenon. A new type of economy is created and the blockchain technology is closely related to the cryptocurrencies because there is no other way to pay the people who collectively participate in the maintenance of these blockchain networks. They don't belong to anyone, and will exist until there are people who support them with their computers. In other words, they will exist until people are interested in them. There is no obligation here, blockchain is just a technology for decentralization of processes and property. Due to the exchange rate volatility, the cryptocurrencies cannot replace the so called "fiat money" for now.

Президентът Румен Радев и Божидар Нейчев с победителите

President Rumen Radev and Bojidar Neytchev with the winners

РwC България и водещи компании подкрепят младите специалисти

PwC Bulgaria and Leading Companies Support Young Specialists

Божидара Иванова Bozhidara Ivanova

По повод 25-ата си годишна годишната консултантска компания РwC България стартира мащабна кампания „Твоите 25 причини да избереш България“, която бе подкрепена от редица водещи компании от различни сектори. Консултантската компания реши вместо в празненство да инвестира в бъдещето и развитието на младите хора в България. „Чрез проекта целим да мотивираме българските студенти да изберат България и да се развиват у нас, за да им помогнем да натрупат ценен опит и да получат полезни знания и съвети за лично и професионално развитие“, коментира Божидар Нейчев, управляващ съдружник в РwC България. Проектът се проведе под патронажа на президента на Република България Румен Радев.

В конкурса взеха участие близо 1300 студенти от България и такива, които учат и живеят в чужбина. Те изпратиха есета на тема „Моите 25 причини да избира Бълга-

Инициативата „Твоите 25 причини да избереш България“ ще финансира 25 студентски стипендии и стажове

The initiative "Your 25 Reasons to Choose Bulgaria" will fund 25 students' scholarships and internships

On the occasion of its 25 anniversary, the leading consulting company PwC Bulgaria launched a large-scale campaign - "Your 25 Reasons to Choose Bulgaria", which was supported by a number of major companies from various sectors. The company decided to invest in the future and development of the young people in Bulgaria instead of spending money for a celebration. "Through this project, we aim to motivate Bulgarian students to choose Bulgaria and develop in our country, to help them gain valuable experience, useful knowledge and advice on their personal and professional development", shared Bojidar Neytchev, Country Managing Partner, PwC Bulgaria. The project was carried out under the patronage of the President of the Republic of Bulgaria - Rumen Radev.

Nearly 1300 students from Bulgaria and students studying and living abroad took part

Картина с ръката на държавния глава ще е сред първите експонати на аукциона

A painting with the President's hand will be among the first exhibits at the auction

рия", които бяха оценени от жури от доказани бизнес лидери и експерти, в което член бе и издателят на списание „Икономика“ Боян Томов.

На официално събитие PwC България обяви 25-те победители в конкурса, на които ще бъде предоставена едногодишна стипендия, стаж в престижна компания и менторство. Те бяха наградени и лично поздравени от държавния глава.

„Не съм се излъгал да подкрепя тази инициатива, като виждам колко млади хора има тук, както и колко много представители на бизнеса и изкуството оказват своята подкрепа. И то точно в този момент, в който всички сме загрижени как да направим така, че младежите да останат в България. Това е една конкретна и ясна стъпка с голям обществен отзвук“, подчерта президентът Румен Радев.

Студентите ще имат възможност да се срещнат с ментори – представители на висшия мениджмънт на компанията, в която стажуват. Менторите ще споделят карьерния си опит и ще вдъхновяват младите хора да развият своя потенциал в България.

Божидар Нейчев обяви, че успешната кампания ще прерасне в още по-мощна инициатива. През май ще се състои първият по рода си аукцион, на който ще бъдат представени уникални картини, събрали очертанията на ръцете на някои от най-успешните българи и обвързани по интересен начин с техните личности. Един от първите експонати ще е картина с очертанието на ръката на Румен Радев и формулата на Айнщайн „ $E = mc^2$ “, която лично президентът дари за каузата.

По време на събитието бяха представени и резултати от проучването на PwC сред бизнес лидерите у нас, като акцент беше темата „Как да изградим доверие в бъдещите български бизнес лидери?“. Резултатите показват рекордно ниво на оптимизъм и вяра в световния икономически растеж. За 84% от бизнес лидерите в България геополитическата несигурност е заплахата номер едно. Опасността от киберзаплахи и свързаните с човешките ресурси предизвикателства като наличност на ключови умения и промени в демографските характеристики на работната ръка са другите заплахи, които заемат челно място в проучването. Бизнесът вижда ясно важната си роля във формирането на разбиранията и плановете на младите хора за бъдещето им. 🗣️

in the competition. They sent their essays on the topic "My 25 Reasons to Choose Bulgaria", which were assessed by a jury of proven business leaders and experts, including the publisher of Economy Magazine - Boyan Tomov.

At an official ceremony, PwC Bulgaria announced the winners of the contest who would receive a one-year scholarship, an internship in a prestigious company and a mentorship. They were awarded and personally congratulated by the head of the state.

"I was not wrong about supporting this initiative now that I see all the young people here and the many representatives of the business and art who show their support. At this very moment when we are all concerned what to do to make young people stay in Bulgaria. This is a specific and clear step with a huge social impact", President Rumen Radev said.

Students will have the opportunity to meet mentors - representatives of the senior management of the company in which they will be trained. The mentors will share their professional experience and will inspire the young people to develop their potential in Bulgaria.

Bojidar Neytchev announced that the successful campaign would transform into an even larger initiative. In May a first-of-its-kind auction will take place, during which unique paintings with one of the most successful Bulgarians' hand outlines will be presented. The paintings will be related in an interesting way to the popular people. One of the first exhibits will be a painting with the outline of Rumen Radev's hand and Einstein's formula " $E = mc^2$ ", which was personally donated by the President.

During the event, results from PwC's survey among business leaders in Bulgaria were also presented, focusing on the topic "How to Build Trust in Future Bulgarian Business Leaders?" The results showed a record level of optimism and trust in the global economic growth. For 84% of all business leaders in Bulgaria, the geopolitical uncertainty is the number one threat. The danger of cyber-threats and the challenges related to human resources, such as availability of key skills and the changes in the demographic characteristics of the workforce, are the other issues at the forefront of the study. The business sector sees clearly its important role in shaping young people's understanding and plans for the future. 🗣️

E-забавяне

Или защо дигитализацията в България се „зарежда“ толкова дълго

Мая Цанева Maya Tsaneva

Развитието на целенасочена национална политика за информационно общество започва през 1999 г. Тогава се публикуват няколко стратегически документа. През 2002 г. правителството приема и „Стратегия за електронно правителство“, която поставя началото на практически действия за изграждането на е-правителство в съответствие с препоръките и изискванията на общностното законодателство. След това сухо припомняне на фактите отпреди повече от 18 г., нека се завърнем в настоящето. Бавното „зареждане“ на е-правителството и като цяло на дигиталната икономика и публични услуги продължава. В началото на 2018 г. Народното събрание задължи вицепремиера Томислав Дончев да представи „доклад за текущото състояние на разработените хоризонтални компоненти за електронно управление и начините за ускоряването им“ до 31 март. Дотогава, а и в този момент, ние живеем в своеобразен парадокс. Въпреки че страната ни е „в много добра ситуация да бъде ранен внегрител и теснер на комплексни ИТ решения“, както

E-Delay

Or why digitization in Bulgaria is "loading" so slowly

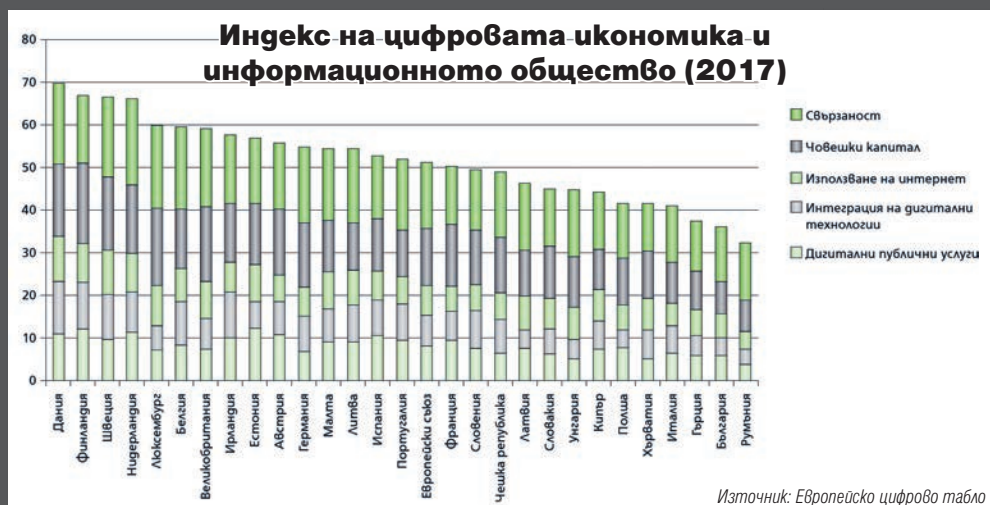
The development of targeted national information society policy began in 1999. Several strategic documents were published at that time. In 2002, the Government also adopted the E-Government Strategy that set the beginning of practical actions to build an eGovernment in accordance with the recommendations and the requirements of the community law. After that dull reminder of the facts from more than 18 years ago, let's go back to the present. The slow "loading" of the eGovernment and the digital economy and public services as a whole continues. At the beginning of 2018, the National Assembly obliged the Deputy Prime Minister Tomislav Donchev to present a "report on the current status of the developed horizontal components for eGovernment and the ways to accelerate them", by 31st March. Until then, and at the present moment, we are living in a one of a kind paradox. Although our country is "in a very good position to be an early integrator and tester of complex IT solutions", as stated in the Innovation.bg 2017 report, only about 50% of Bulgarian companies have a website, and in the EU only Romania is behind us. Except for the ICT sector, we record the lowest share of company revenues realized through the Internet - less than 4%, with an EU average

пише в доклада Иновации.бг 2017, едва около 50% от българските предприятия имат уеб-сайт, като в ЕС след нас е само Румъния. Извън ИКТ сектора регистрираме най-ниския дял от приходите на фирмите, реализиран през интернет – под 4%, при средно за ЕС 16,4%. По данни на НСИ само 10,5% от предприятията в България са продавали своите продукти и услуги онлайн през 2016 г.

Защо ИКТ секторът продължава да бъде двигател за развитие на икономиката, но дигитализацията на други сектори, гражданите и администрацията „се зарежда бавно“? Според г-р Тодор Галеv, старши експерт към Фондация „Приложни изследвания и комуникации“, една от причините за е-забавянето е фактът, че развитието на интернет средата и ИКТ продукти и услуги се движи основно от т.нар. infotainment, т.е. от търсенето на информация за забавление. Той цитира композитния индекс за измерване на напредъка на страните членки по отношение на дигиталната икономика и информационното общество на ЕК, според който България има сериозни дефицити в областите „Човешки капитал“, „Използване на интернет“, „Интеграция на дигиталните технологии“ и „Предоставяне на цифрови услуги“ от страна на публичната администрация (на фигурирете). Поради липсата на развити електронни услуги и продукти – както в администрацията, така и в други области, предлагащи публични услуги, като образование и здравеопазване, няма необходимост гражданите и бизнесът да усвояват по-сложни умения за боравене с нови технологии. От своя страна, това не създава стимули администрацията и т.нар. традиционни икономически сектори да се превърнат от частично аналогови в дигитални потребители и предприемачи или да оставят хартиените квитанции в миналото.

„През последните 10 години сме свидетели на харчене на огромни публични средства за развитие на е-управлението със съмнителен ефект. Една от най-нарушаваните разпоредби остава чл. 2 от Закона за електронното управление, който задължава организациите, осъществяващи публични функции и предоставящи обществени услуги, да обменят данни по електронен път, а не да изискват от гражданите и организациите предоставянето или доказването на вече събрани данни. Основната причина за този дефект е нежеланието администрацията да се лиши или намали съществено дохода от такси за издаване на справки и удостоверения. Отлагането за пореден път на проекта за въвеждане на електронна идентификация в документите за самоличност също допринася съществено в тази насока, тъй като за потребителите това означава оскъпяване, усложняване и повече административни пречки пред масовото ползване на електронни публични услуги“, пояснява експертът.

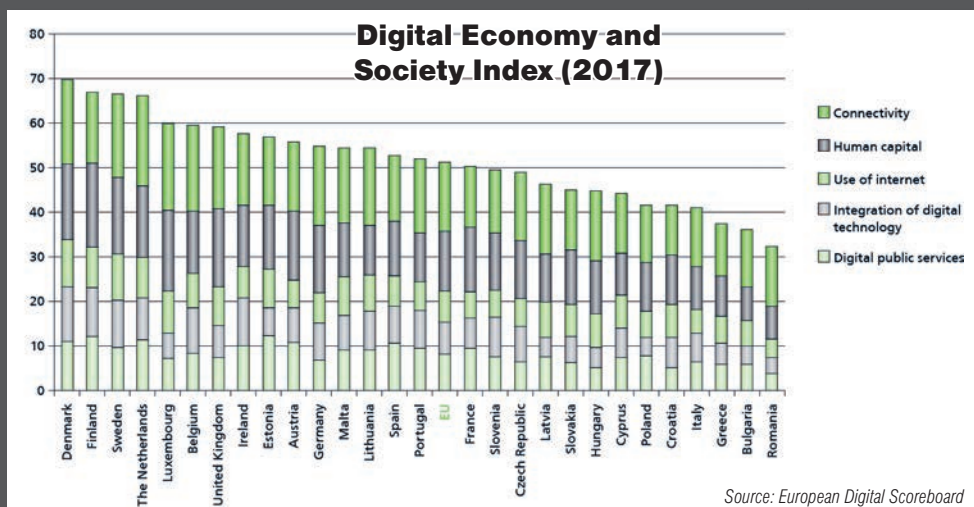
Разбира се, има сектори, които предлагат услуги на потребителите почти изцяло в интернет. Според доклада Иновации.бг 2017 това са пазарът на употребявани автомобили, отдаването на жилища под наем и продажбата на имо-

of 16.4%. According to NSI, only 10.5% of the companies in Bulgaria sold their products and services online in 2016.

Why the ICT sector continues to be a driver for the development of the economy, but the digitization of other sectors, citizens and administration "is loading so slowly"? According to Dr. Todor Galev, Senior Expert at the Applied Research and Communication Fund, one of the reasons for the e-delay is the fact that the development of the Internet environment and the ICT products and services is driven mainly by the so called "infotainment", that is, the search of information for entertainment. He cites the composite index that summarises relevant indicators on Europe's digital performance and tracks the evolution of EU member states in digital competitiveness, according to which Bulgaria has a serious deficits in the fields of human capital, use of internet, integration of digital technology and provision of digital services because of the public administration (on the figures). Due to the lack of developed electronic services and products - in the administration, as well as in other areas that offer public services, such as education and healthcare, there is no need for the citizens and the businesses to learn more complex skills for handling new technologies. In turn, this does not create stimuli for the administration, and the so-called traditional economic sectors, to turn from a partly analogue to digital users and entrepreneurs, or to leave paper receipts in the past.

"In the last 10 years, we have witnessed the spending of huge public funds for the development of eGovernment with a dubious effect. One of the most violated provisions remains Article 2 of the E-Government Act that obliges organizations performing public functions and providing public services to exchange data electronically, instead of requiring from citizens and organizations to provide or prove data that has already been collected. The main reason for this system flow is the reluctance of the administration to drastically cut or reduce its income from fees for issuing reports and certificates. Postponing the project for the introduction of electronic identification in identity documents once again also contributes significantly to the issue, as it means increased costs for the consumers, complication and more administrative

obstacles to the widespread use of electronic public services," the expert explains.

Of course, there are sectors that offer to their consumers services almost entirely on the Internet. According to the Innovation.bg 2017 report, these are the market for used cars, renting and selling of real estate properties, labour supply and demand. In the B2B segment, ordering spare parts for the car, buying black and white

goods and computers happens also almost entirely online. Shopping through mobile applications and online banking are among the most popular ways for offering services and communicating with consumers.

The big challenge before the eGovernment and other analogue economic sectors is to adopt a new approach towards the citizens. They are consumers that are ready to use new products and services based on mobile technologies, as long as they are convenient to use, lightweight and accessible on different devices. As practice shows in recent years, such innovations are made mainly by startups, small or newly-formed companies, or highly specialized Bulgarian companies. Examples include the system for e-tickets in the public transport Tickey, for SMS parking of Sirma Mobile, the Citizens platform for signals to institutions. The more facilitated and stimulated the participation of these companies in the digitization of the administrative services is, the closer their offers will be to consumers.

However, in order for the institutions to be "intelligent", or "smart", it is necessary for them to go through a successful digital transformation of their work processes. This means not only to make paper documents electronic, but also to go through an entire re-engineering of work processes and daily procedures in an organization on the basis of the possibilities offered by modern ICT. This will happen by infusing "new blood" in the administration. At the moment, few developers are tempted to work in institutions, since they receive much better offers from the private sector. At the same time, the country already has a shortage of IT specialists, and the education in this field fails to satisfy the market demand, neither in quantity nor in the quality of the graduating specialists. Common digital literacy also lags behind the average European level.

Digitization in Bulgaria will be fully "loaded" when the fear of analogue businesses and administration that the web will take away their job disappears. This will probably take time and effort, because with 26% availability of computers on the workplaces, it is hard to believe the opposite - that IT solutions will not wipe out the human factor. Until then, we will become digital the hard way - when there is no other way. (13)

ти, търсенето и предлагане на работа. При B2B сегмента поръчката на резервни части за автомобила, покупката на черна и бяла техника и на компютри също вече почти е изцяло онлайн. Пазаруването през мобилни приложения и онлайн банкирането са сред най-популярните начини за предлагане на услуги и комуникация с потребителите.

Голямото предизвикателство пред е-правителството и пред други аналогови икономически сектори е да възприемат нов подход спрямо гражданите. Те са потребители, които са готови да използват нови продукти и услуги, базирани на мобилни технологии, стига те да са удобни за ползване, леки и достъпни през различни устройства. Както показва практиката през последните години, такива нововъведения се правят главно от стартъпи, малки или новосформирани екипи, или тясно специализирани български компании. Примерите са системата за е-билет в градския транспорт Tickey, за SMS паркиране на Сирма Мобайл, платформата „Граждани-те“ за сигнали до институциите. Колкото повече се улесни и стимулира участието на тези фирми в дигитализацията на административните услуги, толкова техните предложения ще са по-близо до потребителите.

Но, за да бъдат институциите „интелигентни“ или т.нар. „смарти“, е нужно те да преминават успешно трансформация към дигитализация на работните си процеси. Това означава не просто да се електронизират хартиените документи, а да се направи пълен реинженеринг на работните процеси и ежедневните процедури в една организация на базата на възможностите, предлагани от съвременните ИКТ. Как ще се случи това, е въпрос и вливане на „нова кръв“ в администрацията. В момента малко програмисти се изкушават да работят в институциите, щом получават много по-добри предложения в частния сектор. В същото време страната вече изпитва глад за ИТ специалисти, а образованието в тази сфера не успява да задоволи пазарното търсене нито като количество, нито като качество на дипломиращите се специалисти. Масовата дигитална грамотност също остава в сравнение със средноевропейското ниво.

Дигитализацията в България ще се „зареди“ напълно, когато страхът на аналоговите бизнеси и администрация, че мрежата ще отнеме работата им, изчезне. Това вероятно ще отнеме време и усилия, защото при 26% компютри на работното място е трудно да повярваш в обратното – че ИТ решенията няма да заличат човешкия фактор в дейностите. Дотогава ще ставаме дигитални по трудния начин – когато няма друг път. (14)

Розита Еленова:

Контролът върху онлайн средата е ново предизвикателство пред медийната регулация

Медийното образование е устойчива и сигурна противоотрова срещу фалшивите новини

Розита Еленова е завършила Факултета по журналистика и масови комуникации към СУ „Св. Климент Охридски“ и НАТФИЗ „Кръстю Сарафов“. Има над 15-годишен опит в областта на корпоративните комуникации и медиите. Член е на УС на Българското дружество за връзки с обществеността (БДВО), на Европейската асоциация на комуникационните директори (EACD), Съюза на българските журналисти (СБЖ) и Съюза на артистите в България (САБ). Член е на Съюза за електронни медии (СЕМ) от парламентарната квота от 27 април 2016 г.

Rozita Elenova graduated from the Faculty of Journalism and Mass Communication at the Sofia University "St. Kliment Ohridski" and the Krastyo Sarafov National Academy for Theatre and Film Arts.

She has more than 15 years of experience in the field of corporate communications and media. She is a member of the Management Board of the Bulgarian Public Relations Association (BPRA), the European Association of Communication Directors (EACD), the Union of Bulgarian Journalists (UBJ) and the Union of Bulgarian Artists (UBA). She is a member of the Council for Electronic Media (CEM) from the parliamentary quota of 27th April 2016.

Rozita Elenova:

Controlling the Online Environment Is the New Challenge for Media Regulation

Media education is a sustainable and secure antidote against fake news

Г-жо Еленова, какви са предизвикателствата към медийния надзор в ерата на дигитализацията? Как технологиите промениха медиите, и оттам – отношението към тях и контролът върху тях?

- Дигитализацията въвежда стандартите и за техническо оборудване, за каквото администрациите имат малък ресурс. Медиите, които предлагат аудио-визуално съдържание онлайн и офлайн, се придържат към различен тип поведение според средата и регулацията. Например, има разлика в рекламата в онлайн и в ефир. Освен това регулация в онлайн пространството на реклама означава нови стандарти, нови методи на работа, нови умения и много обучени хора. Контролът върху онлайн средата е ново предизвикателство пред медийната регулация. Необходимо е проучване на опита на европейските страни, които имат различен подход по отношение на онлайн средата. Впрочем, СЕМ има такава и за него ще стане дума.

На този етап Законът за радиото и телевизията възлага правомощия на СЕМ да наблюдава съдържание, което се създава от т.нар. класически медиуми (радио и телевизия).

Ако под дигитализация се разбира преминаване от аналогово към цифрово разпространение на програми, то бихме могли да заключим, че телевизионната дигитализация в България не беше успешна. В момента само 6 телевизионни програми, създавани от 4 доставчици на аудио-визуални медийни услуги, се разпространяват чрез мрежите за наземно цифрово радиоразпръскване (т.нар. мултиплекси).

Ако под предизвикателствата към медийния надзор в ерата на дигитализацията се разбира регулация, съобразена с високотехнологичното медийно развитие и новите медийни предизвикателства, бихме могли да обобщим, че

Mrs. Elenova, what are the challenges for media surveillance in the era of digitization? How did technology change the media, and as a result - the attitude and the control over them?

-Digitization raises the standards for technical equipment for which administrations have few resources. Media that offer audio-video content online and offline adhere to a different type of behaviour based on the environment and regulation. For example, there is a difference in online and on-air advertising. Moreover, regulation of the online advertising environment means new standards, new working methods, new skills and many trained people. Controlling the online environment is a new challenge for media regulation. A case study on the experience of European countries that have a different approach to the online environment is needed. By the way, CEM has one, and I will talk about it later on.

At this stage, the Radio and Television Act confers powers to the CEM to observe content created by the so-called classical media (radio and television).

If digitization means transition from analogue to digital broadcasting of programs, we could conclude that TV digitalization in Bulgaria was not successful. Currently, only 6 television programs created by 4 audio-visual media service providers are distributed through digital terrestrial broadcasting networks (so-called multiplexes).

If challenges of media surveillance in the era of digitization means a regulation that is consistent with the high-tech media development and the new media challenges, we can conclude that the interest of users in the hybrid or the so-called connected television, and, with this, the opportunities for dissemination of interactive

интересът на потребителите към хибридната или т.нар. свързана телевизия, нараства непрестанно и заедно с това нарастват постоянно в значителна степен възможностите за разпространение на интерактивно онлайн съдържание. Следва да се направи преценка и за разширяване на законовата регламентация върху съдържанието в интернет, което е достъпно на екраните на телевизори, смартфони, таблети.

- В ерата на социалните медии разцъфна и феноменът „фалшиви новини“. Как обществото и регулаторите може да се справят с тях?

- Технологиите превърнаха всеки потребител в създател на медийно съдържание. В същото време това съдържание не носи белезите на професионален продукт и често става проводник на фалшиви новини. Но в мрежата професионалните информации и непроверените се изравняват и хората вярват на онези постове, които отговарят на техните нагласи.

Борбата с фалшивите новини може отчасти да бъде преодоляна чрез медийно образование, което е дългосрочна, устойчива и сигурна противоотрова срещу фалшивите новини. Защото лъжата, омразата и нарушаването на правата на гражданите НЕ трябва да бъдат защитавани. И това е работа не само на регулаторите, но и на самите потребители.

Относно „фалшивите новини“ повечето регулатори нямат официална дефиниция, но законодателствата им съдържат правила за точност, обективност и безпристрастност.

В Дания и Норвегия тези правила се прилагат и върху интернет съдържанието. А ирландският медия регулатор обръща внимание на предизвикателството, свързано с използването на социалните медии, като например това, че коментарите, дадени в социалните медии, не подлежат на регулация, но трябва да съблюдават установените правила, ако бъдат излъчени като част от аудио-визуално съдържание в традиционните медии.

В България правилата за точност и обективност са въпрос на професионален стандарт и етични правила, в този смисъл и на саморегулация.

Надзорът го този момент не е установил наличие на фалшиви новини в електронните медии (радио и телевизия). Източник на фалшиви новини е по-скоро интернет пространството, но то е извън правомощията на регулатора.

- Необходимо ли е, според вас, да се въведе и надзор от страна на СЕМ върху онлайн медиите?

- Съветът за електронни медии

online content are constantly increasing. The extension of the legal regulation related to content on the Internet, which is available on screens of televisions, smart phones, tablets, should also be considered.

-In the era of social media, the phenomenon of "fake news" has also flourished. How can society and regulators deal with that?

-Technology has made every user a creator of media content. At the same time, this content does not bear the marks of a professional product and often becomes a source of fake news. But on the web, professional information stands on equal grounds with unchecked data and people tend to believe in those posts that fit their attitudes.

The fight against fake news can be partially overcome through media education, which is a long-term, sustainable and secure antidote against fake news. Because lies, hatred and violation of citizens' rights should NOT be defended. And it should be done not only by regulators, but also by the users themselves.

With regard to "fake news", most regulators have no official definition, but their laws contain rules for accuracy, objectivity and impartiality.

In Denmark and Norway these rules also apply to Internet content. And the Irish media regulator pays attention to the challenge of using social media, such as that social media comments are not subject to regulation but must observe established rules if broadcasted as part of traditional audio-visual content.

In Bulgaria rules for precision and objectivity are a matter of professional standards and ethical rules, in this sense of self-regulation.

Surveillance has so far not detected fake news in the electronic media (radio and television). A source of fake news is rather the Internet, but it is beyond the regulator's

разгледа на свое заседание въпроси за медийната регулация на интернет съдържание в групи европейски държави, като проучи ситуацията там. Въпросът за онлайн регулацията в момента е в някаква степен „в застои“, както написаха в писмото си от секретариата на ЕПРА, поради работата върху Директивата за аудио-визуални медийни услуги, чийто обхват вероятно ще бъде разширен до видео съдържание в социалните медии.

- България ежегодно губи позиции в класациите за медийна свобода. В същото време управляващите подготвят ново законодателство за собствеността и финансирането на медиите и тяхното разпространение. Как регулациите едновременно да създадат необходимата регулаторна рамка, без да ограничават свободата на словото?

- Със силна саморегулация, със стимулиране на инициативността на професионалните гилдии в медиите, със стимулиране на множество независими продуценти, включително с насърчаване на младите хора да правят успешен медиен бизнес. Бих искала да подчертая обаче, че свободата на медиите и независимото ни положение в класациите не е въпрос, който може да бъде решен само от българския регулатор. Това е проблем с отношение към обществото като цяло, към самите медии и към институциите.

Регулаторната рамка не позволява цензурата в медиите, икономическата и политическата намеса в медиите, както и гарантира редакцияната и програмната им независимост.

Що се отнася до онази част от въпроса за подготвянето на ново законодателство, това е в полето на законодателната власт.

- Как бихте описали медиите на бъдещето?

- Интерактивност. Хибридна медия между телевизия и интернет, където потребителят има възможност за избор на медийно съдържание. Но най-важното - медийно грамотен зрител, чийто мащаб на възприемане държи поведението на медиите в най-високите нива на журналистическите стандарти. Тогава темите като „фалшиви новини“, „език на омразата“, „дискриминация“, „човешки права и човешко достойнство“ няма как да присъстват в нашия разговор. (1)

powers.

-Do you think it is necessary for CEM to exercise supervision on online media?

-The Council for Electronic Media has examined the issues concerning the media regulation of Internet content in other European countries by investigating the situation there. The issue of online regulation is now somewhat "stagnant", as the EPRA Secretariat wrote in their letter, due to the work on the Audio-Visual Media Services Directive, the scope of which is likely to be extended to video content in social media.

-Bulgaria drops in rankings in the media freedom indexes each year. At the same time, the government is preparing new legislation on the ownership and financing of the media and its dissemination. How can regulations create the necessary regulatory framework without restricting the freedom of speech?

-With strong self-regulation, encouraging the initiative of professional media guilds, encouraging various independent producers, including inspiring young people to do successful media business. I would like to emphasize, however, that the freedom of the media and our unenviable position in the indexes is not an issue that can only be solved by the Bulgarian regulator. This is a problem of the society as a whole, of the media itself and of the institutions.

The regulatory framework does not allow media censorship and economic and political interference in the media, and it guarantees editorial and program independence.

As for this part of the questions concerning the preparation of a new legislation - it lies under the responsibility of the legislative authorities.

-How would you describe the media of the future?

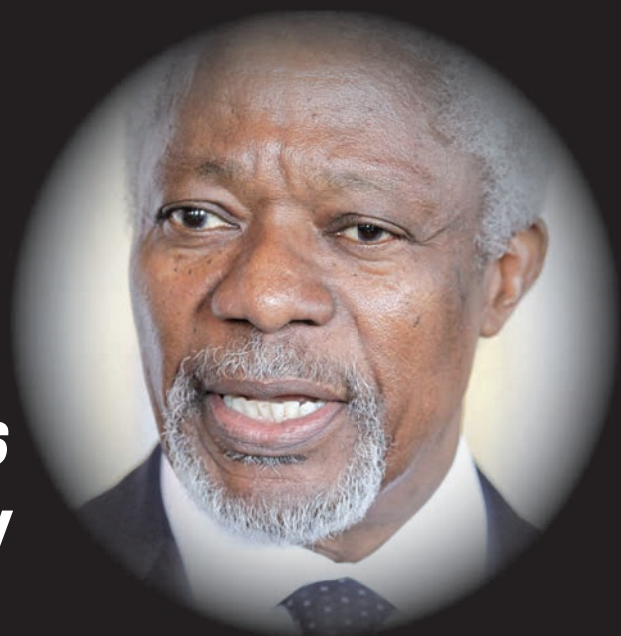
-Interactivity. Hybrid media between TV and the Internet where the user can choose the media content. But most importantly - a media-literate viewer whose level of understanding keeps media behaviour at the highest levels of journalistic standards. Then, topics such as "fake news", "language of hatred", "discrimination", "human rights and human dignity" would not be present in our conversation. (2)

Как ИТ заплашват демокрацията

От Кофи Анан

How IT Threatens Democracy

By Kofi A. Annan

Кофи Анан е председател на фондация „Кофи Анан“
Kofi A. Annan is Chair of the Kofi Annan Foundation

Project Syndicate

МЮНХЕН - Интернет и социалните медии някога бяха приветствани за това, че създават нови възможности за разпространение на демокрацията и свободата. Както Twitter и Facebook, така и други социални медии наистина изиграха ключова роля за народните бунтове в Иран през 2009 г., в арабския свят през 2011 г. и в Украйна през 2013-2014 г. По онова време „туитването“ в определени моменти изглеждаше по-силно от меча.

Но авторитарните режими скоро започнаха да налагат ограничения на свободата в интернет. Те се страхуваха от смелия нов дигитален свят, защото той бе извън обсега на аналоговите им структури за сигурност. Страховете им се оказаха неоснователни. В крайна сметка повечето народни бунтове, иницирани в социалните медии, се провалиха поради липса на ефективно ръководство, а традиционните политически и военни организации запазиха контрола си.

В действителност тези режими започнаха да си служат със социалните мрежи за постигане на собствените си цели. Всички сме чували твърденията, че Русия прикрито е използвала социалните медии, за да повлияе върху резултатите от изборите в Украйна, Франция, Германия и най-вече - в САЩ. Facebook прави приблизително изчисление, че руското съдържание в мрежата им, включително публикации и платени реклами, е достигнало до 126 милиона американци, което е около 40% от населението на страната.

Трябва да си припомним по-ранните обвинения на Русия за ролята на Запада в подбуждането към „цветните революции“ в Украйна и Грузия. Интернет и социалните мрежи изглежда предоставят още едно бойно поле за скрита манипулация на общественото мнение.

Ако дори най-напредналите в технологично отношение държави не могат да защитят истинността

МUNICH – The Internet and social media were once hailed for creating new opportunities to spread democracy and freedom. And Twitter, Facebook, and other social media did indeed play a key role in popular uprisings in Iran in 2009, in the Arab world in 2011, and in Ukraine in 2013-2014. Back then, the tweet did at times seem mightier than the sword.

But authoritarian regimes soon began cracking down on Internet freedom. They feared the brave new digital world, because it was beyond the reach of their analogue security establishments. Their fears proved unfounded.

В изборния процес, можем да си представим предизвикателствата, пред които са изправени страните с по-малко познания. С други думи, заплахата е глобална. При липса на факти и данни, самата възможност за манипулация захранва конспиративните теории и подкопава вярата в демокрацията и изборите в момент, в който общественото доверие вече е слабо.

Идеологическите „ехо пространства“ на социалните медии изострят естествените пристрастия на хората и намаляват възможностите за полезен дебат. Това води до реални последици, защото насърчава политическата поляризация и руши способността на лидерите да постигат компромиси, което е в основата на демократичната стабилност. По същия начин речта на омразата, терористичните призови и расовият и сексуалният тормоз, които са намерили място в интернет, могат да доведат до насилие в реалния свят.

Но социалните медии далеч не са първата комуникационна революция, която е предизвикателство за политическите системи. Печатните издания, радиото и телевизията бяха революционни за своето време. И всички постепенно бяха регулирани, дори и в най-либералните демокрации. Сега трябва да помислим как да поставим социалните медии под същите правила за прозрачност, отчетност и данъчно облагане като конвенционалните медии.

В САЩ група от сенатори представи „Проектозакон за почтените реклами“ („Honest Ads Act“), който разширява правилата,

In the event, most social media-enabled popular uprisings failed for want of effective leadership, and traditional political and military organizations retained the upper hand.

In fact, these regimes have begun to wield social media for their own ends. We have all heard the allegations that Russia covertly used social media to influence electoral outcomes in Ukraine, France, Germany, and, most famously, in the United States. Facebook has estimated that Russian content on its network, including posts and paid ads, reached 126 million Americans, around 40% of the nation's population.

We should recall earlier accusations by Russia of the West's role in fomenting the "color revolutions" in Ukraine and Georgia. The Internet and social media provide another battlefield, it seems, for the surreptitious manipulation of public opinion.

If even the most technologically advanced countries cannot protect the integrity of the electoral process, one can imagine the challenges facing countries with less know-how. In other words, the threat is global. In the absence of facts and data, the mere possibility of manipulation fuels conspiracy theories and undermines faith in democracy and elections at a time when public trust is already low.

Social media's ideological "echo chambers" exacerbate people's natural biases and diminish opportunities for healthy debate. This has real-world effects, because it

които се отнасят както за печатните издания, радиото и телевизията, така и за социалните медии. Те се надяват, че проектозаконът ще бъде приет преди изборите в средата на 2018 г. В Германия нов закон, *Netzwerkdurchsetzungsgesetz*, изисква от социалните медии да премахнат речта на омразата и фалшивите новини в рамките на 24 часа или ще им бъде наложена глоба до 50 млн. евро (63 млн. долара).

Колкото и да са полезни тези мерки, не съм сигурен дали националните законодателства ще бъдат адекватни, за да регулират политическата дейност в мрежата. Голям брой по-бедни страни няма да могат да окажат съпротива, а изпълнението им ще бъде трудно навсякъде, тъй като голяма част от данните се съхраняват и управляват извън регулиращата държава.

Независимо дали са необходими нови международни правила, трябва да сме внимателни при ограничаване на крайностите, за да не застрашим основното право на свобода на изразяването. Всъщност демократичните общества не трябва да преиграват, за да не подкопаят свободите, върху които основават собствената си легитимност.

Но не можем да останем и бездейни. Няколко основни играчи, в Силициевата долина и по други места, държат съдбата ни в ръцете си. Но ако успеем да ги ангажираме, ще можем да се заемем с недостатъците на настоящата система.

През 2012 г. свиках Световната комисия за избори, демокрация и сигурност, за да идентифицира и да се заеме с предизвикателствата пред истинността на изборите и да насърчи легитимните изборителни процеси. Единствено избори, които населяването като цяло приема за справедливи и достоверни, могат да доведат до мирна и демократична смяна на ръководството, да придадат легитимност на спечелилия и да защитят изгубилия.

Под егидата на фондация „Кофи Анан“ ще свикам нова комисия - този път с ръководителите на социалните медии и информационните технологии, както и с политически лидери, за да ни помогнат с решаването на тези съществено важни нови въпроси. Ще се заемем с откриването на работещи решения, които да служат на нашите демокрации и да запазят истинността на нашите избори, като същевременно се възползваме от многото възможности, които новите технологии ни предоставят. Ще изготвим препоръки, които, надяваме се, ще потушат разрушителното напрежение, формирало се между технологичния напредък

fosters political polarization and erodes leaders' capacity to forge compromises, the basis of democratic stability. Likewise, the hate speech, terrorist appeals, and racial and sexual harassment that have found a home on the Internet can lead to real-world violence.

But social media are hardly the first communication revolution to challenge political systems. The printing press, radio, and television were all revolutionary in their day. And all were gradually regulated, even in the most liberal democracies. We must now consider how to submit social media to the same rules of transparency, accountability, and taxation as conventional media.

*In the US, a group of senators has introduced the "Honest Ads Act," which would extend the rules that apply to print, radio, and television to social media. They hope it will become law before the 2018 midterm election. In Germany, a new law, the *Netzwerkdurchsetzungsgesetz*, requires social-media companies to remove hate speech and fake news within 24 hours or face fines of up to €50 million (\$63 million).*

As useful as these measures may be, I am not sure

и едно от най-големите постижения на човечеството - демокрацията.

Технологиите се развиват постоянно, както трябва да се случва и с демокрацията. Трябва да действате бързо, защото дигиталният напредък може да се окаже само началото на хлъзгав наклон, водещ до оруелски свят, контролиран от Големия брат, в който милиони сензори в нашите смартфони и други устройства събират данни и ни правят уязвими на манипулации.

Кой трябва да притежава всички данни, събрани от телефоните и часовниците ни? Как трябва да се използват тези данни? Трябва ли тяхното използване от други хора да изисква съгласието ни? На кого се отчитат тези, които използват данните ни? Това са големите въпроси, които ще оформят бъдещето на свободата. (1)

that national laws will be adequate to regulate online political activity. Many poorer countries will not be able to put up such resistance, and enforcement will be difficult everywhere, because much of the data are stored and managed outside the regulating country.

Whether or not new international norms are necessary, we should be careful that in seeking to curb the excesses, we do not jeopardize the fundamental right to freedom of expression. Indeed, open societies should not over-react, lest they undermine the very freedoms on which they base their legitimacy.

But nor can we remain idle. A few major players, in Silicon Valley and elsewhere, hold our fate in their hands; but if we can get them on board, we can address the failings of the current system.

In 2012, I convened the Global Commission on Elections, Democracy, and Security to identify and tackle the challenges to the integrity of elections and promote legitimate electoral processes. Only elections that the population generally accepts as fair and credible can lead to a peaceful and democratic rotation of leadership, conferring legitimacy on the winner and protecting the loser.

Under the auspices of the Kofi Annan Foundation, I will now convene a new commission – this time, with the masterminds of social media and information technology, as well as political leaders – to help us address these crucial new issues. We will set out to find workable solutions that serve our democracies and safeguard the integrity of our elections, while harnessing the many

opportunities new technologies have to offer. We will produce recommendations that will, we hope, reconcile the disruptive tensions created between technological advances and one of humanity's greatest achievements: democracy.

Technology does not stand still, and nor should democracy. We have to act fast, because digital advances could be just the start of a slippery slope leading to an Orwellian world controlled by Big Brother, where millions of sensors in our smartphones and other devices collect data and make us vulnerable to manipulation.

Who should own all the data collected by our phones and watches? How should such data be used? Should its use by others require our consent? To whom are those using our data accountable? These are the big questions that will shape the future of freedom. (2)

EXCLUSIVE

КОМЕНТАР

COMMENTARY

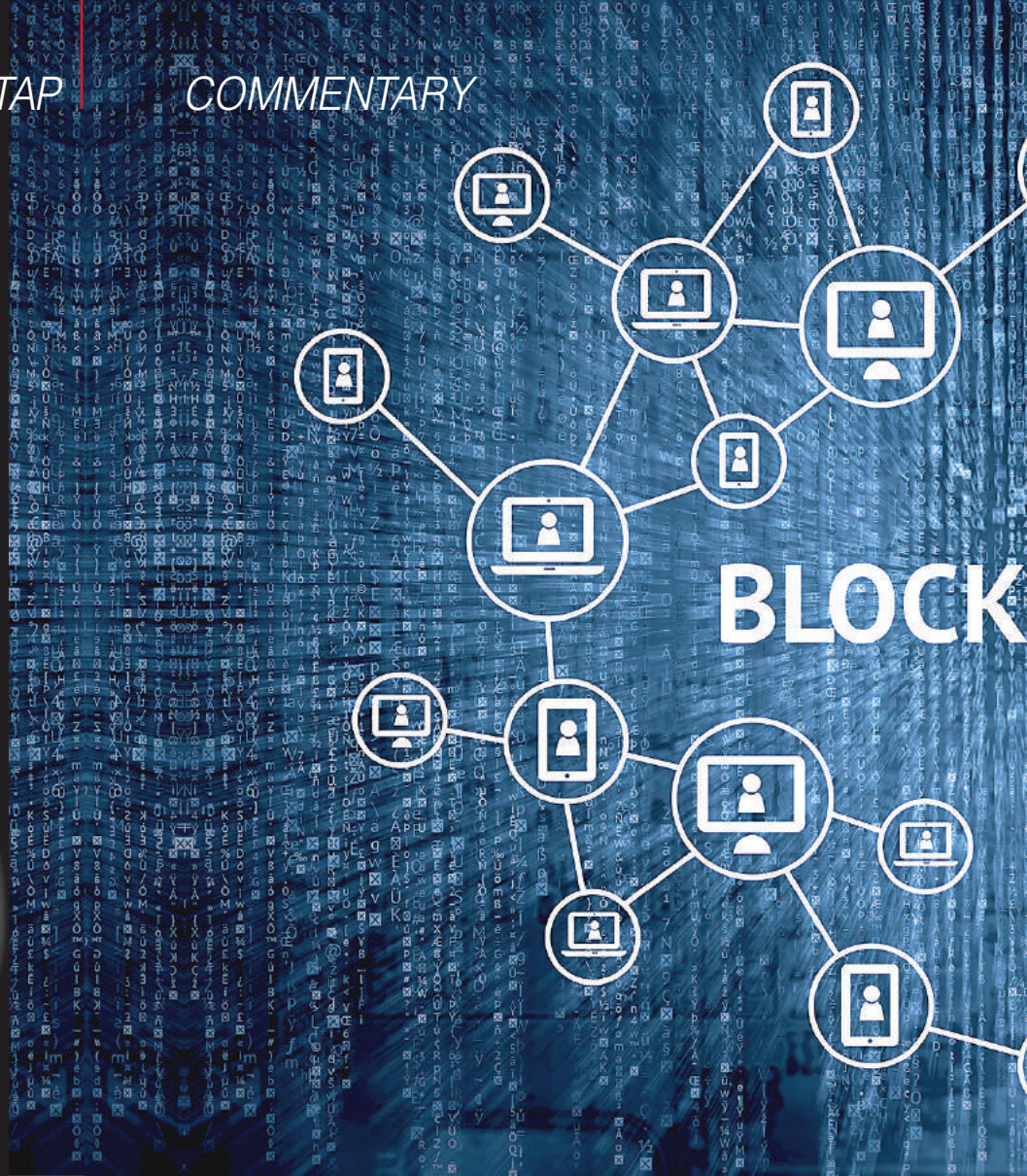
Въздушните кули на блокчейн

От Нуриел Рубини и Престън Бърн

The Blockchain Pipe Dream

By Nouriel Roubini and Preston Byrne

Project Syndicate

НЮ ЙОРК - Прогнозите, че биткойн и други криптовалути ще се провалят, обикновено провалят широка защита на блокчейн технология, на чиято основа са изградени. Да, аргументът, че половината от всички „първоначални коин предложения“ до момента вече са се провалили, продължава да се изтъква, и по-голямата част от над 1500-те криптовалути също ще се провалят, но въпреки всичко блокчейн ще доведе до революция във финансовата индустрия и човешките взаимодействия като цяло.

В действителност блокчейн е една от най-прехвалените технологии досега. Като за начало, блокчейните са по-неефективни от съществуващите бази данни. Когато някой каже, че работи нещо на блокчейн, това, което обикновено има предвид, е, че работи с едно копие на софтуерно приложение, което е копирано на много дъги

NEW YORK – Predictions that Bitcoin and other cryptocurrencies will fail typically elicit a broader defense of the underlying blockchain technology. Yes, the argument goes, over half of all “initial coin offerings” to date have already failed, and most of the 1,500-plus cryptocurrencies also will fail, but “blockchain” will nonetheless revolutionize finance and human interactions generally.

In reality, blockchain is one of the most overhyped technologies ever. For starters, blockchains are less efficient than existing databases. When someone says they are running something “on a blockchain,” what they usually mean is that they are running one instance of a software application that is replicated across many other devices.

устройства.

Необходимото място за съхранение на информация и изчислителната мощност са значително по-големи, а латентността е по-висока, отколкото в случай на централизирано приложение. При блокчейни, които включват технологиите „доказателство за съхранение“ (proof-of-stake) или „нулево знание“ (zero-knowledge), е необходимо всички трансакции да бъдат криптографски проверени, което ги забавя. Блокчейни, които използват „доказателство за работа“ (proof-of-work), какъвто е случаят с много широко познати криптовалути, повдигат друг проблем: те се нуждаят от огромно количество чиста енергия, която да ги обезпечи. Това обяснява защо за „добиването“ на биткойни в Исландия е на път да се консумира повече електроенергия тази година, отколкото за всички исландски домакинства взети заедно.

Блокчейните имат смисъл в случаите, когато съотношението скорост/проверяемост е с положителен знак, но технологията рядко се промотира по този начин. Инвестиционните предложения за блокчейн обичайно включват огромни обещания за премахването на цели индустрии, като например облачните услуги, без да признават очевидните ограничения на технологията.

Да вземем за пример многото изказвания, които почиват на твърдението, че блокчейн представлява разпространен, универсален „световен компютър“. Това твърдение приема, че банките, които вече използват достатъчно ефективни системи за обработка на милиони трансакции на ден, имат основание да преминат към значително по-бавна и по-не-

The required storage space and computational power is substantially greater, and the latency higher, than in the case of a centralized application. Blockchains that incorporate “proof-of-stake” or “zero-knowledge” technologies require that all transactions be verified cryptographically, which slows them down. Blockchains that use “proof-of-work,” as many popular cryptocurrencies do, raise yet another problem: they require a huge amount of raw energy to secure them. This explains why Bitcoin “mining” operations in Iceland are on track to consume more energy this year than all Icelandic households combined.

Blockchains can make sense in cases where the speed/verifiability tradeoff is actually worth it, but this is rarely how the technology is marketed. Blockchain investment propositions routinely make wild promises to overthrow entire industries, such as cloud computing, without acknowledging the technology’s obvious limitations.

Consider the many schemes that rest on the claim that blockchains are a distributed,

universal “world computer.” That claim assumes that banks, which already use efficient systems to process millions of transactions per day, have reason to migrate to a markedly slower and less efficient single cryptocurrency. This contradicts everything we know about the financial industry’s use of software. Financial institutions, particularly those engaged in algorithmic trading, need fast and efficient transaction processing. For their purposes, a single globally distributed blockchain such as Ethereum would never be useful.

Another false assumption is that blockchain represents something akin to a new universal protocol, like TCP-IP or HTML were for the Internet. Such claims imply that this or that blockchain will serve as the basis for most of the world’s transactions and communications in the future. Again, this makes little sense when one considers how blockchains actually work. For one thing, blockchains themselves rely on protocols like TCP-IP, so it isn’t clear how they would ever serve as a replacement.

Furthermore, unlike base-level protocols, blockchains are “stateful,” meaning they store every valid communication that has ever been sent to them. As a result, well-designed blockchains need to consider the limitations of their users’ hardware and guard against spamming. This explains why Bitcoin Core, the Bitcoin software client, processes only 5-7 transactions per second, compared to Visa, which reliably processes 25,000 transactions per second.

ефективна единна криптовалута. Това противоречи на всичко, което знаем за използването на софтуер от финансовата индустрия. Финансовите институции, особено тези, занимаващи се с алгоритмична търговия, се нуждаят от бърза и ефективна обработка на трансакциите. За техните цели един глобално разпространен блокчейн като Ethereum никога няма да бъде полезен.

Друго погрешно твърдение е, че блокчейн представлява нещо подобно на нов универсален протокол, както TCP-IP или HTML протоколите бяха за интернет. Такива твърдения предполагат, че един или друг блокчейн ще послужи като основа за повечето световни трансакции и комуникации в бъдеще. В това също няма много смисъл, когато човек осъзнае как всъщност работи блокчейн. А и самите блокчейни разчитат на протоколи като TCP-IP, така че не е ясно как те биха служили като заместител.

Освен това, за разлика от базовите протоколи, блокчейните са „съхраняващи“ (stateful), което означава, че съхраняват всяка валидна комуникация, която някога е била изпратена до тях. В резултат на това, при добре проектираните блокчейни трябва да се вземат предвид ограниченията на хардуера на потребителите и да се осигури защита против спам. Това обяснява защо Bitcoin Core, клиентският софтуер на Bitcoin, обработва само 5-7 трансакции в секунда в сравнение с Visa, които надежно обработват 25 000 трансакции за същото време.

Точно както не можем да записваме всички световни трансакции в една централизирана база данни, така не трябва да правим това в една разпределена база данни. В действителност проблемът с „машабирането на блокчейн“ (blockchain scaling) е все още повече или по-малко неразрешен и вероятно ще остане така за дълго време.

Макар че можем да бъдем почти сигурни, че блокчейн няма да детронира TCP-IP, конкретни блокчейн компоненти, като например смарт контракт езиците на Tezos или Ethereum, могат евентуално да създадат стандарт за конкретни приложения, точно както направиха Enterprise Linux и Windows за операционните системи за персонални компютри. Но залагането на определен „койн“, което в момента правят много инвеститори, не е същото като залагането на по-голям „протокол“. Като се има предвид това, което знаем за използването на софтуер с отворен код, трудно е да повярваме, че стойността на конкретни блокчейн приложения ще се капитализира директно само в един или няколко койна (монети).

Третото невярно твърдение е свързано с „нереалната“ утопия, която блокчейн се предполага, че ще създаде, като премахне необходимостта от финансови или други надеждни посредници. Това е абсурдно поради една проста причина - всеки финансов договор, който съществува днес, може или да бъде променен, или умислено нарушен от участващите страни. Автоматизирането на тези възможности с конкретни „нереални“ условия е неизпълнимо от търговска гледна точка, не на последно място защото би изисквало всички финансови споразумения да бъдат обезпечени на 100%, което е немислимо от гледна точка на разходите.

Освен това се оказва, че много, привидно подходящи приложения на блокчейн във финансовия сектор, като например за секюритизация или мониторинг на веригата за доставки, в крайна сметка ще изискват посредници, защото неизбежно ще има непрегвидени ситуации, изискващи дискретност. Най-важното нещо, което блокчейн ще направи в такава си-

Just as we cannot record all of the world's transactions in a single centralized database, nor shall we do so in a single distributed database. Indeed, the problem of "blockchain scaling" is still more or less unsolved, and is likely to remain so for a long time.

Although we can be fairly sure that blockchain will not unseat TCP-IP, a particular blockchain component – such as Tezos or Ethereum's smart-contract languages – could eventually set a standard for specific applications, just as Enterprise Linux and Windows did for PC operating systems. But betting on a particular "coin," as many investors currently are, is not the same thing as betting on adoption of a larger "protocol." Given what we know about how open-source software is used, there is little reason to think that the value to enterprises of specific blockchain applications will capitalize directly into only one or a few coins.

A third false claim concerns the "trustless" utopia that blockchain will supposedly create by eliminating the need for financial or other reliable intermediaries. This is absurd for a simple reason: every financial contract in existence today can either be modified or deliberately breached by the participating parties. Automating away these possibilities with rigid "trustless" terms is commercially non-viable, not least because it would require all financial agreements to be cash collateralized at 100%, which is insane from a cost-of-capital perspective.

Moreover, it turns out that many likely appropriate applications of blockchain in finance – such as in securitization or supply-chain monitoring – will require intermediaries after all, because there will inevitably be circumstances where unforeseen contingencies arise, demanding the exercise of discretion. The most important thing blockchain will do in such a situation is ensure that all parties to a transaction are in agreement with one another about its status and their obligations.

It is high time to end the hype. Bitcoin is a slow, energy-inefficient dinosaur that will never be able to process transactions as quickly or inexpensively as an Excel spreadsheet. Ethereum's plans for an insecure proof-of-stake authentication system will render it vulnerable to manipulation by influential insiders. And Ripple's technology for cross-border interbank financial transfers will soon be left in the dust by SWIFT, a non-blockchain consortium that all of the world's major financial institutions already use. Similarly, centralized e-payment systems with almost no transaction costs – Faster Payments, AliPay, WeChat Pay, Venmo, Paypal, Square – are already being used by billions of people around the world.

Today's "coin mania" is not unlike the railway mania at the dawn of the industrial revolution in the mid-nineteenth century. On its own, blockchain is hardly revolutionary. In conjunction with the secure, remote automation of financial and machine processes, however, it can have potentially far-reaching implications.

Ultimately, blockchain's uses will be limited to specific, well-defined, and complex applications that require transparency and tamper-resistance more than

туация, е да гарантира, че всички страни по дадената сделка са съгласни помежду си относно статута и задълженията си.

Крайно време е да спрем с излишното възвеличаване. Биткойн е бавен, енергийно неефективен динозавър, който никога няма да може да обработва трансакции по-бързо или по-евтино от електронна таблица в Excel. Плановите на Ethereum за незащитена система за удостоверяване на доказателства за съхранение ще я направи уязвима за манипулация от влиятелни вътрешни лица. Технологията на Ripple за трансгранични междубанкови финансови трансфери скоро ще бъде заменена от SWIFT - консорциум без блокчейн, който вече използва всички големи световни финансови институции. По същия начин централните електронни платежни системи с почти никакви трансакционни разходи - Faster Payments, Alipay, WeChat Pay, Venmo, PayPal, Square, вече се използват от милиарди хора по целия свят.

Днешната „койн мания“ не е по-различна от железопътната мания в зората на индустриалната революция в средата на деветнадесети век. Сам по себе си блокчейн дори не е революционен. Въпреки това, по отношение на сигурната, дистанционна автоматизация на финансовите и машинните процеси, той може да има потенциално значимо въздействие.

В крайна сметка използването на блокчейн ще бъде ограничено до конкретни, добре дефинирани и сложни приложения, които изискват прозрачност и устойчивост на фалшифициране, повече, отколкото изискват скорост - например комуникация със самоуправяващи се коли или дронове. Що се отнася до повечето койни, те не са много по-различни от железопътните акции през 40-те години на XX век, които се сриваха, когато този балон, като повечето балони, се спуска.

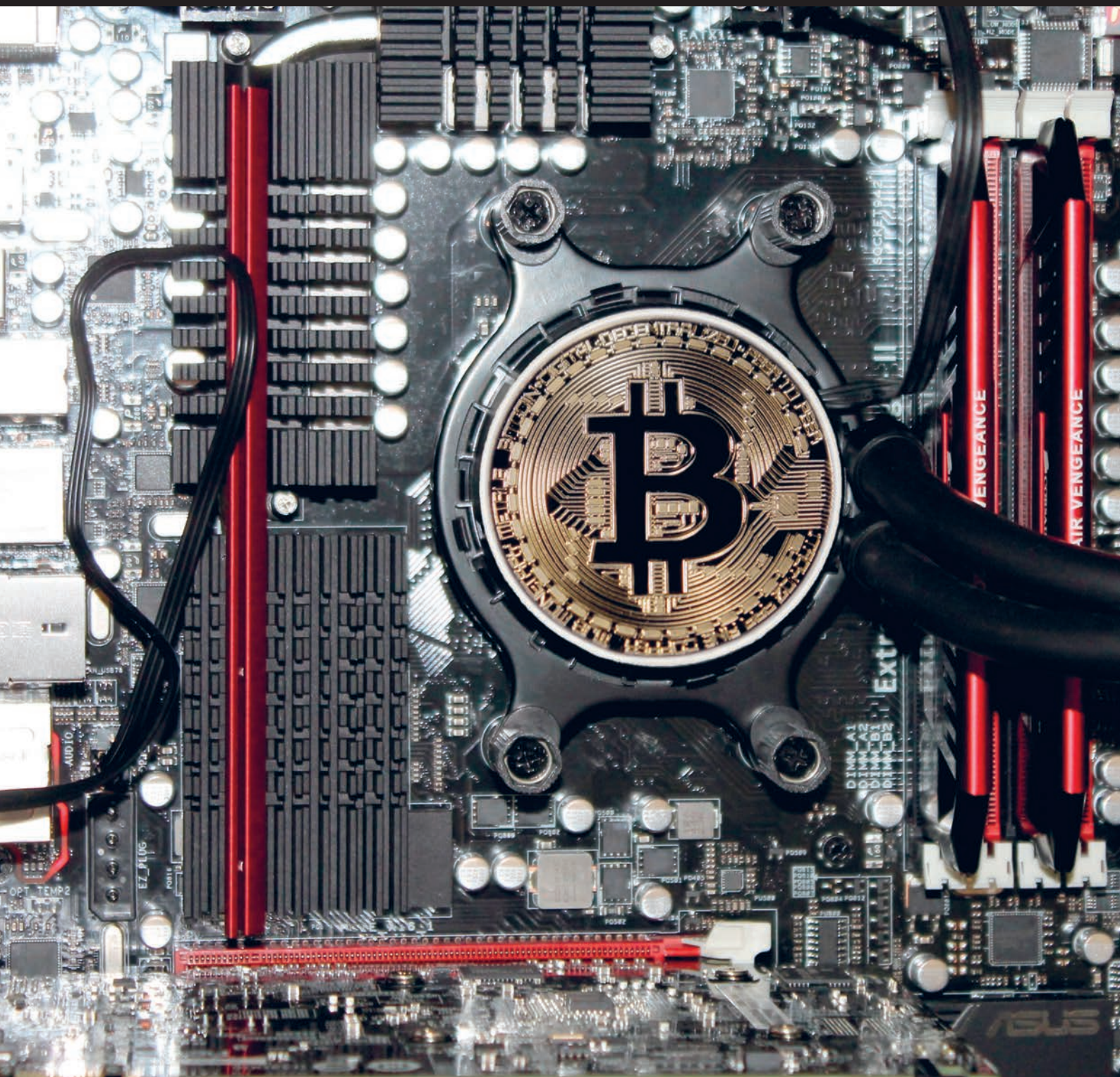
Нурел Рубини е главен изпълнителен директор на Roubini Macro Associates и професор по икономика в Stern School of Business, NYU. Престън Бърн е член на института „Адам Смит“ и единствен член в Tomram Consulting. (1)

they require speed – for example, communication with self-driving cars or drones. As for most of the coins, they are little different from railway stocks in the 1840s, which went bust when that bubble – like most bubbles – burst.

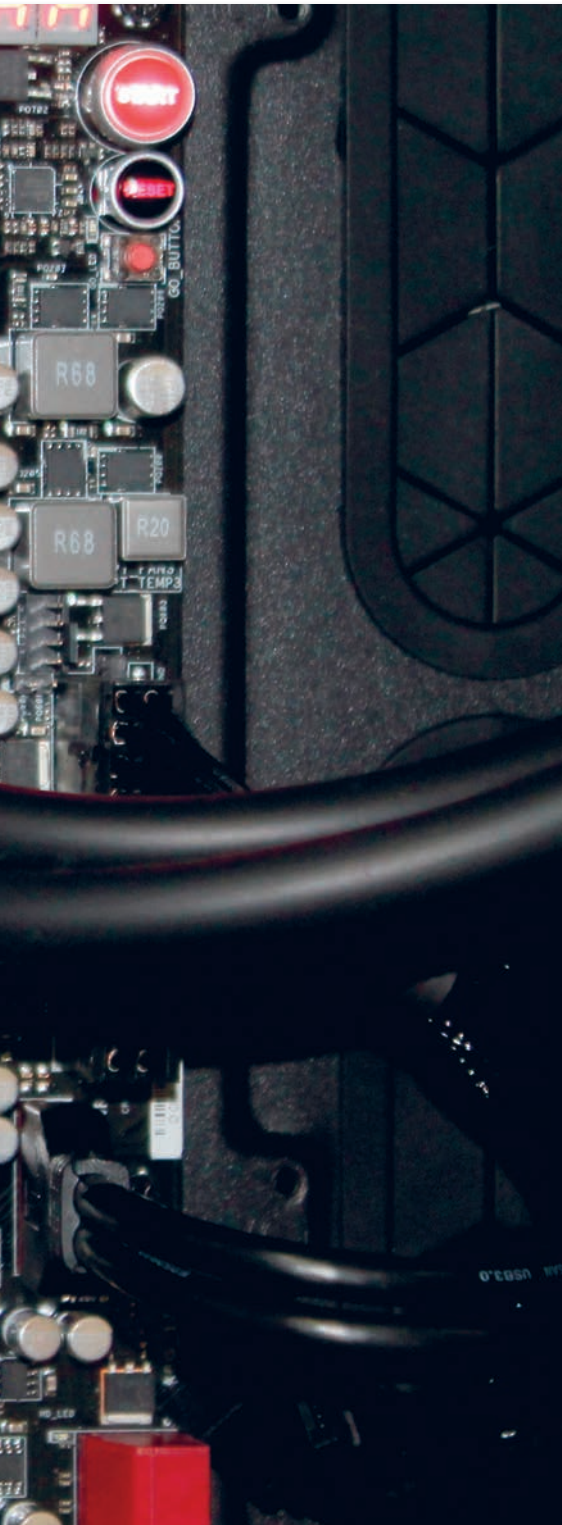
Nouriel Roubini is CEO of Roubini Macro Associates and Professor of Economics at the Stern School of Business, NYU. Preston Byrne is a Fellow of the Adam Smith Institute and Sole Member at Tomram Consulting. (1)

Блокчейн, или война на свете

Blockchain or War of the Worlds

Бъдещето ще покаже дали новата технология ще промени организацията на бизнеса и обществото, или ще се окаже твърде скъп експеримент

Има технологии, които разбиват статуквото, и блокчейн със сигурност притежава потенциал за това. В момента тази технология преживява истински бум. Твърди се, че е в състояние да промени из основи начина, по който се прави бизнес. Засега мнозина я идентифицират само с криптовалутите, но възможностите са далеч по-големи. На базата на блокчейн се създават алтернативни системни решения, приложими във все повече области на общественото развитие. Криптовалутите обаче са изключително интересен феномен, дори само заради факта, че успеха да въвлекат толкова много хора към нещо тъй нереално.

Накъде

Историята на блокчейн започва на 31 октомври 2008 г. с публикуването на „бяла книга“ от Сатоши Накамото, описваща детайлно работата на новия вид система. Публикувана е вероятно под псевдоним, зад който може да стои и цяла група от хора. След биткойн започна еуфорична поява на нови и нови криптовалути, но е въпрос на личен риск дали да влезем в „играта“, или да останем извън нея. В България трейдингът с криптовалути също привлича нови привърженици. Блокчейн Хъб България е обществена група от професионалисти и ентузиасты в сферата на технологиите и иновациите, които работят за развитие на технологията в различни нейни аспекти. Натрупва се критична маса, готова да даде път на новото. Но дали статуквото е готово да се предаде?

Only time will tell whether the new technology will change the organization of businesses and society or will turn out to be a pretty expensive experiment

There are technologies that break the status quo and blockchain surely has a potential for that. Currently, this technology is experiencing a real boom. It's said that it can fundamentally change the way business is done. So far, many identify it only with cryptocurrencies, but the opportunities are much bigger. Alternative system solutions that are applicable in more and more areas of social development are being created on the basis of blockchain. However, the cryptocurrencies are an extremely interesting phenomenon due to the fact that they managed to involve so many people in something that is so intangible.

Where to

The story of blockchain started on 31st October 2008 with the publishing of a "white book" by Satoshi Nakamoto that describes in detail how the new systems works. It was probably published under a pen name, behind which a whole group of people can be found. After Bitcoin, more and more cryptocurrencies started emerging euphorically, but it is a matter of personal choice whether to risk it and enter "the game", or stay out of it. In Bulgaria, trading with cryptocurrencies attracts new supporters, too. Blockchain Hub Bulgaria is a public group of technology and innovation professionals and enthusiasts who work for the development of the technology in its various forms. A critical mass is gathering that is ready to give way to the new. But is the status quo ready to surrender?

Виртуалната валута

Блокчейн не е само биткойн. Блокчейн е непрекъснато разрастващ се списък от криптографски защитени записи, наречени „блокове“, които са свързани помежду си по-добно на верига. Всеки блок съдържа маркер (hash pointer), който го свързва с предишния блок, като има отметка за времето и данни за трансакцията. Данните във вече създадените блокове е изключително трудно да се модифицират. Да, но зачестиха хакерските кражби на биткойни, което руши мита за непробиваемост на веригата. Това обаче оставяме на топ специалистите да коментират. Изобретяването на блокчейн превърна биткойна в първата изцяло дигитална валута и стана върховенство за изработването както на други криптовалути, така и на нови приложения на блокчейн технологията. Дали това е балон, или е само скъпо забавление във виртуалната реалност...

Долу бюрокрацията

Блокчейн ще замести огромната инфраструктура и ще направи излишна голяма част от бюрокрацията. Подобно на изкуствения интелект ще замени много от скъпите процеси, които изискват огромен човешки ресурс. В своето развитие бюрокрацията започва да обслужва самата себе си и своето удобство, вместо да е в услуга на хората. Блокчейн решения ще елиминират излишната администрация и в обществените структури, и в средите на самия бизнес, твърдят блокчейн ентузиастите. Но дали администрацията ще им позволи да я елиминират...

Без посредник

Биткойнът бележи ръст, развива се много бързо и прогнозите са това да даде сериозни отражения върху цялата финансова индустрия, както и в други сфери. Основното предимство на решения, базирани на блокчейн технологията, е това, че няма нужда от посредник при превода на пари. Твърди се, че финансовата индустрия ще бъде преобърната именно от това, че посредниците ще станат излишни. Често се цитира Бил Гейтс, който е казал, че банкирането е необходимо, но банките не са. И това се използва като аргумент, че новата технология тотално

The Virtual Currency

Blockchain is not only Bitcoin. Blockchain is a continuously growing list of protected cryptographic records called "blocks" that are linked together like a chain. Each block contains a hash pointer that links it to the previous block, and it has a timestamp and transaction data. The data in the already created blocks is very hard to modify. That being true, hackers manage to steal more and more bitcoins, which destroys the myth of the unbreakability of the chain. However, we will leave the comments to the top specialists. The invention of blockchain turned Bitcoin into the first entirely digital currency and became an inspiration for creating both other cryptocurrencies and new applications for the blockchain technology. But is this a bubble or just an expensive entertainment in the virtual reality?

Down with Bureaucracy

Blockchain will take the place of the huge infrastructure and will make a great part of the bureaucracy redundant. Like artificial intelligence, it will replace many of the expensive processes that require great human resources. In its development, bureaucracy started serving its own self and its convenience, instead of serving people. Blockchain solutions will eliminate the unnecessary administration in public structures and within the businesses sector itself, say blockchain enthusiasts. But will administration allow them to do so?

No Intermediary

The rates of Bitcoin are growing, it is developing very quickly, and the predictions are that it will seriously affect the entire financial industry, as well as other sectors. The main advantage of the solutions, based on the blockchain technology, is that they don't need an intermediary in money transfer. It's claimed that the financial industry will be turned upside down by the very fact that intermediaries will become redundant. Bill Gates' words that banking is necessary, but banks are not, are often quoted. They are used as an argument that the new technology will totally change the world of money. But not entirely, since banks are there. Are we to believe that the ones that currently hold our money will so easily allow someone to take their business away?

Decentralization

One of the main technological aspects of blockchain is decentralization. The existing system will be reformed and a new social organization will be created. Shared economy can use blockchain technology as it records the participation and contribution of everyone in the production of a particular article or service without the possibility of falsification. What will happen with the regulations? Who will pay taxes in this case? The politicians are the people the new technology depends on to make a revolution in today's social organization.

ще промени света на парите. Но едва ли изцяло, щом банките са насреща. Да вярваме ли, че тези, които в момента държат парите ни, така лесно ще позволят някой да им изझे бизнеса?

Децентрализация

Един от основните технологични аспекти на блокчейн е осигуряването на децентрализация. Така съществуващата система ще бъде реформирана и ще се направи нова социална организация. Споделената икономика може да ползва блокчейн технология, тъй като се документира участието и приносът на всеки при производството на определена стока или услуга, без възможност за фалшифициране. Какво ще става с регулациите? Кои ще плаща данъци тогава? Все пак политиците са тези, от които зависи новата технология да направи революция в досегашната социална организация.

Потенциал

Блокчейн разширява своя периметър на приложение. Така например може да се използва във веригата за производство и доставки, като ще се осигурява проследимост и прозрачност. Освен това чрез smart contracts, или умните договори, се фиксират определени ангажменти и блокчейн става особено подходящ за използване в застраховането, тъй като позволява при настъпването на определено застрахователно събитие обезщетението да се преведе бързо. Технологията може да се въведе и при авторското право. Блокчейн е надежден вариант срещу манипулации при провеждането на избори. Вотът на всеки, който упражни правото си на глас, се записва в непроменим запис, който не може да бъде фалшифициран. Дали предимствата ще бъдат оценени и бизнесът ще започне да въвежда технологията в определени сегменти? Ще обяви ли блокчейн война на статуквото и ще има ли силата да я спечели?

Скептици или реалисти

Нурел Рубини, професор по икономика в Нюйоркския университет и консултант към Конгреса на САЩ, подчерта, че биткойнът е „майка на всички балони“. Според него всеки ден се създават нови виртуални валути, които са мошенически схеми. Дали тази теза на „Мистър Банкрут“ ще бъде опровергана от самото развитие на новата треска за злато?

Ние не сме нито безрезервни ентузиаста, нито пълни скептици, затова ще кажем, че блокчейн е технология, която има своите предимства, но тя първо ще се развива и ще се бори за място под слънцето. Ще напомним обаче, че валутният борг в България и криптовалутите са две пълни противоположности. Генералният директор на базираната в Сан Франциско финансова компания True Link Financial Кей Стинхкомб казва, че през последното десетилетие блокчейн се използва само там, където може да мине и без него. Битката със статуквото все още не е започнала. (1)

Potential

Blockchain is expanding its application perimeter. For example, it can be used in production and supply chain, thus ensuring traceability and transparency. What is more, through "smart contracts", certain obligations can be fixed and in this way blockchain becomes particularly suitable for use in the insurance sector, as it allows for the compensation to be transferred quickly, in case of a certain insurance event. The technology may also be introduced in copyright. Blockchain is a reliable solution against election manipulations. The vote of everyone who exercises his or her right is entered in an unalterable record that can't be falsified. But will the advantages be appreciated and will the businesses start introducing the technology in certain segments? Will blockchain declare a war to the status quo and will it have the power to win it?

Sceptics or Realists

Nouriel Roubini, Professor of Economics at the New York University and a US Congress consultant, said that Bitcoin is the "mother of all bubbles". In his opinion, every day, new virtual currencies are created that are fraud schemes. Will this theory of "Dr. Doom" be disproved by the development of the new gold rush itself?

We are neither wholehearted enthusiasts, nor absolute sceptics, that is why we will say that blockchain is a technology that has its advantages, but it's just starting out and is about to fight for its place under the sun. However, we will remind that the currency board in Bulgaria and the cryptocurrencies are two complete opposites. The Director-General of the financial company, based in San Francisco True Link Financial - Kai Stinchcombe, said that in the last decade, blockchain has been used only in places, where its use is not obligatory. The battle with the status quo has not yet begun. (1)

Темелко Дечев: България може да е стратегически хъб за криптобизнес

Crypto CONF 2018 на 11 май в София ще е посветена на дигиталните финанси

Темелко Дечев е изпълнителен директор на Prosperamo Consulting Group, президент на The Business Storm Global и съорганизатор на Crypto CONF 2018

Temelko Dechev is CEO of Prosperamo Consulting Group, Chairman of The Business Storm Global, host of the The Crypto CONF 2018.

Temelko Dechev: Bulgaria Can Be a Strategic Hub for Crypto-based Businesses

The Crypto CONF 2018 on the 11th May in Sofia will be dedicated to Fintech and Digital finance

Темелко Дечев, интересни ли са за българските предприемачи търговията и добивът на криптовалути, дигиталните финанси, блокчейн технологиите, финтех услугите?

- Дейностите, разработвани с блокчейн технологиите, криптовалутите и дигитални финанси не е възможно да се капсулират в границите на отделна държава. И в България, както и навсякъде по света, има хора с

Mr. Dechev, are Bulgarian entrepreneurs interested in trading and yielding cryptocurrencies, digital finances, blockchain technology and fintech services?

-It is not possible for the activities developed with blockchain technologies, cryptocurrencies and digital finances to be limited to the borders of a certain country.

много добри технически познания, достъп до качествени източници на информация и ресурс, с които боравят правилно и респективно - печелившо. Интересът, разбира се, е много голям - своеобразно deja vu на Калифорнийската златна треска. В България има няколко „ферми“ за добив на криптовалута. Известни са и отделни независими хора, които ползват машини за майнинг от 2014 г. насам. Няколко бизнеса са с успешно реализирани ICO, има и предприемачи, които развиват своя основен бизнес на база блокчейн технологията. Движим се на челни позиции. Също така наблюдаваме, че много хора, активни в различни бизнес среди, търсят досег с темата и се учат в движение. Спекулантите също са много.

- На какво ще научи предприемачите Crypto CONF 2018?

- Основната цел е да излезем от оскъдния и вече познат обем информация, който циркулира, и бива поднасан от едни и същи хора и организации от години. Лектори и официални гости на конференцията ще бъдат бизнес икони и специалисти с изключително задълбочени познания по темата. Гостите ще научат как всъщност функционират криптовалутите, каква е разликата между спекулативната дейност, инвеститорските трансакции и тези дейности, които носят реална стойност от ползването на криптовалутите, практики за реализация на успешно ICO, фините детайли на блокчейн технологиите, P2P инвеститорски аспекти и много други.

- Събитието е част от The Business Storm Global. Разкажете детайли относно развитието на проекта?

- Миналата година реализирахме много успешно събитие в Лисабон с подкрепата на местната администрация и държавните институции, предприемачески хъбове, бизнес организации и инвеститорски фондове. През тази година проектът се разгръща на 3 континента, 8 държави и бизнес събития в 9 града - Ню Йорк, Филаделфия, Лондон, Берлин, Истанбул, Сингапур, Хонконг, Банкок и София. В рамките на събитията България, и по-специално София, ще бъдат представени като стратегически хъб за развиване на бизнес и международни компании.

- Какво е бъдещето на дигиталните валути с оглед на регулации и сигурност?

- Много неясно. На правителствено ниво в световен мащаб все още липсва ясно заявена стратегия по отношение на регулаторните механизми. С появата на криптовалутите беше зададена нова посока на развитие на финансовите трансакции и тази посока очаквам да се доразвие динамично през идните десетилетия. (V)

In Bulgaria, just like everywhere else in the world, there are people with very good technical knowledge, access to quality sources of information and resources that they use correctly and respectively - profitably. The interest, of course, is huge - a kind of deja vu of the California Gold Rush. In Bulgaria, there are several "farms" for mining of cryptocurrencies. There are also people, who have been using professional mining machines since 2014. Several businesses have completed successful ICOs, and there are entrepreneurs who develop their businesses on the basis of the blockchain technology. So we are at the forefront. We also see that many people who are active in different business environments want to know more about the topic and are learning on the go. There are also many speculators.

-What will the entrepreneurs learn at Crypto CONF 2018?

-The main goal is to go beyond the scarce and already known volume of information that circulates around and has been served by the same people and organizations for years. Lecturers and official guests at the conference will be business icons and specialists with a thorough knowledge on the subject. Our guests will learn how the cryptocurrencies actually function, what is the difference between speculative activities, investors' transactions and activities that bring real value out of the use of cryptocurrencies, successful ICO practices, fine details about the blockchain technology, P2P investment aspects and many more.

-The event is part of The Business Storm Global. Could you tell us more details about the development of this project?

-Last year, we hosted a very successful event in Lisbon with the support of the local administration and state institutions, business hubs, business organizations and investment funds. This year, the project is expanding on 3 continents, 8 countries and 9 cities - New York, Philadelphia, London, Berlin, Istanbul, Singapore, Hong Kong, Bangkok and Sofia. Within these events, Bulgaria, and in particular Sofia, will be presented as a strategic hub for development of business and international companies.

-What is the future of digital currencies in terms of regulation and security?

-Very unclear. At a government level globally, we are still lacking a clearly outlined strategy regarding regulatory mechanisms. With the emergence of cryptocurrencies, a new direction has been set for the development of the financial transactions, and I expect for this direction to develop dynamically in the coming decades. (B)

По-добра защита на личните данни

Какво се изисква от компаниите, стъпка по стъпка, относно изискванията на новия европейски регламент GDPR за съхранение и обработка на информацията за клиенти

Петър Курков е ръководител отдел „Управление на риска“ (Department Manager – Risk Management) в „Телелинк“. Има над 18 години опит, който включва позиции, свързани с информационна сигурност на различни нива в организации от публичния и частния сектор.

Peter Kirkov is Department Manager - Risk Management at Telelink. He has more than 18 years' experience that includes information security and IT audit and governance in organizations from the public and the private sector.

Better Personal Data Protection

A step-by-step explanation of what is required by companies regarding the requirements of the new European General Data Protection Regulation (GDPR)

Петър Курков, Телелинк Peter Kirkov, Telelink

Всвое изказване през януари 2012 г. европейският комисар Вивиан Рединг казва: „Личните данни са валутата на днешния цифров пазар. И като всяка валута, тя се нуждае от стабилност и доверие“. Тези гуми поставят началото на осъзнаването и подобряването на защитата на личните данни на гражданите на Европейския съюз. Все повече внимание се обръща след развихрилите се впоследствие международни скандали за незаконно подслушване и прихващане на информация, както и на многобройните хакерски атаки, целящи лични данни на граждани. С напредването на дигитализацията все повече фирми, начело с Google и Facebook, развиват бизнес модела, в който клиентите плащат с предоставянето на своите лични данни за услугите, които получават. Тези причини налагат разработването на нова регулация, която е публикувана през 2016

In a speech in January 2012, the European Commissioner Viviane Reding said: "Personal data is the currency of today's digital market. And like any currency it needs stability and trust." These words set the beginning of the awareness and improvement of EU citizens' personal data protection. Even more attention has been drawn to the topic after the subsequent international scandals on illegal tapping and interception of information transfers broke out, as well as the numerous hacking attacks aiming at citizens' personal data. With the progress of digitation, more and more companies, led by Google and Facebook, develop a business model in which the clients pay for the services they receive by providing their personal data. These practices imposed the need of a new regulation that was published in 2016 with a two-year grace period. Introducing the requirements in

година с двугодишен гратисен период. Въвеждането на изискванията по такъв начин, който дава много по-малко възможности на държавите да правят изменения, се налага, защото един от основните заложили принципи е уеднаквяването на правилата за личните данни във всички държави в ЕС. По този начин се опростява и облекчава обработката, защитата и трансферът на данни вътре в Съюза, както и се опростява механизмът, чрез който гражданите могат да търсят своите права.

С тази регулация се цели да се постигне баланс между основните граждански права на субектите и нуждата на бизнеса да обработва лични данни, за да постигне целите си, като се дефинират седем основни права:

- ✓ Право на информираност - във връзка с обработваните негови лични данни;
- ✓ Право на достъпност до собствените му лични данни;
- ✓ Право на коригиране на личните му данни, ако те са неточни;
- ✓ Право на изтриване на личните данни / на „забравяне“, когато личните данни не се обработват на основание договорни отношения или нормативен акт;
- ✓ Право на ограничаване на обработването от страна на бизнеса;
- ✓ Право на преносимост на личните данни между отделни администратори;
- ✓ Право на възражение за профилиране, т.е. забрана да се вземат изцяло автоматизирани решения на базата на личните му данни.

Заедно с тези основни права, регламентът дефинира и разширено понятие на израза „лични данни“ – този израз означава „всяка информация, отнасяща се за физическо лице, което е идентифицирано или може да бъде

such way gives member states much less opportunities for changes is necessary because one of its main principles is the harmonization of data privacy rules in all EU countries. This simplifies and facilitates the processing, protection and transfer of data within the Union, and simplifies the mechanism through which citizens can seek their rights.

The aim of this regulation is to reach a balance between the basic civil rights of subjects and the need of the business to process personal data. In order to achieve its goals by defining seven fundamental rights of the citizens:

- ✓ Right to information - in relation to what personal data is being processed;
- ✓ Right of access to his/her own personal data;
- ✓ Right of rectification of his/her data in case of an error;
- ✓ Right to erasure of personal data/"right to be forgotten", when personal data is not processed on the basis of a contractual relationship or a statutory instrument;
- ✓ Right to restrict processing of personal data;
- ✓ Right of data portability between organizations processing private data;
- ✓ Right to object to profiling, meaning prohibition of entirely automated decisions to be made based on one's personal data.

Together with these fundamental rights, the Regulation also gives an extended definition of the expression "personal data" - it means "any information related to an identified or identifiable natural person", which may also include information such as Internet cookies, IP addresses, etc.

Some of the fundamental principles that are introduced are:

- ✓ Fixed 72-hour time limit for reporting an incidents that threatens personal data;
- ✓ Mandatory Data Protection Officer in some

идентифицирано“, като в него могат да се включат и информацията като интернет бисквитки (cookies), IP адреси и пр.

Някои групи основни принципи, които се въвеждат, са:

- ✓ Твърда 72-часова рамка за докладване на инцидент, който е заплашил лични данни;
- ✓ Въвежда се задължителната функция на лице, отговарящо за защитата на данните в някои организации;
- ✓ Въвежда се изискване за защита на личните данни по подразбиране и по дизайн;
- ✓ Въвежда се принципа за минимизация на обработваните лични данни, т.е. бизнесът трябва да събира минималното количество лични данни и да ги пази минимално време;
- ✓ Въвежда се и принципът на отчетност, т.е. фирмите ще трябва във всеки един момент да могат да демонстрират по какъв начин те защитават личните данни, които обработват.

Важно е да разберем, че обработването на личните данни включва както събирането, използването и трансфера, така и самото им съхранение, независимо дали тези данни са в електронен или в хартиен вид.

Въпреки забавянето на новия закон в България, регламентът влиза в сила на 25 май 2018 г. на цялата територия на ЕС и важи за всички лични данни на граждани на ЕС, независимо къде се обработват. За да отговори на променените изисквания, всяка една организация трябва да направи като минимум следното:

Стъпка 1: Голяма част от организациите в България не осъзнават какво количество лични данни обработват, къде ги съхраняват и за колко време. За целта следващата стъпка е да се направи инвентаризация на личните данни, които са в организацията, като се започне с присъстващите в почти всички фирми човешки ресурси и видеонаблюдение. Инвентаризирайки личните данни, фирмите трябва да анализират на какви основания се събират тези данни, как това се комуникира със субектите на данните, къде и как се съхраняват тези данни, дали се предават на трети лица извън организацията и

organizations;

✓ Requirement for protection of personal data by design and by default;

✓ Principle of minimisation of the processed personal data, i.e. businesses must collect the minimum amount of personal data and store it for a minimum of time;

✓ Principle of accountability, i.e. companies will have to be able to demonstrate at any time how they protect the personal data they process.

It is important to understand that the processing of personal data includes both its collection, use and transfer and its storage, whether electronic or paper-based.

Despite the delay of the new law in Bulgaria, the Regulation will enter into force on 25th May 2018 across the EU and will apply to all EU citizens' personal data, wherever it is processed. To meet the changed requirements, as a minimum, each organization must do the following:

Step 1: A large number of organizations in Bulgaria are unaware of how much personal data they process, where they store it and for how long. For this purpose, the first step is to make an inventory of the personal data that is available in the organization, starting with the human resources and video surveillance present in almost all companies. While inventorying personal data, companies have to analyse the basis on which this data is collected, how this is communicated to the data subjects, where and how these data is stored, whether it is transferred to third parties outside the organization, etc. On the basis of this inventory, the mandatory record of processing activities according to Art. 30 is to be prepared. Special attention should be paid to the so-called special personal data (medical, financial, biometric information, data related to racial or ethnic origin, trade union membership, etc.)

Step 2: The organization has to analyse what personal data it processes and in what quantity, and then to decide whether a data protection officer is needed, as well as to ensure the activities of this function as required by the Regulation. It should be noted here that the Regulation itself does not require that this function be performed by a single person, so it is entirely possible that it is assigned to a staff

т.н. На базата на тази инвентаризация се съставя задължителният регистър на дейностите по обработка съгласно чл. 30. Особено внимание трябва да се отдели на т.нар. специални лични данни (медицинска, финансова, биометрична информация, данни, свързани с етническа, расова, профсъюзна принадлежност и др.).

Стъпка 2: Организацията трябва да анализира какви лични данни обработва и в какво количество, и след това да вземе решение дали е необходима функцията на длъжностно лице по защитата на данните, както и да осигури действието на тази функция съгласно изискванията на регламента. Тук е необходимо да се отбележи, че самият регламент не поставя изисквания тази функция да бъде изпълнявана от едно-единствено лице, така че е напълно възможно тя да бъде вменена на съществуващ служител (без конфликт на интереси), на група служители или дори на външна организация.

Стъпка 3: Там, където се изисква, трябва да се извърши и документира оценка на въздействието на защитата на данните. Методология за такава оценка беше предложена от работната група, подготвила текста на GDPR (WP29) в техния бюлетин 248 от 4 април 2017 г.

Стъпка 4: Организацията трябва да предприеме мерки да приведе дейностите по обработка на лични данни в съответствие с регламента. Най-често това са ограничаване на събираните и обработвани данни до необходимия минимум, въвеждане на механизми за унищожаване на данни, процедура за реагиране при инциденти, искане на съгласие от субектите и други.

Всъщност, въвеждането на изискванията на регламента представлява възможност да се оптимизира работата на организацията, да се намали и улесни обработката на информацията, да се намалят обемите на данните и архивите, за чието съхранение се плаща ежегодно и дори да се създадат нови маркетингови възможности, които да повишат доверието на клиентите. За целта е необходим стратегически подход от ръководството и прагматичен поглед върху бизнес процесите от страна на екипа. (1)

member (without conflict of interest), a group of employees or even an external organization.

Step 3: *Where required, a data protection impact assessment should be carried out and documented. A methodology for such an assessment was proposed by the working group that has prepared the text of the GDPR (WP29) in their Bulletin 248 of 4 April 2017.*

Step 4: *The organization must take steps to bring the processing of personal data into compliance with the Regulation. Most often, these are: limitation of data collected and processed to the necessary minimum, introduction of data destruction mechanisms, incident response procedure, request for consent from the subjects, etc.*

In fact, introducing the requirements of the Regulation is an opportunity to optimize the work of the organization, reduce and optimize information processing, reduce data volumes and archives which decreases the expenses, and even creates new marketing opportunities to increase clients' trust. This requires a strategic approach from the management and a pragmatic view on business processes by the implementing team. (2)

Има ли война срещу кеша

*Is There a War
Against Cash*

Технологичната промяна Все по-осезаемо преобразява и света на парите

Татяна Явашева Tatyana Yavasheva

Удобно е да използваме хартиени банкноти, а не златни и сребърни монети. Още по-удобно е да не използваме и банкноти дори. Една пластика в джоба и виртуално разполагаме с цялата си наличност, вкарана в тази карта. Но какво става с парите, след като вече златният стандарт не съществува, а технологиите преобразяват и света на парите? Защо така лесно правителствата трупат дългове и защо така лесно им ги опрощават? Спомняте ли си аббревиатурата PIIGS – само преди 8-9 години, мнозина следяха развитието на дълговата криза в еврозоната и бяха наясно, че Португалия, Италия, Ирландия, Гърция и Испания трябваше да затягат коланите след живот на кредит. Какво стана с този дълг? Във времето на виртуалните пари дългове лесно се трупат и опрощават...

И кешът, и електронните платежни услуги имат своите предимства и недостатъци.

Кешът е свобода и без ликвидни пари ще сме изцяло в ръцете на банките и правителствата, казват едни. Безкешовото общество е удобство, а и правителствата ще могат да извършват по-прецизен контрол върху паричната маса и върху ганъчните плащания, казват опонентите им. Да, но ако цялото Ваше благосъстояние стане дигитално, все повече няма да имате никакъв контрол върху него, е другият контрааргумент.

Трябват ли ни пари в брой, удобство ли е да влезем в ерата на безкешовото общество? Предлагаме сблъсък между две гледни точки.

It is convenient to use paper banknotes instead of gold and silver coins. It is even more convenient not to use banknotes at all. A plastic card in our pocket gives us virtual access to everything that we have. But what will happen with money when the golden standard no longer exists and technology is transforming the world of money? Why is it so easy for governments to accumulate debts, and why is it so easy for them to be forgiven? Do you remember the abbreviation "PIIGS" - only 8-9 years ago, many followed the development of the debt crisis in the eurozone, and were aware that Portugal, Italy, Ireland, Greece and Spain had to tighten their belts after living on credit. What happened with this debt? In the time of virtual money, debts are easy to accumulate and forgive.

Both cash and electronic payment services have their advantages and disadvantages. Cash is freedom, and without liquid money we will be entirely in the hands of the banks and governments, some say. Non-cash society means convenience, and governments will be able to exercise more strict control over money and tax payments, their opponents say. Yes, but if all of your wealth becomes digital, you will no longer have any control on it, is the other counterargument.

If we need cash, is it a convenience to enter the age of non-cash society? I present a clash between two points of view.

*Technological change
transforms the world
of money ever more
perceptively*

Проф. Красимир Петров,
преподавател по икономика и
финанси в Ohio State University:

Изборът е между свобода и пълен контрол

Проф. Петров, говори се за война срещу кеша. Кои водят тази „война“?

- Да, война има. Тя се води от световния елит, който иска контрол върху хората. Парите в кеш дават свобода и независимост, докато иначе си зависим от някой друг, който винаги може да ти откаже твоите пари по някакъв претекст. Войната се води и от световните банкери, най-вече централните банкери. Понеже държавите са затънали в дълг, който на практика не е събираем, единствената алтернатива на фалита е отрицателната лихва, която стопява дълга. Отрицателна лихва може да се наложи само ако парите са в банка или в друга финансова институция. Кешът предпазва от отрицателни лихви, затова е натисъкът да бъде премахнат. Войната се води от: (1) от световния елит в името на власт и контрол; (2) от задлъжнели държави и правителства, изправени пред фалити; (3) от централни банкери, целящи да наложат отрицателни лихви по депозитите и по други финансови инструменти.

- Какво показва трендът: монетите от злато и сребро бяха заменени от банкноти, а вече се появиха и изцяло виртуални пари?

- Да, правителствата не обичат златото и среброто – то не се печата. Златният стандарт принудително ги ограничава в рамките на бюджета им и не допуска натрупване на дефицити и вечно растящи дългове. Златото не допуска дълги и изтощителни войни. То ограничава социалната политика до минимум. Затова правителствата водят неумолима борба срещу златото и среброто. Първоначално с пропаганда, после със закони, а накрая, ако е необходимо, и с насилие. Сега използват подобни стратегии и срещу кеша/банкнотите.

- Кои са силните и слабите страни на кеша?

- Силата на кеша е, че сделката става мигновено. Виждаш какво плащаш и какво получаваш. Кешът е анонимен, прехвърля се лесно от човек на човек. Може да бъде скрит с години. Основната слабост на кеша е кражбата или грабжът, кешът в банкноти може да пострада при пожар или друг тип унищожаване.

- Опасно ли е да се превърнем в безкешово общество?

- Не бива да допускаме това да ни се случи. Елиминирането на кеша е пътят към зависимостта, крепостничество-

Prof. Krasimir Petrov, lecturer
in Economics and Finance at
Ohio State University:

The Choice Is between Freedom and Full Control

Prof. Petrov, there is talk of a war against cash. Who leads this "war"?

-Yes, there is a war. It is led by the world elite that wants control over people. Cash money gives freedom and independence, while you are otherwise dependent on someone else who can always refuse you your money for some reason. The war is also led by the world bankers, especially central bankers. Since states are heavily in debt, which is practically non-collectable, the only alternative to bankruptcy is negative interest that dwindles the debt to nothing. Negative interest may be imposed only if the money is in a bank or another financial institution. Cash prevents negative interest, that is why there is pressure for it to be removed. The war is led by: (1) the world elite in the name of power and control; (2) indebted states and governments faced with bankruptcy; (3) central bankers aiming to impose negative interest on deposits and other financial instruments.

-What does the trend show: gold and silver coins were replaced by banknotes, and now, entirely virtual money appeared?

-Yes, governments do not like gold and silver - it cannot be printed. The gold standard forcibly restricts them within their budgets and prevents the accumulation of deficits and ever-increasing debts. Gold does not allow long and exhausting wars. It restricts social policy to a minimum. That is why governments lead inexorable fight against gold and silver. At first, with propaganda, then with laws, and finally, if necessary, with violence. Now, they are using similar strategies against cash/banknotes.

-What are the strengths and weaknesses of cash?

-The power of cash is that the transaction happens at the very moment. You can see what you pay and what you get. Cash is anonymous, it is easily transferred from one person to another. It can be hidden for years. The main weakness of cash is theft or robbery, the banknotes may be damaged in a fire or destroyed in another way.

-Is it dangerous for us to turn into a non-cash society?

-We should not allow this to happen. Eliminating cash is a path to dependency, serfdom and slavery. The risk is

**Кешът е кръвта на
всяка икономика, а
елиминирането му е
път към робството**

**Cash is the blood of
every economy and
its elimination is a
path to slavery**

то и робството. Рискът е, че когато станеш неудобен за властта, може бързо да се окажеш без средства -- безсилен срещу апарата на държавата. Може да се окажеш без ток и вода, или даже на улицата. Има риск от манипулации, но и от невинни грешки.

- Вие на кой вид плащания сте застъпник?

- Кешът винаги е бил основното платежно средство от началото на всяка човешка цивилизация. Всяка цивилизация налага разделение на труда, търговия и разплащания. Всичко става с кеш или на кредит, а кредитът се разплаща единствено и само с кеш. Кешът е кръвта на всяка икономика. Ако искаме човечеството да просперира, трябва да запазим кеша.

- Вашата прогноза - как ще приключи поредната война срещу кеша?

- Предполагам ще бъде загубена от елита и кешът ще продължи своите исторически функции. Все пак има десетки икономики в Азия и Близкия изток, където подобна война е немислима. В Камбоджа, Виетнам или Тайланд мнозинството дори нямат банкова сметка. Още по-трудно е да намериш някой, който да е чувал за криптовалута, камо ли да я притежава. Хората дори не могат да осмислят идеята за електронни пари.

that when you become inconvenient for the authority, you may find yourself without money - powerless against the state apparatus. You may be left with no electricity and water, or even on the street. There is a risk of manipulation, but also of innocent mistakes.

-What kind of payment do you advocate?

-Cash has always been the main means of payment, since the beginning of every human civilization. Every civilization imposes division of labour, trade and payments. Everything happens with cash or credit, and credit is paid only in cash. Cash is the blood of every economy. If we want humanity to prosper, we need to keep the cash.

-What is your prediction - how will this serial war against cash end?

-I suppose it will be lost by the elite and cash will continue its historical functions. After all, there are dozens of economies in Asia and the Middle East where such a war is inconceivable. In Cambodia, Vietnam or Thailand the majority do not even have a bank account. It is even harder to find someone who has heard of cryptocurrencies, let alone owning any. People there cannot even fathom the idea of digital money.

Артур Туремка,
генерален мениджър на
Mastercard за Балканите:

Делът на електронните плащания ще нараства

Ан Туремка, говори се за война срещу кеша. Кои воюват тази „война“?

- Не бих използвал термина „война“, защото носи твърде негативен смисъл. В Mastercard вярваме, че намаляването на дела на кеша в икономиката и обществото има положителен ефект. Институциите, бизнесът и потребителите правят възможно и желано ограничаването на кеша, тъй като осъзнават предимствата на електронните плащания.

- Защо се иска парите в брой да изчезнат?

- Ограничаването на парите в брой и създаването на условия за масово използване на електронни плащания в институциите, транспорта, търговията ще доведе до по-комфортно ежедневие за хората и повече ефективност и прозрачност в работата на институциите и бизнеса. Парите в брой са анонимни и са основна предпоставка за развитието на сива икономика.

- Какво показва трендът: монетите от злато и сребро бяха заменени от банкноти, а вече се появиха и изцяло виртуални пари?

- Неоспорима е тенденцията към замяна на физическите средства за плащане с дигитални. През следващите години дигиталните портфейли, навлизането на виртуалната реалност, изкуственият интелект и биометричната автентикация с пръстов отпечатък и лицево разпознаване ще преобразят начина, по който потребителите пазаруват и се разплащат.

- Кои са силните и слабите страни на кеша, съответно на безкасовите плащания?

- Парите в брой са една от водещите предпоставки за развитието на сивата икономика. Кешът носи несигурност, прави хората уязвими при измами, кражби и платежни спорове. За разлика от парите в брой, електронните платежни услуги предоставят на потребителите много по-добър контрол и възможност за проследяване на личните финанси, повишена сигурност, удобство да правят бързи трансакции, а също и достъп до световни пазари. От друга страна, кешът е незаобиколим в голяма част от търговските точки, където електронните плащания все още не са достъпни.

- Може ли да се превърнем в изцяло безкешово общество? Крие ли това рискове за бизнеса и за хората?

- За електронните плащания вече не се говори в бъдеще

Artur Turemka,
General Manager for the
Balkans, Mastercard:

The Share of Electronic Payments Will Increase

Mr. Turemka, there is a talk of war against the cash. Who is leading this "war"?

-I wouldn't use the term "war" because it has a very negative meaning. At Mastercard our philosophy is that reducing the share of cash has a positive effect on the economy. Institutions, businesses and consumers make it possible to limit the cash as long as they are aware of the benefits of electronic payments.

-Why do cash money is wanted to disappear?

-Reducing cash and creating infrastructure for wider use of electronic payments in institutions, transport, and retail stores will bring more efficiency and transparency and more comfortable services for people. Cash is anonymous and a basis for the development of shadow economy.

-What does the trend show: the gold and silver coins have been

replaced by banknotes, and nowadays virtual money emerge and become popular?

-The tendency for replacement of physical money with digital payment methods is undisputed. In the coming years, digital wallets, virtual reality, artificial intelligence, and biometric authentication such as fingerprints and face recognition will transform the way consumers shop and transact.

-What are the strengths and weaknesses respectively of cash and cashless payments?

-Cash is one of the preconditions for development of the shadow economy. Cash brings insecurity, makes people vulnerable to fraud and theft. Unlike cash, electronic payments provide consumers with much better control and the ability to track their personal finances, increase security, brings the convenience of fast transactions, and access to global markets. On the other hand, cash is still indispensable in points of sales and other places, where the electronic payments are still not possible.

-Can we become a totally cashless society? Do you think that a cashless society is risky for business and for people?

-We do not talk about electronic payments in future time, as they are already an integral part of the daily lives of consumers in a number of developed countries, some

Кешът не може да се адаптира към новия начин на живот на хората и функциониране на бизнеса

Cash cannot adapt to people's new lifestyle and business needs

време, тъй като те са неразделна част от ежедневието на потребителите в редица развити държави, които са много близо до изграждането на изцяло безкешово общество. В Швеция например съотношението между кешови и електронни плащания е 20:80. Но дори и там все още има поддръжници на кеша и той ще продължи да съществува като метод за разплащане.

- Трябва ли човечеството да запази кешовите плащания?

- Позицията на Mastercard е, че физическите пари не трябва да изчезнат напълно, но влиянието на кеша в икономиката трябва да бъде намалено, ако искаме наистина да говорим за по-справедливо общество. За да се случи това, е необходимо осигуряването на условия за по-широко приложение на електронните разплащания в градската инфраструктура, в държавните структури, в бизнеса.

- Вашата прогноза – как ще приключи „войната срещу кеша“?

- Делът на електронните плащания ще нараства повсеместно, защото кешът не може да се адаптира към новия начин на живот на хората и функциониране на бизнеса. Mastercard работи съвместно със стотици правителства по целия свят, за да осигурим финансовото включване на милиони хора, което е възможно само чрез внедряването на иновации и осигуряването на достъп до електронни платежни услуги. Такава кауза си заслужава усилията. (1)

of which are really very close to building a completely cashless society. In Sweden, for example, the ratio between cash and electronic payments is 20:80. But even there, cash still has supporters and it will continue to exist as a payment method.

-Should state economics and society keep cash payments?

-Mastercard's position is that physical money should not disappear, but the impact of cash in the economy should be reduced if we really want to live in a more transparent and fair society. It is necessary to provide conditions for wider implementation of electronic payments in urban infrastructure, institutions, and business.

-Your forecast – how will the "war against cash" end?

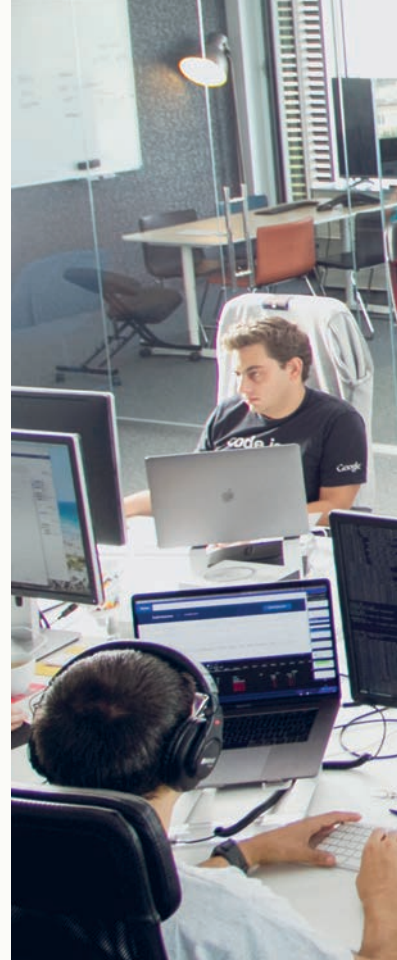
-The share of electronic payments will increase all over the world in coming years because cash cannot adapt to people's new lifestyle and business needs. Mastercard collaborates with hundreds of governments around the world to ensure the financial inclusion of millions of people, which is only possible by introducing innovation and ensuring access to electronic payment services. Such a cause deserves the efforts. (2)

Знание, което улеснява административната работа

Трима предприемачи създадоха компанията HyperScience с офиси в Ню Йорк и София, която разработва продукти с изкуствен интелект

A Knowledge That Makes the Administrative Work Easier

Three entrepreneurs founded the artificial intelligence company HyperScience, with offices based in New York and Sofia

Яна Колева Yana Koleva

Все повече ще стават компаниите, които ще работят в сферата на изкуствения интелект. HyperScience е една от тях. Идеята за създаването ѝ се ражда още преди 2013 г., но официално Питър Бродски (съосновател и изпълнителен директор), Красимир Маринов (съосновател) и Владимир Цанков (съосновател) поставят нейното начало през 2014 г. в Ню Йорк. Основната им задача е да развият работещ бизнес, а опитът и знанията, които имат в областта на изкуствения интелект и машинното обучение, им дават увереност, че ще успеят.

The number of companies in AI are becoming more and more nowadays. HyperScience is one of them. Peter Brodsky (co-founder & CEO), Krasimir Marinov (co-founder) and Vladimir Tsankov (co-founder) founded HyperScience in 2014, although the idea was born back in 2013. They aim at developing a successful business, and what helps them to achieve that goal is their knowledge in artificial intelligence and machine learning.

Красимир Маринов, Питър Бродски и Владимир Цанков (от ляво надясно) нямат съмнение, че изкуственият интелект позволява на компаниите да подобрят драстично своята конкурентоспособност / Krasimir Marinov, Peter Brodsky and Vladimir Tsankov (left to right) have no doubt that the AI solutions will empower companies to improve dramatically their competitiveness

Територия

HyperScience е високотехнологична американска компания, специализирана в автоматизирането на офис и административна работа чрез машинно обучение (machine learning). Прилагат алгоритми за дълбоко обучение (deep learning) и компютърно зрение (computer vision) при разработката на продукти, които идентифицират вида на документа, сегментират съдържанието му и извличат съответната информация от него. Решенията, които предлагат на своите клиенти, не само им помагат в автоматизацията на процесите, но им дават и нови възможности за ефективно управление и контрол, като конфигурират степента на автоматизация, което е подходящо за нуждите на бизнеса като цяло. „Освен че надминаваме показателите на директните си конкуренти, технологичните и дизайнерските ни решения предоставят на клиентите интуитивни метрики, платформи за управление и референтни показатели, които осигуряват по-добра видимост и разбиране на техните процеси. Така те може да се фокусират върху същността на бизнеса и да подобрят своята конкурентоспособност. Именно това ни отличава като компания и ни превръща в едни от най-добрите на пазара“, уточнява Питър Бродски.

Що е то

Deep learning (дълбоко обучение) и computer vision (компютърно зрение) са термини, които все по-често ще се споменават с развитието и все по-масовото навлизане на изкуствения интелект в бизнес процесите. Красимир Маринов разяснява какво стои зад тези понятия: „Основното при дълбокото учене е използването на огромни масиви от данни, които да накарат машините да оперират като нас самите, без да им подаваме изрични

About the Company

HyperScience is an US high-tech company specializing in the automation of office and administrative work by using machine learning. The company implements deep learning and computer vision algorithms when developing their products in order to identify automatically the type of the document and to retrieve information from it. Their solutions not only introduce process automation for their clients, but also the ability to configure the degree of automation that is appropriate to the business needs of each particular process. “On top of outperforming direct competitors’ extraction capabilities, our types of technology and design decisions arm customers with metrics, dashboards, and benchmarks that provide better visibility and understanding into their operations. In this way, employees can focus on the business essentials and on improving their competitiveness. That is what distinguishes us as a company and makes us one of the best on the market”, Peter Brodsky said.

What Is Deep Learning

Deep learning and computer vision are terms that refer to the development and widespread penetration of artificial intelligence into business processes. Krasimir Marinov explains what stands behind the concept: “Deep learning is about the usage of big data and how to make machines operate like ourselves without giving them explicit instructions. Computer vision, these are computer science studies aimed at automatically processing real-world images in order to extract and interpret the visual information in them”.

HyperScience is focusing on automation of office and administrative work. However, how technologies will affect the development of this sector? According to Peter Brodsky by taking over the manual work traditionally done by humans today, enterprises save huge amount of time and money, which will ease companies globally.

People and Technologies

We asked HyperScience share how they build skills within the team; how develop solutions and how train customers to use these solutions: “Our team of engineers has outstanding experience and knowledge when it comes to artificial intelligence (AI) and machine learning (ML). The specification

инструкции. Компютърното зрение, това са изследвания в областта на компютърните науки, насочени към автоматична обработка на изображения от реалния свят, с цел да се извлече и интерпретира визуалната информация в тях“.

HyperScience се фокусира върху автоматизирането на административна и офис дейност. Но как технологиите ще влияят върху развитието в тази сфера? Според Питър Броски, автоматизирайки процеса на ръчно сортиране, се спестява ценен ресурс от време и пари и се повишава качеството на работа, което със сигурност ще повлияе глобално на организации и компании, чиято дейност се базира на това.

Хора и технологии

Как обучават хората, които работят за компанията, как развиват технологиите, как обучават и хората, които да използват тези новости – са все въпроси, на които търсим отговор: „Нашият екип от инженери е с внушителен опит и знания в областта на изкуствения интелект (AI) и машинното обучение (ML). Спецификата на нашата работа ни позволява да се самонадграждаме като специалисти, като споделяме взаимно опит и умения. Почти всяка седмица имаме служители от американския офис, които идват до България, както и обратно, което допринася за развитието ни като екип. Отскоро стартирахме и собствена образователна програма, наречена „HS Learn“, вдъхновена от желанието и стремежа да подпомогнем развитието на IT индустрията в България, като обърнем по-специално внимание на машинното обучение“, казва Красимир Маринов.

of our everyday work let us constantly improve our presence by sharing experience and skills. Every week colleagues from the US office visit us here and vice versa – that helps our team develop all the time. A month ago, we launched our won educational program “HS Learn” inspired by our desire to support the IT industry development in Bulgaria and to focus more on machine learning”, Krasimir Marinov shared.

What about the English

However, the world does not speak and write in English only. That is why HyperScience will identify new way to overcome this “flaw”. By now, their main clients are English native, but still HyperScience’s solutions are suitable for countries such as Germany, Switzerland. One of their next big steps is to start training their models speak Cyrillic, Japanese, Arabic and other languages. The launch of these new algorithms depends a lot on the market demands.

Easy and Flawless

As artificial intelligence is getting more familiar now, HyperScience becomes factor for change. Our goal is to help our customers serve their customers better. Banks will be able to approve more mortgages and approve those mortgages faster. Insurance companies will be able to resolve claims faster and more efficiently, which will result in savings those companies can pass on to their customers in the form of lower premiums. Government services will suffer fewer clerical errors, resulting in happier citizens. In healthcare, reducing clerical errors and expediting paper work will result in saved lives.

In this way, AI will work more for the people in future. ➔

Екипът от инженери е с внушителен опит и знания в областта на изкуствения интелект и машинното обучение

The team of engineers has deep knowledge and experience when it comes to artificial intelligence and machine learning

Факти

- ✓ HyperScience е американска високотехнологична компания, специализирана в разработката на софтуерни продукти и услуги
- ✓ Основана е от българите Красимир Маринов и Владимир Цанков и американеца Питър Бродски
- ✓ До момента компанията е успяла да привлече около 20 млн. долара инвестиции
- ✓ Сред клиентите на компанията са някои от най-големите корпорации, държавни институции и агенции в САЩ, Австралия и страните от ЕС
- ✓ HyperScience има два офиса, позиционирани в Ню Йорк и София
- ✓ Служителите на глобално ниво наброяват 50 души, от които 40 са инженери с внушителен опит и знания в областта на AI и ML

Facts

- ✓ *HyperScience is US high-tech company, specializing in software development of products and services*
- ✓ *Founded in 2013 by the Bulgarians Krasimir Marinov, Vladimir Tsankov and the American Peter Brodsky*
- ✓ *So far, the company has raised investments of \$20 million dollars*
- ✓ *HyperScience's clients include some of the world's largest enterprises, government institutions and state agencies in the USA, Australia and EU countries.*
- ✓ *HyperScience has already opened two offices in Bulgaria and the USA*
- ✓ *The team, both in New York and Sofia, consists of about 50 employees today and continues to grow steadily*

Само английски ли говорите

Светът обаче не говори и не пише само на английски език. HyperScience ще намери начин да преодолее този „недостатък“. В момента техни клиенти са само от англоезични страни, но продуктите им са подходящи и за държави, които използват латиница, например Германия, Швейцария. Една от следващите им големи стъпки е да започнат да тренират моделите си на кирилица, японски, арабски и други езици. За решението кога точно ще става това, ще се водят от пазара.

Лесно и безгрешно

Изкуственият интелект уверено навлиза и HyperScience също става фактор в промяната. Компанията се стреми да помогне на клиентите да обслужват своите клиенти по-добре. Банките ще може да одобряват не само повече, но и по-бързо ипотечните заеми. Застрахователните компании ще решават по-бързо и ефективно исканията, което ще доведе до икономии, които тези компании ще може да прехвърлят на своите клиенти под формата на по-ниски премии. Държавната и общинската администрация ще прави по-малко грешки, което ще направи гражданите по-щастливи. В здравеопазването намаляването на административните грешки и ускоряването на хартиената работа ще допринесе за спасяването на живот.

Така занаят изкуственият интелект все повече ще работи за благо на хората. 🙌

Туньо Зафер: Информацията е горивото на бъдещето

Потребителите очакват да им осигурим лесен и удобен начин за използване на онлайн услугите при максимално ниво на сигурност

Users expect us to provide them with an easy and convenient way for using online services at the maximum level of security

Яна Колева Yana Koleva

Когато задуха силен вятър, едни започват да строят устойчиви бетонни огради, за да се предпазят, а други правят вятърни мелници, за да извлекат ползи. Някои компании виждат, че сигурността е ключов момент и за потребителите, и за бизнеса, и започват да предоставят услуги, свързани с този важен аспект на всяко онлайн присъствие.

Бурното развитие на IT, навлизането на умните устройства и на клауд технологиите води до

сериозна заплаха

от изтичане на информация и опасност от кражба на идентичност. Един от основните проблеми е, че често бизнесът не вижда заплахата и не полага достатъчно усилия за защита. Създава се затворен кръг между бизнеса и потребителите, които недооценяват опасностите за сигурността и нехаят, докато не се стигне до сериозен проблем заради изтичане на пароли и на лична информация. Едва тогава се замисляме, че не се грижим за защита на информацията си. Основната причина за това е в недостатъчната информираност на самото общество за онлайн заплахите за сигурността.

Банкирането е консервативен бизнес.

Банките предпазливо пристъпват към всяка новост, а когато се решат на подобна стъпка, стигат до една от двете крайности – или с желанието да улеснят потребителите пренебрегват

Туньо Зафер е изпълнителен директор на pCloud – компания за облачни услуги за съхранение на данни. Той има над 17-годишен мениджърски и маркетингов опит в сферата на технологиите. Участвал е в редица проекти, сред които MTelekom, Host.bg, Grabo.bg, Mobile Innovations. Създават pCloud през 2013 г. заедно с Антон Титов, който е главен технически директор.

Tunio Zafer is the CEO of pCloud - company for cloud storage services. He has over 17-year management and marketing experience in the field of technology. He has participated in a number of projects, MTelekom, Host.bg, Grabo.bg and Mobile Innovations among them. In 2013, together with Anton Titov, who is the Chief Technical Officer, they create pCloud.

Tunio Zafer: Information Is the Fuel of the Future

When there is a strong gust of wind, some people start to build solid concrete fences to protect themselves, while others build windmills to get the benefits. Some companies see that security is a key element for both users and businesses, and they start to provide services related to this important aspect of any online presence.

The rapid development of the IT, the entrance of smart devices and cloud technologies leads to a

Serious Threat

of information leaks and the risk of identity theft. One of the main problems is that often the business sector does not see the threat and does not make enough efforts to ensure protection.

What is created is a closed circle between businesses and users who underestimate the security risks and neglect them until a serious problem

pCloud

сигурността, или, опитвайки се да ги предпазят от евентуална кражба на пари, затрудняват потребителите в използване на услугите им. Все още има банки, които работят със сертификати, които се инсталират само на един браузър или само на един телефон. Ако в движение ви се наложи да направите превод през устройство, на което досега не сте имали достъп, става направо невъзможно трансакцията да се осъществи. В обратните случаи става лесно и ако някой вземе телефона ви, може да направи превод вместо вас. В близките месеци и години ситуацията ще се промени драстично. Появата на онлайн банки като Revolut ще повлияят на пазара. Те оправдават по-ниските такси с факта, че няма физическа мрежа от банкови клонове, но се грижат за сигурността на потребителите и успяват да гадат леснота и удовлетвореност от използването на техните продукти. На пазара ще се наложат компании, които дигитализират традиционни бизнеси, улесняват потребителите, като същевременно създават сигурност и удобство.

Институциите предприеха мерки

за сигурността в мрежата с цел да предпазят компаниите и крайните потребители, опитвайки се да наложат на бизнеса да се грижи за сигурността на своите клиенти и потребители. Хората трябва да са информирани за последициите от споделянето на информация, както и от всичко, което правят или не правят в интернет. Част от компаниите не са готови да реагират на новия европейски регламент за защита на личните данни (EU 2016/679 - GDPR). Заложени са големи глоби, говори се за проценти от годишния оборот на компаниите, което ще доведе до сериозни стресения, ако регламентът започне стриктно да се прилага.

Сигурността става неизменна част от всеки бизнес, който е онлайн. Предстоят грандиозни промени.

rCloud, още преди да предприеме действия, свързани с GDPR, се оказа, че отговаря на над 90% от изискванията на регламента. Нашите клиенти може да ползват услугата rCloud Стурто, която дава възможност да защитите файловете си само с няколко прости действия. Норвежка компания направи одит на системата и я оцени много високо. Тя е с най-високото ниво на сигурност, което съществува в интернет, като предоставя управлението на сигурността в ръцете на самите крайни потребители - никой освен собственика на информацията няма достъп до нея. Като доставчик на услугата ние също нямаме никаква представа каква точно информация се съхранява при нас.

През миналата година предизвикахме хакерите от цял свят да разбият функционалността на rCloud Стурто и предложихме 100 хил. долара награда. Близко 3 хил. организации и хакери опитаха да направят пробив в системата, но не успяха. Така доказахме, че с иновативен подход към функционалности, които са налични на пазара, може да се предложат максимално сигурни услуги. Интересът към тях се засилва и това показва, че предстои сериозно развитие в този сегмент.

Появата на квантовите компютри в недалечно бъдеще ще доведе до още по-голяма нужда от усложняване на алгоритмите, с които се прави криптирането, за да нямат те достатъчно мощ за декриптиране на

occurs due to leak of passwords and personal information. This is when we start thinking about protecting our information in a better way. The main reason for this is society's insufficient awareness of online security threats.

Banking is a conservative business. Banks Cautiously Step Toward Any Novelty, and when they decide to take such a step, they reach one of the two extremes – either, led by the desire to facilitate users, they ignore security, or by trying to protect themselves from a possible theft, they make it difficult for users to take advantage of their services. There are still some banks that work with certificates that are installed on only one browser or on only one phone. If you have to make a transaction on the go through a device on which you didn't previously have access, it becomes absolutely impossible for the transaction to take place. The other case would be to make it easy for someone who takes your phone to make a transaction on your behalf. In the coming months and years, the situation will change drastically. The emergence of online banks, such as Revolut, will affect the market. They justify lower taxes with the fact that they do not have a physical network of bank branches, but they take care of users' security and manage to offer ease and satisfaction when using their products. The companies that digitalize traditional businesses, facilitate users, and at the same time, create security and convenience, will be imposed on the market.

информацията. При всички положения сложността на криптирането ще расте. Само по себе си то е много повече математика, отколкото чисто програмиране. Българският гений има талант в това отношение, също така имаме и достатъчно добри школи, поради което са налице условия да се създават и развиват добри специалисти в тази сфера в България.

Всеки, който има какъвто и да е бизнес, ще трябва да разполага с

достатъчно добри познания

за сигурността в интернет. В последните 10-ина години хората свикнаха да споделят информация в социалните мрежи, но когато се убедят, че тя ги прави уязвими, ще последва капсулиране в споделянето. И са нужни стъпки, чрез които сигурността на потребителите да се гарантира в максимална степен. Мерките по сигурността на информацията, достъпна през интернет, ще се затягат. Потребителите и клиентите очакват да им осигурим най-лесния и най-простия начин, чрез който те да продължат да си вършат работата, без да се притесняват за сигурността.

Информацията е горивото на бъдещето, тя е най-голямото богатство на всеки и трябва надеждно да бъде опазвана. (V)

Institutions Have Taken Measures

for network security aiming to protect companies and end-users by trying to impose on businesses the responsibility for their customers and consumers' security. People need to be aware of the consequences of sharing information, and of everything that they do or do not do on the Internet. Some of the companies are not ready to react to the new EU General Data Protection Regulation (EU 2016/679 - GDPR). Large fines are laid down, there are rumours about a percentage of the company's annual turnover that will lead to serious disturbances if the regulation starts to be strictly applied.

Security is becoming an integral part of every business that has an online presence. Great changes are about to take place.

It turned out that pCloud met over 90% of the requirements of the Regulation, even before it took actions related to GDPR. Our clients can use the pCloud Crypto service that gives the opportunity to protect your files in just a few simple steps. A Norwegian company made an audit of the system and gave it a very high assessment score. It has the highest security level that exists on the Internet and leaves security management to the final users - no one except the owner of information has access to it. As service supplier, we also don't have any idea what kind of information is stored with us.

Last year, we provoked hackers from all over the world to break the functionality of pCloud Crypto and we offered a prize of USD 100,000. Nearly 3,000 organizations and hackers tried to make a breakthrough in the system but failed. Thus, we proved that with an innovative approach towards functionalities that are available on the market, maximum service security can be offered. The interest towards us is intensifying and this shows that there will be a serious development in this segment.

The emergence of the quantum computers in the near future will lead to an even greater need of complexity of algorithms used for encryption, so that computers do not have enough power to decrypt the information. In all cases, the complexity of encryption will increase. In itself, it is much more mathematics than simple programming. Bulgarians have a talent in this respect, we also have good enough schools, which provides an environment to create and develop good specialists in this field in Bulgaria.

Anyone who has any kind of business will have to dispose of

Good Enough Knowledge

on Internet security. In the last 10 years, people got used to sharing information on social networks, but when they are assured that this makes them vulnerable, an encapsulation in sharing will follow. Steps are needed to ensure the security of the users as much as possible. Information security measures and the access to the Internet will be tightened. Users and clients expect us to provide the easiest and simplest way for them to continue doing their business without worrying about security. Information is the fuel of the future, it is everyone's biggest wealth and it must be preserved in a reliable way. (M)

Никола Анев е директор „Финансово-икономически дейности“ в „Асарел-Медет“ АД от декември 2015 г. Завършил е Стопанската академия „Д. А. Цанов“ в Свищов и е магистър по счетоводство и контрол. Работил е в „Алианс България“, в компания за производство на млечни продукти, а в периода 2007-2015 г. е финансов директор на „Винпром Пещера“.

Nikola Anev has been Financial and Economic Activities Director at Assarel-Medet JSC since December 2015. He has graduated from D.A. Tsenov Academy in Economics and holds a MSc degree in Accounting and Control. He also worked at Allianz Bulgaria, in a dairy production company and as a financial director at Vinprom Peshtera in the period 2007-2015.

Никола Анев: **Винаги може още да се оптимизира**

Ключът към дълголетие на всяка компания: успешен бизнес, приемственост на кадри, ясни правила за работа

*Nikola Anev: **Optimization is Never Enough***

The key to longevity of any company: successful business, succession of personnel and clear working rules

Татяна Явашева Tatyana Yavasheva

Д а си финансов директор, когато кешът все повече отстъпва място на виртуалните пари, е предизвикателство. Но все още между тях има паралелно съжителство.

- **Моята гледна точка към професията:** Финансовият директор е бизнес партньорът на изпълнителния директор.

- **Когато си „главен диригент“ на финансовите потоци на компанията,** трябва да насочваш тези потоци в посоката на развитие на компанията.

- **Това, което финансистът вижда, а другите – не,** е конкретното финансово изражение при настъпването на определено бъдещо събитие.

- **Светът на финансите става** все по-интерактивен.

- **Ако трябва да направя паралел между „копаенето“ на биткойни и копаенето в добивната индустрия –** и за двете е необходима много електроенергия.

- **В компанията ще се правят по-малко грешки,** когато разполага с добре обучен, мотивиран и адекватно контролиран персонал.

- **Границата, която не пристъпвам,** е да давам оценка за работата на хора извън моята сфера на експертиза, както и да приемам нещата лично.

- **Казвам ДА на инвестиции,** когато са добре обосновани технически, технологично и финансово и са в контекста на мисията и визията за развитие на компанията.

- **Две плюс две не прави четири,** когато трябва да прави пет или три.

- **Най-хлъзгава е** колективната отговорност.

- **Моето златно финансово правило:** Винаги може още да се оптимизира.

- **В работата с пари научих,** че когато ги имаш, е по-лесно.

- **Но работата с хората ми показва,** че всеки човек изисква индивидуален подход.

- **Урокът, който искам да предам:** Уважението от служителите не е даденост, а се печели с личен пример.

- **Ключът към дълготелието на всяка компания:** Успешен бизнес, приемственост на кадри, ясни правила за работа.

В eing a financial director when cash gives way to virtual currencies is a challenge. However, both are still cohabiting.

- **My point of view concerning the profession:** The financial director is the business partner of the CEO.

- **When you are “the chief conductor” of the company’s cash flows,** you have to direct them towards the company development line.

- **What a financier sees but the rest don’t** is the particular financial expression when a certain future event occurs.

- **The financial world becomes** increasingly interactive.

- **If I have to compare bitcoin mining and mineral industry mining –** both consume a lot of electric power.

- **Less mistakes would be made at the company** when there is well-trained, motivated and adequately managed personnel.

- **The boundary I never cross** is evaluate other’s work which is beyond my expertise and take anything personally.

- **I say YES to any investment** when it is technologically, technically and financially substantiated and it falls within the context of the company development mission and vision.

- **Two plus two does not equal four** when it must equal five or three.

- **Collective responsibility** is the most slippery.

- **My golden financial rule:** Optimization is never enough.

- **Having been working with money,** I learnt that when you have it, it makes it easier.

- **However, my work with people** showed that every person requires an individual approach.

- **The lesson I would like to convey:** Respect by the employees is not granted but deserved by one’s personal example.

- **The key to longevity of any company:** Successful business, succession of personnel and clear working rules

- **My professional advice –** Never think that you are

Фирмен профил

Миннообогатителният комплекс „Асарел-Медет“ АД е първата най-голяма българска минна компания за открит добив и обогатяване на медни и други руди. Дружеството е носител на над 80 национални и международни отличия в областта на инвестициите, иновациите, екологията, мениджмънта, фирмената култура, безопасността на труда и корпоративната социална отговорност. Екипът на компанията включва 1200 работещи в „Асарел-Медет“ и 400 заети в дъщерни и смесени дружества. Дружеството традиционно е най-голям и значим дарител на община Панагюрище, като от 2012 г. досега чрез публично-частно партньорство с общината са реализирани социални проекти на обща стойност над 150 млн. лв. Най-значимите сред тях са залата трезор за Панагюрското златно съкровище, многофункционалната спортна зала „Арена Асарел“ и модерният медицински комплекс с високотехнологичен център за лъчелечение МБАЛ „Уни Хоспитал“.

Corporate profile

Assarel-Medet JSC Mining and Processing Complex is the first Bulgarian largest mining company for open pit mining and processing of copper and other types of ores. The company has been awarded with more than 80 national and international distinctions in the area of investment, innovation, environmental protection, management, corporate culture, occupational safety and corporate social responsibility. The company team involves 1,200 workers and employees at Assarel-Medet and 400 persons employed at its subsidiaries and joint ventures. The company has traditionally been the biggest and most significant sponsor to the municipality of Panagyurishte which is evidenced by the fact that social projects amounting to more than 150 mln. BGN have been implemented in a public-private partnership with the Municipality since 2012. The most important among them are the treasure hall for the Golden Treasure of Panagyurishte, Arena Assarel multifunctional sports hall and the modern medical complex with a high-tech radio therapy center Uni Hospital General Medical Facility.

- **Моят професионален съвет** - Никога не си мислете, че сте достатъчно добри в това, което правите. Човек трябва винаги да се доусъвършенства.
- **На въпроса кой е по-добър финансов директор – песимистът или оптимистът, ще кажа, че реалистът е по-добрият.**
- **При избора на финансов директор водещо е** да са хора с добър професионален и житейски опит.
- **Панагюрище е** градът на Панагюрското златно съкровище и на „Асарел-Медет“.
- **Градът започва да се свързва с компанията и компанията с града, когато** компанията е голяма и успешна, социално отговорна както към служителите си, така и към града и региона, в който оперира.
- **За мен най-добре похарчените пари са** за обучение на персонал и за иновации. (1)

good enough in what you do. One has to commit oneself to constant improvement.

-When asked who is a better financial director: a pessimist or an optimist, I would say that a realist is the best.

-The guiding principle when recruiting a financial director is to consider people with good professional and life experience.

-Panagyurishte is the town of the Golden Treasure of Panagyurishte and Assarel-Medet.

-People start to associate the town with the company and the company with the town when the company is big, successful and socially responsible both for its employees and the town and the region where it operates.

-In my opinion, money is spent best on personnel training and innovations. (2)

Константин Бояджиев: България е портал за компаниите към свободния европейски пазар

Все повече международни компании инвестират у нас

Константин Бояджиев е управител на „Галакси Инвестмънт Груп“ ООД от началото на 2016 г. Работи в компанията от 12 години, като е заемал позициите мениджър „Продажби“, директор „Бизнес развитие“ и директор „Маркетинг и продажби“. Завършил е международен бизнес в САЩ през 2005 г.

Konstantin Boyadzhiev has been the Managing Director of "Galaxy Investment Group" Ltd since the beginning of 2016. He has been working in the company for 12 years, occupying the following positions: Sales Manager, Business Development Director and Marketing and Sales Director. He had graduated in International Business in USA in 2005.

Konstantin Boyadzhiev: Bulgaria Is A Gateway For The Companies Towards The Free European Market

More And More International Companies Invest Here

Кон Бояджиев, като представител на една от водещите инвестиционни компании в България какви са вашите наблюдения за инвестиционната активност у нас?

- Последната година се наблюдава раздвижване на пазара и навлизане на нови чужди инвеститори в България. Бизнес средата се подобрява и все повече нови международни компании инвестират у нас. Такъв е примерът със световната хотелска верига InterContinental, на която Галакси Инвестмънт Груп е ключов партньор в България. Инвеститорите търсят данъчни облекчения, по-евтина работна ръка, прозрачност, прилагане на европейското законодателство

Mr. Boyadzhiev, as a representative of one of the leading investment companies in Bulgaria, what are your observations on the investment activity in our country?

- In the last year there has been a noticeable activity on the market and a penetration of new foreign investors in Bulgaria. The business environment is improving and more and more international companies are investing here. Such an example is the global hotel chain InterContinental, to which Galaxy Investment Group is a key partner in Bulgaria. The investors are looking for tax reliefs, cheaper labour, transparency, enforcement of European legislation and

и икономическа стабилност. Като член на ЕС България е портал за компаниите към свободния европейски пазар.

От друга страна, бизнесът дава все повече добавена стойност към услугите, които предлага, и това е неговата основна движеща сила в момента, а по мое мнение секторът, който привлича най-много инвестиции към момента, са стартиращите компании в сферата на информационните технологии и аутсорсинга.

- Според вас кои са основните предизвикателства пред българския бизнес?

- Пред инвеститорите стоят редица предизвикателства, като основното е свързано с пазара на труда. Липсата на квалифицирана работна ръка в някои отрасли на българската икономика предполага по-либерално отношение на законодателния и регулаторните органи спрямо възможността за привличане на работници от трети страни.

Ето защо като сериозен работодател в Галакси Инвестмънт Груп приветстваме приетите в края на февруари промени от Народното събрание в Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност, които облекчават административните процедури и премахват редица пречки за осигуряване на наемен труд на квалифицирани работници от трети страни. Считаме това за позитивен сигнал към инвеститорите и работодателите в България и сериозна заявка за преодоляване на рисковете от прегряване на икономиката заради намаляващия дял на населението в активна възраст, вследствие на емиграционни и демографски процеси. За щастие Пловдив като университетско, икономическо и културно средище, с активно младо население прогълтва да стои като оазис на фона на тревожните демографски тенденции в страната.

- Преди по-малко от месец престижна класация на Financial Times „Европейски градове и региони на бъдещето 2018/19“ нареди Пловдив сред най-атрактивните локации за бъдещи чуждестранни инвестиции. Каква е вашата прогноза за развитието на пазара на индустриални площи в Пловдив и региона?

- Градът притежава всички необходими дадености и потенциал за развитие – отлично местоположение, много добра транспортна свързаност, човешки капитал и добри образователни институции. Все по-често ключови компании избират Пловдив и околностите за база на своята индус-

economic stability. As a member of the European Union, Bulgaria is a gateway for the companies towards the free European market.

On the other hand, the local business gives more added value to the services it offers and this is its main driving force at the moment. But the most active sector which has attracted the most investments in the past year is the start-up companies in the area of information technologies and outsourcing.

- In your opinion, which are the main challenges that the Bulgarian business is facing?

- The investors are faced with various challenges, the main one being related to the labour market. The lack of qualified workforce in some sectors of the Bulgarian economy implies more liberal terms of the legislative and regulatory authorities towards the possibilities to attract workers from third countries.

That's why, as major employer, we at Galaxy Investment Group welcome the amendments in the Labour Migration and Labour Mobility Act, approved by the National Assembly at the end of February, which alleviate the administrative procedures and remove a number of obstacles for providing employment to qualified workers from third countries. We consider this as positive sign to the investors and employers in Bulgaria and a solid appeal to overcome the risks of economic overloading because of the declining share of the population in active age as a result of immigration and demographic processes. Plovdiv, as a University, economic and cultural centre, consisting of active young population still remains as a oasis against the background of the alarming demographic trends in the country.

- Less than a month ago a prestigious ranking of Financial Times “European Cities and Regions of the Future 2018/19” appointed Plovdiv as one of the most attractive locations for future foreign investments. What is your prognosis for the development of the market of industrial areas in Plovdiv and the region?

- The city has all the necessary resources and potential for development – excellent location, very good transport connectivity, human capital and good educational institutions. The key companies increasingly

Все по-често ключови компании избират Пловдив за база на своята индустриална и логистична дейност

It is getting more and more common for key companies to choose Plovdiv as a base for their industrial and logistic business activity

триална и логистична дейност именно заради развитата инфраструктура и производствените възможности в зоната. Доказателство за това са реализираните сделки в Индустриален парк Марково. Той е разположен на изключително комуникативно място - го околоръстен път Пловдив и само на няколко километра от автомагистрала „Тракия“. Освен това теренът, който е с обща площ от 158 000 кв. м, предлага различни възможности за развитие, в зависимост от нуждите на бъдещите инвеститори. Благодарение на различните по големина парцели и възможността им да бъдат обединявани или разделяни, проектът е изключително атрактивен както за малки, така и за големи производства и компании. Именно наличието на подобни фактори привлича големи световни производители в региона.

- Как Пловдив успя да се превърне в икономическия хъб на България?

- Освен с отлична локация, добре развита инфраструктура и ниски производствени разходи Пловдив привлича все повече местни компании и големи световни производители от различни сектори и заради университетския профил и квалифицираната работна ръка. Това доведе до засилено търсене и на офис площи, които да отговарят на определени критерии. Поради тази причина Галакси Инвештмънт Груп реализира Офис Парк Пловдив, който покрива всички изисквания за сграда от клас „А“. Заселеният интерес към проекта стана причина да обмисляме неговото разширяване.

Добър знак, че градът има сериозен потенциал за привличане на бизнес, са и нарастващият брой сделки с ипотeka. Като катализатор в тази посока могат да бъдат посочени фактори като ниските лихви по кредитите, относителната политическа стабилност и икономическият растеж в страната, постепенният ръст на цените в сектора, както и все по-качествените предложения в сектор „Жилищно строителство“.

- Каква е вашата прогноза за пазара?

- Смятам, че активността на купувачите ще зависи преди всичко от поведението на банките. Но като цяло тенденцията е имотният пазар да остане сред най-атрактивните, като търсенето ще е именно в посока висококачествени жилищни проекти. Ето защо и като компания, която се съобразява с ключовите фактори на бизнес средата, в която се развива, Галакси Инвештмънт Груп започна изграждането на нов жилищен парк Royal Garden, чиято цел е да компенсира именно недостига на такъв тип проекти в един от най-търсените райони на града. (U)

choose Plovdiv as a base for their industrial and logistic business activity because of the developed infrastructure and the production capacity in the area. The completed transactions in Markovo Industrial Park are proving this. It is situated in a very communicative location – next to the Plovdiv ring road, and just a few miles away from Trakia highway. In addition, the terrain which has total area of 158 000 square meters, offers different possibilities for development, depending on the needs of the future investors. Thanks to the different sized plots and their possibility to be merged or divided, the project is extremely attractive for small and large productions and companies alike. It is exactly the presence of such factors that attracts major world producers to the region.

- How did Plovdiv manage to turn into the economic hub of Bulgaria?

- Apart from the excellent location, well-developed infrastructure and low production costs, Plovdiv attracts more and more local companies and major world producers from different industries because of the university profile and qualified workforce. This led to an increased demand for office spaces, which have to meet certain criteria. That is the reason why Galaxy Investment Group realized Office Park Plovdiv, which covers all requirements for an A class building. The increased interest in the project gave us a reason to consider its expansion.

A good sign that the city has a serious potential to attract business is the increased number of mortgage transactions. Factors such as low credit interests, the relative political stability and economic growth in the country and the gradual increase of the prices, as well as the high quality offers in the “residential construction” sector served as a catalyst in this direction.

- What is your prognosis for the market?

- I think that the activity of the buyers will depend primarily on the behaviour of the banks. But the overall trend is the real estate market to remain among the most attractive ones and the demand will be precisely towards high quality residential projects. That’s why, as a company, complying with the key factors of the business environment in which it operates, Galaxy Investment Group started the construction of a new residential park named Royal Garden, in order to compensate for the shortage of such type of projects in one of the most popular regions of the city. (➔)

Your Business Partner

Четвъртък
31-ви
май

2018

София Хотел
Балкан

9-та Конференция за управление на кредитния риск

ICAP Bulgaria, част от ICAP Group - най-голямата Група за бизнес информационни услуги в Югоизточна Европа, организира девета годишна **Конференция за управление на кредитния риск**. За девета поредна година ще бъде **представена полезна и разнообразна програма** обхващаща най-възловите теми за управление на кредитния риск и за значимостта на бизнес информацията в управлението на риска.

Основни говорители:

- **Vincent Allilaire**, Вицепрезидент, Кредитна стратегия и стандарти, **Moody's Investors Service**
- **Jean-Charles Van Campenhoudt**, Ръководител бизнес развитие, **Dun & Bradstreet**
- **Manfred Stamer**, Старши икономист за развиващи се държави в Европа, Централна Азия и Близкия изток, **Euler Hermes**

По време на конференцията, ще имате възможност да чуете презентации относно управлението на риска от представители на бизнес асоциации, банкови институции, водещи български и международни компании, както и панелна дискусия за предизвикателствата и рисковете пред бизнеса днес.

ICAP Bulgaria:

ул. Черковна 38, ет. 2, офис 7, София п.к. 1505, тел.: +359 2 8014 100, факс: +359 2 8014 101, email: creditriskconference@icap.bg

www.icap.bg

Николина Ангелкова, министър на туризма:

Работим България да е водещ балнео- и СПА център на Европа

Плюсът на България е, че можем да предлагаме всякакъв вид масов и специализиран туризъм, при това на много конкурентно съотношение цена-качество

The advantage of Bulgaria is that we can offer any type of mass and specialized tourism at a very competitive price-quality ratio

Nikolina Angelkova, Minister of Tourism:

We Are Making Bulgaria Europe's Leading Balneo and Spa Center

Татяна Явашева Tatyana Yavasheva

Министър Ангелкова, кое е „камъчето в обувката“ на българския туризъм?

- Туризмът е хоризонтална система и неговият растеж зависи от волята на всички участници по веригата. Той е структуроопределящ отрасъл и формира близо 13% от БВП на България. Неслучайно правителството го издигна в национален приоритет и беше създадено самостоятелно Министерство на туризма. Работим последователно за консолидация на сектора, за да реализираме главната обща цел – превръщане на страната в конкурентна и търсена целогодишна дестинация. Това не може да се реализира без единство и диалог с всички звена в структурата на туризма. На срещата на ресорните министри от ЕС „Туризъм и икономически растеж“ през февруари в рамките на Българското председателство на Съвета на Съюза бяхме поздравени за отличните ни постижения. Дискусията премина под мотото „Съединението прави силата“ и доказа, че това може да е водещият мотив за устойчив прогрес не само в нашия, но и в европейския туризъм.

- Работите в тесен контакт с туристическия бранш. Какви са някои от проблемите, които в близък времеви план трябва да намерят решение с ваше съдействие?

- Работим активно за консолидиране на бранша и за неговата национална представителност. Сред главните ни цели е ограничаване на сивата икономика. Законите трябва да се спазват от всички и по всяко време, затова настояваме за тяхното прецизиране. Важни са не само задълженията на туроператорите и турагентите, но правата на потребителите също трябва да се отстояват. Искаме туризмът да бъде лицето на България пред света и затова националните курорти

Министър Ангелкова, which is the "pebble in the shoe" of Bulgarian tourism?

-Tourism is a horizontal system and its growth depends on the will of all actors along the chain. It is a major sector and forms nearly 13% of Bulgaria's GDP. It is no accident that the government made it a national priority and an independent Ministry of Tourism was created. We work consistently to consolidate the sector in order to realize the main common goal - turning Bulgaria into a competitive and sought-after year-round destination. This cannot be achieved without unity and dialogue among all units in the structure of tourism. At the meeting of the EU's tourism ministers "Tourism and Economic Growth" in February during the Bulgarian Presidency of the Council of the EU, we were congratulated on our excellent achievements. The motto of the discussion was "United We Stand Strong", and proved that this could be the leading motive for sustainable progress not only in our, but also in European tourism.

-You work in close relation to the tourism sector. Which are some of the problems that have to be solved with your help in the near future?

-We work actively to consolidate the sector and for its national representativeness. Among our main goals is to minimize the grey economy. Laws must be observed by everyone and at any time, that is why we insist on their precision. What is important are not only the obligations of tour operators and tour agents, but consumers' rights must also be ensured. We want tourism to be the face of Bulgaria before the world, and that is why our national resorts should have a status with a clearly defined activities. Thus, our country will become even

трябва да имат статут с ясно обособени дейности. Така нашата страна ще стане още по-привлекателна за туристите, но и територия за повече инвестиции и добри практики в туризма.

- Добре познавате българския туризъм, гледан отвътре и отвън. Посочете по две-три от неговите най-силни и най-слаби страни към момента?

- Все още България не е така добре позната като дестинация в света. Мобилизирали сме всички сили, за да направим рекламната и маркетинговата си политика по-гъвкава, модерна, изпреварваща. Все по-силни стават позициите ни в дигиталната реклама и социалните мрежи. Нашето министерство е сред първите в света, пуснало услуга за споделяне на информация за туристическите забележителности чрез Chat Extension на Viber по общия ни проект с интернет платформата iLoveBulgaria. България може да е един от водещите балнео- и СПА центрове на Европа с огромното си разнообразие от минерални води и лечебни ресурси – само Исландия ни изпреварва по това богатство. Тази гаденост обаче все още не е напълно оползотворена. Трябва да се доразвие също инфраструктурата до туристическите обекти, въпреки че се направиха сериозни инвестиции в магистрала и за модернизация на летищата. Нашата страна безспорно е сред най-интересните дестинации за културно-исторически туризъм с огромното си разнообразие от артефакти, по което ни превъзхождат само Италия и Гърция. Наш плюс е, че на практика можем да предлагаме всякакъв вид масов и специализиран туризъм, при това на много конкурентно съотношение цена-качество.

- Имате ли отговор как да се намери златната среда между екологията и желанието на инвеститорите да развият туристическия продукт?

- Много е важно правилно да се тълкуват законите. Нужен е консенсус чрез диалог и аргументиран компромис, за да се привличат повече инвестиции в туризма – не само за развитие на базата му, но и за транспортни комуникации, съпътстващи услуги, реклама. Това обаче не трябва да става за сметка на юридическите норми, природата и екоравноесието.

- Банско е красноречив пример как едно малко градче стана мегакурорт. Но се слага „зелена“ спиралка за развитие на инфраструктурата за каране на ски. Възелът ще бъде развързан или разсечен?

- Нуждаем се от цялгодишен достъп до планините, който да е и екологичен. Ще го постигнем чрез лифтове и модерни ски съоръжения, които ще ограничат замърсяването от автомобилите, но ще привличат повече туристи. Темата засяга не само Банско, а и всички планински курорти - големи и малки. Нужен ни е баланс между интереси и ползи за икономиката, туризма, регионалното развитие, екологията. Това е важен акцент от стратегическите ни проекти за насърчване на различните видове туризъм.

- Какъв летен туристически сезон се загава?

- Отново очакваме успешно лято след отличните постижения през последните две рекордни за българския туризъм години. За периода юни-септември 2017 посещенията на чуждестранни туристи у нас е 5,3 млн. - близо 6% повече от същите месеци на 2016 г. Приходите за това време са 4,5 млрд. лв., което е над 7% ръст. Още в края на миналия сезон повечето 5-звездни хотели бяха резервирани за лято 2018. Това е резултат от активния ни диалог с големите международни туропера-

more attractive for tourists, but also a place for more investments and good practices in tourism.

-You are well acquainted with Bulgarian tourism, both from the inside and from the outside. Could you give us two or three of its greatest strengths and weaknesses at the moment?

-Bulgaria is still not so well known in the world as a destination. We have mobilized all our strengths to make our advertising and marketing policy more flexible, up-to-date and forward-looking. Our positions in digital advertising and social media are becoming much stronger. Our ministry is among the first in the world that has introduced a service for sharing information about tourist sites via Viber's Chat Extension under our joint project with the iLoveBulgaria Internet platform. Bulgaria can be one of Europe's leading spa and balneo centres with its great variety of mineral waters and healing resources - only Iceland is ahead of us in this category. These resources, however, have not yet been completely utilized. The infrastructure around tourist sites has to be further developed, although serious investments for highways and modernization of airports have been made. Our country is undoubtedly one of the most interesting destinations for cultural and historical tourism with its enormous variety of artefacts, surpassed only by those in Italy and Greece. An advantage for Bulgaria is that we can offer any type of mass and specialized tourism at a very competitive price-quality ratio.

-Do you have an answer to finding the perfect middle ground between ecology and the desire of investors to develop the tourist product?

-It is very important for laws to be interpreted in the right way. A consensus is needed that is reached through dialogue and reasonable compromise in order to attract more investments in tourism - not only for the development of its base, but also for transport communications, accompanying services and advertising. However, this should not be at the expense of legal norms, nature and eco balance.

-Bansko is a good example of how a small town can become a mega resort. But a "green" break is pulled for the development of the skiing infrastructure. Is the knot going to be untied or cut?

-We need a year-round access to the mountains, which should also be environmentally friendly. We will achieve this by means of lifts and modern ski equipment that will limit the pollution from cars and will attract more tourists. This issue concerns not only Bansko, but also all mountain resorts - big and small. We need a balance between interests and benefits for the economy, tourism, regional development and ecology. This is an important focus of our strategic projects to encourage different types of tourism.

-How is the upcoming summer tourist season going to look like?

-We expect again a successful summer season after the excellent results in the last two years of record for the Bulgarian tourism. For the period June-September 2017, the visits of foreign tourists in Bulgaria were 5.3 million - nearly 6% more compared to the same months in 2016. The revenues for this period were BGN 4.5 billion, which is a growth of over 7%. At the end of the last season, most 5-star hotels were booked for the summer 2018. This is the result of our active dialogue with major international tour operators, and undoubtedly a recognition that we

тори и безспорно признание, че предлагаме качествен продукт. Надяваме се тазгодишното лято да надхвърли постиженията на миналогодишните рекорди.

- Имате ли план как българите да преоткрят България като туристическа дестинация?

- Вътрешният пазар е бил подценяван в миналото, но ние променихме подхода. Наистина за последните две години България отчита два пъти по-високо увеличение на туристическите пътувания от чужбина спрямо средното ниво на ЕС, но и пътуванията на българите в собствената им страна бележат ръст. Стимул за това са и тематичните дестинации, които министерството разработи. Осем от тях популяризират културно-историческите ни забележителности и посещенията в тези обекти чувствително се увеличиха. Много повече са пътуванията във вътрешността по повод религиозни чествания, исторически годишнини, големи фолклорни фестивали, празници на розата и гр. Подготвяме още 12 винено-кулинарни и 7 балнео- и СПА дестинации съвместно с общините. (1)

offer a quality product. We hope that this summer the achievements from last year will be exceeded.

-Do you have a plan how Bulgarians could rediscover Bulgaria as a tourist destination?

-The internal market has been underestimated in the past, but we have changed this approach. Indeed, for the last two years, Bulgaria reported a double increase in tourist travels from other countries, compared to the EU average, but the Bulgarians' trips in their own country marked an increase. A reason for this are also the thematic destinations that the ministry has developed. Eight of them promote our cultural and historical landmarks, and the number of visits to these sites has grown significantly. There are many more trips inside the country for religious celebrations, historical anniversaries, large folklore festivals, rose celebrations and more. Together with the municipalities, we are preparing 12 wine and culinary and 7 balneo and spa destinations. (2)

Ивайло Иванов: Ако обществото просперира, това трябва да усетят и пенсионерите

Ивайло Иванов е роден на 21 февруари 1967 г. в Тетевен. Завършил е икономика в Стопанската академия „Димитър Ценов“ в Свищов с магистърска степен по финанси и кредит, магистър е и по право в Югозападния университет „Неофит Рилски“ в Благоевград. От юни 2016 г. до септември 2017 г. бе заместник-министър на труда и социалната политика и отговаряше за политиките за защита при безработица, насърчаване на заетостта, пазара на труда, трудовата миграция и свободното движение на работници, трудово право, обществено осигуряване. Преди това той има 13 години опит в управлението на Агенцията за социално подпомагане, като до 2009 г. е неин заместник изпълнителен директор, а от 2009 г. до 2016 г. - изпълнителен директор. Има дългогодишен професионален опит и в сферата на застраховането. На 19.09.2017 г. е избран от Народното събрание за управител на Националния осигурителен институт.

Ivaylo Ivanov: If Society Prospers, It Should Be Felt By Pensioners

Ivaylo Ivanov was born on 21st February 1967 in Teteven. He is a graduate in Economics from Dimitar A. Tsenov Academy of Economics - Svishtov, he holds a Master's degree in Finance and Credit and a Master's degree in Law from Neofit Rilski South-West University - Blagoevgrad. From June 2016 to September 2017, he was Deputy Minister of Labour and Social Policy, and was responsible for the policies for unemployment protection, promotion of employment, labour market, labour migration and the free movement of workers, labour rights and social security. Prior to that, he had 13 years of experience in the management of the Agency for Social Assistance. Until 2009, he was its Deputy Executive Director, and from 2009 to 2016 - its Executive Director. He has many years of professional experience in the insurance sector. On 19.09.2017, he was elected by the National Assembly as Governor of the National Social Security Institute (NSSI).

Г-н Иванов, тази година НОИ разполага с над 11 милиарда лева бюджет, като бяха увеличени разходите за почти всички социални плащания. Какво предстои да се плаща през годината като пенсии, обезщетения за майчинство и безработица, болнични?

- Националният осигурителен институт е натоварен с отговорностите по управление на гържавното обществено осигуряване и всъщност тези малко над 11 милиарда лева съставляват бюджета на отделните осигурителни фондове. Близо 85 на сто от планираните за 2018 г. разходи, или малко над 9,4 милиарда лева, ще отидат за изплащане на пенсиите на около 2 160 000 пенсионери. Делът на разходите за пенсии от брутният вътрешен продукт отново ще бъде около 9% и през 2018 г., а това означава, че нарастването на разходите за пенсии е в синхрон с темповете, с които нараства българската икономика.

Увеличените разходи – ако използвам този израз – не са въпрос на административно решение. Върху динамиката на разходите за пенсии и други осигурителни обезщетения влияние оказват най-вече обективни икономически показатели, един от които например е средният осигурителен доход. Само за 2017 г. той е нараснал с близо 6,7 на сто. Това не е изненадващо, защото в условия на икономически растеж, ръст на потреблението и ниска безработица е очаквано заплатите и доходите от икономическа дейност да нарастват. По-високият среден осигурителен доход определя и по-високите размери на новоотпуснатите пенсии. В солидарното обществено осигуряване е важно и пенсионерите да споделят нарастването на просперитета в обществото. Стремелът е доходите им да запазват покупателната си способност, но и да не изостава спрямо доходите на икономически активното население. Ето защо през 2018 г. е заложено всички пенсии, отпуснати до края на 2017 г., да бъдат преизчислени от средата на годината с тежест на година стаж от 1,169 при 1,126 за миналата година, което е увеличение от 3,8 на сто. Минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст също ще нарасне от 1 юли – от 200 до 207,60 лева.

За паричните обезщетения за безработица през 2018 г. в бюджета на гържавното обществено осигуряване са заложени близо 396 милиона лева. От началото на годината минималният дневен размер на обезщетението от 7,20 лева нарасна на 9 лв. Очаква се и средният размер на обезщетението да е по-висок поради нарастването на доходите на осигурените. Но броят на хората, на които ще се изплащат обезщетения, ще е по-малък заради постигнатите рекордно ниски равнища на безработица. Към декември 2017 г. броят на регистрираните в бюрата по труда безработни лица е с близо 29 хиляди души по-малък спрямо декември 2016 г. и всички прогнози сочат, че тази тенденция ще се запази.

За другите краткосрочни обезщетения са заделени малко над 1 милиард лева. Над половината от тази сума ще бъде използвана в подкрепа на политиките за насърчаване на раждаемостта и съвместяване на личния и семейния живот. Тези средства са предназначени за обезщетения за бременност и раждане, отглеждане на малко дете, обезщетения при осиновяване на дете от 2 до 5-годишна възраст, трудоустройство поради бременност и кърмене, гледане на болен член от семейството. Тук е мястото да припомним, че от 2018 г. месечният размер на паричното обезщетение за отглеждане на

Mr. Ivanov, this year the NSSI has a budget of more than BGN 11 billion, and the costs for almost all social payments were increased. What will be paid throughout the year for pensions, maternity, unemployment and sickness benefits?

-The National Social Security Institute is entrusted with the management responsibilities for the state social security, and, in fact, the little more than BGN 11 billion constitute the budget of the separate security funds. Nearly 85% of the planned costs for 2018, or a little over BGN 9.4 billion, will be spent for the pensions of about 2,160,000 pensioners. The share of pension costs from the gross domestic product will again be around 9%, and in 2018, this means that the increase in pension costs is in line with the pace at which the Bulgarian economy is growing.

The increased costs - if I may use this expression - are not a matter of an administrative decision. What influences the dynamics of the pension costs and other social security

жете до 2-годишна възраст бе увеличен от 340 на 380 лева.

Макар и с по-малък номинален дял в общите разходи на държавното обществено осигуряване, паричните помощи за профилактика и рехабилитация са важен инструмент за подобряване здравето на работещите и по тази причина имат значим социален ефект. За 2018 г. са заделени малко над 20 милиона лева, предназначени за осигурени лица след преценка на лекуващ лекар. За максимум 10 дни годишно се покриват до четири основни диагностични и терапевтични процедури, нощувка и частична помощ за хранене.

- От години фонд „Пенси“ работи на дефицит. Как може да бъде преодолян той, освен с директни субсидии? Нужно ли е увеличение на вноските или по-скоро цялостна промяна на осигурителния модел?

- Ефектът от реформата в пенсионната система от 2015 г. доведе до видимо подобряване на финансовото състояние на фондовете на държавното обществено осигуряване. Затова тя трябва да бъде последователно

benefits are mostly the objective economic indicators, one of them being the average income. Only for 2017, it has increased by nearly 6.7%. This is not a surprise because in the conditions of economic growth, consumption growth and low unemployment, it is expected for the salaries and income from economic activity to grow. The higher average insurable earnings define the higher amount of the new pensions. In a solidarity-based social security, it is important for pensioners to participate in the increase in social prosperity. The aim is to preserve their purchasing power, but also not to lag behind with regard to the income of the economically active population. That is why in 2018 all pensions, granted until the end of 2017, will be recalculated from the middle of the year for a year of work from 1,169 compared to 1,126 for the previous year, which is an increase of 3.8%. The minimum retirement pension will also grow from 1st July from BGN 200 to 207.60.

Nearly BGN 396 million have been set out in the state social security budget for unemployment benefits in 2018.

прилагана, което ще гарантира предвидимост относно правата на лицата и стабилност на системата в средносрочен план.

Размерът на осигурителната вноска за фонд „Пенсии“ беше увеличен с по един процентен пункт както през 2017, така и от началото на 2018 г., като стана 19,8 на сто за родените до края на 1959 г. и 14,8 на сто за родените след това. Плавно се увеличаване на стажа и възрастта за пенсиониране също води до постепенно намаляване на разходите за пенсии. Възрастта за пенсиониране на мъжете и жените нараства ежегодно до достигане на 65 години и за двата пола към 2037 г. за масовата трета категория труд. Стажът за пенсиониране също се увеличава с по 2 месеца годишно до достигането на 40 години за мъжете и 37 години за жените към 2027 г. Мярка в тази насока беше и въвеждането на пенсионна възраст за служителите от сектор „Отбрана и сигурност. След всички тези мерки трансферът от държавния бюджет за финансиране на разходите на държавното обществено осигуряване ще намалява, но дългосрочната прогноза за времето от 2017 г. до 2037 г. показва, че системата ще остане на дефицит през целия период. В следващите десетилетия недостигът от средства ще се задържи трайно под 4% от брутният вътрешен продукт. През 2018 г. за покриване на недостига са заложени малко по 4,2 милиарда лева, като по-голямата част от тези средства ще бъде за нуждите на фондовете, изплащащи пенсии.

- Излиза, че дефицитът никога не може да бъде преодолян?

- В резултат на прилагането на приетите мерки за усъвършенстване на пенсионната система се очаква подобряване на баланса на държавното обществено осигуряване в периода до 2025 г., когато дефицитът

From the beginning of the year, the minimum daily benefit increased from BGN 7.20 to 9. It is expected also for the average amount of benefits to be higher due to the increase in the income of the insured persons. The number of the people who will receive benefits will be lower, due to the achieved record low levels of unemployment. For December 2017, the number of unemployed people registered in the Labour Office was nearly 29,000 less than for December 2016, and all forecasts suggest that this trend will continue.

For other short-term benefits, a little over BGN 1 million have been allocated. More than half of this amount will be used to support policies for increasing birth rates and promotion of combining personal and family life. These funds are intended for benefits for pregnancy and birth, bringing up a small child, benefits for adoption of a child between the ages of 2 and 5, vocational readjustment due to pregnancy and breastfeeding, attendance of sick family member. Here, it is worth recalling that from 2018 the monthly amount of pecuniary compensation for bringing up a child of up to 2 years of age was increased from BGN 340 to 380.

Although with less nominal share in the total cost of the state social security, the cash allowances for preventive care and rehabilitation are an important instrument for improving the health of employees, and therefore, they have a significant social effect. For 2018, a little more than BGN 20 million have been set aside for insured persons at the discretion of their treating physician. For a maximum of 10 days per year, up to 4 main diagnostic and therapeutic procedures, overnights and partial dietary support are covered.

-For years, the Pension Fund has been running deficit. How can this be overcome except with direct subsidies? Is there a need for an increase of contributions, or rather

ще достигне най-ниските си стойности. След 2025 г. се очаква той да започне да нараства и в края на прогнозния период да достигне отново по-високи нива. След 2040 г. се очаква влошаване на баланса на държавното обществено осигуряване, дължащо се основно на негативните демографски тенденции. Няма пенсионна схема на света, все едно публична или частна, която да е изолирана от проблема със застаряването на населението.

- Немалко перо в разходите е изплащането на болнични. Намаляват ли сумите, които се изплащат по това перо, и необходими ли са допълнителни мерки за справяне с т.нар. фалшиви болнични?

- Броят на болничните листове през последните години е висок, за 2016 г. е 3 096 272, а за 2017 г. – 3 127 154 бр., което е увеличение с около 1%. Изплатената сума за временна неработоспособност поради общо заболяване за 2017 г. е 508,8 милиона лева спрямо 454,1 милиона лева за 2016 г., увеличението е с 12%. Обективният фактор за увеличението едва ли са неправомерно издадените болнични, тъй като описаното нарастване има обяснение във фактори като по-голям брой осигурени лица - с 1.7% повече спрямо 2016 г., както и на средния месечен размер на осигурителния доход с 6,7%, както стана дума. Това не означава, че пренебрегваме контрола – извършват се проверки, свързани с определени лечебни заведения, за които е установено издаване на значителен брой болнични листове. Контролира се и продължителността на временна неработоспособност – периода, за който се издават болнични листове при определени заболявания. След тези проверки и във всички случаи на издадени болнични листове в нарушение на съответните нормативни разпоредби се предприемат действия по обжалването им. (U)

a complete change in the insurance model?

-The effect of the reform in the pension system of 2015 resulted in an obvious improvement of the financial position of the state social security funds. That is why it must be consistently implemented, which will ensure predictability on the rights of individuals and the stability of the system in the medium term.

The amount of the contribution to the Pension Fund was increased with 1% in 2017, as well as at the beginning of 2018, and rose to 19.8% for the people born by the end of 1959, and 14.8% for the people born after that. The gradual increase of the length of service and retirement age also leads to the gradual reduction in pension costs. The retirement age for men and women will increase annually until it reaches 65 years for both sexes by 2037 for the third-largest category of labour. The retirement length of service also increases by 2 months annually until it reaches 40 years for men, and 37 years for women by 2027. A measure in this direction was also the introduction of retirement age for Defence and Security officers. As a result of all these measures, the transfer of money from the state budget for financing the costs of the state social security will decrease, but the long-term prognosis for the time from 2017 to 2037 shows that the system will run deficit in this period. In the next decades, the shortage of funds will remain sustainable - under 4% of the gross domestic product. In 2018, a little less than BGN 4.2 billion have been allocated for covering the shortage, and the greater part of this money will be for the needs of pension funds.

-It turns out that a deficit can never be overcome?

-Because of the implementation of the adopted measures for improvement of the pension system, the state social security balance is expected to improve for the period until 2025, when the deficit will reach its lowest level. After 2025, it is expected to increase and to reach higher levels at the end of the forecast period. After 2040, the balance of state social security is expected to deteriorate, mainly due to negative demographic trends. There is no pension scheme in the world, public or private, that is isolated from the problem of population aging.

-Payment of sickness benefits is a large item from the budget. Are the amounts paid under this item decreasing, and is it necessary to take additional measures to address the so-called fake medical certificates?

-The number of medical certificates in recent years is high, for 2016 it was 3,096,272, and for 2017 - 3,127,154, which is an increase of about 1%. The amount paid for temporary incapacity due to a general sickness for 2017 is BGN 508.8 million compared to BGN 454.1 million for 2016, which is an increase of 12%. The objective factor for the increase is hardly the unlawfully issued medical certificates, because the described increase has an explanation in factors, such as a higher number of insured persons - 1.7% more compared to 2016, as well as the average monthly amount of the insurance income by 6.7%, as I already mentioned. This does not mean that we neglect control - inspections are carried out concerning certain medical establishments where a significant number of medical certificates have been issued. The duration of the temporary incapacity for work is also monitored - the period for which medical certificates are issued for certain diseases. After these inspections, and in all cases of medical certificates issued in violation of the relevant statutory provisions, appeals shall be filed. (B)

Идеите бягат все по-бързо *Ideas Are Running Ever Faster*

Яна Колева Yana Koleva

Живеем в епоха на технологично ускорение и то засяга не само появата на нови идеи за развитие, но се наблюдава и нарастващо желание за използване на появяващите се новости. Все повече стават предложенията за изцяло нови продукти и все по-скоро идва следващата технологична вълна, която залива всичко предишно. Днес се раждат много иновации и по-важният въпрос вече е не как точно става това, а кои от тях получават силата да станат фактор на пазара. Без съмнение тези, които владеят технологиите и ги развиват, ще са новите лидери на пазара.

Да отключим креативността

И все пак – как идеите си проправят път, кои от тях се реализират? Само убийствено новите ли имат значение... Затова е добре да умеем да си задаваме въпроси: Какво ще стане, ако променим продукта? Ако го поставим в различна опаковка? Или го направим по-здрав?

We live in an era of technological acceleration, and it not only affects the rise of new ideas for development, but a growing desire to use these emerging innovations is also observed. There are ever more offers for entirely new products and the subsequent technological wave that sweeps away everything old comes ever sooner. Today, many innovations are being born, and the more important question is not how this is happening exactly, but which one of them will have the power to become a market factor. Undoubtedly, the people who rule over technologies and develop them will be the new market leaders.

Unlocking Creativity

And yet - how do ideas make their way, which one of them will be realized? Do only the awesomely new ones matter? That is why it is good to be able to ask ourselves questions: What will happen if we change the product? If we put it in a different package? Or if we make it stronger? And what if we set "programmed ageing"? What will happen if the service becomes faster or cheaper? Or more convenient and more

Появява се нова „реколта“ предприемачи, които на все по-малка възраст правят все по-значими технологични иновации

A new "harvest" of entrepreneurs is emerging that makes ever-larger technological innovations at an ever-younger age

А ако заложим „програмирано остаряване“? Какво ще стане, ако услугата стане по-бърза или по-евтина? Или по-удобна и по-ефективна? Или по-бавна и по-скъпа? Какво да добавим към продукта или услугата? С какво да изпреварим своите конкуренти? Какво да направим, за да не ни задминат? Въпросите са важен механизъм за отключване на креативното мислене, за решаване на проблеми и за създаване на иновации.

Бегач на дълги разстояния

Нека видим историята на Samsung, лидер в електронната индустрия. Началото е поставено през 1938 година от Ли Ън Чул. Той залага успеха дори чрез

effective? Or slower and more expensive? What to add to the product or the service? How to leave our competitors behind? What should we do so that they don't get ahead of us? Questions are an important mechanism for unlocking creative thinking, solving problems and making innovations.

Long-Distance Runner

Let's take a look at the story of Samsung - a leader in the electronics industry. The beginning was set in 1938 by Lee Byung-chul. He ensured the company's success even by choosing the name - it consists of the Korean words "sam" (three) and "sung" (stars). According to the South Korean culture, the three stars are a symbol of something big and mighty. And indeed, from a small trading company, Samsung became a corporation with global impact, and its business

избора на името – то се състои от корейските гуми sam (три) и sung (звезду). Според южнокорейската култура три звезди олицетворяват нещо голямо и могъщо. И наистина от малка компания за търговия Samsung се превръща в корпорация със световно влияние, като бизнесът ѝ обхваща разнородни сфери – от модерни технологии и строителство на небостъргачи и заводи до мода, медицина и финанси. Амбицията да стъпи сериозно на пазара за потребителска електроника се заражда още през 1970 г. с производството на черно-бели телевизори, а 16 години по-късно Samsung навлиза в света на мобилните технологии с изобретяването на телефон за кола. Samsung не става бранд с блясъка на Apple, но пък е в състояние с нов продукт да провокира силен интерес сред потребителите. Това са 80 години, в които компанията трябва не просто да намира вярната посока, а и да се задържи на гребена на вълната.

Новата генерация

Преди години за млади предприемачи са смятани хора като Бил Гейтс и Стив Джобс, които на 23- и 21-годишна възраст са основали Microsoft и Apple. Марк Зукърбърг става съучредител на Facebook на 19. Предприемачите са все по-млади. Толкова по-млади, че последната „реколта“ включва ръководители, които дори нямат право да шофират. Имайки достъп до технологиите от момента на раждането си, за тях няма нищо по-естествено от това да ги създават. Шубхам Банерджи от Санта-Клара, Калифорния, е само на 13 години, когато създава брайлов принтер за незрящи, след което основава своя компания и я нарича Braigo Labs. После Intel инвестира в разработката му. Сороуш Гогси от Ватерлоо в канадската провинция Онтарио едва 13-годишен става генерален директор на Slik Technologies, която позволява търсене, филтриране и проследяване на компании въз основа на критерии като инвестиционен рунд, численост на персонала, посещаемост на сайтовете. Това е четвъртият му опит за стартъп и втора роля на генерален директор. На 12-годишна възраст Рохан Агравал от Купертино, Калифорния, е самоук програмист. Той е така увлечен от роботиката, че става стажант в OLogic, специализирана в проектиране на роботи в областта на потребителската електроника и играчките. Основател е на консултантската компания Alcorpe за роботика, уебдизайн и печатни платки.

Лигер или последовател

Понякога минават десетилетия, преди дадена технология да навлезе. Един от най-добрите примери за това са автомобилите, на които им трябваша десетки години, за да „превземат“ улиците ни. А в момента виждаме как срещу нас вече тича ерата на автономните автомобили и така производителите на коли се изправят пред все по-сериозни предизвикателства. Приложението на интегралните схеми също е красноречиво – те започват да навлизат бавно през 40-те години на миналия век. Връх в развитието им са чиповете, чиито размер намалява все повече и повече, обратнопропорционално на капацитета им. Именно те направиха въз-

includes various sectors - from modern technologies and construction of skyscrapers to fashion, healthcare and finance. The ambition to step onto the consumer electronics market was born in 1970 with the production of black-and-white TVs, and 16 years later, Samsung entered the world of mobile technologies with the invention of the car phone. Samsung didn't become a brand with the glamour of Apple, but it is capable of provoking a strong interest among consumers with each new product. These are 80 years in which the company had to not only find the right direction, but also to stay on the crest of the wave.

New Generation

Years ago, people like Bill Gates and Steve Jobs, who founded Microsoft and Apple at the age of 23 and 21, were considered young entrepreneurs. Mark Zuckerberg became the co-founder of Facebook at the age of 19. Entrepreneurs are ever younger. So young that the last "harvest" includes leaders who are not even allowed to drive. Having access to technologies from the moment of their birth, there is nothing more natural to them than creating technologies. Shubham Banerjee from Santa Clara, California, was only 13 years old when he created the Braille printer for the blind, after which he established his own company and called it Braigo Labs. Later, Intel invested in his development. Soroush Ghodsi from Waterloo in the Canadian province of Ontario was only 13 years old when he became the General Director of Slik Technologies that allows searching, filtering and following companies based on criteria such as funding round, staff number, and site visits. This was his fourth attempt for a startup and a second term as a general director. At 12,

можна революцията в дигиталните устройства, които ползваме днес. Но стане ли дума за дигитална трансформация, няма как да не споменем Kodak. През 1975 г. компанията е водеща в областта на фотографското оборудване. Тогава един от младите инженери в организацията разработва първата по рода си дигитална камера, но шефовете му не оценяват потенциала на идеята. Минават години, докато цифровата технология си проправи път на пазара. Дигиталната революция обаче измества Kodak от пазара. Компанията прави отчаяни усилия да се адаптира към промяната, но не съумява и през 2012 г. обявява фалит. Ако не си технологичен лидер, може да не успееш да се задържиш дори като последовател. Нужни са визионери, правят се големи инвестиции и то без гаранция за пазарен успех.

Без готови рецепти

Днес технологиите се развиват по-бързо от вчера, а утре динамиката ще е по-голяма от днес. Има много идеи. Немалко от тях достигат до завиден етап в разработката. Но не всички стигат до мечтаната комерсиализация, а и не всички имат потенциала да пометат и да извадят от употреба други технологии. Най-бързият начин е, ако разработката бъде забелязана и започне да привлича ментори, бизнес ангели, инвеститори с размах. Няма готови рецепти, иновациите са нещо, което се прави за първи път. Иновации има дори в това как да направиш пробив.

Идеята не струва нищо, ако рано или късно не се реализира. Всяко велико нещо обаче някога е било само идея. ☺

Rohan Agarwal from Cupertino, California, was a self-taught programmer. He was so keen on robotics that he became a trainee at OLogic - specialized in designing robots in the field of consumer electronics and toys. He is the founder of the consultancy company Aleopile for robotics, web-design and printed circuit boards.

A Leader or a Follower

Sometimes decades go by before a certain technology enters the market. One of the best examples are the automobiles that needed tens of years to "take over" our streets. Now we see how the era of the autonomous automobiles is already approaching fast, making carmakers face challenges that are ever more complex. The application of integrated circuits is also indicative - they were slowly entering the market in the 1940s. The climax of their development were chips whose size is becoming ever smaller in a way that is inversely proportional to their capacity. It was they that made the revolution in the digital devices that we use today possible. When it comes to digital transformation, we can't ignore Kodak. In 1975, the company was a leader in photography equipment. It was then that a young engineer in the organization developed the first digital camera, but his bosses didn't appreciate the potential of the idea. Years went by before the digital technology made its way to the market. The digital revolution, however, removed Kodak from the market. The company made desperate efforts to adapt to the change, but failed to do so, and in 2012, it filed for bankruptcy. If you are not a technological leader, you may not be able to remain even a follower. What is needed are visionaries, large investments are being made, even without any guarantee for market success.

No Proven Recipes

Today, technology is developing faster than yesterday, and tomorrow the dynamics will be even greater than today. There are many ideas. Many of them reach a notable stage of development. But not all of them reach the dreamed-of commercialization, and not all of them have the potential to sweep away and replace other technologies. The fastest way is for the development to be noticed and to start attracting mentors, business angels and investors. There are no proven recipes; innovations are something that is done for the first time. There are innovations even in making a breakthrough.

No idea is worth anything unless, sooner or later, it is realized. Every great accomplishment, however, was once just an idea. ☺

Обувки, които обикалят света

Как Деница Бумбарова, Сабина Гьошева и Валентина Безуханова нямаха никакъв опит в обувното производство, а създадоха престижен бранд

Shoes that Go Around the World

How Denitsa Bumbarova, Sabina Gyosheva and Valentina Bezuhanova had no experience in shoemaking but created a prestigious brand

Винаги има начин и дори липсата на опит не е прерада стига да имаш визията как да направиш онази уникална пазарна комбинация от знания, умения и обстоятелства, които да ти позволят да работиш добре продаван продукт. Това показва успешният бизнес старт на трите млади дами Валентина Безуханова, Сабина Гьошева и Деница Бумбарова, които създадоха бранда By FAR. Между тях се преплитат роднински връзки, споени от приятелство, а вече и от общ бизнес.

Фамилна мрежа

Валентина Безуханова и Сабина Гьошева са близначки, а Деница Бумбарова е тяхна приятелка и роднина. Те са свързани и чрез съпрузите си, двамата от които са братя. От няколко години Деница живее в Сидни, а Валентина и Сабина са основно в България, но пътуват много. Идеята за този нов бизнес се ражда при гостуване в Австралия. Първите букви от имената на техните момчета Филип, Алек и Роман дават името на марката за дамски обувки By FAR.

Традицията е от значение

Първоначално решават да изнасят български обувки, но не намират подходящи. Затова се насочват към инвестиция в израждането на марка в достъпния луксозен сегмент. Стартират бизнеса си в началото на 2016 г., убедени, че България е идеалното място за такова производство поради добрата традиция в обувната индустрия. И не става въпрос само за възможността да снижат разходите, а по-скоро да се възползват от доброто качество, което е под носа ни, като същевременно дърпат конците на самия производствен процес. И трите нямат никакъв опит в проектирането и производството на обувки. Но си казват, че никои не знае дали може да направи нещо, докато не опита. Установяват, че най-важното при израждането

There is always a way, and even the lack of experience is not a barrier, as long as you have the vision how to make that unique market combination of knowledge, skills and circumstances that will allow you to develop a best selling product. This is what indicates the successful business start of the three young ladies Valentina Bezuhanova, Sabina Giosheva and Denitsa Bumbarova, who created the By FAR brand. They are connected by family ties, welded together by friendship, and now, by a joint business venture.

Family Network

Valentina Bezuhanova and Sabina Giosheva are twins, and Denitsa Bumbarova is their friend and relative. They are also connected through their husbands, two of them being brothers. Denitsa has been living in Sydney for several years, while Valentina and Sabina are mainly in Bulgaria, but travel a lot. The idea for this new business was born during a visit in Australia. The first letter of their boyfriends' names - Filip, Alek and Roman - gave the name of the women's shoe brand - By FAR.

Tradition Matters

At first, they decided to export Bulgarian shoes, but couldn't find anything appropriate. That's why they chose to invest in the development of a brand in the affordable luxury segment. They started their business in 2016, being certain that Bulgaria is the perfect place for such a production due to the good traditions in shoemaking. They have chosen Bulgaria not just because of the possibility to lower the costs, but also to make use of the good quality that is right under our noses, while pulling the strings of the production process. All three of them had no experience in designing and production of shoes. But they told themselves there was no way to know what could happen, if they didn't try. They realized that the most important thing for establishing the

на марката е намирането на подходящите партньори, които ще компенсират тяхната липса на ноу-хау. Сработват се с фирма „Ингилиз – 2009“ в Пещера, в която умеят да правят обувки.

Три в едно

И трите влизат много страст в този проект и фактът, че са така близки помежду си, дава още по-голяма сила на начинанието. Валентина Безуханова е завършила мениджмънт и медиуми в Англия и Швейцария, Сабина Гьошева – бизнес мениджмънт в Англия, а Деница Бумбарова - история на изкуството в Нов български университет. Всяка от тях намира своето място във веригата от производството до пазара и се е съсредоточила върху конкретен аспект от развитието на компанията. Сабина е добра в управлението на финансовите потоци, Деница е творческият директор и отговаря за артистичната визия, а Валентина се занимава с маркетинга и PR-а.

Пазарна ниша

Обувки се произвеждат по цял свят от много производители. Модната индустрия е пренаситена и затова още от самото начало основателките на By FAR са наясно, че трябва да приложат различен подход, за да се открият в огромното предлагане. Те знаят, че се купуват не толкова обувки, колкото начин на живот и образ на жената, която брандът въплъщава. Техният продукт не е предназначен за масовия потребител, той е със специфична естетика и трябва да намери своето специфично място на пазара. Марката се позиционира като достъпен лукс, тъй като обувките се изработват от остатъци от кожа, събрани от престижни италиански фабрики. Този екологичен подход към производството дава основна добавена стойност. Така че обувките на By FAR имат съвременен дизайн, но в тях е заложено и винтидж усещане, с грижа за опазването на околната среда.

Тайната на Възхода

„Нашата сила е да намерим баланс между дизайна, лукса и модните тенденции“, уверяват предприемчивите дами. Вслушват се в своите клиенти, пресата, купувачите и т. нар. инфлуенсъри и съобразяват с това и своите продукти, и стъпките при изграждането имиджа на марката. Те нямат амбицията да са в постоянно надбягване с модните тенденции, а по-скоро се стремят да задават нов тренд. Вече имат разпознаваем образ и стил, а желанието за развитие изключва да се оставят изцяло на неспирната модна динамика и нестабилните пазарни тенденции. Затова имат подход и към производството, и към пазара.

Бързият възход на By FAR бе забелязан от Endeavour и трите основателки на компанията станаха част от световната предприемаческа мрежа. Този нов шрих в тяхната история на успеха със сигурност ще спомогне за още по-бърз и устойчив растеж.

brand was to find the right partners that could compensate for their lack of know-how. They started working with the company “Ingiliz - 2009” in Peshtera, where people are well experienced in making shoes.

Three in One

All three of them put a lot of energy in this project and the fact that they were so close to each other gave an even greater power to the undertaking. Valentina Bezuhanova has a degree in Management and Media from England and Switzerland, Sabina Gyosheva - in Business Management from England, and Denitsa Bumbarova - in Art History from New Bulgarian University. Each one of them has found her place in the chain from the production to the market and has focused on a certain aspect of the company's development. Sabina is good at managing the financial flows, Denitsa is the creative director and is responsible for the artistic vision, and Valentina is dealing with the marketing and PR.

Market Niche

Shoes are produced around the world by many manufacturers. The fashion industry is overwhelmed and that is why, right from the beginning, the founders of By FAR were well aware that they had to employ a different approach in order to stand out in the huge sea of offers. They knew that what is bought is not so much the shoes themselves, but the way of life and the image of the woman that the brand embodies. Their product is not intended for the general public, it has specific aesthetics and has to find its right place on the market. The brand was positioned as an affordable luxury, because the shoes are produced from leather scraps, gathered from prestigious Italian factories. This eco-friendly approach towards production provides the main added value to the brand. So, By FAR shoes have modern design, but also a vintage feeling with care for the environment.

The Secret of the Rise

“Our strength is in finding the balance between design, luxury and fashion trends”, the entrepreneurial ladies assure us. They listen to their clients, the press, the buyers and the so called “influencers”, and adapt their products and approaches for building the brand image accordingly. They don't have the ambition to be in a constant race with fashion trends, but rather aim to set a new one. They already have a recognizable image and style and their desire for development prevents them from being overwhelmed by the incessant fashion dynamics and unstable market trends. That is why they have an approach to both production and the market.

The rapid rise of By FAR was noticed by Endeavor and the three founders of the company became part of the global entrepreneurial network. This new stroke in the story of their success will surely help for an even faster and more sustainable growth.

Пробив на глобалния пазар

1. Винаги ще има препятствия и фактори, които ще влияят на ентузиазма ви, но бъдете упорити и ги преодолявайте.
2. Може много пъти да чуете „Не“ и Това няма да стане“, но това трябва само да ви движи напред.
3. Намерете вашия бизнес подход. Ние непрекъснато се стремим да правим нещата по свой начин, особено защото нашият бизнес модел е толкова различен, включително начина, по който искаме да произвеждаме обувките и да ги продаваме.
4. Доверете се на инстинктите си.
5. Дръжте сетивата си отворени за това, което се случва около вас. Наблюдавайте и потребителите, и конкурентите.
6. Instagram е трамплин към глобалния пазар. Свържете се с хора на световния пазар, инфлуенсъри, стилисти, журналисти. Накарайте ги да заобичат това, което правите. Произвеждайте в България, възползвайте се от местните предимства, но хвърлете мрежата си в глобалния океан. (1)

Breakthrough on the Global Market

1. There will always be obstacles and factors that will influence your enthusiasm, but be persistent and overcome them.
2. You may hear "No" and "This won't happen" many times, but this must only encourage you to go ahead.
3. Find your business approach. We continually strive to do things our own way, especially because our business model is so different, as is the way we want to produce our shoes and sell them.
4. Trust your instincts.
5. Keep your senses open for what is happening around you. Observe both consumers and competitors.
6. Instagram is a trampoline to the global market. Connect with people on the global market, influencers, stylists, journalists. Make them love what you do. Produce in Bulgaria, make use of the local advantages, but throw your net into the global ocean. (1)

Българските господари на мапинга

MP Studio е сред пионерите в
прожектирането на 3D визуални
ефекти и интерактивни
инсталации върху различни обекти

CONGRATULATIONS TO THE FESTIVAL OF LIGHT

Bulgarian Masters of Mapping

MP Studio is among the pioneers in projecting 3D visual effects and interactive installations on different objects

Марин Петков е основател на MP Studio (ЕМ ПИ Студио), която получи награда за иновативно предприятие на годината 2017 в категорията „Иновация в креативните индустрии“. Фирмата е сред пионерите в областта на проектиране на 3D визуални ефекти и интерактивни инсталации върху различни обекти. Създава иновативна синхронизация между лазерен и видео мапинг пог бранда 4D Experience. Компанията има над 160 проекта в цял свят, включително първи мапинг на пещера, катедрала и подвижен обект.

S CHAMPION 2015: MP-STUDIO

Marin Petkov is the founder of MP Studio that received the Innovative Enterprise of the Year 2017 prize in the Innovation in the Creative Industry category. The company is among the pioneers in the field of projecting 3D visual effects and interactive installations on different objects. It creates innovative synchronization between laser and video mapping under the 4D Experience brand. The company has more than 160 projects all over the world, including the first mapping on a cave, cathedral and a moving object.

Festival of Lights 2015, Берлин, където компанията печели голямата награда

2015 Festival of Lights, Berlin, where the company won the grand award

Мая Цанева Maya Tsoneva

Ние, обикновените хора, се впечатляваме от зрелищни визуални ефекти или прожекции върху сгради, но технологията на тези визуални магии по-скоро остава загадка. Затова Марин Петков и ЕМ ПИ Студио бяха едно от откритията на Конкурса за иновативно предприятие на годината 2017. Българската компания, създадена през 2008 г., е една от лидерите в Европа в областта на проектиране на 3D визуални ефекти и интерактивни инсталации върху различни обекти, но рядко попада под прожекторите. Според Марин, това е така, защото у нас добрите новини и примери не се търсят толкова активно и съответно „се продават“ по-трудно. За моя радост конкурсът се оказа поводът да разбере кой стои зад първия мапинг в пещера в света – в пещерата Хан в Белгия през 2015 г.; първия мапинг върху сграда и холограмна проекция в България.

Също като по филмите, първата искра, която запалила Марин по мапинга, била... киното. Визуалните ефекти го впечатлили толкова, че решил да изучава информатика и мултимедия в Германия. Там започва да експериментира с прожекции върху различни повърхности и 3D ефекти. Когато се връща в България през 2008 г., основава студиото със собствен капитал и с помощ от семейството си. Марин резюмира първите години на фирмата в няколко изречения: „Беше доста трудно, защото стартирахме точно в разгара на кризата на 2008-а. Малко повече от половин година бях сам, докато не се присъедини и първият член на екипа ми. Две години по-късно се разширихме с още двама“.

Първите проекти на фирмата били главно за телевизионни и шоу productions в България. Компанията печели няколко конкурса за главни подизпълнители в проекти за Германия, Холандия и Австрия. „Това беше чудесна възможност да се запознаем с хора от бранша. Впоследствие започнаха да ни търсят от различни държави по препоръки и изградихме партньорства и портфолио. Един от проектите, които ни даде много добър старт, беше за коледно шоу във френския град Отмон. Правим го 5 поредни години“.

Днес във фирмата работят 7 души, които непрекъснато

We, as regular people, are impressed by spectacular visual effects or projections on buildings, but the technology of this visual magic remains a mystery. That is why Marin Petkov and MP Studio were one of the discoveries of the 2017 Innovative Company of the Year competition. Created in 2008, the Bulgarian company is one of the leaders in Europe in the field of projecting 3D visual effects and interactive installations on different objects. According to Marin, the reason for this is that in Bulgaria the good news and examples are not so actively sought, and respectively are more difficult to "sell". Luckily for me, the competition turned out to be the reason I know who stands behind the first cave mapping in the world - in the Caves of Han, Belgium, in 2015; the first mapping on a building and a holographic projection in Bulgaria.

Just like in the movies, the first spark that fired Marin for mapping was... cinema. Visual effects impressed him so much that he decided to study Informatics and Multimedia in Germany. There, he started to experiment with projections on different surfaces and 3D effects. When he returned to Bulgaria in 2008, he founded a studio funded by his own capital and with help from his family. Marin sums up the first years of the company in a few sentences: "It was very difficult because we started right in the midst of the crisis in 2008. I was alone for a little over half a year until the first member joined my team. Two years later, we grew with two more."

The first projects of the company were mostly for TV and show productions in Bulgaria. The company won several tenders for principal subcontractors in projects for Germany, the Netherlands and Austria. "This was a great opportunity to get acquainted with people from the industry. Subsequently, people from different countries started looking for us based on recommendations, and we built partnerships and a portfolio. One of the projects that gave us a very good start was for a Christmas show in the French city of Hautmont. We have done it for 5 consecutive years."

Визуалните ефекти на MP Studio върху сградата на Большой театър в Москва

Visual Effects of MP Studio on the building of Bolshoi Theatre in Moscow

правят визуални и технически експерименти с цел създаване на иновативни продукти. Марин и екипът му вярват, че в близките 15 години изкуственият интелект няма как да замени човека напълно, дори и в тази високотехнологична област. „Една машина никога не би могла да замени емоциите и креативността, които може да вложи един човек при създаването на едно шоу. Поне така се надявам“, казва Марин.

Вероятно екипът знае как да създава визуални магии, ако се съди по списъка с номинации и награди на компанията: за „най-добро събитие“ на Visit.Brussels, Белгия 2016; трето място за „най-добра анимация“ на Computer Space 2016, България, и на Festival of Lights 2016, Берлин, Германия; първи шампион на Festival of Lights 2015, Берлин, Германия.

Портфолиото на студиото е впечатляващо - от над 160 проекта в Австрия, Белгия, България, Германия, Грузия, Гърция, Дания, Дубай, Катар, Кувейт, Ливан, Русия, Франция, Холандия, Швейцария и гр. Затова Марин и колегите му познават добре различните бизнес култури. „Има огромна разлика в това да правиш бизнес във всички тези различни точки по света. В Западна Европа се ценят много опитът, времето, точността и качеството, което предлагаш. Следването ми в Германия се оказа безценен опит в работата в бъдеще. В Близкия изток хората са непрекъснати и с колегите сме свикнали да очакваме всичко от тях.“

След 10 години в бизнеса предприемачът определя времето като най-ценния ресурс. Той съветва стартиращите предприемачи да бъдат искрени, упорити, постоянни и да ценят времето на другите. Марин се стреми към оптимизация на време и на ресурси, за да извлече максимума от тях. „Развитието на технологиите и на софтуера ни помагат много в оптимизирането на времето. Както всяка група технологична компания, ние сме в непрекъснато търсене да извлечем максимума от нашите ресурси. А когато човек обича работата си, той няма как да не е искрен и да не върхновява другите около него. Останалото е магия“, завършва той. (U)

Today, there are 7 people working in the company who are constantly making visual and technical experiments with the aim of creating innovative products. Marin and his team believe that in the coming 15 years, there is no way for artificial intelligence to replace humans completely, even in that high-tech sector. "A machine could never replace emotions and creativity that a man can invest in creating a show. At least I hope so", Marin says.

It is safe to assume that the team knows how to create visual magic, judging by the list of nominations and awards of the company: for the best event at 2016 Visit.Brussels, Belgium; third place for the best animation at 2016 Computer Space, Bulgaria, and at the 2016 Festival of Lights, Berlin, Germany; first winner of the 2015 Festival of Lights, Berlin, Germany.

The portfolio of the Studio is impressive - more than 160 projects in Austria, Belgium, Bulgaria, Germany, Georgia, Greece, Denmark, Dubai, Qatar, Kuwait, Lebanon, Russia, France, the Netherlands, Switzerland, etc. That is why Marin and his colleagues are well accustomed to various business cultures. "There is a huge difference in doing business in all these different places of the world. In Western Europe, what is well appreciated is the experience, time, precision and quality that you offer. My study in Germany proved to be an invaluable experience for my future work. In the Near East, people are unpredictable, and my colleagues and I are used to expecting everything from them."

After 10 years in business, the entrepreneur defines time as the most valuable resource. He advises young entrepreneurs to be sincere, stubborn, persistent, and to value the time of others. Marin aims to optimize time and resources in order to get the most of them. "The development of technology and of our software help us a lot in time optimization. Just like every other technology company, we are in a constant search for obtaining the maximum of our resources. And when a person loves his job, he cannot but be sincere and inspire the other people around him. The rest is magic.", he sums up. (U)

Играта учи

Има нови методи, чрез които компаниите по лесен и бърз начин може да увеличат своята ефективност

A Game Can Teach

There are new methods for companies to increase their efficiency in quick and easy way

Татяна Явашева Tatyana Yavasheva

Хората обичат да играят и отдавна е доказано, че чрез играта се учи по-лесно. В стремежа да повиши своята ефективност бизнесът, който предлага обучения, започна да използва нови игрови модели. Бизнес симулациите и сериозните игри скъсяват пътя за намирането на верните решения. Позволяват да тестваш определена стратегия в безопасна среда, да осъзнаеш в какво си добър и къде са пробойните, а и да видиш цялостната картина на средата, в която работиш.

Рискът не е неизбежен

Компаниите ще заемат все повече от игралната индустрия, за да мотивират служителите си да работят по-ефективно. Тенденцията игровизацията да стане част от обучителните програми цели да вземе основните характеристики на игрите като действие, дизайн и предизвикателство и чрез забавното да стигне до сърцевината на проблема. В реална среда мениджърът най-често не е склонен да взема рискови решения, за да се предпази от финансови загуби, а игрите дават възможност да се тестват различни варианти, без да се понесат щети. След това по-лесно се създават сценарии за поведение на пазара. Всичко това може да стане с участието и под „контрола“ на обучителите. Играта провокира да излезем от зоната на комфорт, тя е и най-бързият начин за натрупване на опит. Участниците в такова обучение веднага

People love playing, and it has long been proven that we learn more easily through games. In an effort to increase its efficiency, the business sector that offers trainings, has started to use new game models. Business simulations and serious games shorten the way to finding the right solutions. They allow you to test a certain strategy in a safe environment, to realize what your strengths and weaknesses are, and to see the big picture of your work environment.

Risk Is Not Unavoidable

Companies will employ more and more game strategies in order to motivate their employees to work more efficiently. The trend of gamification to become part of the training programs aims to take the main game characteristics, such as action, design and challenge, and through entertainment to reach the core of the problem. In a real environment, very often the management is not prone to making risky decisions in order to prevent financial loss, but games are an opportunity to test different options without suffering damages. Based on that, it is easier to create market behaviour scenarios. All this can happen with the participation and under the “control” of trainers. Games provoke us to get out of our comfort zone; they are also the fastest way to gain experience. Participants of such trainings immediately begin to apply in practice what

Играта е начин да учим чрез преживяване и после в реалния бизнес инстинктивно да вземаме правилни решения, твърдят Цветелина Тенева и Светлан Станоев

Game is a way to learn through experience, and then, in real business, to instinctively make the right decisions, Tsvetelina Teneva and Svetlan Stanoev claim.

they have learned through the game models, Tsvetelina Teneva and Svetlan Stanoev, co-founders of The Business Institute assure us.

Straight to the Point

The Business Institute is an organization that supports the development of specific business skills through training solutions based on business simulations and game models. The focus is put on the practical and the useful, and the trainers look for efficient ways to influence the knowledge, skills and attitudes of the workshop participants. The methods that are used have to be very engaging. And the sooner the participants free themselves from their restraints and start to boldly experiment within the game, the sooner they will see actual results from their efforts. The right combination of game options and the skillful management of the whole training process leads to fast accumulation of knowledge, skills and experience, and the

actual practical results are soon to follow.

започват да прилагат в своята практика наученото чрез игровите модели, уверяват Цветелина Тенева и Светлан Станоев, съоснователи на The Business Institute.

Право в целта

The Business Institute е организация, която помага да се развият конкретни бизнес умения чрез тренинг решения, основани на бизнес симулации и игрови модели. Основният фокус е върху практичното и полезното, като обучителите търсят адекватни начини да въздействат върху знанията, уменията и нагласите на участниците в работилниците. Методите, които се използват, трябва силно да ангажират. И колкото по-бързо участниците се освободят от задръжките си и започнат смело да експериментират в рамките на играта, толкова по-скоро те ще видят конкретни резултати от своите усилия. Правилната комбинация от игровите варианти и уметлото управление на целия процес на обучение води до бързо натрупване на знания, умения и опит, след което реалните практически резултати не закъсняват.

Костюм по мярка

В тренинзите се използва палитра от игрови инструменти. Доброто познаване на конкретния бизнес на дадена компания и на проблемите и препятствията, които тя иска

A Suit that Fits

A variety of gaming tools is used in trainings. The good knowledge of the particular business of a company and of the problems and obstacles that it wants to overcome, is a prerequisite for the use of a specific training solution. "We can't tailor a suit without taking the client's measurements", says Tsvetelina Teneva. That is why trainers must become well acquainted with the business of their client who is looking for a "trampoline" to higher results. In the toolbox, there are online simulations, LEGO Serious Play, business canvases. And according to the needs, different combinations can be used. Gaming methods help participants put the pieces of the "puzzle" together and develop their road map to higher results on their own. The group plays as a team and the task can aim to find the solution to a particular business case. In online simulations, there are indicators that measure the effectiveness of the effort. As a whole, a competitive environment is created, and the competitive spirit in everyone is unleashed, points Svetlan Stanoev.

No Prejudice

There is a prejudice that games are just for entertainment, that it is a waste of time. The main strategy of trainers to

да преодолее, е предпоставката за използването на едно или друго тренинг решение. „Не може да шием костюм, без да сме взели мярка на клиента,“ казва Цветелина Тенева. Ето защо обучителите трябва добре да вникнат в бизнеса на своя клиент, който търси „трамплин“ към по-високите си резултати. В кутията с инструменти има онлайн симулации, LEGO Serious Play, бизнес канафи. И в зависимост от нуждите се използва различна комбинация от тях. Игрите методи помагат участниците сами да подредят „пъзела“ и да разработят пътната карта към по-високите резултати. Групата играе в екип, като заданието може да цели намирането на решение по определен бизнес казус. В онлайн симулациите има измерители, които показват ефективността на усилията. Като цяло се създава конкурентна среда и се отприщва състезателният дух у всеки, посочва Светлана Станоев.

Без прегубеждения

Има прегубеждение, че играта е само забавление, че е губене на време. Основният начин на обучителите да минат отвъд „желязната завеса“ на съмненията, е работата с клиенти, които са склонни да експериментират и да търсят новостите. Които рискува да е сред първите, първи ще извлече ползи, а после ще се появят последователи, които също ще искат да постигнат високи резултати в своята работа. Сред онези, които са се решили да тестват иновативния подход, предлаган от The Business Institute, са Виваком, Carlsberg България, HL-TopMix в Сливен. „Бизнес симулация на тема екипност и лидерство беше част от мениджърската програма на VIVACOM през 2016 и 2017 г. Постигнахме много добри резултати, тъй като нивото на интерактивност и игровизация позволиха лесен трансфер на теоретичните познания в ежедневната управленска практика на участниците в симулацията“, споделят от мобилния оператор.

На теория игровизацията е инструмент, който улеснява използването на нови знания и умения при висока степен на мотивация. Скъсява се времето за учене и се увеличава ефективността на наученото, когато то влезе в действие във всекидневната ни работа. Конкуренцията става все по-силна. За да я изпреварим, все повече ще са нужни нестандартни решения в стил „Заекът и костенурката“. Игрите методи са шанс да намерим верния подход във все по-сложната пазарна среда. (1)

go beyond the “iron curtain” of doubts is by working with clients who are willing to experiment and look for novelty. The one who takes the risk to be the first will also be the first to benefit from it, and then followers will appear, who will also want to achieve high results in their work. Among those who have decided to test the innovative approach offered by The Business Institute are Vivacom, Carlsberg Bulgaria, HL-TopMix in Sliven. “A business simulation on teamwork and leadership was part of VIVACOM’s management program in 2016 and 2017. We achieved very good results because the level of interactivity and creativeness allowed for the easy transfer of theoretical knowledge to the everyday management practice of the participants in the simulation”, the mobile operator shares.

In theory, gamification is a tool that facilitates the use of new knowledge and skills at a high degree of motivation. Learning time is shortened and the effectiveness of what has been learned is increased when applied in our everyday work. Competition is becoming stronger. In order to get ahead, more and more innovative solution of “the tortoise and the hare” type will be needed. The gaming methods are an opportunity to find the right approach in the increasingly complex market environment. (2)

AN
EAS
30')
ES
RES

Institute 1984
e for 1995
, followed by
ons on the c
the letter E o
variation.

own on this chart are
ed depths or dangers
les and pipelines have
ctures (usually carrying
es marked by buoys) exist
r details see larger scale

**NAVIGATION
MARITIME
BULGARE**

www.navbul.com

КОРАБОПЛАВАНЕ С ТРАДИЦИИ ОТ ВЕКОВЕ

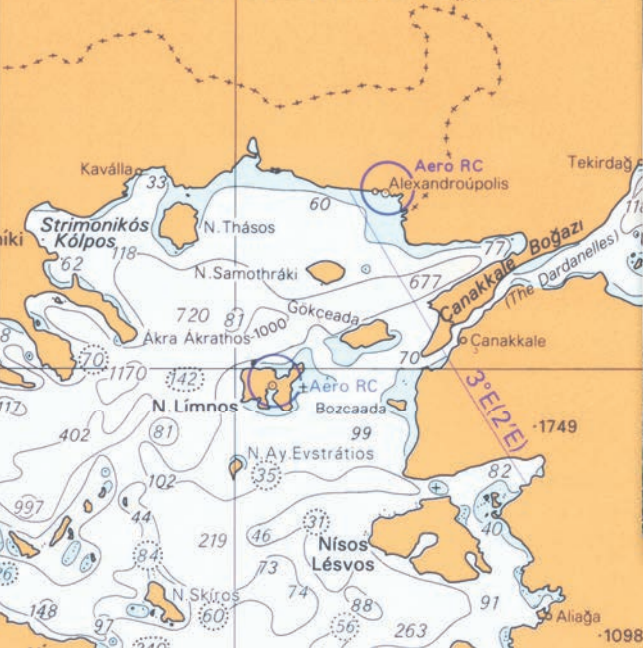
U K

НАДЕЖДЕН ПАРТНЬОР

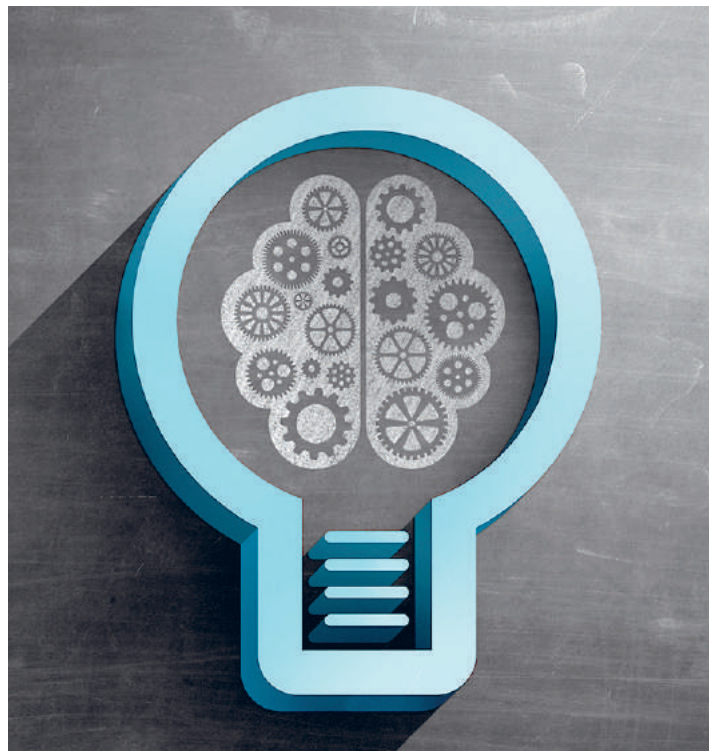
B Ū L G A R I Y A
B U L G A R I A

В МОРСКИЯ ТРАНСПОРТ!

Изкуственият интелект вече е сред нас

Новите технологични реалности изискват нов подход към образованието и квалификацията на хората, уверява Христо Томов от Dreamix

New technological realities require a new approach to education and qualification of people, Hristo Tomov from Dreamix assures

Artificial Intelligence Is Already Among Us

Татяна Явашева Tatyana Yavasheva

Технологиите се развиват толкова бързо, че не смея да правя прогнози дори за близкото бъдеще. Даже за период от пет години предвиждането ще граничи с налучкване, тъй като динамиката на промените може да е недооценена, казва Христо Томов, основател и един от основните партньори в Dreamix, който в момента ръководи направлението за изкуствен интелект в компанията. След 10 години вероятно вече няма да има професионални шофьори. А какво ще е след 50 години, е невъзможно да си го представим. Всяка сфера на живота ще бъде докосната от промените, които появата на изкуствения интелект ще предизвика. Той ще е добър помощник на човека и ще навлезе навсякъде,

Technology is developing so fast that I won't risk making predictions even for the near future. Even for a period of five years, any prediction would be just guessing, since the dynamics of changes may be underestimated, says Hristo Tomov, founder and one of the main partners at Dreamix, who is currently leading the company's artificial intelligence direction. In 10 years, probably there will be no professional drivers. And what it will be like in 50 years is impossible to imagine. Every area of life will be affected by the changes that the emergence of artificial intelligence will cause. It will be of good help to humans, and will penetrate everywhere where processes are routine. The interesting part of the work will remain for the

Machine Learning е направление с огромен потенциал и твърдва предстоят големи пробиви в развитието му, казва Христо Томов

Machine Learning is a direction with great potential, and the big breakthroughs in its development are about to follow, Hristo Tomov says

Красимир Свраков Krasimir Svrakov

където процесите са еднообразни. За хората ще остане интересната част от работата, смята Христо Томов.

Що е то

Изкуственият интелект е софтуер, който проявява интелигентно изглеждащо поведение. В този момент от развитието му все още не е толкова универсален, както човешкият интелект. Прави се за конкретна задача и е специализиран в нейното изпълнение. Machine Learning е подразделение на изкуствения интелект, като на компютъра се предоставят данни и той сам трябва да извлече знанието как да борави с тях. Дават му се примери, на базата на които схваща моделите, обобщава информацията и прави заключения. Например, на базата на историята на заболявания, събрана в една болница, диагностицира пациенти. Същевременно може да усвоява нова информация, свързана със същата задача, като започва да извлича знания и от нея. Но ако се наложи да премине към изцяло ново задание, трябва да се изгради нов подход и нова архитектура, обяснява Христо Томов.

Двигател на промяната

Machine Learning е направление с огромен потенциал

people, Hristo Tomov believes.

What Is This

Artificial intelligence is a software that demonstrates characteristics of intelligent behavior. At this point of its development, it's still not as universal as human intelligence. It is created for a certain task and is specialized in its implementation. Machine learning is a subfield of artificial intelligence; when a computer is provided with data, ML must extract the knowledge of how to handle it on its own. It is given examples on the basis of which it grasps the models, summarises the information and makes conclusions. For example, on the basis of the history of diseases of a certain hospital, it can diagnose patients. At the same time, it can absorb new information related to the same task by extracting knowledge from it. But if it has to switch to a completely new task, a new approach and a new architecture must be developed, Hristo Tomov explains.

Driver of Change

Machine learning is a direction with huge potential and ever increasing practical application. The next great

и с все по-голямо приложение в практиката. Търпва предстоят следващи големи проби в развитието му. Постигнатият напредък в сферата на изкуствения интелект в последните години се дължи не толкова на нови постижения в теорията, колкото на напредъка в изчислителната мощ. Джофри Хинтън, който през 1986 г. публикува един от първите трудове в областта на backpropagation и оттогава е в основата на развитието на изкуствения интелект, неотдавна заяви, че за съществен напредък оттук нататък ще са необходими съвсем нови методи, като бъдещето може да зависи от някой студент, който ще погледне с позорение към всичко, правено досега.

Приложение

Изкуственият интелект е подходящ при автоматизирането на сложни повторяеми задачи. Има страх, че много хора ще останат без работа заради изкуствения интелект. Той обаче в малко случаи ще отменя цяла позиция. В адвокатската работа например, ще поеме машиналните процеси и вероятно един ген ще трябва да по-малко адвокати, но тяхната професия няма да изчезне. Ще се ползва и при диагностицирането на заболяванията на хората, но няма да отпадне необходимостта от лекарите. Сред най-малко заплашените професии от навлизането на изкуствения интелект са дейностите, които изискват специфична техническа квалификация. Затова още дълго водопроводчиците ще останат незаменими.

Появата на квантовите компютри обаче ще преобърне реалността. Всички досегашни прогнози може да се окажат валидни само до квантовата революция. Но нищо няма да стане изведнъж, уверява Христо Томов. Така например един от проектите на Dreamix с използване на изкуствен интелект е бил за застрахователния сектор, насочен към по-добро управление на риска и откриване на измами. Изкуственият интелект филтрира информацията и намира определени зависимости. Също така госкоро Dreamix са работили с американска компания от Силициевата долина по създаването на виртуален личен асистент в автомобила, който изпълнява речеви команди – от музиката, която шофьорът иска да слуша, до резервирането на маса в ресторант. Той предупреждава за намаляване на горивото в резервоара и препоръчва зареждането да стане на любима бензиностанция. Най-новата им разработка е свързана с използването на дронове с изкуствен интелект за наблюдението на електропреносната мрежа.

Ефективност

Изкуственият интелект крие огромни възможности. Технологията е добра в автоматичната обработка на големи масиви от данни – например анкети от проучвания. Тя има своите предимства в решаването на голям брой оптимизационни задачи. Dreamix работят и по проекти, свързани с интернет на нещата в индустрията. Там се събира много информация от сензорното натрупване на данни и обработката ѝ е доста сложна. Планирането на производството е комплексно и изкуственият

breakthroughs in its development are about to follow. The progress achieved in the field of artificial intelligence in recent years is due not so much to new achievements in theory, but to the advance in computing power. Geoffrey Hinton, who published one of the first works in the field of backpropagation in 1986, and since then is at the core of the development of artificial intelligence, said recently that for a substantial progress from now on, entirely new methods will be needed, and the future depends on some graduate student who is deeply suspicious of everything.

Application

Artificial intelligence is suitable for automating complex repetitive tasks. There is some fear that many people will be out of job because of artificial intelligence. However, it will eliminate an entire position in just a few cases. In legal counseling, for example, it will handle routine processes, and probably, one day, fewer layers will be needed, but their profession will not disappear. It will also be used for diagnosis of human diseases, but the need of physicians will remain. Among the professions that are the least threatened by the entry of artificial intelligence are activities that require specific technical qualification. That is why plumbers will remain indispensable for a long time.

The emergence of quantum computers, however, will turn reality upside down. All existing prognoses may prove valid only until the quantum revolution. But it won't happen all at once, Hristo Tomov assures. For example, one of Dreamix's projects that used artificial intelligence was targeting the insurance sector and aimed to improve risk management and detection of fraud. The artificial intelligence filtered information and found certain dependencies. What is more,

интелект ще отмени много хора в това им усилие, като ще направи процеса много по-ефективен.

Къде сме ние

България следва световния тренд в развитието на изкуствения интелект, като не сме нито много напред, нито пък изоставаме. Темата става все по-актуална, но едно са практическите задания, съвсем друго – фундаменталните изследвания. Двете направления трябва да се развиват паралелно, макар бизнесът да е готов да финансира по-скоро решения, готови да влязат в действие. Искаме ли да сме на гребена на тази вълна, процесът на включване трябва да започне още от образованието. Знанията се дават, но студентите не оценяват тяхната важност, докато не се сблъскат с необходимостта им в практиката.

Хората

При развитието на изкуствения интелект има две направления, свързани с хората – едното е обучението на кадрите, които ще го създават и управляват, а другото е преквалификацията на хората, които ще останат без работа в резултат на навлизането му. Обучението може да започне още от преучилищна възраст с използването на игрови методи. Това, което ще спаси хората при навлизането на изкуствения интелект, е гъвкавостта на реакцията. Свикнат ли да учат бързо и да се адаптират, да работят в екип и да са комуникативни, нищо няма да ги уплаши. Ако този подход се заложи в образователната система, това ще е полезно за хората на новото време. Ще има много „завои“ заради развитието на технологиите, а хората трябва да са готови да приемат това без стрес. (1)

until recently, Dreamix worked with a US company from the Silicon Valley on the development of a virtual personal car assistant that can perform verbal commands - from the music that the driver wants to listen to, to booking a table in a restaurant. It warns you if there is not enough fuel in the tank, and can recommend a favourite petrol station for loading. Their latest development is related to the use of drones with artificial intelligence for monitoring electricity transmission networks.

Efficiency

Artificial intelligence hides huge opportunities. The technology is good in the automatic processing of large data sets - for example, surveys. It has its advantages in solving a large number of optimisation tasks. Dreamix are also working on projects related to the Industrial Internet of Things. A lot of information from the sensory accumulation of data is gathered in the industry, and its processing is quite complicated. Production planning is complex and artificial intelligence will replace many people in this endeavour by making the process much more

effective.

Where Are We

Bulgaria is following the global trend in the development of artificial intelligence and we are neither well ahead, nor lagging behind. The topic is becoming more current, but practical tasks are one thing, and fundamental research - quite another. Both directions must be developed in parallel although the business sector is more willing to finance solution that are ready to use. If we want to be at the crest of this wave, the inclusion process should start from education. Knowledge is given, but students don't appreciate its importance until they are confronted with its practical application.

People

There are two directions in the development of artificial intelligence that are related to people - the first one is the training of the people that will create and develop the artificial intelligence, and the second one is the retraining of the workforce that will remain without a job as a result of its entry. The training may begin from preschool with the use of game methods. The thing that will save people when artificial intelligence enters our world is flexibility of reaction. If they get used to learning quickly and adapt, to work in teams and communicate well, they will not be afraid anything. If this approach is integrated in the educational system, it will be useful for the people of the new age. There will be many "turns" because of the development in technology, and people must be prepared to accept them without being stressed. (2)

Атанас Добрев, главен изпълнителен директор на VIVACOM:

И през 2018 година ще продължим да инвестираме в България

Atanas Dobrev, Chief Executive Officer of VIVACOM:

In 2018 We Will Continue to Invest in Bulgaria

Г-н Добрев, какви са инвестиционните планове за 2018 г. на VIVACOM и в кои области ще са съсредоточени планираните инвестиции?

- 2017-а за нас беше годината на 4G – само за една година успяхме да изградим най-добрата мрежа от четвърто поколение на българския пазар по двата основни показателя: скорост и покритие. Инвестирахме бързо и ефективно в значителна модернизация на цялата инфраструктура за мобилни услуги. И резултатът не закъсна – спечелихме наградата за „Най-бърза мобилна 4G мрежа в България за 2017 г.“ според анализа на популярното приложение Speedtest на независимата компания Ookla.

Наградите са добро признание, но за нас по-важното е, че близо 7 000 000 души в повече от 2200 населени места могат да се възползват от бърз мобилен интернет. Това означава, че тези хора имат възможност за достъп до информация, филми и книги, които иначе не биха били налични, за връзка с роднини в чужбина, и като цяло – достъп до необятно големия интернет свят.

И през 2018 година ще продължим да инвестираме в технологичната ни инфраструктура, която се превърна в наша отличителна черта и конкурентно предимство.

Облачни технологии, мобилни приложения и все по-бързо навлизане на интернет на нещата ще са посоките, в които ще се развива телеком бизнесът.

Вторият фокус на инвестиции е съсредоточен към постоянно повишаване на качеството на обслужване на нашите клиенти, като стратегията ни е да развием онлайн услугите си.

- Какво е покритието на 4G и оптичната мрежа на компанията и как и къде предвиждате то да нараства?

- Подходът ни към въвеждането на 4G технологията беше изключително демократичен – ние не делим страната на малки и големи, и може би точно затова сме толкова успешни. Завършихме 2017 година с 99% покритие на населението в страната. Ето и една новина – в първите два месеца на годината приключихме програма по разширение на териториалното покритие и вече имаме над 90% покритие и по територия.

Да не забравяме и фиксирания услуги. Ще продължим инвестициите си и в оптичната мрежа, която в момента покрива близо 1 130 000 домакинства. Тя е предпоставка и за това VIVACOM да е най-предпочитаният IPTV оператор години наред, както и да гържим лидерската позиция за широколентов интернет.

- Подготвяте ли въвеждането на 5G технология?

- 5G мрежата ще бъде следващата голяма еволюция в мобилната технология, която ще открие необятни възможности за още по-бърз обмен на данни, за работещи в синхрон свързани устройства и за изграждане на умни домове и градове.

В момента не работим активно по тази технология, защото тя изисква много повече базови станции – нещо, което е почти невъзможно при актуалното законодателство. За да бъде въведена 5G, трябва политическа воля и законодателни промени за облекчаване на режима за строеж на базови станции.

Ето защо за момента планираме за 4.5G – LTE Advanced.

- От средата на м.г. отпаднаха тарифите за роуминг в ЕС. Как това се отрази на финансовите ви резултати и на телеком пазара? Какви са вариантите за компенсирането на евентуални загуби?

- VIVACOM, в синхрон с цялостната си политика, насо-

M r. Dobrev, what are VIVACOM's investment plans for 2018 and in what areas will the planned investments be focused?

-For us 2017 was the year of 4G – in only one year we managed to build the best network of the fourth generation on the Bulgarian market as per the two main indicators: speed and coverage. We have quickly and effectively invested in a significant modernization of the entire mobile services infrastructure. And the result was not late – we won the award for "The fastest 4G mobile network in Bulgaria for 2017" according to the analysis of the popular Speedtest application by the independent company Ookla.

The Awards are good recognition, but more important for us is that nearly 7,000,000 people in more than 2,200 settlements can now benefit from fast mobile Internet. This means that they have the opportunity to access information, movies and books that would otherwise not be available, to have a connection with relatives abroad and, in general, access to the immense Internet world.

In 2018 we will continue to invest in our technological infrastructure, which has become our distinctive feature and competitive advantage.

Cloud technologies, mobile applications, and faster Internet penetration will be the directions in which the telecom business will develop.

The second investment focus aims at constantly increasing the quality of services that we offer to our customers and improving our online services.

-What is the coverage of 4G and the fiber-optic network of the company and how and where you do plan to expand it?

-Our approach to the roll-out and implementation of the 4G network was very democratic – we did not divide the country into small and large settlements – and this proved to be a successful strategy. We finished 2017 with 99% coverage of the population in the country. A recent news that I can share now is that in the first two months of the year we have reached a territorial coverage of over 90%.

We will continue to invest in our fixed network as well. Currently our fiberoptic network covers nearly 1,130,000 households and we will continue to expand in the coming year. Our goal is to maintain our strong position as the leading IPTV operator and to hold the leadership position in broadband Internet.

-Are you preparing for the introduction of 5G technology?

-The 5G network will be the next major evolution in mobile technology, which will provide boundless possibilities for even faster data exchange, connected devices working in sync, and for building smart homes and cities.

At present, we are not working actively on this technology because it requires a large number of base stations to be build – something that is almost impossible under the current legislation. For 5G to be introduced, political will and legislative changes need to be made in order to ease the regime for construction of base stations.

For us the next step is the introduction of 4.5G (LTE Advanced).

-The EU roaming charges regulation was put into

цена към клиента, реагира проактивно и въведе новата тарифна линия Smart, която отговори на Европейската регулация два месеца преди влизането ѝ в сила. Подробно отношение към клиентите дава своите дългосрочни резултати, затова ние имаме най-добър баланс в сравнение с останалите оператори при преносимостта на мобилни номера. Само през изминалата година успяхме да привлечем над 147 хиляди клиенти към нашата компания.

В контекста на роуминг регулацията е важно да отбележим, че тя цели да облекчи хората, когато пътуват в ЕС, и не се отнася за постоянно живеещите в друга държава клиенти. С други думи, ако сте българин, който живее в Германия, не може там да използвате карта на български оператор постоянно и той да ви таксува все едно сте в роуминг. В самата регулация е записана така наречената Политика за справедливо ползване, според която националните цени за потребление се прилагат, ако в рамките на не по-малко от 4 месеца клиентът пребивава и ползва услугите си преимуществено в България. В противен случай абонатът злоупотребява с регулацията и операторът има право да го таксува според съответната тарифа. При установяване на подобни злоупотреби ние предупреждаваме клиентите чрез SMS-и, така че да могат да коригират потреблението си и да избегнат максимално, ако преценят.

- Кои са най-бързо растящите сегменти в дейността на VIVACOM и какви са очакванията и прогнозите ви за тази година?

Потреблението на мобилен интернет расте със скоростни темпове и продължава да се увеличава. Вече близо 40% от клиентите ни на мобилни услуги ползват и мобилен интернет. Принос в този ръст несъмнено има и постигнатото 99% покритие на населението в страната с 4G. Друг такъв бързо растящ сегмент са облачните услуги, които все повече се ползват от българския бизнес. Неслучайно миналата година иницирахме заедно с Huawei първия по рода си Форум за облачни технологии – Bulgarian Cloud Summit 2017. Получихме подкрепата на правителството и на бизнеса да работим за превръщането на България в регионален хъб, което ще доведе до продуктивност, ефективност и по-голяма гъвкавост на българската икономика.

Интернет на нещата е другата сфера, в която VIVACOM инвестира стратегически. Благодарение на технологично сътрудничество с Nokia в София вече работи мрежа от ново поколение – LoRa, която може да превърне столицата ни в умнен град. Компанията ни е в състояние да предостави разработени проекти за умни решения в много сфери от градския живот като управление на трафика, общинските паркинзи, сметосъбирането, сигурността и осветлението в града.

- Необходими ли са промени в регулациите и нормативната среда за работа на телекомите в България, и ако да – в кои насоки?

В последните години изразът „По-малко регулации – повече иновации“ (Less regulations – more innovations) набира популярност. Бизнесът и технологиите се развиват с такива темпове, че е съвсем естествено регулациите да не успяват да ги догонят, следователно трябва да бъдат максимално гъвкави и да упражняват само последващ контрол. Следващото поколение мрежи, за които говорим – 5G, ще дадат възможност за свързване на хиляди устройства, които да комуникират помежду си и така да направят умните градове и домове реалност. Именно те ще са основата за работа на интелигентните системи

effect in the middle of last year. How did this affect your financial results and the telecom market in general? What are the options for compensating for possible losses?

VIVACOM, in line with its overall customer-focused policy, reacted proactively and introduced our new SMART tariff line, which met the European regulation two months before its entry into force. This approach resulted in the best balance in mobile number portability compared to other operators. In the past year, we managed to attract over 147,000 customers to our company.

In the context of roaming regulation, it is important to note that it aims to make it easier for people when they travel in the EU, and does not apply to customers with permanent residence in another country. In other words, if you are a Bulgarian, living permanently in Germany, you cannot use there SIM card from a Bulgarian operator and get charged as if you are in roaming. The regulation itself includes the so-called Fair Use Policy, according to which the national prices for consumption are applied if within 4 months, the client resides and uses his services predominantly in Bulgaria. Otherwise, the subscriber is abusing the regulation and the operator is entitled to charge him according to the applicable tariff. When we register such unfair usage (abuse), we warn customers with SMS so that they can adjust their consumption and avoid billing.

-What are the fastest growing segments in VIVACOM's activity and what are your expectations and forecasts for this year?

Mobile Internet consumption is growing at a rapid pace and will continue to rise. Nearly 40% of our clients of mobile services are now also using mobile Internet. Contributing to this growth, undoubtedly is the 99% 4G coverage of the population in the country. Another segment where we see growth is CLOUD services, especially in the business segment. In order to address this demand, last year together with Huawei we initiated the first of its kind Forum on Cloud Technologies – The Bulgarian Cloud Summit 2017. We received the support of the government and the business to work for turning Bulgaria into a regional hub, which will lead to productivity, efficiency and more flexibility for the Bulgarian economy.

Internet of Things (IoT) is another area in which VIVACOM invests strategically. Thanks to our technological cooperation with Nokia, in Sofia we have a working network of new generation – LoRa. LoRa can transform our capital into a smart city. We can develop together with partners smart solutions and projects in many areas of the urban life - such areas are traffic management, smart parking, waste collection, security and lighting in the city, etc.

-Is there any need for a change in the regulatory environment for the telecom sector in Bulgaria, and if so – in which directions?

In recent years, the phrase "less regulations – more innovations" is gaining popularity. Business and technology are developing at such pace that it is quite natural for regulations not to be able to catch up with them. The need for more flexibility is there. One area for example is the next generation of networks i.e 5G, which will enable thousands of devices to connect to

за управление на всички процеси в дадено населено място, които правят живота на хората по-организиран, по-реден и сигурен. За да ги изградим обаче, имаме нужда от свободен спектър в честотите от 700 и 800 MHz, които към момента са заети за нуждите на отбраната. Добрата новина е, че в други европейски държави има позитивни примери за това как честотите могат да се ползват споделяно от военните и телекомите, като се определят защитени зони за сигурност. Вярвам, че можем да почерпим от този добър опит и с волята на държавата да започнем местове за подобно съвместно използване.

Има нужда от стриктен регулаторен контрол върху дейността по разпространение на телевизионни програми. Сравнение на данните от публичния регистър на КРС и данните на „Евробарометър“ показва около 30% дял на сивия сектор на този пазар. Това се дължи на дългогодишната порочна практика на част от кабелните оператори да отчитат значително по-малък брой абонати от реалните си. Така те плащат в пъти по-малко от дължимата сума за права и такси, като ощетяват авторите на програми, телевизиите и държавния бюджет – респ. всеки гражданин. А същевременно цените на услугите им не са по-ниски от тези на светлите изгачи като VIVACOM. Излиза, че те реализират печалба на гърба на своите доставчици, конкуренти и потребители. (V)

each other and to make smart cities and smart homes a reality. To build them, however, we need a free spectrum in the frequencies of 700 and 800 MHz, currently occupied for defense purposes. The good news is that in other European countries there are positive examples of how frequencies can be shared by military and telecoms by designating protected zones for security. I believe we can leverage on this good examples and with the will of the state to begin testing for such shared usage.

There is a need for strict regulatory control over the distribution of television programs. Comparison of data from the Communications Regulation Commission (CRC) public register and Eurobarometer shows about 30% share of the gray sector in this market. This is due to the long-standing malpractice part of the cable operators to report significantly fewer subscribers than their real ones. This way, they pay less than the amount due for rights and fees, causing damages to the authors of the programs, the television stations and the state budget – and respectively, to every citizen. At the same time, the prices for their services are not lower than the ones of the correct players on the market. It turns out that they make their profits on the back of their suppliers, competitors and customers. (V)

Мобилният сектор пог знака на 5G

The Mobile Sector under the Sign of 5G

Александър Александров Aleksandar Aleksandrov

Телекомуникационните оператори се готвят за преминаване на следващото ниво в развитието на мобилните връзки – 5G, или пето поколение клетъчни комуникации. Очаква се то да бъде в основата на може би най-голямото разширяване на бранша от навлизането на мобилните телефони насам – този път обхващайки и предметите около нас. Затова не е изненадващо, че 5G беше във фокуса на тазгодишния Световен мобилен конгрес, който се проведе в Барселона. Едно събитие, което по традиция събира в края на февруари представители на мобилните и фиксирани оператори, разработчиците на приложения, онлайн компаниите, доставчиците на оборудване и десетки други браншовете.

Telecommunication operators are preparing to move to the next level in the development of mobile connections - 5G, or fifth-generation cellular communications. It is expected that it will be the basis of perhaps the largest expansion of the industry since the introduction of mobile phones - this time also covering the objects around us. Therefore, it is not surprising that 5G was in the focus of this year's Mobile World Congress held in Barcelona. An event that at the end of February traditionally gathers representatives of mobile and fixed operators, application developers, online companies, equipment suppliers and dozens of other industries.

Lecturers this year were online entrepreneurs like Hiroshi

Телеком индустрията по традиция се събира в Барселона, за да представи следващия голям скок в развитието си

Лектори тази година бяха онлайн предприемачи като Хироши Микитани, основател на Rakuten, политици от ранга на Андрус Ансип, вицепрезидент на Европейската комисия, и Аджит Паї, председател на американската Федерална комисия по далекосъобщенията, президентите на Vodafone Group, Telenor Norway, Deutsche Telekom, China Mobile и други водещи телекоми в света, както и гвукратният шампион на Formula 1 Фернандо Алонсо. Сред посетителите отново беше и журналист на сп. „Икономика“, за да ви направи съпричастни с най-актуалните тенденции в този динамичен бранш.

Петата генерация мобилни мрежи

или накратко 5G, представлява следващия набор от стандарти, с помо-

The telecom industry traditionally gathered in Barcelona to present the next major leap in its development

щта на които ние ще говорим, ще споделяме видео, ще браузваме в мрежата и дори във виртуалната реалност през своите телефони и други преносими устройства. За незапознатите, първото поколение мобилни мрежи, което възниква през 70-те и 80-те години на миналия век, включва аналогови стандарти като AMPS и NMT450, които преди години използваше първият български клетъчен оператор РТК Мобиком. Втората генерация се отличава с това, че въвежда цифрови стандарти, сред които повсеместно се наложи GSM, а третата – с това, че добавя широколентова връзка. По нея работят протоколи като UMTS, WCDMA и др. В момента навлиза с пълна сила четвъртото поколение, при което от-

Mikitani, founder of Rakuten, politicians in the rank of Andrus Ansip, Vice President of the European Commission, and Ajit Pai, Chairman of the United States Federal Communications Commission, the Presidents of Vodafone Group, Telenor Norway, Deutsche Telekom, China Mobile and other leading telecoms around the world, as well as the two-time Formula 1 champion Fernando Alonso. A journalist from Economy Magazine was again among the visitors to disclose the latest trends in this dynamic industry.

Fifth Generation Mobile Networks

or in short 5G, is the next set of standards with which we will talk, share videos, browse the web and even the virtual reality through our phones and other portable devices. For the uninformed, the first generation of mobile networks that emerged in the 1970s and 1980s included analogue standards such as AMPS and NMT450, which were used by the first Bulgarian cellular operator RTK Mobicom some years ago. The second generation was characterized by the fact that it introduced digital standards, of which GSM was imposed universally, and the third - by adding the broadband connection. Protocols such as UMTS, WCDMA, etc. were used there. The fourth generation is now entering in full force, and a single mobile standard - LTE (Long Term Evolution) was adopted.

The fifth generation was officially mentioned for the first time three years ago at the Mobile World Congress in Barcelona. It was then that the 5G PPP (5G Public Private Partnership) Association that brings together telecom corporations and state institutions with the aim to develop new mobile standards was also announced. And while the 5G was at that time more of an exotic idea, at this year's show this abbreviation dominated the mobile congress. During one of the leading debates on the first day of the forum - "Supporting the transition to 5G" – the European Commissioner for the Digital Single Market Andrus Ansip confirmed the EC's commitments to the development of the new generation of mobile services and discussed its prospects with managers of companies such as Bharti, Telenor, Turkcell and the President of the World Bank. Expectations are that by 2025 one-third of the planet's population will have a 5G connection, which will have a significant impact on our

Фернандо Алонсо на дискусиата за умните коли

Fernando Alonso at the Smart Cars Discussion

ново се наложи един мобилен стандарт – LTE (Long Term Evolution).

За пето поколение се заговори официално за първи път преди три години отново на Световния мобилен конгрес в Барселона, когато беше анонсирано и обединението 5GPPP (5G Public – Private Partnership), обединяващо телеком корпорации и държавни институции с цел развитието на новите мобилни стандарти. И докато тогава 5G беше по-скоро екзотика, на тазгодишното изложение тази абривиатура доминираше мобилния конгрес. На една от водещите дискусии в рамките на първия ден от форума - „В подкрепа на преминаването към 5G“ - еврокомисарят по единния дигитален пазар Андрес Ансип потвърди ангажиментите на ЕК към развитието на новата генерация мобилни услуги и обсъди с мениджърите на компании като Bharti, Telenor, Turkcell и с президента на Световната банка перспективите пред нея. Очакванията са до 2025 г. една трета от населението на планетата да е покрито с 5G връзка и тя да окаже значимо влияние върху икономиката и обществото ни.

За онези, които се чудят какъв е смисълът от налагането на следващо поколение мобилни стандарти, отговорът е, че то трябва да обезпечи много по-бърза връзка, която да гарантира развитието на редица нови технологии като изкуствения интелект (AI – Artificial Intelligence), виртуалната и добавена реалност, роботите, интернет на нещата и др. Или с други думи, ако първото поколение въведе мобилните услуги в обществото, второто ги направи цифрови, третото добави широколентова връзка, а четвъртото ги направи наистина високоскоростни, то 5G ще включи към тях и огромен брой машини – роботи, автономни коли, електроуреди, свързани дрехи, аксесоари, „умни“ гомове

economy and society.

For those who are wondering what is the point of imposing next generation mobile standards, the answer is that it should provide a much faster connection to ensure the development of a number of new technologies such as artificial intelligence (AI), the Virtual and augmented reality, robots, Internet of Things, etc. In other words, if the first generation introduced the mobile services to the public, the second made them digital, the third added the broadband connection, and the fourth made them high-speed, 5G will add a huge number of machines - robots, autonomous cars, electrical appliances, connected clothing, accessories, "smart" homes and entire buildings.

The Rise of Intelligent Machines

could be seen everywhere in the lecture and exhibition halls of the Mobile World Congress 2018. Robots welcomed visitors at many of the stands, and the Temi company even presented a full-value home robot at the impressive price of USD 1,500 – the price of a laptop. It was intelligent enough to communicate with its owner, connect with different devices in the house, perform voice commands, make a video connection and provide a variety of

information. As its creators explained for Economy Magazine, the goal is for the robot to become a full-value substitute of smartphones inside a house.

The opposite theory was also presented at the mobile show - that smartphones would become the real robots around us, and after the emergence of mobile phones, then of the so-called "feature phones" (telephones with additional functions) and of smartphones, today, the "intelligent phone"

и цели сгради.

Възходът на интелигентните машини

можеше да се види на всяка крачка в лекционните и изложбени зали на Световния мобилен конгрес 2018. Роботи посрещаха посетителите на много от щандовете, а компанията Темі дори представи пълноценен домашен робот на впечатляващата цена от 1500 долара – колкото един лаптоп. Той е достатъчно интелигентен, за да комуникира със своя собственик, да се свързва с различни устройства в дома, да изпълнява гласови команди, да осъществява видеовръзка, както и да дава разнообразна информация. Както обясниха неговите създатели при сп. „Икономика“, целта е роботът да се превърне в пълноценен заместител на смартфона в рамките на дома.

Обратната теза също беше застъпена по време на мобилното шоу – че смартфоните ще се превърнат в истинските роботи около нас и след появата на мобилните телефони, после на т.нар. „feature phones“ (телефони с допълнителни функции) и на смартфоните, днес „интелигентният телефон“ е съвсем естествен следващ етап в развитието на мобилните устройства. Темата за етиката и отговорността при създаване на изкуствен интелект също беше обсъдена по време на мобилния форум. На нея беше посветена друга от основните дискусии в първия конгресен ден, в рамките на която представители на IBM, Университета Оксфорд и IEEE (Institute of Electrical and Electronics Engineers) обсъдиха стандартите за безопасно развитие на AI технологии.

Нови смартфони

По традиция много от водещите производители използваха конгреса, за да анонсират своите нови мобилни флагмани. През тази година сред тях бяха TCL Communications с моделите Alcatel 5, Alcatel 3 и Alcatel 1; Asus със Zenfone 5, Zenfone 5 Lite и Zenfone 5z; Sony с Xperia XZ2; Samsung с Galaxy S9 и HMD Global с Nokia 8 Sirocco, Nokia 7 Plus, нов Nokia 6 и Nokia 1. Големите отсъстващи бяха Apple, която не участва в мобилния конгрес, и Huawei, която анонсира нов лаптоп от висок клас – MateBook X Pro и таблета HUAWEI MediaPad M5, но не и нов смартфон.

... и автомобили

За втора поредна година границите между Световния мобилен конгрес и автомобилното изложение в Париж се размиват, а със свои щандове в Барселона през тази година се представиха гиганти като Mercedes, SEAT, Toyota, BMW и дори Formula 1. Посланието на всички тях е ясно: колата е следващата значима платформа за мобилни приложения и иновации, а автомобилната индустрия има намерение да вземе сериозен дял от този нов пазар. Сякаш за да подчертае тази тенденция, като гост-лектор на конгреса беше поканен и състезателят във Formula 1 Фернандо Алонсо, който описа своята визия за иновациите при „умните“ коли и ролята на най-популярния шампионат за тяхното развитие. (1)

is a very natural stage in the development of mobile devices. The subject of ethics and responsibility in creating artificial intelligence was also discussed during the mobile forum. Another major discussion was dedicated to the subject on the first day of the Congress, within which representatives of IBM, the Oxford University and the Institute of Electrical and Electronics Engineers (IEEE) discussed the standards for the safe development of AI technologies.

New Smartphones

Traditionally, many of the leading manufacturers used the Congress to announce their new mobile flagmen. This year, among them were TCL Communications with the models Alcatel 5, Alcatel 3 and Alcatel 1; Asus with Zenfone 5, Zenfone 5 Lite and Zenfone 5z; Sony with Xperia XZ2; Samsung with Galaxy S9 and HMD Global with Nokia 8 Sirocco, Nokia 7 Plus, the new Nokia 6 and Nokia 1. A great miss was that of Apple which did not take part in the mobile congress, and of Huawei that announced a new high-end laptop - MateBook X Pro and the HUAWEI MediaPad M5 tablet, but not a new smartphone.

...and Cars

For the second consecutive year, the differences between the Mobile World Congress and the Paris Motor Show were blurred, with giants like Mercedes, SEAT, Toyota, BMW and even Formula 1 presenting at stands in Barcelona this year. This year's message of all of them was clear: the car is the next significant platform for mobile applications and innovations, and the automotive industry intends to take a significant share of this new market. As if to highlight this trend, as a guest lecturer of the Congress was invited the Formula 1 pilot Fernando Alonso, who described his vision for innovation in "smart cars" and the role of the most popular championship for their development. (2)

WEBIT

превръща София в дигитална столица на Европа

Makes Sofia the Digital Capital of Europe

Webit.Festival Europe ще се проведе на 26-27 юни 2018 г. и ще бъде основна част от Европейската седмица на иновациите. Събитието е под патронажа на Министерството на европейското председателство на Съвета на Европа, на комисаря по дигиталната програма и общественото на ЕК г-жа Мария Габриел, премиера на Република България г-н Бойко Борисов, както и на кмета на София – г-жа Йорданка Фанданкова.

Webit е водещо събитие в календара на българското председателство на Съвета на ЕС с над 10 паралелни конференции и изложения. Сред темите, които Webit ще покрие тази година с над 300 световни лектори, са:

Умни градове - Webit посреща кметове на големи градове в България и кметове и представители от Европа: Рим, Париж, Хелзинки, Солун, Прага, Варшава, Берлин и други.

Европа с хоризонт 2030-2050 г. - какво ще се промени в следващите десетилетия във всички аспекти, засягащи обществото.

Модерна инфраструктура - обработка на данни, суперкомпютри и клауд технологии, как изкуственият интелект се развива и намира нови приложения в развитието на професиите, Blockchain (разпределена база данни).

Забавление и медии в XXI век, където ще се дискутират актуални проблеми като фалшивите новини, бъдещето на телевизията и рекламата, мястото на

Webit.Festival Europe will take place on 26-27 June 2018 and will be a major part of the European Innovation Week. The event is under the patronage of the Ministry of European Presidency of the Council of Europe, Commissioner for Digital Economy and Society of the European Community, Mrs. Marya Gabriel, the Prime Minister of the Republic of Bulgaria Mr. Boyko Borisov, and the Mayor of Sofia Mrs. Yordanka Fandakova.

Webit is the leading event in the calendar of the Bulgarian EU Council Presidency with more than 10 parallel conferences and exhibitions. Among the topics that Webit will cover this year with over 300 world speakers are:

Smart Cities - Webit welcomes mayors of major cities in Bulgaria and mayors and representatives from Europe: Rome, Paris, Helsinki, Thessaloniki, Prague, Warsaw, Berlin and others.

Europe in 2030-2050 - What will change in the next decades in all aspects affecting society.

Modern infrastructure - data processing, supercomputers and cloud technologies, how artificial intelligence evolves and finds new applications in the development of professions, Blockchain

Entertainment and media in 21st century, where current issues such as fake news, the future of television and advertising, the place of virtual and augmented reality

виртуалната и добавената реалност в медиите.

Общество/Култура в дигиталната епоха: Регламентът GDPR, поверителност в мрежата.

Киберсигурност - Защита на данните в мрежата, предпазване от adware (софтуер, който показва нежелани, натрапчиви реклами), криптиране на данни.

Дигитални умения и образование - новото поколение израства в т.нар. ера на изкуствения интелект, която бавно, но сигурно променя образователната система.

Здраве: Иновации и интегриране на модерните технологии в здравеопазването.

Жените в бизнеса и политиката, която тема ще бъде част от пленарните сесии, председателствани от еврокомисар Мария Габриел.

in media will be discussed.

Society / Culture in the Digital Age: GDPR Regulation, Network Privacy

Cybersecurity - Data protection on the web, adware protection (software that displays unwanted, intrusive ads), encryption of data

Digital skills and education - the new generation is growing in the Era of Artificial Intelligence, which slowly but surely changes the education system.

Health: Innovation and integration of modern technologies in healthcare

Women in business and politics, which will be part of the Plenary Sessions, chaired by EU Commissioner Maria Gabriel.

„Това, което дава на събитието през 2018 г. още по-висока стойност е, че то има подкрепата на Европейската комисия и имаме честта лично комисар Мария Габриел да приеме председателството на пленарните сесии в рамките на фестивала в София. Също така в рамките на Европейската седмица на иновациите и дигитализацията ще се проведе и събитието на Европейската комисия - дигитална асамблея.

Именно то е най-високото ниво годишно събитие на Европейската Комисия, когато говорим за регулации и политики в сферата на технологичния и дигитален бизнес.

Фактът, че всички тези над 1500 поканени от Комисията и лично комисар Габриел - комисари, политици, министри, директори от всички направления в ЕК, касаещи единния дигитален пазар, ще бъдат в София заедно с над 5000 топ бизнес лидери и предприемачи от цял свят, основатели на малки и средни предприятия от всякакви индустрии от над 100 държави, които са сред посетителите на Webit festival Europe (сред тях и създатели на едни от най-иновативните компании, футуристи и глобални лидери в технологичния свят), създава наистина уникални възможности за бизнеса“, казва Пламен Русев.

„What gives the event in 2018 an even greater value is that it has the support of the European Commission and we have the honour of personally Commissioner Marya Gabriel to accept the presidency of the plenary sessions within the festival in Sofia. Also in the framework of the European Innovation and Digitization Week will be the Digital Assembly - event of the European Commission.

It is the highest level annual event of the European Commission, where we talk about regulations and policies in the field of technology and digital business.

The fact that all of these over 1,500 policy makers, ministers, directors from all European Union strands concerning the Digital Single Market invited by the EU Commission and Commissioner Gabriel will be in Sofia with over 5,000 top business leaders and entrepreneurs from around the world, founders of small and medium-sized businesses of all industries from over 100 countries that are among the Webit festival Europe's visitors (among them the creators of some of the most innovative companies, futurists and global leaders in the technology world), creates truly unique business opportunities“, Plamen Russev says.

Наскоро се потвърди участието и на Йелена Джокович - съпруга на Новак Джокович и директор на фондацията „Новак Джокович“, чиято мисия е да променя света като инвестира в деца, възпитатели, родители и младежи чрез образование.

Също така сред гост-лекторите на фестивала ще бъде София - първият в историята робот с изкуствен интелект, получил гражданство и паспорт. София е най-модерният и прочут робот на Hanson Robotics. Тя може да проследява и разпознава лица, да гледа хората в очите и да провежда естествени разговори с тях. (i)

Повече информация и билети на: www.webit.bg

Recently Jelena Djokovic confirmed her participation in Webit. She is the National Director of the Novak Djokovic Foundation - school building and learning organization whose mission is to change the world and status quo by investing in children, educators, parents, and youth through education.

Also among the guest speakers at the festival will be Sofia - the first ever robot with artificial intelligence received citizenship and passport. Sofia is the most advanced and famous robot of Hanson Robotics. She can simulate a full range of facial expressions, track and recognize faces, look people in the eye, and hold natural conversations with them. (i)

For more information and tickets, visit www.webit.bg

Спaсe X нa Илон Мъск изведе в орбита най-голямата си ракета Falcon Heavy и проправи пътя на частната космическа индустрия

Elon Musk's Space X launched its largest rocket Falcon Heavy into space and made a way for the private space industry

Полетът на сокола

The Flight of the Falcon

Александър Александров Aleksandar Aleksandrov

Фактите: на 6 февруари частната космическа компания Space X на милиардера Илон Мъск изведе в орбита своята свръхтежка ракета Falcon Heavy (Тежкия сокол). На борда на апарата беше прикачен личният автомобил Tesla Roadster на Мъск, „управляван“ от изкуствения манекен Starman, облечен в новия скафандр на компанията. Извеждането на лека кола в космоса е меко казано нестандартен рекламен ход и коментарите варираха от ентусиазирани похвали до критики, че това е поредното безсмислено харчене на пари от страна на свръхбогат човек, докато населението в големи региони на света гладува. Истината е, че изстрелването на Falcon Heavy е историческо

The facts: on 6th February, Elon Musk's private space company Space X launched into space its super-heavy rocket Falcon Heavy. On board was Musk's personal car Tesla Roadster, "driven" by the man-made dummy Starman, dressed in the company's new spacesuit. Taking a car into space is an unusual PR stunt to say the least, and the comments varied from enthusiastic praise to criticism that this is yet another pointless spending of money by an ultra-rich person, while the population in large regions of the world is starving. The truth is that the launch of Falcon Heavy is historic in many aspects, and drawing the attention to Tesla is on the way to completely

В много отношения и насочването на вниманието към Tesla-та е на път напълно незаслужено да заглуши информацията за огромното му значение за космическата индустрия.

Пробив

Това беше първият полет на ракета, създадена и притежавана изцяло от частна компания, отвъд пределите на геостационарната орбита. В добавка се очаква той да стане и първият междупланетен полет, осъществен от частна фирма, тъй като на ракетата ѝ предстои неколкмесечен полет до Марс, а след това се очаква тя да продължи дори отвъд орбитата на Червената планета, достигайки астероидния пояс. Третото епохално постижение е, че Falcon Heavy е и най-тежката

undeservedly silence the information about its immense significance for the space industry.

Breakthrough

It was the first flight of a rocket, created and owned entirely by a private company, beyond the boundaries of the geostationary orbit. In addition, it is expected to become the first interplanetary flight carried out by a private company, as the rocket will undergo a few-month flight to Mars, and then it is expected to continue even beyond the orbit of the Red Planet, reaching the asteroid belt. The third epochal achievement is that Falcon Heavy is the world's heaviest rocket, and in addition it is expected to significantly reduce the cost of launching useful cargoes into space. Its first

ракета в света, а в добавка се очаква тя да намали значително цената на извеждането на полезни товари в Космоса.

Нейният първи полет бележи исторически момент в развитието на частните космически полети. Една индустрия, зародила се преди около петнайсетина години като ексцентрично хоби на предприемачи като Пол Алън, Ричард Брансън и Илон Мъск, но обещаваща да се превърне през следващото десетилетие в един от най-перспективните нови пазарни сегменти. Успешният старт на Falcon Heavy показва, че компании като Space X вече са достатъчно жизнеспособни, за да конкурират успешно държавните космически агенции на водещите страни в света. Нещо повече – те се развиват толкова бързо, че постигат за броени години неща, които NASA и Роскосмос са осъществявали в продължение на десетилетия. Мнозина дори предричат, че много скоро Космосът ще „принадлежи“ изцяло на частни корпорации и ще е непряко държавни институции да провеждат космически мисии. Все още е рано да се каже със сигурност дали ще е така, но вече е ясно, че предприемачи като Илон Мъск и Джеф Безос се справят достатъчно добре и имат намерение да останат в надпреварата.

Последствията

Успешният първи старт на Falcon Heavy е потвърдил, че големият „сокол“ на Space X има капацитета да транспортира ефективно товари не само до Марс, а и до планетоида Плутон, намиращ се в покрайнините на Слънчевата система. Това на практика показва, че в този момент компанията на Мъск е може би единствената организация, която разполага с работещ инструмент да изпрати сериозен товар до всяка точка от звездната ни система. Кое то я позиционира особено добре във футуристични сегменти като минодобив на астероидите или изграждането на бази на други планети. В добавка манекенът Starman, който беше изпратен в Космоса заедно с

flight marks a historic moment in the development of private space flights. An industry that came into existence about fifteen years ago as an eccentric hobby of entrepreneurs like Paul Allen, Richard Branson and Elon Musk, is now considered to become one of the most promising new market segment in the next decade. The successful start of Falcon Heavy showed that companies such as Space X are now capable enough of competing successfully with state-owned space agencies of the world's leading countries. What's more, they are developing so fast that for a few years they have achieved things that NASA and Roscosmos have been working on for decades. Many even predict that the space will soon "belong" entirely to private corporations, and it will be unusual for state institutions to carry out space missions. It is still too early to say for sure whether this will happen, but it is already clear that entrepreneurs like Elon Musk and Jeff Bezos are doing well enough and intend to remain in the race.

The Consequences

Falcon Heavy's successful first start confirmed that Space X's big "falcon" has the capacity to efficiently transport cargo not only to Mars, but also to the dwarf planet of Pluto, located on the edge of the Solar System. This practically shows that at this point, Musk's company is perhaps the only organization that has a functioning tool that can send a heavy load to any point of our solar system. This places it particularly well in futuristic segments such as asteroid mining or building bases on other planets. Moreover, the Starman dummy, which was sent into space with Musk's car, was dressed with Space X's new spacesuit, which was also tested successfully. Or in other words, the company already has clothing that was proved suitable for astronauts.

The Future

For now, Falcon Heavy is not planned to carry out piloted missions, but this may change if it turns out that NASA or another organization needs transport for its astronauts. The US space agency is already reporting a delay in its next-generation missile program. Meanwhile, the rocket will be well tested for bringing telecommunication satellites and other useful loads to geostationary orbit. The client list already includes the US Air Force, companies from Saudi Arabia and other countries.

Based on Falcon Heavy, however, an even bigger rocket is planned to be created, which Musk wants to use for his Mars settlement project, transporting a large number of people. In his typical style, he has already shared his ambitions to use it for tourist flights to the Moon, but it is still early to say whether and when that would be possible.

Meanwhile, without so much noise, another successful start of Space X's rocket was carried out, with which two

автомобила на Мъск, беше облечен с новия скафандр на Space X, при което той също беше тестван успешно. Или с други думи, компанията разполага и с вече доказано облекло за астронавти.

Бъдещето

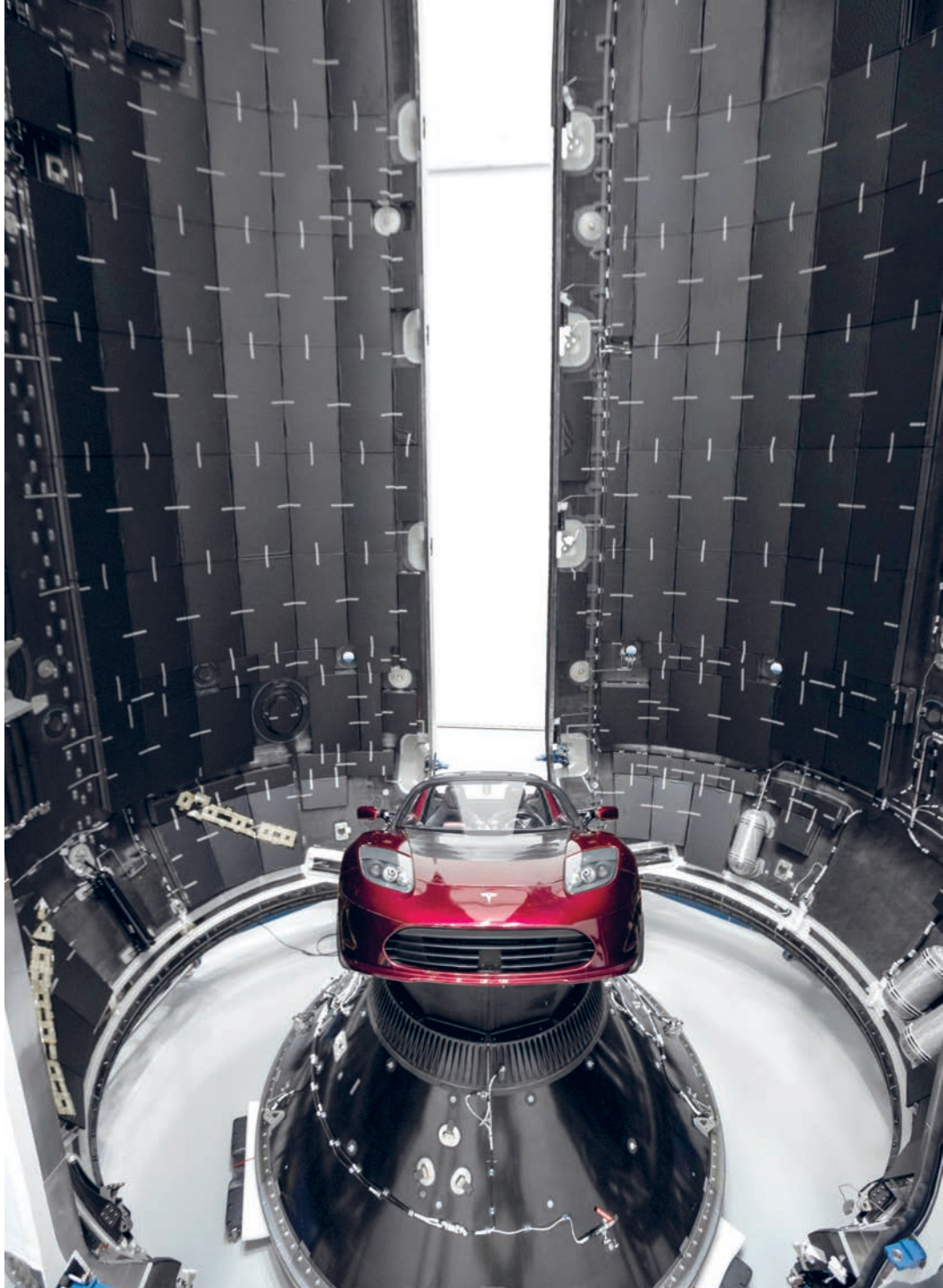
Засега не е планирано самата Falcon Heavy да осъществява пилотируани мисии, но това не е изключено да се промени, ако се окаже, че NASA или друга организация има нужда от транспорт за своите космонавти. Американската космическа агенция вече отчита забавяне в своята програма за създаване на следващо поколение ракета. Междувременно ракетата ще бъде експлоатирана повече от пълноценно за извеждане на телекомуникационни сателити и други полезни товари на геостационарна орбита. Списъкът с клиенти вече включва BBC на САЩ, компании от Саудитска Арабия и други страни.

На база на Falcon Heavy обаче предстои да бъде създадена още по-голяма ракета, която Мъск възнамерява да използва за своя проект за заселване на Марс, транспортирайки с нея голям брой хора. В типичния си стил той вече сподели и амбициите си да извършва с нея туристически полети до Луната, но все още е рано да се каже дали и кога това би било възможно.

Междувременно далеч без толкова много шум премина и един груз успешен старт на ракета на Space X, с която бяха изведени два експериментални сателита. Любопитното около тях е, че са първите спътници от планираната глобална мрежа Starlink, чрез която компанията възнамерява да доставя високоскоростен интернет до целия свят.

Проектът предвижда разполагането на флотилия от общо 12 000 подобни апарата на геостационарна орбита. Той всъщност е основната причина Google да инвестира в компанията на Илон Мъск. Онлайн гигантът отдавна търси ефективно средство за покриване на планетата с етерен интернет, а проектът Starlink е сред най-перспективните начинания в тази област.

От извеждането на тежки товари в орбита и транспортването им до други планети, през плановете за пилотируани мисии и заселване на Марс, до изграждането на глобална космическа интернет мрежа, Space X е може би най-добре позиционирана за новата космическа надпревара. А успехът на един от най-важните ѝ проекти – ракетата Falcon Heavy – показва недвусмислено, че Илон Мъск не е просто мечтател, който обича да говори на едро, а осъществява плановете си постъпателно. (1)

experimental satellites were taken into space. The curious thing about it is that they are the first satellites of the planned Starlink global network, through which the company intends to provide high-speed Internet to the whole world.

The project envisions the launch of a fleet of 12,000 similar crafts into the geostationary orbit. It is, in fact, the main reason why Google invests in Elon Musk's company. The online giant has long been looking for an effective means of covering the planet with cheap Internet, and the Starlink project is one of the most promising ventures in the field.

From taking heavy cargo into space and transporting it to other planets, through plans for piloted missions and settling of Mars, to building a global space network, Space X is perhaps best positioned for the new space race. The success of one of its most important projects - the Falcon Heavy rocket - shows unequivocally that Elon Musk is not just a dreamer who likes to talk much, but carries out his plans progressively. (2)

The **70** -year-old company is the island's leader in the production and export of natural juices

„Сестрите Киѳн“ от плодовата империя на Кипър

The KEAN Sisters from the Cyprus' Fruit Empire

Когато Еви Пападопулу и Кикула Котсапас застанаха една до друга със статуетките, връчени им от Кипърската търговско-промишлена палата, залата, изпълнена с представители на политическите и бизнес среди в Кипър, избухна в аплодисменти. Поздравленията за двете носителки на голямата награда за „Бизнес лидер в индустрията за 2017 г.“ в Кипър бяха и висока оценка за огромния им личен принос за успехите на най-големия и най-известен производител на натурални плодови сокове и безалкохолни напитки в страната „Киѝн“ (KEAN), а също и признание за неговата роля в развитието на кипърската индустрия. Със своята 70-годишна история „Киѝн“ е емблематична част от нея.

Двете бизнес дами не само представляват една и съща компания, те са и нейни висши мениджъри. Освен това са и сестри - гъщери на основателя на „Киѝн“ Такис Христодулу.

„Сестрите Киѝн“, както са известни Еви Пападопулу и Кикула Котсапас, завършват образованието си в чужбина (Великобритания и Швейцария) и ръководят вече над четири десетилетия семейния бизнес. Днес Кикула Котсапас е президент на „KEAN Group of Companies“ и член на Борда на директорите на холдинга „Takis Christodoulou LTD“. Еви Пападопулу е директор „Маркетинг“ на „Киѝн“, президент на компанията-майка „Takis Christodoulou LTD“ и член на Борда на директорите на „KEAN SOFT DRINKS LTD“.

В Кипър няма дом, в който няма поне един продукт с марката „Киѝн“ и това не е чудно при портфолио от близо 80 продукта. Компанията, днес вече холдинг, произвежда разнообразие от нектари, плодови напитки, безалкохолни напитки, студен чай, газирани напитки и води, плодови млека.

Семейната бизнес история

която сестрите продължават, започва през 1949 г. Младият химик Такис Христодулу, с познания и интереси към преработката на плодове, основава KEA – кооперация за производство на спиртни напитки, етерични масла, аромати и концентрати от пресни цитруси и тяхното приложение в парфюми и напитки. Целта му е била да използва максимално плодовете, с които Кипър изобилства - лимони, портокали, грейпфрути, ман-

When Evi Papadopoulou and Kikoula Kotsapas stood next to each other with the statuettes handed to them by the Cyprus Chamber of Commerce and Industry, the hall filled with representatives of the political and business circles in Cyprus burst into applause. The salute for the two winners of the 2017 Business Leader in Industry grand award in Cyprus was also a high assessment for their enormous personal contribution to the success of the world's largest and most famous producer of natural fruit juices and soft drinks in the country - KEAN, as well as recognition of its role in the development of the Cypriot industry. With its 70-year history, KEAN is an emblematic part of it.

The two business ladies not only represent the same company, they are also its senior managers. Moreover, they are sisters - daughters of KEAN's founder - Takis Christodoulou.

The KEAN sisters, as Evi Papadopoulou and Kikoula

Компанията преработва само местни кипърски цитрусови плодове

The company processes only local Cypriot citrus fruits

Kotsapas are known, completed their education abroad (UK and Switzerland) and have been managing the family business for more than four decades now. Today, Kikoula Kotsapas is the Chair of the KEAN Group of Companies and a member of the board of directors of the Takis Christodoulou LTD holding. Evi Papadopoulou is the Marketing Director of KEAN, President of the parent company Takis Christodoulou LTD and a member of the board of directors of KEAN SOFT DRINKS LTD.

There is not a single home in Cyprus without at least one product of the KEAN brand, and that's not surprising with a portfolio of nearly 80 products. The company, now a holding,

гарини. Постепенно фирмата се разраства, като печели пазара, предлагайки сокове от местни плодове срещу конкуренцията на вносните международни марки напитки. През 1951 г. компанията се преименува на „KEAN SOFT DRINKS LTD“ и отбелязва новия етап в бизнеса си с бутилирането на първата „KEAN Orangeade“ с високо съдържание на портокалов сок. Пет години по-късно тя построява и емблематичната си фабрика в крайбрежния град Лимасол, близо до морето, разпростряла се на площ от 40 акра, където продължава да работи и до днес.

„Киѝн“ е една от кипърските фирми, дала най-много нововъведения в местната индустрия. През 1978 г. тя става първата местна компания, която започва производство на безалкохолни напитки в метални кутии (кенчета). Само три години по-късно първа в Кипър въвежда опаковките Tetra Pak за плодовите сокове. С иновативна технология през 1995 г. фирмата пуска на пазара пастеризирани безалкохолни напитки в кутии без добавени оцветители и консерванти. През последните три години „Киѝн“ предложи на потребителите си нови вкусове, като разработи серии от безалкохолни напитки със стевия и 0% захар. Продуктовата гама бе обогатена и с ново плодово кисело мляко KEANITA.

За успеха на плодовата компания „работят“ производствени линии, оборудвани с най-съвременни технологии, които постоянно се обновяват и модернизират, за да преработват

20 000 тона цитруси

във висококачествени напитки. Освен това компанията работи само с пресни кипърски плодове, които получава директно от овощните градини на местните им производители, на базата на дългосрочни бизнес отношения с тях. По този начин за седемте си десетилетия на пазара „Киѝн“ оказва ценна помощ и подкрепа на предприемачеството в селските райони на Кипър и играе ключова роля за развитието и на селското стопанство, еднородна е бизнес общността на острова.

В последните години обаче компанията е изправена пред сериозно предизвикателство - производството на цитрусови плодове в Кипър непрекъснато намалява, коментира Еви Папагопулу. Според нея ситуацията се влошава поради ликвидирането на хиляди гървета, за да се осигурят площи за различни инвестиционни проекти, като голф игрища например, а и защото по-младото поколение няма стимул да се ангажира с тази област на селското стопанство, която направи Кипър известен в цял свят. „Киѝн“ и други производители от сектора настояват правителството да разработи дългосрочна стратегия за култивирането на цитрусови плодове, за

produces a variety of nectars, fruit drinks, soft drinks, cold tea, carbonated beverages and water, fruit milks.

The Family Business History

that the sisters continued began in 1949. The young chemist Takis Christodoulou, having knowledge and interest in the processing of fruits, founded KEA - a cooperative for the production of spirit drinks, essential oils, aromas and concentrates of fresh citrus fruits and their application in perfumes and beverages. His purpose was to make the most out of the fruits that Cyprus has in abundance - lemons, oranges, grapefruits, tangerines. Gradually, the company grew and won the market by offering juices from local fruits against the competition of imported international beverage brands. In 1951, the company was renamed to KEAN SOFT DRINKS LTD and marked the new stage of its development with the bottling of the first KEAN Orangeade with high content of orange juice. Five years later, it built its emblematic factory near the sea, in the coastal city of Limassol, stretching over an area of 40 acres, where it continues to work to this day.

KEAN is one of the Cypriot companies that had introduced the most innovations to the local industry. In 1978, it became the first local company that started producing soft drinks in metal cans. Only three years later, it was the first in Cyprus to introduce Tetra Pak packaging for fruit juices. In 1995, with an innovative technology, the company released on the market pasteurized soft drinks in boxes without added

Заводът на „Кийн“ – една от най-разпознаваемите гледки в крайбрежния град Лимасол

The KEAN factory - one of the most recognizable views in the coastal city of Limassol

да може отрасълът да възвърне конкурентоспособността си.

Поскъпването на суровините и ръстът на разходите пък оказват огромен натиск за увеличение на цените на самите продукти на „Кийн“, посочва Кикиула Котсапас. Компанията обаче поддържа стабилни цени, защото е убедена, че изделията ѝ трябва да останат достъпни за всички хора.

„Кийн“ е и един от най-важните износители на Кипър. Неговата продукция се продава в близо 50 страни от петте континента – в Европейския съюз, Африка, САЩ, Австралия. Сред новите пазари е азиатският, като почти 50% от произведените от „Кийн“ еднолитрови пакети сокове отиват на изток, основно в Китай. Износът на сокове заема 6-о място в ранглистата на кипърския износ, представлявайки близо 4% от общия експорт на страната.

За двете бизнес дами, спечелили наградата за лидерство в индустрията, бизнес лидерството означава преди всичко визия. „Добрият лидер притежава качества, способности, дарбата да накара другите да го следват. Лидерът води и вдъхновява другите с визия и мотивация“, смята Кикиула Котсапас. За Еви Пападопулу бизнес лидерът е „визионер, който формулира стратегия, който не се страхува да поеме рискове и който има способността да вдъхва увереност и ентузиазъм на своите колеги. Силният лидер вижда възможности в непрекъснато променящата се среда и действа като компас за постигане на желаните цели.“ (1)

colouring and preservatives. In the last three years, KEAN has offered new flavours to its consumers by developing a series of soft drinks with stevia and 0% sugar. The product assortment was enriched with a new fruit yoghurt - KEANITA.

For the success of the fruit company "operate" production lines, equipped with the most modern technologies, which are constantly updated and modernized to process

20,000 Tons of Citrus Fruits

into high-quality beverages. What is more, the company works only with fresh Cypriot fruits that are harvested directly from the orchards of its local producers, based on long-term business relationships with them. Thus, for its seven decades on the market, KEAN has provided valuable assistance and support to rural entrepreneurship in Cyprus and has played a key role for the development of agriculture, the business community on the island unanimously agrees.

In recent years, however, the company faces a serious challenge - the production of citrus fruits in Cyprus is steadily decreasing, Evi Papadopoulou comments. According to her, the situation is getting worse due to the removal of thousands of trees to provide space for various investment projects, such as golf courses, for example, and because the younger generation has no desire to be involved in this area of agriculture that made Cyprus famous all around the world. KEAN

and other producers in the sector insist that the government develops a long-term strategy for cultivation of citrus fruits to help the industry regain its competitiveness.

The rising raw material prices and increasing costs have put enormous pressure for an increase in the prices of the KEAN products, Kikoula Kotsapas says. However, the company maintains stable prices because it is convinced that its products must remain accessible to all people.

KEAN is also one of Cyprus' most important exporters. Its production is sold in nearly 50 countries across five continents - in the European Union, Africa, the United States, and Australia. Asia is among its new markets, with almost 50% of the KEAN-produced 1-liter juice packages going east, mainly in China. The exports of juices takes the 6th place in the ranking of Cypriot exports, accounting for nearly 4% of the total export of the country.

For the two business ladies who won the industry leadership award, the business leadership is primarily a vision. "A good leader has the qualities, abilities, and the gift to make others follow them. The leader leads and inspires others with a vision and motivation," Kikoula Kotsapas believes. For Evi Papadopoulou, the business leader is "a visionary who formulates a strategy, who is not afraid to take risks, and who has the ability to inspire confidence and enthusiasm in their colleagues. The strong leader sees opportunities in the ever-changing environment and acts as a compass for achieving the desired goals." (2)

Земеделската земя - новият оазис за инвеститорите

Лидерът в управлението на земеделски активи
Агрион предлага земя с потенциал в цялата страна

Agrion – the Agricultural Asset Management Leader - offers land with potential across the country

Agricultural Land - the New Oasis for Investors

Купувайте земя, вече не я произвеждат! Прозловутата фраза на американския писател Марк Твен намира все повече привърженици в България. Придобиването на земеделска земя привлича не само фермери, но и много компании и инвеститори, които търсят подходящи активи, за да вложат парите си. Обработваемите терени отдавна се разглеждат като далновидна инвестиция, а не просто като място за производство на селскостопанска продукция.

Висока доходност и нисък финансов риск

Земеделската земя в България има редица предимства. Тя се отличава с ниска волатилност и слаба корелация към традиционните класове инвестиционни активи като акции, облигации или недвижими имоти. Не се влияе от политическите и икономическите процеси, което я прави силно предпочитана от нерисковите играчи на пазара. Сред най-силните ѝ преимущества е ниският финансов риск и високата доходност, която носи на собствениците. Ако съотнесем стойността на земеделската земя и приходите от нея по форма-

Ву land, they're not making it anymore! The famous phrase of the American writer Mark Twain finds more and more followers in Bulgaria. The acquisition of agricultural land attracts not only farmers but also many companies and investors who are looking for the right assets to invest their money. Arable land has long been seen as a far-sighted investment, not just as a place for agricultural produce.

High Yield and Low Financial Risk

The agricultural land in Bulgaria has a number of advantages. It is characterized by low volatility and a poor correlation to traditional investment asset classes they such as stocks, bonds or real estate. It is not influenced by political and economic processes, which makes it highly preferred by non-risk players in the market. Among its strongest advantages is the low financial risk and the high return to the owners. If we relate the value of agricultural land and its income in the form of an annual rent, the yield may reach 10%, even if additional investment is needed to develop a plot. This is significantly higher than the return on investment funds and bank interest income.

та на годишна рента, доходността може да достигне и 10%, дори и ако се налагат допълнителни инвестиции в разработване на даден парцел. Това е значително повече от възвръщаемостта при инвестиционните фондове и приходите от лихви на банковите депозити.

Добра земя на добра цена

Покупката на земеделска земя е отлична възможност и за земеделските стопани да окрупнят парцелите си. Комасацията помага на фермерите да развият по-ефективно и модерно земеделие, а от друга страна, увеличава значително крайната цена на поземлените имоти. Окрупнената земя струва значително повече от средната за даден регион, дори когато се сравняват цените на терени в едно землище.

За да купят необходимата земя, фермери и инвеститори, които не разполагат със свободни средства, търсят различни гъвкави схеми за финансиране. Част от тях се възползват от специализираните земеделски кредити, а други търсят възможност за разсрочено плащане. Подобна опция предлага компанията за професионално управление на поземлени имоти „Агрион“. Дружеството дава възможност на купувачите да плащат на вноски земята за срок от 3 години, без първоначално самоучастие. Парцели могат да се купят в цялата страна на цени от 300 лв. за гка.

Пълен набор от услуги

Портфолиото на най-разпознаваемият земеделски бранд „Агрион“ включва пълния набор от услуги, свързани със земеделската земя – покупка, продажба, отдаване под наем, аренда, замяна и др. Във всеки един от 20-те офиса на компанията експертният екип ще съдейства безплатни търговски и юридически консултации, справки и актуална информация за цената на земята. Чрез своето гъщерно дружество „Агрион Финанс“ лидерът в земеделския бранш предлага и ипотечно кредитиране, кредити за оборотни средства, а при лизинг на земя осигурява до 100% финансиране на сделката. Основната цел е максимално облекчаване на земеделските производители. За разлика от другите кредитни институции в България, при „Агрион“ процедурата за кандидатстване е максимално опростена, няма скрити такси, няма допълнителни застраховки или изискване за поръчител или съгълъжници. Сроковете за кандидатстване са значително съкратени в сравнение с традиционното банково кредитиране. Компанията няма ограничения за сектора, в който работи земеделският производител. (1)

Good Land at a Good Price

Purchase of agricultural land is an excellent opportunity for farmers to consolidate their plots. The land-consolidation helps farmers to develop more efficient and modern agriculture, and on the other hand significantly increases the final price of landed properties. The consolidated land costs significantly more than the average for a given region, even when land prices in one area are compared.

To buy the land needed, farmers and investors who do not have free funds are looking for a variety of flexible funding schemes. Some of them take advantage of specialized agricultural loans and others look for the possibility of deferred payment. Such an option is offered by the company for professional management of agrarian properties "Agrion". The company enables buyers to pay the land in installments for a period of 3 years, without initial down payment. Plots can be bought all over the country at prices from BGN 300 per hectare.

A Full Range of Services

The portfolio of the most recognizable agricultural brand "Agrion" includes the full range of services related to agricultural land - purchase, sale, rent, lease, replacement, etc. In each of the 20 offices of the company, the team of highly qualified professionals will assist you with free commercial and legal consultations, tips and current information on the price of land. With its subsidiary "Agrion Finance", the leader in the agricultural branch also offers

mortgage lending, loans for working capital, and for land leasing provides up to 100% financing of the transaction. The main objective is to maximize the comfort of farmers. Unlike other credit institutions in Bulgaria, the Agrion application procedure is as simple as possible, there are no hidden fees, no additional insurance or a requirement for guarantors or co-debtors. Application deadlines are greatly curtailed compared to traditional bank lending. The company has no restrictions on the sector in which the farmer is operating. (2)

Пролетта – време за почистване на организма

Springtime – Best Time to Detox

Според традиционната китайска медицина различните органи и системи изпитват прилив на енергия в зависимост от сезоните. Пролетта е сезонът, през който енергията на черния дроб е в пълна сила и както е наблюдавано в много култури от целия свят, е най-подходящото време за поддържането на здравето му. Затова след зимата се правят най-много диети за пречистване и детоксикация. Доказано е и, че на молекулярно ниво регенерирането на увредените клетки е най-успешно след пролетното равенденствие.

Въз основа на разбирането за функцията на органите в организма, черният дроб отговаря за гладкия поток на енергията и кръвта, както и за още над 500 жизненоважни функции. Енергията, която тече гладко, е в състояние да елиминира натрупването на токсини, стрес и напрежение.

Как да подготвим черния дроб за енергийния скок през пролетта:

Раздвижете се

Никога не е късно да започнете активност като упражнения, разходки или плуване. Дори леките аеробични движения гарантират раздвижването на кръвта и енергията в пренатоварената чернодробна система.

Изберете правилната диета

Консумацията на сезонни зеленчуци подпомага функциите на черния дроб - особено богатите на хлорофил. Наблегнете на зелените листа и пъпки на растенията, като например жълт-

According to the traditional Chinese medicine, different organs and systems experience an energy rush depending on the season. Spring is the time when the energy of the liver is at its maximum and as observed in many cultures around the world, that is the best time to detox. This is the main reason most diets and cleansing programs should be initiated straight after the winter. In addition, it is clinically proven that liver's regeneration at a molecular level is most effective during the spring.

Based on the studies of organ functions in the body, the liver is responsible for the smooth energy and blood flow as well as for over 500 vital functions. The processes that run without obstruction are able to eliminate the accumulation of toxins, stress and strain.

How to prepare the liver for better energy flows in the spring?

Do Sports

It is never too late to start doing some gentle activity, such as walking, gymnastics or swimming. Even low-impact aerobic action several times a week guarantees movement of blood and energy in the congested liver system.

Start Dieting

Consumption of seasonal vegetables helps liver functions - especially the ones rich at chlorophyll. Choose

Масленият екстракт от бял трън на GREEN DROPS е натурален природен еликсир срещу постоянна умора, напрежение, чувство за тревожност, агресия, нервност, депресия – симптоматиката на затормозения черен гроб

GREEN DROPS Milk Thistle extract is a natural elixir against constant fatigue, tension, anxiety, frustration, depression - symptoms of the congested liver.

ни треви, сок от пшеница или ечемик; микроводорасли като спиролина, синьо-зелено и хлорела; магданоз, спанак, червено цвекло и моркови.

Като се има предвид общата тенденция към лошо качество на храната днес, добавянето на хранителни добавки и билки, като селен, витамин D и E, допълнително ще подобри функцията на черния гроб.

ДЕТОКС

Когато говорим за детокс, профилактика и лечение на черния гроб, трябва да споменем и белия трън - билката, която е най-силно свързана с този важен орган, най-изследвана и с 2000-годишна история в борбата за здрав черен гроб.

Масленият екстракт от бял трън (*Silybum Marianum*) на Green Drops е натурален природен продукт. Той носи много ползи за вашето здраве, като негов основен биоактивен компонент е силимаринът. Продуктът е богат на биологически активни вещества със стабилизиращо и стимулиращо действие за имунната система и за защитата на черния гроб от алкохол, токсини, лекарства и нездравословни храни.

Благодарение на многостепенния процес на екстракция с ниска температура и налягане, съдържанието на естествени активни вещества е запазено в най-пълна степен и не съдържа каквито и да е изкуствени вещества (консерванти, оцветители, овкусители, химикали). (1)

Повече за продукта на www.green-drops.com.

the green leaves and buds of plants, such as wheat or barley juice; micro algae such as spirulina, blue-green and chlorella; parsley, spinach, red beets and carrots.

Considering the general tendency for poor food quality nowadays, the additional consumption of nutritional supplements and herbs such as selenium, vitamin D and E guarantees further improvement of liver's function.

DETOX

Speaking about detox, prophylaxis and treatment of the liver, we have to consider the Milk Thistle. With its 2000 years' medical history, Milk Thistle is most examined herb when it comes to liver diseases cure.

*GREEN DROPS Milk Thistle (*Silybum Marianum*) is a natural product which brings multiple benefits to your health as its major bioactive component is silymarin. The product is rich at bio-active ingredients which stabilize and stimulate the immune system and protect the liver from alcohol, toxins, medicines and unhealthy foods.*

Thanks to the multistage process of low temperature and pressure extraction, the content of natural active factors is optimally preserved and does not contain any artificial elements (preservatives, colorants, flavorings, chemicals). (1)

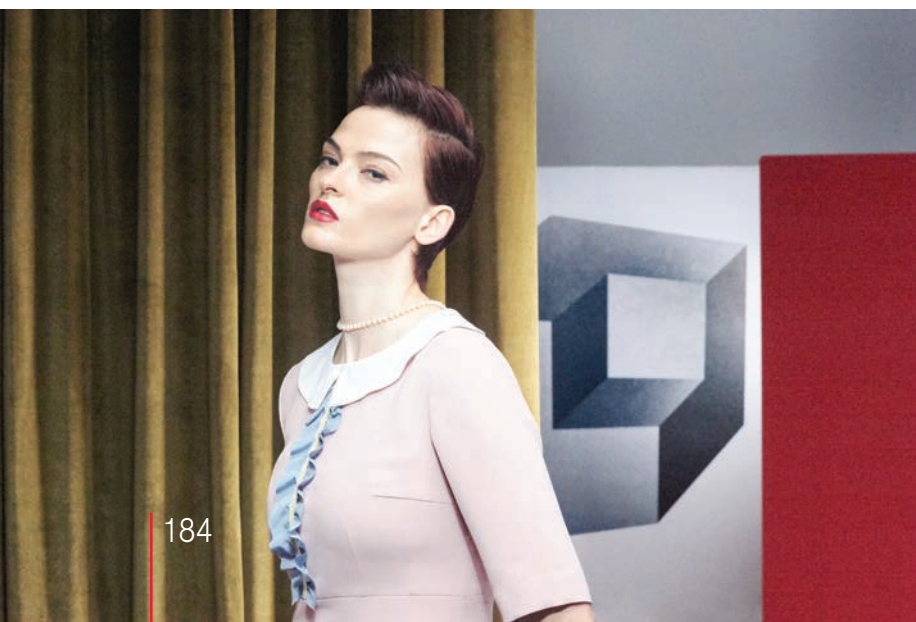
More information about the product on www.green-drops.com.

Ново начало за вечната класика с колекция пролет-лято на MELLINI

***New Beginning for Eternal
Classics with MELLINI'S
Spring-Summer Collection***

С характерните прецизно скроени силуети, изцяла игра на детайли и палитра, преливаща от нежни пудрени нюанси до наситените тонове на цикламеночервено и морскосиньо, MELLINI отваря вратите на новия топъл сезон.

Ключово внимание сред първите модели в колекцията за пролет-лято 2018 е отделено за елегантните рокли от жоржет и коприна, крепиран неопрен и микс от вълна и коприна, отличаващи се с деликатни срязвания в безупречните кройки, подчертаващи по най-добрия начин силуета. Асиметрията е запазена за женствените разкроени модели, допълнени още с бели якички, дантелени кантове или златисти ципове на гърба. В перфектен синхрон идват и саката от мек кашмир или класическите сака ала Chanel в разкошни меланжирани нюанси, с изискани детайли като дантелени обшивки и малки джобове, златни копчета и фини непоръбени завършеци.

Акцент при връхните дрехи е тренчкотът в милитъри зелено със свободен силует, докато силен артистичен дух носят ризите с жабо и странични ципове над романтично плисе. Парижкият шик на копринените ризи с панделки си партнира с правите модели панталони, привличащи с дискретен спортен щрих в долната си част. Плетивата от леко мерино също заемат своето достойно място в колекцията – от блузите с фриволни волани и дантела до жилетките със златисти копчета.

В принтовете за топъл сезон акцентът е върху точките в разнообразни големина, стилизираните флорални щампи и изящните жакардови цветя. Пепитът също е тук, използван още като дискретни веревки за ръкавите и реверите, а рипсените ленти са водещият детайл в колекцията, наред с изненадващите детайли на гърба при роклите и саката. (1)

With its distinctive, precisely shaped silhouettes, exquisite play of details and a palette shading from gentle powdery nuances to the deep tones of magenta and sea blue, MELLINI opens the doors of the new warm season.

Key focus of the spring-summer 2018 collection are the first models of elegant dresses of georgette and silk, neoprene crepe and a mix of wool and silk, characterized by delicate cuts in flawless patterns that best emphasize the silhouette. Asymmetry is reserved for the feminine flared models, complemented by white collar bands, lace selvedge, or golden zips on the back. The soft cashmere jacket or the classic Chanel jacket come in perfect harmony in exquisite m lange shades, with sophisticated details such as lace lining and small pockets, golden buttons and fine unhemmed ends.

The accent in outerwear is the military green trench-coat with a free silhouette, while the jabot shirts and side zips over a romantic pleat bestow a strong artistic spirit. The Parisian chic of the silk shirts with ribbons corresponds with the straight trouser, appealing with a discreet sports touch at the bottom. The knitwear of light Merino wool also takes its honourable place in the collection - from blouses with frivolous flounce and lace to waistcoats with golden buttons.

Among the patterns for the warm season, the accent is put on dots in various sizes, stylized floral prints and exquisite jacquard flowers. Shepherd's plaid is present, too, used also as discrete biases for the sleeves and lapels, and the ribbed ribbons are the leading detail in the collection along with the surprising details on the back of the dresses and jackets. (2)

Нови заглавия от Cielo

New titles by Cielo

„101 отбивки за напреднали“

Автори: Иван Михалев и Елина Цанкова

След безпрецедентния успех на бестселъра „101 отбивки“ и продължението му „Нови 101 отбивки“ пътешествениците Иван Михалев и Елина Цанкова се завръщат с нова ударна доза адреналин. В третата книга от поредицата пътеводители до малко познати места в България ще откриете много маршрути до пещери, водопади, природни феномени и скални манастири, до които няма нито табели, нито маркировка.

Цена: 16,90 лв.

101 Byways for Advanced Travelers

Authors: Ivan Mihalev and Elina Tsankova

Following the unprecedented success of the bestseller "101 Byways" and its sequel "New 101 Byways", the travelers Ivan Mihalev and Elina Tsankova return with a new adrenaline boost. In the third book of the guidebook series to little-known places in Bulgaria, you will find many routes to caves, waterfalls, natural phenomena and rock monasteries, which have neither signs nor markings.

Price: BGN 16.90

„Лицето на смъртта“

Автор: Коуди Макфейдън

Един от най-добрите световни трилъри автори – Коуди Макфейдън, ни е подготвил нова, изпълнена с кръв и напрежение среща с агент Смоуки Барет. Във втория роман от поредицата – „Лицето на смъртта“, опитната и хладнокръвна Смоуки си има работа с поредния маниакален убиец, чиято жертва този път е дете, което извергът преследва в продължение на години, за да му отнеме всичко.

Цена: 17,90 лв.

The Face of Death

Author: Cody McFadyen

One of the world's best thriller authors - Cody McFadyen, has arranged for us a new blood-soaked and tense meeting with Agent Smoky Barrett. In the second novel from the series "The Face of Death", the experienced and cold-blooded Smoky has to deal with another homicidal maniac, whose victim this time is a child. The girl has been followed by the monster for years, because he wants to take everything away from her.

Price: BGN 17.90

Автобиографията на Брус Дикинсън

Смели, честни, интелигентни и много забавни, мемоарите на Брус Дикинсън предлагат на феновете прозорец към личния му живот, към сърцето му и към тайния източник на енергия, който задвижва този неуморен музикант, предприемач, пилот и спортист. Вокалистът на Iron Maiden говори за трудното си детство, за своите планове да стане военен, за страстта си към фехтовката, авиацията, бирата, филмите на ужасите, писането, киното и, разбира се, хевви метъла.

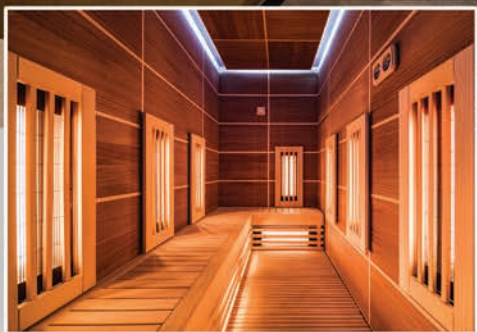
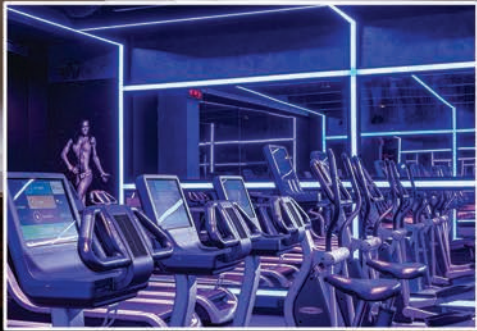
Цена: 25 лв.

Bruce Dickinson's Autobiography

Bold, honest, intelligent and very funny, Bruce Dickinson's memoirs offer his fans a window to his personal life, his heart, and to the secret source of energy that drives this tireless musician, entrepreneur, pilot and athlete. Iron Maiden's vocalist talks about his difficult childhood, his plans to become a military officer, his passion for fencing, aviation, beer, horror movies, writing, cinema and, of course, heavy metal.

Price: BGN 25

NOT A GYM, BUT A WAY OF LIFE

V GYM Fitness & SPA is a modern luxury complex located on nearly 1000 square meters at the San Stefano Plaza. V GYM Fitness & SPA offers a rich variety of services

catering to your health, beauty and physical shape to help you relax from the busy everyday life.

The fitness area of V GYM Fitness & SPA is equipped with last generation luxury equipment of the Italian premium brand Panatta, while its modern interior creates a refined atmosphere where you can indulge in a fulfilling workout. V GYM Fitness & SPA features the innovative ICAROS fitness machine, which combines physical exercise with the fascinating world of virtual reality.

V GYM Fitness & SPA also offers a collagen lights solarium – one of the latest innovations in skin rejuvenation. At V GYM Fitness & SPA, you can find our state-of-the-art infrared sauna, a Finnish sauna, a steam bath, a hammam and a snow room. Our SPA area has an indoor swimming pool, where you can enjoy a pleasant water massage by the two waterfalls or let yourself completely unwind in the Jacuzzi.

If you choose to indulge yourself with our massages and rituals, you can do it in studios with starry skies and luminous onyx walls.

SOFIA, 22 SAN STEFANO STR., SAN STEFANO PLAZA, LEVEL -1 | TEL: 0876 800 252 | WWW.VGYM.BG

Живописца на Енчо Пиронков е израз на любовта му към живота

Encho Pironkov's paintings are an expression of his love for life

Миг неповторим

Изкуството е свят, създаден от художника, който остава във вечността, смята Енчо Пиронков

A Unique Moment

Art is a world created by the painter that remains in eternity, Encho Pironkov believes

Татяна Явашева Tatyana Yavasheva

Живописта е любов към живота. Мигът в изкуството е неповторим, както неповторим е духът. Изкуството е енергия, казва художникът Енчо Пиронков - творец, признат у нас, получил признание и по света. Неслучайно акад. Светлин Русев казва, че живописта тече от ръкавите му. И наистина животът му е живопис и живописна магия. Той е човек с търсец дух, намерил себе си и своето място. Според него изкуството е свят, създаден от художника, който остава във вечността.

Енчо Пиронков е от така наречената „Пловдивска школа от 60-те“, наред с Георги Божилор-Слона, Димитър Киров, Йоан Левиев, Колю Витковски и Христо Стефанов, но е орисан вече сам да носи „знамето“ на онзи силен устрем. Когато преди около десетилетие галеристи отказват да излагат негови картини, тъй като не носели духа на модерното време, следва близо 7-годишна творческа пауза. Преди две-три години отново се връща към четката и наскоро в столичната галерия „Нирвана“ показва изцяло нови живописни платна.

Аз работя не за вас, а за вашите следовници, казва Енчо Пиронков на своите съвременници. Той е жив класик, който приживе се радва да има постоянна експозиция на негово име, в която са изложени 50 негови творби, дарени на Пловдив и стопанисвани от Градската художествена галерия. Разположени са в обновената възрожденска къща в Стария град.

Енчо Пиронков е навлязъл в етапа на мъдростта и картините му вече са обобщени кадри от живота, които казват всичко. (1)

The art of painting is a love for life. Each moment in art is unique, just like the spirit. Art is energy, says the painter Encho Pironkov - an author recognized in Bulgaria, who has also received recognition around the world. No wonder the academician Svetlin Rusev says that painting flows out of his sleeves. Indeed, his life is painting and magic. He is a man with a wandering spirit who has found himself and his place. In his opinion, art is a world, created by the painter, that remains in eternity.

Encho Pironkov belongs to the so called "Plovdiv School of the 1960s", together with Georgi Bozhilov - Slona, Dimitar Kirov, Yoan Leviev, Kolyu Vitkovski and Hristo Stefanov, but he has been destined to carry the "flag" of that strong zeal on his own. About a decade ago, when some gallerists refused to exhibit his painting, because they didn't carry the spirit of modern times, a nearly 7-year creative break followed. Two or three years ago, he returned to painting again and recently showed completely new paintings in the Nirvana Gallery in Sofia.

I don't work for you, but for the ones coming after you, Encho Pironkov says to his contemporaries. He is a living classic who enjoyed in his lifetime a permanent exhibition, showing 50 of his artistic works donated to Plovdiv and managed by the City Art Gallery. They are displayed in a renovated revival house in the Old City.

Encho Pironkov has entered the stage of wisdom, and his paintings are already summarized images from his life that tell everything. (2)

Este
Restaurant

Насладете се на новото меню в
изискания уют на Restaurant Este!

Тел: 02/ 868 72 96
Мобилен: 0886 700 269
E-mail: restaurant@este.bg

ЗАСТРАХОВКА ИМУЩЕСТВО ОТ ДЖЕНЕРАЛИ ЗАСТРАХОВАНЕ

Лесно и бързо сключване на застраховка

Голям избор от пакети с различни комбинации

Ремонт на имуществото от "Доверен майстор"

Без прилагане на самоучастие

Попитайте за отстъпките: *7222
денонощен от страната за всички мобилни оператори
и фиксирани мрежи на цена
според тарифния Ви план

generali.bg

GENERALI

HUVEPHARMA®

We add performance to your business

Our Core values

- The fermentation specialist
- EU based producer
- Innovative formulations
- Market driven

Huvepharma EOOD • 3a Nikolay Haytov Str, 1113 Sofia, Bulgaria • tel.: +359 2 862 5331 • fax: +359 2 862 5334 • sales@huvepharma.com

Huvepharma NV • Uitbreidingstraat 80, 2600 Antwerp, Belgium • tel.: +32 3 288 18 49 • fax: +32 3 289 78 45 • customerservice@huvepharma.com